

รายงานการเดินทางเข้าร่วมประชุม

สหพันธ์ระหว่างประเทศว่าด้วยสมาคมและสถาบันห้องสมุด

(International federation of Library Association and Institutions: IFLA)

ณ เมืองเคปทาวน์ (Cape Town)

สาธารณรัฐแอฟริกาใต้ (The Republic of South Africa)

ระหว่างวันที่ 8-24 สิงหาคม 2558

BeckerFraserPhotos

สำนักวิชาการ

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

รายงานการเดินทางเข้าร่วมประชุม

สหพันธ์ระหว่างประเทศว่าด้วยสมาคมและสถาบันห้องสมุด
(International federation of Library Association and Institutions: IFLA)

ณ เมืองเคปทาวน์ (Cape Town) สาธารณรัฐแอฟริกาใต้ (The Republic of South Africa)
ระหว่างวันที่ 8 - 24 สิงหาคม 2558

โดย

นางอรรรณ พันธ์เป็รื่อง
นางสาวสุนิดา บุญญานนท์
นางอรณิซ รุ่งธิปานนท์
นางสาวพจพิณ พรหมเอี่ยม
นางสาววลัยรัตน์ ชายท้าว

สำนักวิชาการ
สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร

บทสรุปนี้จัดทำขึ้นจากรายงานการประชุมสหพันธ์ระหว่างประเทศว่าด้วยสมาคมและสถาบันห้องสมุด (International Federation of Library Associations and Institutions : IFLA) ณ เมืองเคปทาวน์ (Cape Town) สาธารณรัฐแอฟริกาใต้ (The Republic of South Africa) ระหว่างวันที่ 8-24 สิงหาคม พ.ศ. 2558 ซึ่งสามารถจำแนกการประชุมได้เป็น 2 ส่วนดังนี้

ส่วนที่ 1 การประชุม Pre-Conference ครั้งที่ 31 (31st Annual International Conference of Parliament Librarian) ของการประชุมบรรณารักษ์นานาชาติแห่งสหพันธ์ระหว่างประเทศว่าด้วยสมาคมและสถาบันห้องสมุด (IFLA) ประจำปี 2558 จัดขึ้น ณ รัฐสภาสาธารณรัฐแอฟริกาใต้ (South African Parliament) เมืองเคปทาวน์ (Cape Town) สาธารณรัฐแอฟริกาใต้ (The Republic of South Africa) ระหว่างวันที่ 10 - 14 สิงหาคม 2558 ภายใต้หัวข้อ “การพัฒนา การปรับเปลี่ยน และความร่วมมือในการให้บริการของห้องสมุดและการวิจัยของรัฐสภา” (Development, Transformation and Co-Operation in Library and Research services in Parliaments) มีผู้เข้าร่วมประชุมจากห้องสมุดรัฐสภาประเทศต่าง ๆ จำนวน 37 ประเทศ รวมทั้งสิ้น 145 คน

ส่วนที่ 2 การประชุมสามัญประจำปี ครั้งที่ 81 “81st IFLA General Conference and Council” จัดขึ้น ณ ศูนย์ประชุมแห่งชาติเคปทาวน์ (Cape Town International Convention Centre – CTICC) เมืองเคปทาวน์ สาธารณรัฐแอฟริกาใต้ ระหว่างวันที่ 15 - 21 สิงหาคม 2558 ภายใต้หัวข้อ “พลวัตห้องสมุด: การเข้าถึง การพัฒนา และการปรับเปลี่ยน” (Dynamic Libraries : Access, Development and Transformation) มีผู้เข้าร่วมประชุมจากหน่วยงานและองค์กรต่าง ๆ ทั่วโลกจำนวน 112 ประเทศ รวมทั้งสิ้น 3,190 คน

ในการประชุมครั้งนี้สำนักวิชาการได้คัดเลือกข้าราชการจากกลุ่มงานต่าง ๆ เข้าร่วมประชุมรวมทั้งสิ้น 5 คนนับเป็นการส่งเสริมข้าราชการให้มีโอกาสในการเพิ่มพูนประสบการณ์และหาความรู้จากการประชุมระดับนานาชาติอันเป็นส่วนสำคัญของการจัดการความรู้ (KM) เพื่อพัฒนาบุคลากรของสำนักวิชาการ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ให้มีคุณภาพ

ทั้งนี้ จากการเข้าร่วมประชุมทั้งสองส่วนดังกล่าวข้างต้นมีการนำเสนอเรื่องต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาห้องสมุดและการให้บริการข้อมูลในอนาคตไว้ในหลาย ๆ แง่มุมครอบคลุมเนื้อหาที่หลากหลาย เช่น เทคโนโลยีสารสนเทศที่นำมาใช้ในการบริหารจัดการห้องสมุด การใช้สื่อสังคมออนไลน์ ทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ และห้องสมุดดิจิทัล ความร่วมมือระหว่างห้องสมุดทั้งในระดับท้องถิ่นระดับ ประเทศ ระดับภูมิภาค และระดับนานาชาติ การดำเนินงานในห้องสมุดรัฐสภาประเทศต่าง ๆ บทบาทของห้องสมุดต่อสังคม การตลาด องค์กรแห่งการเรียนรู้ ความเป็นมืออาชีพ การพัฒนาศักยภาพบุคลากรผู้ให้บริการสารสนเทศ การให้บริการที่ตรงกับความต้องการของผู้ใช้ การสงวนรักษาทรัพยากรสารสนเทศอันทรงคุณค่า และแนวคิดใหม่ในกระบวนการทำงานของห้องสมุด

จากการเข้าร่วมประชุมมีประเด็นที่น่าสนใจซึ่งสรุปได้ดังนี้

1. ช่วงการฝึกอบรมในการประชุม Pre-Conference ของ Section on Library and Research Services for Parliaments ในปีนี้ได้จัดให้มีการฝึกอบรมเป็นเวลา 2 วัน ตั้งแต่วันที่ 10-11 สิงหาคม 2558 มีผู้เข้าร่วมฝึกอบรมจาก 14 ประเทศ รวม 32 คน ซึ่งในแต่ละวันจัดแบ่งออกเป็น 4 ช่วง มีประเด็นที่สำคัญสรุปได้ดังนี้

1.1 Parliamentary contexts in participants' countries เป็นการนำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับรัฐสภาและห้องสมุดรัฐสภาจากประเทศต่าง ๆ ในด้านบุคลากร การบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน อันจะนำไปสู่การพัฒนาและความร่วมมือที่ตระหว่งกันซึ่งมีรัฐสภาจาก 10 ประเทศนำเสนอ และประเทศไทยนำเสนอโดย นางอรณิชรุ่งธิพานนท์ วิทยากรชำนาญการพิเศษ กลุ่มงานบริการวิชาการ 1 สำนักวิชาการ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

1.2 Strategic Planning in Parliamentary Libraries and Research Services เป็นเรื่องการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ของห้องสมุดและงานบริการวิจัย ซึ่งเป็นการบรรยายให้ความรู้เกี่ยวกับการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ของห้องสมุดและงานบริการวิจัย และการประชุมเชิงปฏิบัติการกลุ่มย่อย

1.3 Information Services for the 21st Century Parliament การปฏิบัติการระดมสมองโดยเปิดโอกาสให้ผู้เข้าร่วมประชุมได้วิเคราะห์ร่วมกันว่ามีเทคโนโลยีอะไรบ้างที่เพิ่งมีการคิดค้นและนำมาใช้ในระหว่าง ค.ศ. 2000-2015 และเทคโนโลยีเหล่านั้นได้เปลี่ยนแปลงห้องสมุดและรัฐสภาอย่างไรบ้าง รวมทั้งให้ร่วมกันวิเคราะห์ว่าในศตวรรษที่ 21 การบริการสารสนเทศใดบ้างที่มีความจำเป็นต่อรัฐสภาและสมาชิกรัฐสภา เจ้าหน้าที่ และบุคคลอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

1.4 Providing Digital Information Services with Limited Resources เป็นการนำเสนอข้อมูลและร่วมกันวิเคราะห์เกี่ยวกับความเป็นไปได้ของการให้บริการแบบดิจิทัลในวงงบประมาณที่มีจำกัด โดยเป็นการนำเสนอเทคโนโลยีที่มีค่าใช้จ่ายน้อย อาทิ การให้บริการผ่านอินทราเน็ต (intranet services) และการให้บริการผ่านโปรแกรมบนเครื่องมือสื่อสารเคลื่อนที่ (mobile applications) นอกจากนี้ยังได้มีการนำเสนอ free digital tools ที่สามารถนำไปใช้ในการพัฒนาการให้บริการของห้องสมุดและสนับสนุนการทำงานของรัฐสภา

2. การประชุม Pre-Conference ของ Section on Library and Research Services for Parliaments ซึ่งมีการประชุมทั้งสิ้น 3 วัน สรุปประเด็นสำคัญได้ดังนี้

2.1 หน่วยงานวิจัยของรัฐสภาเป็นหน่วยงานที่ได้รับความสนใจและให้ความสำคัญอยู่ในฐานะเดียวกับห้องสมุดรัฐสภา ซึ่งมีหน้าที่จะต้องให้บริการและจัดดำเนินการให้องค์กรหลักอื่นได้แก่รัฐสภาสามารถเข้าถึงข้อมูลและสารสนเทศในการจัดทำวิจัยปฐมภูมิที่มีคุณภาพโดยได้มีการกำหนดหัวข้อหลักในการประชุมคือ “การพัฒนาบริการเพื่อสนับสนุนการปฏิบัติงานของสมาชิกรัฐสภา” และภายใต้หัวข้อหลักมีหัวข้อย่อยที่สนับสนุนความคิดดังกล่าว เช่น เรื่อง การจัดตั้งหน่วยงานด้านนโยบายของรัฐสภายุโรป : รูปแบบใหม่ในการสนับสนุนงานด้านวิจัยแก่คณะกรรมการรัฐสภาเรื่อง การวิจัยผลกระทบด้านนิติบัญญัติ : ความต้องการใหม่ ๆ เพื่อการออกกฎหมายที่ดีขึ้น แม้แต่รัฐสภาสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาซึ่งเป็นประเทศเพื่อนบ้านของไทยในกลุ่มประชาคมอาเซียนก็ให้เห็นความสำคัญของการวิจัยและได้นำเสนอ เรื่องการพัฒนาบริการวิจัยเพื่อรัฐสภาสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาด้วยเช่นกัน

2.2 การให้ความสำคัญในการสร้างเครือข่ายและความร่วมมือระหว่างภูมิภาค (Networking and Regional Cooperation)

ในภูมิภาคแอฟริกาได้ให้ความสำคัญในเรื่องของการสร้างเครือข่ายและความร่วมมือระหว่างภูมิภาค (Networking and Regional Cooperation) เป็นอย่างมาก มีความร่วมมือกันอย่างเข้มแข็งเพื่อการพัฒนาและยกระดับห้องสมุดในการให้ความรู้แก่ประชาชน อันจะนำไปสู่การพัฒนา

ประเทศและความเป็นอยู่ของประชาชน ได้มีการจัดตั้งเครือข่ายและสมาคมขึ้นมากมาย ที่สำคัญและเกี่ยวข้องกับรัฐสภาโดยตรงคือการจัดตั้งสมาคมนักวิชาชีพรัฐสภาในระดับภูมิภาคขึ้น และในเวลาต่อมา สมาคมห้องสมุดรัฐสภาแห่งแอฟริกาตะวันออกและแอฟริกาใต้ หรือ APLESA สมาคมห้องสมุดรัฐสภาแห่งแอฟริกาตะวันออกและแอฟริกาใต้ (The Association of Parliamentary Libraries of Eastern and Southern Africa: APLESA) เป็นความร่วมมือวิชาชีพระดับภูมิภาคของบรรณารักษ์รัฐสภา

2.3 การให้ความสำคัญของห้องสมุดรัฐสภาต่อบทบาทหน้าที่และพันธกิจต่อบุคคลภายนอก อันหมายถึงประชาชนในการที่จะได้รับและเข้าถึงสารสนเทศของรัฐสภา เพื่อเป็นการสนับสนุนการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนต่อการปกครองในระบอบประชาธิปไตย

2.4 การกำหนดแผนการดำเนินงานในอนาคต เป็นอีกประเด็นที่มีความสำคัญซึ่งเป็นการกำหนดทิศทางของห้องสมุด

2.5 การประชุมเชิงปฏิบัติการ (workshop) ประเด็นในปีนี้เป็นคือ “แนวทางการให้บริการวิจัยของรัฐสภา Guidelines for Parliamentary Research Services” โดยได้แบ่งผู้เข้าร่วมประชุมออกเป็นกลุ่มย่อย เพื่อระดมความคิดร่วมกันตามหัวข้อ 4 หัวข้อ ได้แก่ มีการแนะนำการบริการใหม่ ๆ ในรัฐสภาอย่างไร (How are new services introduced in your parliament?) การบริการในรูปแบบใดที่เป็นที่ต้องการมากที่สุด เพราะเหตุใด (What types of services are most in demand? Why?) องค์ประกอบใดบ้างที่จะช่วยสร้างความสำเร็จให้การบริการวิจัยอย่างยั่งยืน (What factors would most contribute to the success of a sustainable research service?) และ อะไรคือประโยชน์และความเสี่ยงของการเป็นหุ้นส่วนพันธมิตร (What are the benefits and risks of partnering?)

3. การประชุมใหญ่ประจำปี สำหรับการประชุมใหญ่ในปีนี้อาจจัดประชุมภายใต้หัวข้อ “พลวัตห้องสมุด: การเข้าถึง การพัฒนาและการปรับเปลี่ยน” (Dynamic Libraries: Access, Development and Transformation) มีการประชุมทั้งสิ้น 6 วัน โดยมีประเด็นสำคัญสรุปได้ดังนี้

3.1 การปรับเปลี่ยนห้องสมุดให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงได้กล่าวถึงการปรับเปลี่ยนห้องสมุดให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 แบ่งออกเป็น 2 ประเด็นที่น่าสนใจดังนี้

3.1.1 ด้านอาคารสถานที่และพื้นที่ห้องสมุด

สำหรับอาคารสถานที่และพื้นที่ห้องสมุดในยุคศตวรรษที่ 21 นั้น ในการนำเสนอและระดมความคิดเห็นจากหลายเรื่อง เช่น เรื่องการปรับเปลี่ยนห้องสมุดยุคกลางศตวรรษที่ 20 ให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 (Transforming Mid 20th -Century Libraries to Meet 21st-Century Needs) เรื่องพื้นที่ห้องสมุดในอนาคต : การปรับปรุงเพื่อให้ตอบสนองความต้องการของผู้ใช้บริการ (Future Library space: Renovations to meet client needs) ได้ข้อสรุปว่า ห้องสมุดในยุคศตวรรษที่ 21 ต้องเป็นห้องสมุดที่มีความเป็นมิตร (Make it Friendly) สามารถปรับเปลี่ยนได้ง่าย (Make it Adaptable) ก้าวไปข้างหน้า (Moving forward) มีความโปร่งใส (Transparency) มีการเชื่อมต่อ (Nexus) มีการออกแบบโดยยึดผู้ใช้เป็นศูนย์กลาง (User-centric) และมีความเป็นศูนย์กลางวัฒนธรรม (Cultural Hub) ทั้งนี้ อาคารห้องสมุดในยุคศตวรรษที่ 21 ซึ่ง

จะต้องสะท้อนความคิดและพันธกิจอย่างชัดเจนในฐานะที่เป็นสถานที่เพื่อการเข้าถึงสารสนเทศและความคิดอย่างเป็นอิสระและไม่มีขอบเขต

3.1.2 ด้านรูปแบบการให้บริการและรูปแบบของสื่อและทรัพยากรสารสนเทศ

- การบริการจะมุ่งเน้นในเรื่องการมีส่วนร่วมของผู้ใช้บริการ (user) ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง (stakeholders) เช่น การนำเสนอ เรื่องการทำความเข้าใจความต้องการของผู้ใช้ผ่านการวิจัยและการมีส่วนร่วม (Understanding Needs through User Research and Engagement)

- เทคโนโลยีเข้ามามีบทบาทในการพัฒนาการให้บริการอย่างมาก ซึ่งมีประเด็นสำคัญดังนี้

1) ปรับปรุงสารสนเทศเป็นรูปแบบดิจิทัลโดยในการประชุมครั้งนี้ได้เน้นให้เห็นถึงการเปลี่ยนแปลงของสื่อประเภทหนังสือพิมพ์ เนื่องจากในปัจจุบันห้องสมุดต่าง ๆ กำลังเผชิญกับปัญหาเรื่องการจัดเก็บสื่อสิ่งพิมพ์ โดยเฉพาะหนังสือพิมพ์ ทั้งเรื่องงบประมาณ พื้นที่ในการจัดเก็บ และความเชี่ยวชาญของผู้ปฏิบัติงานเพื่อดูแลรักษาสิ่งพิมพ์จำนวนมาก ประกอบกับความเปลี่ยนแปลงของรูปแบบการเข้าถึงข้อมูล ห้องสมุดหลายแห่งจึงหันมาให้ความสำคัญกับการให้บริการข้อมูลผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ โดยการแปลงไฟล์เป็นดิจิทัล จะเห็นได้ว่าการประชุมได้มีการนำเสนอหลายเรื่องที่น่าสนใจ เช่น เรื่องเทคโนโลยีสารสนเทศและผลกระทบต่อการใช้หนังสือพิมพ์ในห้องสมุดมหาวิทยาลัยของประเทศไนจีเรีย (Information Communication Technology (ICT) and its effect on Newspaper Utilisation in University Libraries in Nigeria) เรื่องการอนุรักษ์หนังสือพิมพ์ของรัฐเคนทักกีจากยุคอนาล็อกสู่ยุคดิจิทัล (Preserving Kentucky's Newspapers: Analogue Beginnings to Digital Frontier)

2) ปรับเปลี่ยนห้องสมุดเป็นห้องสมุดดิจิทัล เพื่อให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงในเรื่องของความต้องการของผู้ใช้และความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี ห้องสมุดจำนวนมากได้ปรับเปลี่ยนตัวเองจากห้องสมุดกายภาพซึ่งให้บริการในรูปแบบเดิม ๆ มาเป็นห้องสมุดดิจิทัล ตลอดจนการขยายกรอบการทำงานเป็นการอนุรักษ์มรดกของชาติด้วย เช่น เรื่องหอสมุดดิจิทัลแห่งชาติของอินโดนีเซีย: ความร่วมมือระดับชาติเพื่ออนุรักษ์มรดกของชาติและการให้สิทธิ์เข้าถึงข้อมูล (Indonesian National Digital Library: A national collaboration for preserving national heritage and information access)

3) การบริการผ่านเว็บไซต์ เนื่องจากจะช่วยให้ผู้ใช้สามารถเข้าถึงสารสนเทศได้อย่างรวดเร็วและทั่วถึง ตลอดจนความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีช่วยให้การดำเนินการเป็นไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งได้มีการนำเสนอในมุมมองดังกล่าวหลายเรื่องด้วยกัน เช่น เรื่องการพัฒนาโครงการจัดเก็บข้อมูลบนหน้าเว็บไซต์: กรณีศึกษาเพื่อพัฒนาแผนการจัดการองค์การ (Growing a web archiving program: A case study for evolving an organization-management plan) หรือเรื่องโครงการจัดเก็บเว็บไซต์ด้านการพัฒนาโลกอย่างยั่งยืน: การสงวนรักษา และการเผยแพร่ความรู้เพื่อการเติบโตอย่างยั่งยืน (World Sustainable Development Web Archive: Preserving and Disseminating Knowledge for Sustainable Growth by Steve Witt)

3.2 การให้ความสำคัญในเรื่องการลงรายการทางบรรณานุกรม บรรณานุกรมแห่งชาติ (National Bibliographies) และการนำส่งทรัพยากรสารสนเทศและการจัดแจ้งแหล่งข้อมูล (Legal Deposit) ทั้งนี้เนื่องจากรูปแบบของสื่อสารสนเทศมีการเปลี่ยนแปลงและมีความหลากหลาย

โดยเฉพาะรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ อีกทั้งเพื่อให้ฐานข้อมูลทางบรรณานุกรมมีมาตรฐานเดียวกันทั่วโลกซึ่งจะทำให้ผู้ใช้สามารถเข้าถึงสารสนเทศได้อย่างสะดวกรวดเร็วไม่ว่าจะอยู่ ณ จุดใดซึ่งมีเรื่องน่าสนใจที่นำมาเสนอ เช่น เรื่องการจดทะเบียนแหล่งข้อมูลตามกฎหมายในแอฟริกาใต้: การเปลี่ยนแปลงในยุคดิจิทัล (Legal Deposit in South Africa: transformation in a Digital World) เรื่องบรรณานุกรมแห่งชาติสาธารณรัฐเช็ก : ก้าวใหม่สู่ความสมบูรณ์แบบ (The Czech National Bibliography: New Steps to Completeness) เรื่องการสร้างความมั่นใจในคุณภาพเมทาดาตาของการจดทะเบียนแหล่งข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ในสภาพแวดล้อมที่มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา (Ensuring metadata quality of e-legal deposit in an ever-changing environment)

3.3 การให้ความสำคัญกับบทบาทของห้องสมุดและบรรณารักษ์ ในการเข้าถึงข้อมูลและสารสนเทศของผู้ใช้โดยเฉพาะในการเข้าถึงข้อมูลและสารสนเทศด้านกฎหมายซึ่งมีการนำเสนอเรื่องที่น่าสนใจ เช่น เรื่องการออกกฎหมายเพื่อการเข้าถึงสารสนเทศในแคเมอรูน และบทบาทของห้องสมุดและบรรณารักษ์ (Enabling Legislation for Access to Information in Cameroon and the role of libraries and librarians) เรื่องการเข้าถึงสารสนเทศของรัฐบาลในแอฟริกาโดยสิทธิในการรับรู้: บทบาทของห้องสมุด (Accessing Government Information in Africa through the Right to know: the role of the Library)

3.4 การให้ความสำคัญกับผู้ใช้ทุกกลุ่ม เช่น การนำเสนอเรื่องแอปพลิเคชันห้องสมุด: เทคโนโลยีและสื่อการศึกษาเพื่อเยาวชน (The App library: technology and media education for teens) เรื่องการเข้าถึงผู้ด้อยโอกาสและผู้ที่ถูกกล่เลยในช่วงเวลาวิกฤติ: การทำความเข้าใจพฤติกรรมกรรับข้อมูลข่าวสารเพื่อเข้าไปการช่วยเหลือ (Reaching the disadvantaged and disengaged in times of crisis: towards an understanding of information behaviours to inform interventions)

3.5 การให้ความสำคัญต่อการบริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้าและการวิจัย เช่น การนำเสนอเรื่องการสอนจริยธรรมโดยผ่านการบริการอ้างอิงของห้องสมุดโรงเรียน (Teaching Ethics to Teens Via School Library Reference Services) เรื่องวิธีการใหม่ ๆ ของบรรณารักษ์บริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้าในการสอนการตระหนักรู้สารสนเทศแก่เด็ก : วิธีการใหม่ในการบริการอ้างอิงและสารสนเทศของห้องสมุดประชาชนเมืองเคปทาวน์ (The Reference Librarian's new approach to coaching information literacy for children: new approach in reference and information services in the City of Cape Town)

3.6 การประชุมกลุ่มย่อยในรูปแบบ Knowledge Café การประชุมกลุ่มย่อยในรูปแบบ Knowledge Café นี้ เป็นความร่วมมือระหว่างกลุ่ม KM & Library และกลุ่ม Research Services for Parliaments Sections ในประเด็นนวัตกรรมและการปรับเปลี่ยนอย่างต่อเนื่องของห้องสมุดและชุมชน (Continuous innovation & transformation of libraries and their communities) โดยผู้เข้าร่วมประชุมสามารถเลือกเข้ากลุ่มย่อยตามที่สนใจ ซึ่งผู้จัดได้กำหนดไว้ 12 กลุ่มย่อย 12 ประเด็น ทั้งนี้ น.ส.สุนิดา บุญญานนท์ ผู้เข้าร่วมประชุมจากรัฐสภาไทยได้รับมอบหมายให้เป็นผู้ดำเนินการประชุม (facilitator) ของกลุ่ม 2 ในประเด็น ดูแลปฏิบัติต่อผู้ใช้ห้องสมุดเสมือนผู้มีส่วนเกี่ยวข้องหลัก (Embracing library users as key stakeholders)

3.7 การศึกษาเยี่ยมชมห้องสมุด (library visit) ในการเยี่ยมชมห้องสมุดผู้จัดการประชุมได้จัดโปรแกรมให้ผู้เข้าร่วมประชุมเลือกไปเยี่ยมชมห้องสมุดหลายแห่งทั้งที่อยู่ในเมืองเคปทาวน์

และในเมืองอื่นซึ่งแบ่งออกเป็น 2 โปรแกรม ได้แก่ Local Library Visits เป็นการศึกษาเยี่ยมชมห้องสมุดต่าง ๆ ในเมืองเคปทาวน์ และ Non-Local Library Visits โดยคณะผู้เข้าร่วมประชุมจากรัฐสภาไทย ได้เลือกโปรแกรม Local Library Visits (TOUR 1 City Bowl Tours - Half Day) ซึ่งเป็นโปรแกรมครึ่งวันและไม่มีค่าใช้จ่ายเพิ่มเติม ทั้งนี้ ได้ไปศึกษาเยี่ยมชมห้องสมุดต่าง ๆ ในเมืองเคปทาวน์ 4 แห่ง ได้แก่ Parliamentary Information Centre, Central Library, National Library of South Africa (NSLA), Cape Town Campus และ the Centre for the Book

จากประเด็นที่น่าสนใจดังกล่าวทั้งหมดข้างต้นสามารถสรุปข้อเสนอแนะจากสิ่งที่ได้รับการประชุมดังนี้

1. ควรมีการจัดทำยุทธศาสตร์ห้องสมุด ทั้งนี้โดยการกำหนดนโยบายและทิศทางในการพัฒนาห้องสมุดในด้านการให้บริการสารสนเทศและบริการงานวิจัยอย่างชัดเจน ทั้งในด้านโครงสร้างงบประมาณการให้บริการและบุคลากร โดยนำความรู้ประสบการณ์ความก้าวหน้าทางด้านวิชาการและความก้าวหน้าด้านเทคโนโลยีสารสนเทศที่ทันสมัยมาประยุกต์ใช้อย่างเป็นระบบ ทั้งนี้จะต้องสอดคล้องรองรับกับยุทธศาสตร์ขององค์กรหลักด้วย

2. ควรส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการสร้างเครือข่ายและพันธมิตรของห้องสมุด ในการดำเนินงานทั้งในประเทศและต่างประเทศ โดยเฉพาะประเทศที่อยู่ในภูมิภาคอาเซียนเพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนต่อไป ซึ่งอาจเป็นการทำข้อตกลงในการแลกเปลี่ยนบุคลากรเพื่อการปฏิบัติงาน หรือการใช้ทรัพยากรร่วมกัน (resources sharing) ทั้งนี้จะได้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกันโดยอาจสร้างเป็นเครือข่ายชุมชนนักปฏิบัติต่อไป

3. ในปัจจุบันเป็นยุคของสื่อสังคมออนไลน์ (social media) และห้องสมุดหลายแห่งทั่วโลก เปลี่ยนรูปแบบการให้บริการแบบดั้งเดิมไปสู่การให้บริการแบบใหม่นำเทคโนโลยีใหม่ ๆ มาประยุกต์ใช้ในการให้บริการเพื่อให้ได้มาตรฐานการบริการที่เป็นสากล ทั้งนี้ควรมีการจัดการฝึกอบรมและให้ความรู้เหล่านี้แก่บุคลากรเพื่อให้บริการได้อย่างรวดเร็วและทั่วถึงมากยิ่งขึ้นเกิดประสิทธิภาพในการให้บริการ

4. ควรให้บุคลากรที่ไปร่วมประชุมมาเผยแพร่ความรู้และประสบการณ์ที่ได้รับจากการเข้าร่วมประชุมให้บุคลากรในสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรหรือตัวแทนเข้าร่วมประชุมต่อไปรับทราบเพื่อจะได้สามารถติดตามประเด็นการประชุมบางประเด็นซึ่งต้องมีความต่อเนื่อง

5. ในการออกแบบอาคารห้องสมุดของห้องสมุดรัฐสภา ซึ่งจะต้องมีการโยกย้ายไปยังรัฐสภาใหม่นั้น ควรออกแบบให้รองรับกับความต้องการของสมาชิกและผู้ใช้บริการอื่น ๆ ที่สำคัญจะต้องรองรับความเปลี่ยนแปลงและเทคโนโลยีใหม่ ๆ ซึ่งจะต้องเป็นห้องสมุดที่มีความเป็นมิตร (Make it Friendly) สามารถปรับเปลี่ยนได้ง่าย (Make it Adaptable) ก้าวไปข้างหน้า (Moving forward) มีความโปร่งใส (Transparency) มีการเชื่อมต่อ (Nexus) มีการออกแบบโดยยึดผู้ใช้เป็นศูนย์กลาง (User-centric) และมีความเป็นศูนย์กลางทางวัฒนธรรม (Cultural Hub) ทั้งนี้ จะต้องสะท้อนความคิดและพันธกิจอย่างชัดเจนในฐานะที่เป็นสถานที่เพื่อการเข้าถึงสารสนเทศและความคิดอย่างเป็นอิสระและไม่มีขอบเขต

6. ส่งเสริมและอบรมบุคลากรให้ยึดมั่นในคุณค่าและการยอมรับในเรื่องจริยธรรม ซึ่งถือเป็นสิ่งหนึ่งที่สำคัญในการสร้างความสำเร็จในการบริการ สิ่งเหล่านั้นได้แก่ การให้ความสำคัญแก่ผู้ใช้บริการ สินค้าและบริการ การดำเนินการให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ ความเป็นกลางทางการเมืองและความซื่อสัตย์และการแบ่งปันเผยแพร่สารสนเทศ ตลอดจนการสนับสนุนจริยธรรมในการทำงานโดยมุ่งเน้นในการให้บริการสารสนเทศที่มีคุณภาพและรวดเร็วทันเวลา ทั้งนี้โดยต้องมีความเป็นกลาง ละความคิดส่วนตัวทางการเมือง และไม่มีอคติ

คำนำ

สหพันธ์ระหว่างประเทศว่าด้วยสมาคมและสถาบันห้องสมุด หรือ International Federation of Library Associations and Institutions (IFLA) ก่อตั้งขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 2470 (ค.ศ. 1927) เป็นองค์กรอิสระระหว่างประเทศที่ไม่แสวงหาผลกำไร สำนักงานใหญ่ตั้งอยู่ที่กรุงเฮก ประเทศเนเธอร์แลนด์ มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมความเข้าใจ ความร่วมมือ การแลกเปลี่ยนความรู้ และความคิดเห็น การวิจัย และการพัฒนาในสาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ ตลอดจนเสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างประเทศและระหว่างห้องสมุด ซึ่งสหพันธ์ระหว่างประเทศว่าด้วยสมาคมและสถาบันห้องสมุดนี้ นับเป็นองค์กรหลักทางด้านวิชาชีพบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศในระดับโลก โดยจะมีการจัดประชุมใหญ่เป็นประจำทุกปีในช่วงเดือนสิงหาคม เพื่อเป็นเวทีในการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างสมาชิกทั่วโลก ทั้งนี้ห้องสมุดรัฐสภาได้เข้าร่วมเป็นสมาชิกเมื่อ พ.ศ. 2523 (ค.ศ. 1980) และมีการส่งผู้แทนเข้าร่วมประชุมมาตลอด

สำหรับในปี 2015 นี้ การประชุม Pre-Conference ครั้งที่ 31 (31st Annual International Conference of Parliament Librarian) ของการประชุมบรรณารักษณ์นานาชาติแห่งสหพันธ์ระหว่างประเทศว่าด้วยสมาคมและสถาบันห้องสมุด (IFLA) ประจำปี 2558 จัดขึ้น ณ รัฐสภาสาธารณรัฐแอฟริกาใต้ (The Republic of South African Parliament) เมืองเคปทาวน์ (Cape Town) สาธารณรัฐแอฟริกาใต้ (The Republic of South Africa) ระหว่างวันที่ 10-14 สิงหาคม 2558 ภายใต้หัวข้อ “การพัฒนา การปรับเปลี่ยน และความร่วมมือในการให้บริการของห้องสมุดและการวิจัยของรัฐสภา” (Development, Transformation and Co-Operation in Library and Research services in Parliaments) มีผู้เข้าร่วมประชุมจากห้องสมุดรัฐสภาประเทศต่าง ๆ จำนวน 37 ประเทศ รวมผู้เข้าประชุมทั้งสิ้น 145 คน และการประชุมสามัญประจำปี ครั้งที่ 81 (“81st IFLA General Conference and Council”) จัดขึ้น ณ ศูนย์ประชุมแห่งชาติเคปทาวน์ (Cape Town International Convention Centre – CTICC) เมืองเคปทาวน์ สาธารณรัฐแอฟริกาใต้ ระหว่างวันที่ 15-21 สิงหาคม 2558 ภายใต้หัวข้อ “พลวัตห้องสมุด : การเข้าถึง การพัฒนา และการปรับเปลี่ยน” (Dynamic Libraries: Access, Development and Transformation)

ผู้เข้าร่วมประชุม ได้สรุปและรวบรวมสาระสำคัญของการประชุมไว้ในเอกสารฉบับนี้ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อรายงานการเดินทางและเผยแพร่สาระเกี่ยวกับการประชุมดังกล่าว รวมทั้งได้รวบรวมเอกสารประกอบการประชุมไว้ในแผ่นซีดี ซึ่งแนบมากับเอกสารนี้ อันจะเป็นประโยชน์ต่อบรรณารักษ์ห้องสมุดรัฐสภาไทยและห้องสมุดอื่น ๆ รวมทั้งผู้ที่สนใจ ในการปรับปรุงและพัฒนาการให้บริการของห้องสมุดต่อไป

คณะผู้เข้าร่วมประชุม

สำนักวิชาการ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

สารบัญ

	หน้า
บทสรุปสำหรับผู้บริหาร	(1)
คำนำ	(7)
สารบัญ	(8)
รายงานการเดินทางเข้าร่วมประชุมสหพันธ์ระหว่างประเทศว่าด้วยสมาคมและสถาบัน ห้องสมุด (International Federation of Library Associations and Institutions: IFLA) ประจำปี 2558	1
คำกล่าวเปิด	9
สรุปผลการประชุมสหพันธ์ระหว่างประเทศว่าด้วยสมาคมและสถาบันห้องสมุด (International Federation of Library Associations and Institutions: IFLA) ประจำปี 2558	13
การประชุม Pre-Conference ครั้งที่ 31 (Section on Library and Research Services for Parliaments)	15
การฝึกอบรม (Training Day)	
วันจันทร์ที่ 10 สิงหาคม 2558	
ช่วงที่ 1 การนำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับรัฐสภาและห้องสมุดรัฐสภาจากประเทศต่าง ๆ (Parliamentary contexts in participants' countries)	15
ช่วงที่ 2 และ 3 การจัดทำแผนยุทธศาสตร์ของห้องสมุดและงานบริการวิจัย (Strategic Planning in Parliamentary Libraries and Research Services)	16
ช่วงที่ 4 บริการสารสนเทศ ในศตวรรษที่ 21 (Information Services for the 21 st Century Parliament)	18
วันอังคารที่ 11 สิงหาคม 2558	
ช่วงที่ 1 การให้บริการสารสนเทศแบบดิจิทัลภายใต้ข้อจำกัด (Providing Digital Information Services with Limited Resources)	19
ช่วงที่ 2 และ 3 การให้บริการสารสนเทศแบบดิจิทัลภายใต้ข้อจำกัด (Providing Digital Information Services with limited Resources)	19
ช่วงที่ 4 การใช้เครื่องมือแบบฟรีที่สามารถนำไปใช้ในการพัฒนาการให้บริการของ ห้องสมุดและสนับสนุนการทำงานของรัฐสภา (Using free tools – such as social media – to support the work of developing parliaments)	19

	หน้า
วันพุธที่ 12 สิงหาคม 2558	
พิธีการเปิดประชุม Pre-Conference ครั้งที่ 31	20
ช่วงที่ 1 การบริการความรู้และสารสนเทศของรัฐสภา (Knowledge and Information Services in Parliament)	
1. การพัฒนา การปรับปรุง และความร่วมมือระหว่างห้องสมุดและบริการวิจัยในรัฐสภา (Development, Transformation and Co-operation in Library and Research Services in Parliaments)	21
2. นวัตกรรมในการบริการของห้องสมุดสำหรับการเป็นรัฐสภาสารสนเทศและฐานความรู้: กรณีศึกษาของศูนย์สารสนเทศรัฐสภา (Innovative Library Services for Information and Knowledge-based Parliament : Case study of the Parliamentary Information Centre)	22
3. ดิจิทัลแพลตฟอร์มและทรัพยากรสารสนเทศของศูนย์สารสนเทศรัฐสภา (Digital platforms and resources of the Parliamentary Information Centre)	23
4. ความสัมพันธ์ระหว่างคอลเลกชันหนังสือหายากและเป็นประวัติศาสตร์กับรัฐสภาในปัจจุบัน (The relevance of rare and historical collections to today's parliaments)	24
5. การบริการล่ามที่มีคุณภาพ: กรณีศึกษารัฐสภาแอฟริกาใต้ (Quality Interpreting Service : the Parliament of South Africa As a Case Study)	25
6. การจัดทำยุทธศาสตร์การจัดการเพื่อเป็นการสนับสนุนการจัดการความรู้ของรัฐสภาในเชิงรุก (Implementing a records management strategy to compliment Parliament's knowledge management initiatives)	27
ช่วงที่ 2 การนำเสนอข้อมูลโดยรัฐสภาแห่งสาธารณรัฐแอฟริกาใต้ (Presentations by South African Parliament)	
1. การจัดทำวิจัยปฐมภูมิให้แก่รัฐสภา : หน่วยงานวิจัยโครงการป้องกันชายแดนของแอฟริกาใต้ (Contributions of Parliaments to Primary Research: The Research Unit's Safeguarding South Africa's Land Borders Project)	29
2. การวางแผนเชิงกลยุทธ์ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (ICT Strategic Planning)	30

ช่วงที่ 3 การสร้างเครือข่ายและความร่วมมือระหว่างภูมิภาค (Networking and Regional Cooperation)

- สมาคมห้องสมุดรัฐสภาแห่งแอฟริกาตะวันออกและแอฟริกาใต้ (The Association of Parliamentary Libraries of Eastern and Southern Africa : APLESA) 32

วันที่ 13 สิงหาคม 2558

ช่วงที่ 1 การพัฒนาบริการเพื่อสนับสนุนการปฏิบัติงานของสมาชิกรัฐสภา (Developing Service in Support of Legislators)

1. การจัดตั้งหน่วยงานด้านนโยบายของรัฐสภายุโรป : รูปแบบใหม่ในการสนับสนุนงานด้านวิจัยแก่คณะกรรมาธิการรัฐสภา (A Policy Department of the European Parliament: a new model for research support to Parliamentary Committees) 34
2. การวิจัยผลกระทบด้านนิติบัญญัติ : ความต้องการใหม่ ๆ เพื่อการออกกฎหมายที่ดีขึ้น (Legislative Impact Analysis: New Needs for Better Legislation) 36
3. การพัฒนาบริการวิจัยเพื่อรัฐสภาสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา (Developing a research service for the Hluttaw/ Parliament of Myanmar) 37
4. หนึ่งปีครึ่งกับการให้บริการวิจัยแก่สมาชิกรัฐสภา : ส่วนหนึ่งของการบริการวิจัยของรัฐสภายุโรป (A year and a half of the members' research service : Part of the European Parliamentary Research Service) 38
5. การปรับเปลี่ยนหน่วยบริการวิจัยด้านนิติบัญญัติให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองการปกครองและสภาพแวดล้อมขององค์กร : กรณีศึกษาของยูกันดา (Legislative Research Services Adaptation to a Dynamic Political & Institutional Environment: The Case of Uganda) 40

ช่วงที่ 2 พันธกิจต่อบุคคลภายนอก (Engaging with External Audiences)

1. การสนับสนุนการมีส่วนร่วมของภาคพลเมืองด้วยการบริการสารสนเทศและการวิจัยเพื่อการตัดสินใจและกระบวนการออกกฎหมายของวุฒิสภาในสาธารณรัฐโปแลนด์ (Support of civic participation by information and research services in the decision-making and law-making process in the Senate of the Republic of Poland) 41
2. สถานิติบัญญัติในฐานะเป็นพื้นที่สำหรับการอภิปรายและมีบทบาทเป็นคลังสมอง : กรณีศึกษาของสาธารณรัฐเกาหลี (Legislature as a Deliberative Arena and a Discursive Role of Legislative "Think Tanks": The South Korean Case) 43

ช่วงที่ 3 แผนงานเพื่ออนาคต (Planning for the Future)	
การบริการสารสนเทศของรัฐสภาในเนเธอร์แลนด์ : อนาคตใน ค.ศ. 2020 จะเป็นอย่างไรและจะเผชิญกับความท้าทายอะไรบ้างบนเส้นทางนี้ (Parlimentary Information Services in the Netherlands: What will the future be like in 2020 and how to meet the challenges on the route?)	44
ช่วงที่ 4 พูดคุยประสารัฐสภา (Parl Talks)	
1. สำนักงานการศึกษาและฝึกอบรมแห่งรัฐสภา: สำนักงานเลขาธิการโลกสภา (Bureau of Parliamentary Studies and Training (BPST) :Lok Sabha Secretariat)	45
2. ห้องสมุด Dag Hammarskjöld แห่งสหประชาชาติ : ภาพรวมด้านการบริการ (United Nations Dag Hammarskjöld Library: Overview of Services)	47
วันที่ 14 สิงหาคม 2558	
การประชุมเชิงปฏิบัติการ (workshop) ประเด็น “แนวทางการให้บริการวิจัยของรัฐสภา Guidelines for Parliamentary Research Services”	47
1. การให้บริการรูปแบบใหม่ที่ได้มีการนำเสนอเพิ่มเติมในรัฐสภาของคุณเป็นอย่างไร (How are new services introduced in your parliament?)	48
2. การบริการในรูปแบบใดที่เป็นที่ต้องการมากที่สุด เพราะเหตุใด (What types of services are most in demand? Why?)	48
3. องค์ประกอบใดบ้างจะช่วยสร้างความสำเร็จให้การบริการวิจัยอย่างยั่งยืน (What factors would most contribute to the success of a sustainable research service?)	49
4. อะไรคือประโยชน์และความเสี่ยงของการมีหุ้นส่วนพันธมิตร (What are the benefits and risks of partnering?)	50
การประชุมใหญ่ประจำปี ครั้งที่ 81 (Dynamic Libraries : Access, Development and Transformation)	52
วันที่ 16 สิงหาคม 2558	

1. ความทันสมัยในช่วงกลางศตวรรษที่ 21 : การออกแบบสร้างสรรค์ห้องสมุด – อาคาร
ห้องสมุดและอุปกรณ์ (Mid (21st) Century Modern: Visionary Library Design –
Library Buildings and Equipment) (Session 75)
 - 1.1 การปรับเปลี่ยนห้องสมุดยุคกลางศตวรรษที่ 20 ให้สอดคล้องกับความ
เปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 (Transforming Mid 20th -Century Libraries
to Meet 21st -Century Needs) 53
 - 1.2 พื้นที่ห้องสมุดในอนาคต : การปรับปรุงเพื่อให้ตอบสนองความต้องการของ
ผู้ใช้บริการ (Future Library space: Renovations to meet client needs) 55
 - 1.3 การจัดการและออกแบบพื้นที่ห้องสมุดโดยใช้รูปแบบ Audio-Spatial Co-
design : กรณีศึกษาจากห้องสมุดเมือง Vantaa (Audio-Spatial Co-design
of Library Spaces. Implications from Case: Vantaa) 57
 - 1.4 การออกแบบห้องสมุดในส่วนต่าง ๆ ของโลก: การเข้าถึงสารสนเทศที่ไร้
ขอบเขตจะช่วยบรรณารักษ์ในประเทศกำลังพัฒนาคิดใหม่เกี่ยวกับพื้นที่ห้องสมุด
ได้อย่างไร (Library Design for the Rest of the World: How Beyond
Access is Helping Librarians Rethink Space in Developing Countries) 58
 - 1.5 ผู้อ่านทุกคนคือห้องสมุด ห้องสมุดทุกแห่งของผู้อ่าน: การออกแบบห้องสมุด
ที่รองรับความต้องการของชุมชน (Every Reader a Library, Every Library its
Reader: Designing Responsive Libraries for our Communities) 61
2. ท้องถิ่น – แอฟริกัน – โลก : พลวัตของสื่อยุคใหม่และการรับมือกับสื่อยุคใหม่ของ
ห้องสมุด) Local - African - Global: the Dynamics of News Media and How
Libraries Cope with it) (Session 080)
 - 2.1 หนังสือพิมพ์ภาษาเยอรมัน – ความก้าวหน้าในการเปลี่ยนเป็นรูปแบบดิจิทัล
และการเข้าถึง (Newspapers in German Language – Progress in
Digitisation and Accessibility) 67
 - 2.2 จากหนังสือพิมพ์ในประวัติศาสตร์สู่หนังสือพิมพ์อิเล็กทรอนิกส์ ความท้าทาย
สำหรับห้องสมุด (From historical newspaper to e-newspaper.
Challenge for libraries) 69
 - 2.3 เทคโนโลยีสารสนเทศและผลกระทบต่อการใช้หนังสือพิมพ์ในห้องสมุด
มหาวิทยาลัยของประเทศไนจีเรีย (Information Communication
Technology (ICT) and its effect on Newspaper Utilisation in
University Libraries in Nigeria) 71

- 2.4 การเข้าถึงข้อมูลหนังสือพิมพ์ในรูปแบบต่าง ๆ จากแอฟริกา: ปัญหาของ
ภูมิภาคอเมริกาเหนือ/โลก (Access to Print, Digitized, and Born-Digital
Newspapers from Africa: The North American /Global Conundrum) 73
- 2.5 การอนุรักษ์หนังสือพิมพ์ของรัฐเคนทักกี จากยุคอนาล็อกสู่ยุคดิจิทัล
(Preserving Kentucky's Newspapers: Analogue Beginnings to Digital
Frontier) 74
- 2.6 ความคิดเห็นและทัศนคติในระบบบันทึกลำดับเหตุการณ์ของสหรัฐอเมริกา:
การใช้ข่าวสำหรับการศึกษาและการเผยแพร่ความรู้ (Voices and
Viewpoints in Chronicling America: Uses of Historical News for
Education and Outreach) 75

วันที่ 17 สิงหาคม 2558

3. การเปลี่ยนแปลงรูปแบบบรรณานุกรมแห่งชาติ: สาระเกี่ยวกับการจัดแจ้งแหล่งข้อมูล
อิเล็กทรอนิกส์ (National Bibliographies Transformed: Matters Relating to
the Legal Deposit of Electronic Resources) (Session 89)
- 3.1 การนำส่งสารสนเทศและการจัดแจ้งแหล่งข้อมูลตามกฎหมายในแอฟริกาใต้:
การเปลี่ยนแปลงในยุคดิจิทัล (Legal Deposit in South Africa:
transformation in a Digital World) 76
- 3.2 บรรณานุกรมแห่งชาติสาธารณรัฐเช็ก : ก้าวใหม่สู่ความสมบูรณ์แบบ (The Czech
National Bibliography: New Steps to Completeness) 79
- 3.3 การสร้างความมั่นใจในคุณภาพเมตาดาตาตามกฎหมายการนำส่งและจัดแจ้ง
แหล่งข้อมูลสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ ในสภาพแวดล้อมที่มีการเปลี่ยนแปลง
ตลอดเวลา (Ensuring metadata quality of e-legal deposit in an ever-
changing environment) 80
- 3.4 การนำส่งและจัดแจ้งแหล่งข้อมูลหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ตามกฎหมายของ
ฝรั่งเศส และแนวทางการลงรายการทางบรรณานุกรม และบรรณานุกรม
แห่งชาติ (Legal Deposit of Ebooks in France and its Bearings on
Cataloguing and the National Bibliography) 82
4. ช่วงเวลา 10 ปี ในการพัฒนาด้านการรวบรวม การสงวนรักษา และการเข้าถึง
เว็บไซต์: พร้อมหรือยังสำหรับการบริการแก่ทุกคน (Ten Years of Development
to Collect, Preserve and Access Web-Sites: Ready to Go for Everyone!?)
(Session 90)

	หน้า
4.1 การพัฒนาโครงการจัดเก็บข้อมูลบนหน้าเว็บไซต์: กรณีศึกษาเพื่อพัฒนาแผนการจัดการองค์กร (Growing a web archiving program: A case study for evolving an organization-management plan)	85
4.2 บทเรียนจากประสบการณ์ 12 ปี ของการดำเนินโครงการจัดเก็บข้อมูลจดหมายเหตุนบนเว็บไซต์ - WARP (Lessons learned from twelve years' operation of the Web Archiving Project - WARP)	86
4.3 เชิญชวนให้ทุกคนจัดทำข้อมูลบนเว็บไซต์ที่เผยแพร่ไปทั่วโลกด้วยเมตาดาตา (metadata) (Taming the World "Wild" Web with Metadata for Everyone)	88
4.4 แรกเริ่มของเว็บโดเมนแห่งชาติสโลวีเนีย * .si : ข้อผิดพลาด, อุปสรรคและความท้าทาย (First crawling of the Slovenian National web domain *.si: pitfalls, obstacles and challenges)	88
4.5 ทศวรรษแห่งการจัดเก็บเว็บไซต์ในหอสมุดแห่งชาติและห้องสมุดมหาวิทยาลัยของเมืองซาเกร็บ (A decade of web archiving in the National and University Library in Zagreb)	92
4.6 โครงการจัดเก็บเว็บไซต์ด้านการพัฒนาโลกอย่างยั่งยืน: การสงวนรักษา และการเผยแพร่ความรู้เพื่อการเติบโตอย่างยั่งยืน (World Sustainable Development Web Archive: Preserving and Disseminating Knowledge for Sustainable Growth by Steve Witt)	94
5. เครือข่ายห้องสมุดรัฐบาล - ผู้ให้บริการในการเข้าถึงข้อมูล (Networks of Government Libraries - providers of access to Information) (Session 096)	
5.1 การเสริมสร้างพลังเพื่อความสำเร็จตามเป้าหมายการพัฒนาแห่งชาติ : อนาคตของห้องสมุดกระทรวงในนามิเบีย (Empowering National Development Goals: The Future of Ministerial Libraries in Namibia)	96
5.2 การควมรวมบริการห้องสมุดและบริการสารสนเทศ : ประสบการณ์ของธนาคารแห่งชาติยูกันดา (Merging of Library and Information Services: the Bank of Uganda Experience)	99
6. เทคโนโลยีที่สนับสนุนการเข้าถึงข้อมูลสารสนเทศ: ห้องสมุดสนับสนุนการพัฒนา - ส่วนของเทคโนโลยีสารสนเทศ, ส่วนของห้องสมุดสาธารณะ, ส่วนของทวีปเอเชียและโอเชียเนีย และส่วนของห้องสมุดและการบริการด้านวิจัยสำหรับรัฐสภา (Technology facilitating access to information: libraries supporting development - Information Technology, Public Libraries, Asia and Oceania and Library and Research Services for Parliaments) (Session 102)	

- 6.1 การรณรงค์เพื่อการรู้สารสนเทศบนเว็บ เพื่อการปรับเปลี่ยนการวิจัยด้านการเกษตรและเทคโนโลยีแก่ชาวไร่ชาวนาของอินเดีย (Web-based Information Literacy Campaign for Transforming Agricultural Research and Technology to Indian Farmers: A model) 100
- 6.2 แอปพลิเคชันห้องสมุด: เทคโนโลยีและสื่อการศึกษาเพื่อเยาวชน (The App library: technology and media education for teens) 106
- 6.3 บริการส่งต่อสารสนเทศดิจิทัลสำหรับห้องสมุดในญี่ปุ่น (Digitized Contents Transmission Service for Libraries in Japan) 107
- 6.4 หอสมุดดิจิทัลแห่งชาติของประเทศอินโดนีเซีย: ความร่วมมือระดับชาติเพื่ออนุรักษ์มรดกของชาติและการเข้าถึงข้อมูลสารสนเทศ (Indonesian National Digital Library: A national collaboration for preserving national heritage and information access) 109

วันที่ 18 สิงหาคม 2558

7. การเข้าถึงข้อมูลและสารสนเทศด้านกฎหมายในแอฟริกา: บทบาทของห้องสมุดและบรรณารักษ์ (Access to Legal Information and Legislative Data in Africa: the Role of Libraries and Librarians) (Session 114)
- 7.1 การออกกฎหมายเพื่อการเข้าถึงสารสนเทศในแคเมอรูน และบทบาทของห้องสมุดและบรรณารักษ์ (Enabling Legislation for Access to Information in Cameroon and the role of libraries and librarians) 111
- 7.2 ความไม่รู้กฎหมายไม่ใช่ข้อแก้ตัว : การให้สิทธิแก่ประชาชนทุกคนได้เข้าถึงข้อมูลทางกฎหมายของสาธารณรัฐกานา (*Ignorance of the Law is no excuse; making Ghana's Legal and Legislative Information Accessible to All*) 113
- 7.3 การเข้าถึงสารสนเทศของรัฐบาลในแอฟริกาโดยสิทธิได้รับทราบข้อมูลข่าวสารของราชการ: บทบาทของห้องสมุด (*Accessing Government Information in Africa through the Right to know: the role of the Library*) 115
- 7.4 พลวัตของห้องสมุดกฎหมาย: การเข้าถึง การพัฒนา และการปรับเปลี่ยนในแอฟริกาและสหรัฐอเมริกา (Dynamic Law Libraries: Access, Development and Transformation in Africa and the United States) 117

8. บทบาทของห้องสมุดและปฏิบัติงานด้านสารสนเทศในช่วงเวลาวิกฤต (The role of library and information workers in a time of crisis) (Session 137)
- การเข้าถึงผู้ด้อยโอกาสและผู้ที่ถูกกละเลยในช่วงเวลาวิกฤติ: การทำความเข้าใจพฤติกรรมการรับข้อมูลข่าวสารเพื่อการเข้าไปช่วยเหลือ (Reaching the disadvantaged and disengaged in times of crisis: towards an understanding of information behaviours to inform interventions) 118
9. การประชุมกลุ่มย่อยในรูปแบบ Knowledge Café 120
- วันที่ 19 สิงหาคม 2558
10. การสร้างความประหลาดใจให้กับตัวคุณเอง ! รูปแบบใหม่ของการอ้างอิงและบริการสารสนเทศ (Surprise Yourself! New Models of Reference and Information Services) (Session 190)
- 10.1 การสอนจริยธรรมแก่เยาวชนโดยบริการอ้างอิงและช่วยการค้นคว้าของห้องสมุดโรงเรียน (Teaching Ethics to Teens Via School Library Reference Services) 122
 - 10.2 การให้คำปรึกษาด้านการวิจัยและการให้เข้าพื้นที่สัญญาณอินเทอร์เน็ตความเร็วสูง เพื่อการสร้างมูลค่าเพิ่มในการบริการอ้างอิงและการบริการและการสอนสารสนเทศอย่างต่อเนื่อง: การเรียนรู้จากประสบการณ์ของห้องสมุด มหาวิทยาลัยการจัดการสิงคโปร์ (Research Consultations and Co-Location Adds Value to the Reference & Information Services and Instruction Continuum: Towards to Holistic Learning Experience at the Singapore Management University Library) 124
 - 10.3 บรรณารักษ์บริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้าในฐานะเป็นพันธมิตรในการบริการชุมชนในประเทศไนจีเรีย (The Reference Librarian as a partner in community service in Nigeria) 125
 - 10.4 วิธีการใหม่ ๆ ของบรรณารักษ์บริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้าในการสอนการตระหนักรู้สารสนเทศแก่เด็ก : วิธีการใหม่ในการบริการอ้างอิงและสารสนเทศของห้องสมุดประชาชนเมืองเคปทาวน์ (The Reference Librarian's new approach to coaching information literacy for children: new approach in reference and information services in the City of Cape Town) 129

10.5	การพัฒนาบริการอ้างอิงดิจิทัลไปสู่ความเคลื่อนไหวภาคพลเมือง: กรณีศึกษาความเคลื่อนไหวของ “ขบวนการดอกทานตะวัน” ในไต้หวัน (Developing Digital Reference Service toward Civic Movements: A Case Study of the Sunflower Student Movement in Taiwan)	131
10.6	ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาแบบยั่งยืนในประเทศออสเตรเลีย: การสำรวจด้านการประสานความร่วมมือ และนำไปใช้เพื่อการบริการอ้างอิงและช่วยการค้นคว้า (Sustainable academic libraries in Australia: exploring ‘radical collaborations’ and implications for reference services)	133
วันที่ 20 สิงหาคม 2558		
11.	อนาคตของห้องสมุดกฎหมาย: เรื่องราวของการเกิดขึ้นและการเปลี่ยนแปลง (The Future of Law Libraries: Tales of Existence and Transformation) (Session 209)	
11.1	การเข้าถึงความหลากหลายของรัฐอัลเบอร์ตา ประเทศแคนาดา : บรรณารักษ์ด้านกฎหมายทำอะไรในการช่วยเติมเต็มช่องว่างของการบริการข้อมูลทางกฎหมายและการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมผ่านทางเว็บไซต์ความร่วมมือแนวใหม่ (Reaching the diverse public of Alberta, Canada: How law librarians helped fill a gap in legal information delivery and access to justice through an innovative and collaborative new website)	134
11.2	การบริการของรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ด้านห้องสมุดกฎหมาย: กรณีศึกษาหน่วยงานรัฐบาลอินโดนีเซีย (E-government Service on Law & Legal Libraries: Case Study In Indonesia Government Agencies)	135
12.	ห้องสมุดรัฐสภา – วิวัฒนาการเพื่อรองรับความท้าทายของศตวรรษที่ 21 – บริการวิจัยและห้องสมุดสำหรับรัฐสภา (Parliamentary Libraries – Evolving to Meet the Challenges of the 21st Century) (Session 220)	
12.1	จากแผนกบริการวิจัยสู่การเป็นศูนย์การติดตามตรวจสอบข้อมูลด้านนิติบัญญัติที่สมบูรณ์แบบ: การปรับเปลี่ยนการให้บริการวิจัยของรัฐสภายูกันดาเพื่อรองรับความท้าทาย ของศตวรรษที่ 21(From a Reactive Research Section to a Robust Monitoring and Evaluation Legislative Oversight Data Centre: The Transformation of Uganda Parliament Research Service to Meet the Challenges of the 21st Century)	136

	หน้า
12.2 ห้องสมุดระบบสารสนเทศทางภูมิศาสตร์: การขยายการบริการโดยใช้คลาวด์ เพื่อรัฐสภาและชุมชน (Georeferenced Libraries: Expansion of Services in the Cloud for Congress and Community)	138
12.3 อะไรคือความสำเร็จและความล้มเหลวของศูนย์สารสนเทศรัฐสภาในการ สื่อสารสารสนเทศด้านรัฐสภาไปสู่ประชาชนของประเทศซิมบับเว (What are the Successes and Failures of Parliamentary Constituency Information Centres in Communicating Parliamentary Information to Zimbabwe's Citizens?)	140
12.4 การจัดทำสารสนเทศจากห้องสมุดรัฐสภาไดเอตสู่ประชาชน: ประเด็นในด้าน ประวัติความเป็นมา การพัฒนา และสภาพปัจจุบัน เพื่อปรับปรุงการเข้าถึง เอกสารของรัฐสภา (Making Information from the Diet Available to the Public: The History and Development as well as Current Issues in Enhancing Access to Parliamentary Documentation)	144
12.5 Library 2.0 ของห้องสมุดรัฐสภา (Library 2.0 @ Parliamentary Libraries)	146
วันที่ 21 สิงหาคม 2558 และวันที่ 22 สิงหาคม 2558	
13. การศึกษาเยี่ยมชมห้องสมุด (Library Visit)	
13.1 ห้องสมุดรัฐสภาสาธารณรัฐแอฟริกาใต้ (Parliamentary Information Centre)	150
13.2 ห้องสมุดประชาชนเมืองเคปทาวน์ หรือห้องสมุดกลาง (Central Library Cape Town)	153
13.3 สมุดแห่งชาติแอฟริกาใต้ เมืองเคปทาวน์ (National Library of South Africa (NSLA), Cape Town Campus)	155
13.4 ศูนย์หนังสือเมืองเคปทาวน์ (Centre for the book Cape Town)	158
บทสรุปจากการประชุม	161
ประโยชน์	163
ข้อเสนอแนะ	163
ประมวลภาพกิจกรรม	165
ภาคผนวก	177

ส่วนที่ 1

รายงานการเดินทางเข้าร่วมประชุมบรรณารักษ์นานาชาติ
แห่งสหพันธ์ระหว่างประเทศว่าด้วยสมาคมและสถาบันห้องสมุด

(International Federation of Library Associations and Institution : IFLA)

ประจำปี 2558

ณ เมืองเคปทาวน์ (Cape Town)

สาธารณรัฐแอฟริกาใต้ (The Republic of South Africa)

ระหว่างวันที่ 8 - 24 สิงหาคม 2558

รายงานการเดินทางเข้าร่วมประชุม
สหพันธ์ระหว่างประเทศว่าด้วยสมาคมและสถาบันห้องสมุด
ประจำปี 2558 ครั้งที่ 81

(IFLA World Library and Information Congress: 81th IFLA General Conference and
Assembly)

ณ เมืองเคปทาวน์ (Cape Town) สาธารณรัฐแอฟริกาใต้ (The Republic of South Africa)
ระหว่างวันที่ 8 - 24 สิงหาคม 2558

หัวข้อประชุม Pre-conference: “การพัฒนา การปรับเปลี่ยน และความร่วมมือในการให้บริการ
ของห้องสมุดและการวิจัยของรัฐสภา”

THEME: Development, Transformation and Co-Operation in Library
and Research Services in Parliaments

หัวข้อประชุมใหญ่ประจำปี: “พลวัตห้องสมุด : การเข้าถึง การพัฒนา และการปรับเปลี่ยน”

THEME: Dynamic Libraries : Access, Development and
Transformation

สถานที่จัดประชุม (Venue) : ประชุม Pre-conference :รัฐสภาสาธารณรัฐแอฟริกาใต้ (South
African Parliament) เมืองเคปทาวน์ สาธารณรัฐแอฟริกาใต้
ประชุมใหญ่ประจำปี: ศูนย์ประชุมแห่งชาติเคปทาวน์ (Cape Town
International Convention Centre : CTICC) เมืองเคปทาวน์
สาธารณรัฐแอฟริกาใต้

วันเสาร์ที่ 8 สิงหาคม พ.ศ. 2558

18.00 น. ผู้เดินทางเตรียมตัว ณ ท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ
19.50 น. ออกเดินทางจากท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ ไปยังท่าอากาศยานนานาชาติ
โดฮาประเทศกาตาร์ โดยเครื่องบินของสายการบินกาตาร์แอร์เวย์เที่ยวบิน
ที่ QR 835
22.20น. เดินทางถึงท่าอากาศยานนานาชาติโดฮา ประเทศกาตาร์

วันอาทิตย์ที่ 9 สิงหาคม พ.ศ. 2558

- 01.30 น. ออกเดินทางจากท่าอากาศยานนานาชาติโดฮา ประเทศกาตาร์ไปยังท่าอากาศยานเมืองเคปทาวน์ สาธารณรัฐแอฟริกาใต้ โดยเครื่องบินของสายการบินกาตาร์แอร์เวย์ เที่ยวบินที่ QR 1369
- 10.15 น. เดินทางถึงท่าอากาศยานเมืองเคปทาวน์ สาธารณรัฐแอฟริกาใต้

วันจันทร์ที่ 10 สิงหาคม พ.ศ. 2558

- 08.30 – 16.30 น. อบรม (Training)

วันอังคารที่ 11 สิงหาคม พ.ศ. 2558

- 16.00 - 16.30 น. ผู้เข้าร่วมประชุมพร้อมกันที่ (The Visitor's Centre in Parliament Delegates arrive at the Visitor's Centre in Parliament)
- 16.30 - 17.45 น. นำชมรัฐสภาและศูนย์สารสนเทศรัฐสภา (Guided tour of Parliament and the Parliamentary Information Centre)
- 17.45 - 18.15 น. ลงทะเบียน ณ ชั้น 2 อาคารใหม่ (Registration of delegates, 2nd Floor New Wing)
- 18.15 - น. งานเลี้ยงต้อนรับ (Reception)
- 18.45 - น. กล่าวต้อนรับโดยประธานรัฐสภา (Welcome address by Speaker of the National Assembly)
- 19.30 - น. เสร็จพิธี (End of the reception)

วันพุธที่ 12 สิงหาคม พ.ศ. 2558

- เริ่มลงทะเบียนเวลา 8.30 น. Registration will open at 8.30
- 09.00 - 09.15 น. กล่าวเปิดงานโดยเลขาธิการรัฐสภา Mr. M Mgidlana. (Opening address by Secretary to Parliament: Mr. M Mgidlana)
- 09.15 - 09.30 น. กล่าวต้อนรับ โดย Mr. A Ntunja. (Welcome address and logistics: Mr. A Ntunja)

09.30 - 09.45 น. แนะนำการประชุม Library and Research Section Pre-Conference ครั้งที่ 31 โดย Ms. R Teodori. (Introduction to the 31st Library and Research Section Pre-Conference : Ms. R Teodori)

09.45 - 10.00 น. พักรับประทานของว่างและเครื่องดื่ม (Refreshments)

ช่วงที่ 1

SESSION 1 Chair การบริการความรู้และสารสนเทศของรัฐสภา
(Knowledge and Information Services in Parliament)

10.00 - 12.30 น. การนำเสนอโดย รัฐสภาสาธารณรัฐแอฟริกาใต้
(Presentations by South African Parliaments)

2.30 – 13.00 น. แลกเปลี่ยนความคิดเห็น (Open discussion)

13.00 – 13.45 น. พักรับประทานอาหารกลางวัน (Lunch)

ช่วงที่ 2

SESSION 2 Chair

13.45 – 15.00 น. การนำเสนอโดย สาธารณรัฐแอฟริกาใต้
(Presentations by South African Parliaments)

15.00 – 15.15 น. แลกเปลี่ยนความคิดเห็น (Open discussion)

15.15 – 15.30 น. พักรับประทานของว่างและเครื่องดื่ม (Refreshments)

ช่วงที่ 3

SESSION 3 Chair การบริการห้องสมุดและวิจัยในสาธารณรัฐแอฟริกาใต้
(Library and Research Services in Africa)

15.15 – 17.00 น. การนำเสนอโดยรัฐสภาสาธารณรัฐแอฟริกาใต้
(Presentation by African Parliament)

17.00 – 17.15. น. แลกเปลี่ยนความคิดเห็น (Open Discussion)

17.15 – 17.30. น. ปิดประชุมและถ่ายภาพหมู่ (Closure and Group photograph)

วันหยุดห้สบัติที่ 13 สิงหาคม พ.ศ. 2558

ช่วงที่ 1

SESSION 1 Chair รัฐสภานานาชาติ (International Parliaments)

09.00 – 09.15 น. การกล่าวต้อนรับและการประกาศสู่วันแห่งนานาชาติ โดย Ms. R Teodori
(Welcome to the International day and announcements:
Ms. R Teodori)

09.15 – 09.30 น. การกล่าวแนะนำและประกาศต่าง ๆ โดย Mr. A Ntunja
(Introduction and announcements: Mr. A Ntunja)

- 09.30 – 10.15 น. การนำเสนอโดยรัฐสภาประเทศต่าง ๆ
(Presentation by Parliaments)
- 10.15 – 10.30 น. แลกเปลี่ยนความคิดเห็น (Open discussion)
- 10.30 – 10.45 รับประทานอาหารว่างและเครื่องดื่ม (Refreshments)

ช่วงที่ 2

- SESSION 2 Chair รัฐสภานานาชาติ (International Parliaments)
- 10.45 – 12.45 น. การนำเสนอโดยรัฐสภาประเทศต่าง ๆ
(Presentations by Parliaments)
- 12.45 – 13.00 น. แลกเปลี่ยนความคิดเห็น (Open discussion)
- 13.00 – 13.45 น. พักรับประทานอาหารกลางวัน (Lunch)

ช่วงที่ 3

- SESSION 3 Chair รัฐสภานานาชาติ (International Parliaments)
- 13.45 – 14.45 น. การนำเสนอโดยรัฐสภาประเทศต่าง ๆ
(Presentations by Parliaments)
- 14.45 – 15.00 น. แลกเปลี่ยนความคิดเห็น (Open discussion)
- 15.00 – 15.15 น. รับประทานอาหารว่างและเครื่องดื่ม (Refreshments)

ช่วงที่ 4

- SESSION 4 Chair รัฐสภานานาชาติ (International Parliaments)
- 15.15 – 16.45 น. การใช้สารสนเทศร่วมกัน (Information sharing session)
- 16.45 – 17.00 น. ประกาศและการแสดงความคิดเห็นของประธานกลุ่ม Ms. R Teodori.
(Announcements and comments by Section Chairperson:
Ms. R Teodori)
- 17.00 – 17.15 น. การกล่าวขอบคุณและปิดประชุม โดย Mr. N Nel. ผู้จัดการแผนกบริการ
ความรู้และสารสนเทศ
(Vote of thanks and closure by Manager - Knowledge and
Information Service Division: Mr. N Nel)

วันศุกร์ที่ 14 สิงหาคม พ.ศ. 2558

- 09.00 - การประชุมเชิงปฏิบัติการ (WORKSHOP SESSION)
International Parliaments รัฐสภานานาชาติ
- กล่าวต้อนรับสู่การประชุมเชิงปฏิบัติการและประกาศต่าง ๆ
โดย Ms. R Teodori.
(Welcome to the Workshop sessions & announcements:
Ms. R Teodori.)

วันเสาร์ที่ 15 สิงหาคม พ.ศ. 2558

- 09.00 - ลงทะเบียน (Registration)
 10.00 – 16.30 น. ประชุม (Session)

วันอาทิตย์ที่ 16 สิงหาคม พ.ศ. 2558

- 09.30 – 12.00 น. พิธีเปิดการประชุม (Opening Session)
 Session 075 ความทันสมัยในช่วงกลางศตวรรษ (กลางศตวรรษที่ 21) :
 การออกแบบสร้างสรรค์ห้องสมุด – อาคารห้องสมุด และอุปกรณ์
 (Mid (21st) Century Modern: Visionary Library Design – Library
 Buildings and Equipment)
- 13.45 - 15.45 น. Session 080 ท้องถิ่น แอฟริกัน-โลก : พลวัตของสื่อใหม่ด้านข่าวสารและ
 วิธีการที่ห้องสมุดรับมือกับสื่อใหม่ด้านข่าวสาร
 (Session 080 Local – African – Global: the Dynamics of News
 Media and How Libraries Cope with it – News Media)
- 16.00 – 18.00 น. Session 083 งานนิทรรศการ (Exhibition Opening Party)

วันจันทร์ที่ 17 สิงหาคม พ.ศ. 2558

- 09.30 – 11.30 น. Session 089 การเปลี่ยนแปลงรูปแบบรายการทรัพยากรสารสนเทศ
 แห่งชาติ: สาระเกี่ยวกับการจัดแจ้งแหล่งข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ – ส่วนของ
 บรรณานุกรม
 (National Bibliographies Transformed: Matters Relating to the
 Legal Deposit of Electronic Resources – Bibliography)
- 9.30 - 12.45 น. Session 090 ช่วงเวลา 10 ปี ของการพัฒนาด้านการรวบรวม การสงวน
 รักษาและการเข้าถึงเว็บไซต์: พร้อมหรือยังสำหรับทุกคน? – การสงวน
 รักษาและการอนุรักษ์กับเทคโนโลยีสารสนเทศ
 (Ten Years of Development to Collect, Preserve and Access
 Web-Sites: Ready to Go for Everyone? - Preservation and
 Conservation with Information Technology)
- 12.00 –14.00น. Session 094 ชมการนำเสนอข้อมูลจากห้องสมุดต่าง ๆ ผ่านแผ่น
 โปสเตอร์(Poster)
- 13.45 – 15.45 น. Session 096 เครือข่ายห้องสมุดของรัฐบาล – ผู้ให้บริการในการเข้าถึงข้อมูล
 – ส่วนของห้องสมุดของรัฐบาล
 (Networks of Government Libraries – providers of access to Information)
- Session 097 วาระการพัฒนาแห่งสหประชาชาติภายหลัง ค.ศ. 2015 IFLA
 (UN Post 2015 Development Agenda – IFLA)

- 16.00 - 18.00 น. Session 0102 เทคโนโลยีสนับสนุนการเข้าถึงข้อมูลสารสนเทศ: ห้องสมุดสนับสนุนการพัฒนา – ส่วนของเทคโนโลยีสารสนเทศ, ส่วนของห้องสมุดสาธารณะ, ส่วนของทวีปเอเชียและโอเชียเนีย และส่วนของห้องสมุดและการบริการด้านวิจัยสำหรับรัฐสภา
(Technology facilitating access to information: libraries supporting development - Information Technology, Public Libraries, Asia and Oceania and Library and Research Services for Parliaments SI)

วันอังคารที่ 18 สิงหาคม พ.ศ.2558

- 09.30 – 11.30 น. Session 0114 การเข้าถึงข้อมูลและสารสนเทศด้านกฎหมายในแอฟริกา: บทบาทของห้องสมุดและบรรณารักษ์ – ส่วนของการบริการด้านห้องสมุดและวิจัยสำหรับรัฐสภา, ส่วนของแอฟริกา และส่วนของห้องสมุดกฎหมาย
(Access to Legal Information and Legislative Data in Africa: the Role of Libraries and Librarians - Library and Research Services for Parliaments, Africa and the Law Libraries SI)
- 13.45 – 15.45 น. Session 0139 การเพิ่มจำนวน: การแบ่งปันแหล่งข้อมูลในสิ่งแวดล้อมเครือข่ายระหว่างประเทศ – ส่วนของการนำส่งข้อมูลและการแบ่งปันแหล่งข้อมูล
(Strength in numbers: resource sharing in a networked global environment - Document Delivery and Resource Sharing)
- 13.45 – 15.45 น. Session 140 “ไม่มีใครถูกปล่อยไว้เบื้องหลัง” การอ่าน, ข้อมูล, ดิจิทัล, การรู้เท่าทันสื่อ และการอนุรักษ์ข้อมูลเพื่อหาข้อสรุปสำหรับเขตมหานคร – ห้องสมุดในเขตเมืองหลวง/เมืองขนาดใหญ่
(“No-one left behind”.Reading, information, digital, media literacies and curation for inclusion in large urban areas - Metropolitan Libraries)
- 18.00 น. - งานเลี้ยงรับรอง (Cultural Evening)

วันพุธที่ 19 สิงหาคม พ.ศ.2558

- 13.45 – 15.45 น. Session 0190 สร้างความประหลาดใจให้ตัวคุณเอง ! รูปแบบใหม่ของการอ้างอิงและบริการสารสนเทศ – ส่วนของการอ้างอิงและการบริการสารสนเทศ (Surprise Yourself! New Models of Reference and Information Services - Reference and Information Services)

วันพฤหัสบดีที่ 20 สิงหาคม พ.ศ. 2558

- 8.30 – 10.30 น. Session 0199 ประเด็นสำคัญของห้องสมุดวิชาการและวิจัย: การสนับสนุนของห้องสมุดสำหรับนักวิจัย – ส่วนของห้องสมุดวิชาการและวิจัย
(Hot topics in Academic and Research Libraries: Library support for researchers - Academic and Research Libraries)
- 10.30 – 12.45 น. Session 0209 อนาคตของห้องสมุดกฎหมาย: สิ่งที่เป็นอยู่ในปัจจุบันและการเปลี่ยนแปลง - ส่วนของห้องสมุดกฎหมายประชุม
(The future of law libraries: tales of existence and transformation – Law Libraries)
- 13.45 – 15.45 น. Session 0220 ห้องสมุดรัฐสภา – พัฒนาการเพื่อรองรับความท้าทายของศตวรรษที่ 21 – บริการวิจัยและห้องสมุดสำหรับรัฐสภา
(Parliamentary Libraries – Evolving to Meet the Challenges of the 21st Century - Library and Research Services for Parliaments SI)

วันศุกร์ที่ 21 สิงหาคม พ.ศ.2558

- 09.30 – 12.00 น. เยี่ยมชมห้องสมุด (Library Visits)
- 13.45 – 18.00 น. เยี่ยมชมห้องสมุด (Library Visits)

วันเสาร์ที่ 22 สิงหาคม พ.ศ.2558

เยี่ยมชมสถานที่ทางศิลปวัฒนธรรมประจำท้องถิ่น

วันอาทิตย์ที่ 23 สิงหาคม พ.ศ.2558

- 12.45 น. ออกเดินทางจากท่าอากาศยานเมืองเคปทาวน์ สาธารณรัฐแอฟริกาใต้ไปยังท่าอากาศยานนานาชาติโดฮา ประเทศกาตาร์ โดยเครื่องบินของสายการบินกาตาร์แอร์เวย์ เที่ยวบินที่ QR 1370
- 22.50 น. เดินทางถึงท่าอากาศยานนานาชาติโดฮา ประเทศกาตาร์

วันจันทร์ที่ 24 สิงหาคม พ.ศ.2558

- 01.15 น. ออกเดินทางจากท่าอากาศยานเมืองโดฮา ประเทศกาตาร์ โดยเครื่องบินของสายการบินกาตาร์แอร์เวย์ เที่ยวบินที่ QR 834
- 12.05 น. เดินทางถึงท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ กรุงเทพมหานคร

คำกล่าวเปิด

การประชุมสหพันธ์ระหว่างประเทศว่าด้วยสมาคมและสถาบันห้องสมุด

ประจำปี 2558 ครั้งที่ 81

ณ เมืองเคปทาวน์ (Cape Town) สาธารณรัฐแอฟริกาใต้ (The Republic of South Africa)

(IFLA World Library and Information Congress:

81th IFLA General Conference and Assembly)

โดย นาง Sinikka Sipilä ประธาน IFLA

ท่านรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศิลปะและวัฒนธรรม รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศิลปะและวัฒนธรรม แยกผู้มีเกียรติ และเพื่อนร่วมงานที่รักทุกท่าน

ดิฉันมีความยินดีที่จะขอต้อนรับท่านสู่เมืองเคปทาวน์ แห่งสาธารณรัฐแอฟริกาใต้ ในการประชุมบรรณารักษ์นานาชาติแห่งสหพันธ์ระหว่างประเทศว่าด้วยสมาคมและสถาบันห้องสมุด (International Federation of Library Associations and Institutions : IFLA) ครั้งที่ 81

เป็นเรื่องที่น่ายินดีอย่างยิ่งสำหรับ IFLA ที่ได้มาเจอกันอีกครั้งที่ภูมิภาคแอฟริกาแห่งนี้ เคนยา เป็นประเทศแรกของภูมิภาคนี้ที่เป็นเจ้าภาพจัดการประชุมใน ค.ศ.1984 และครั้งนี้ นับเป็นครั้งที่ 2 สำหรับสาธารณรัฐแอฟริกาใต้ โดยครั้งแรกจัดที่เมืองเดอร์บัน ในค.ศ 2007

ในนามของ IFLA ดิฉันขอขอบคุณรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศิลปะและวัฒนธรรม รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศิลปะและวัฒนธรรม ในการสนับสนุนการประชุมในครั้งนี้ และได้รับความช่วยเหลืออย่างดียิ่งจากหน่วยงานของท่าน อีกทั้งขอแสดงความยินดีต่อการที่ริเริ่มดำเนินการในการทำงานร่วมกับกระทรวงต่าง ๆ เพื่อให้ ห้องสมุดในแอฟริกาได้มีการพูดคุยกันถึงบทบาทที่สำคัญของห้องสมุดที่มีต่อการพัฒนาสังคม และในวันศุกร์ ที่ 14 สิงหาคม 2558 ได้มีการประชุมสุดยอดคณะรัฐมนตรีแอฟริกา โดย

รัฐมนตรีซึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบห้องสมุดในการถกแถลงประเด็นที่เกี่ยวกับบทบาทความสำคัญของห้องสมุด ซึ่งนับเป็นการประชุมที่ประสบความสำเร็จ เป็นอย่างยิ่ง

มีความเกี่ยวพันกันอย่างมากมายหลายประเด็นระหว่างแอฟริกาใต้และ IFLA โดยเฉพาะอดีตประธาน IFLA ท่านหนึ่งก็เป็นแอฟริกัน จากประเทศแอฟริกาใต้ ได้แก่ Ellen Tise ซึ่งดำรงตำแหน่งประธาน IFLA ระหว่าง ค.ศ. 2009 – 2011 นับเป็นประธาน IFLA แอฟริกันคนที่สองต่อจาก Kay Raseroka ซึ่งมาจากประเทศบอสวานา นับตั้งแต่ ค.ศ. 2007 IFLA ได้จัดตั้งสำนักงานในภูมิภาคแอฟริกา โดยจัดตั้งอยู่ในมหาวิทยาลัยแห่งแอฟริกาใต้ (University of South Africa : UNISA) ณ กรุงพิตทอเรีย ดิฉันมีความรู้สึกดีใจเป็นอย่างยิ่งที่ได้ไปเยือนมหาวิทยาลัยแห่งนี้และสำนักงานของ IFLA ในช่วงฤดูใบไม้ผลิ และประทับใจอย่างมากที่พบว่าผลการดำเนินงานของที่นี่มีความก้าวหน้าและสนับสนุนเป้าหมายของ IFLA ในภูมิภาคนี้เป็นอย่างดี ดิฉันได้รับเชิญให้ร่วมรับประทานอาหารเที่ยงในสัปดาห์ห้องสมุดของแอฟริกาใต้ ณ เมืองเคปทาวน์ ซึ่งจัดโดยห้องสมุดและสมาคมสารสนเทศแห่งแอฟริกาใต้ (Library and Information Association of South Africa : LIASA)

ดิฉันขอส่งคำขอบคุณอย่างมากมายยังประเทศอื่น ๆ ในแอฟริกา และเพื่อนร่วมงานทั้งหลาย ซึ่งได้มีส่วนอย่างมากในการสร้างงานของ IFLA ให้มีความก้าวหน้าและเป็นมืออาชีพในภูมิภาคแอฟริกา นอกจากนี้ มีศูนย์ภาษาของ IFLA ในภูมิภาคแอฟริกา 2 ศูนย์ ได้แก่ ศูนย์ภาษาฝรั่งเศส สำหรับผู้ใช้ภาษาฝรั่งเศส ตั้งอยู่ในเซเนกัล และศูนย์ภาษาอาหรับ ตั้งอยู่ที่ห้องสมุดอเล็กซานเดรีย ประเทศอียิปต์ สำหรับบอสวานานั้น เป็นประเทศนาร่องที่เข้าร่วมโครงการสร้างสมาคมห้องสมุดที่แข็งแรง (Building Strong Library Association Programme) ขณะเดียวกัน ภูมิภาคแอฟริกามีผู้แทนในคณะกรรมการบริหารของ IFLA จำนวน 2 คน ได้แก่ Ellen Namhila จากนามิเบีย และ Victoria Okoije จากไนจีเรีย รวมทั้งมีผู้แทนอยู่ในส่วนต่าง ๆ ของ IFLA อีกด้วย การประชุมห้องสมุดแอฟริกันและการประชุมห้องสมุดประชาชนแอฟริกัน ได้ก่อให้เกิดการยกระดับของห้องสมุดทั่วภูมิภาคโดยมีองค์กรที่เกิดขึ้น เช่น สมาคมและสถาบันห้องสมุดแอฟริกัน (African Library Associations and Institutions : AFLiA) หรือการประชุมสมาคมห้องสมุดแอฟริกันและภูมิภาค เกิดการประชุมขึ้นในระดับภูมิภาค เช่น การประชุมสามัญสมาคมห้องสมุดและสารสนเทศแอฟริกัน ภูมิภาคตะวันออก กลางและใต้ (Standing Conference of Eastern, Central and Southern African Library and Information : SCECSAL)

เคปทาวน์ นับเป็นสถานที่ที่เหมาะสมที่สุดในการจัดการประชุม IFLA ในครั้งนี้ เพราะเป็นเมืองที่เป็นจุดกำเนิดขององค์กรห้องสมุดในแอฟริกาใต้แห่งนี้ ห้องสมุดประชาชนของแอฟริกาใต้ได้เปิดให้บริการครั้งแรก จุดหมายยอดนิยมในการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวทั่วโลก ดิฉันเชื่อว่าทุกท่านจะมีโอกาสในการสนุกสนานเพลิดเพลินกับทัศนียภาพที่สวยงามและสิ่งดึงดูดใจต่างๆ อีกมากมาย ณ เมืองแม่และเมืองหลวงแห่งนิติบัญญัติแห่งนี้ (Mother City and the Legislative Capital)

การพัฒนาในช่วง 20 ปีที่ผ่านมาของแอฟริกาใต้นั้น ได้เห็นถึงความก้าวหน้าเป็นอย่างมากของภาคส่วนห้องสมุดและสารสนเทศ Ujala Satgoor ประธานกรรมการแห่งชาติได้กล่าวไว้ว่า “ทำให้ประวัติศาสตร์และพันธสัญญาที่มีความถูกต้อง จัดวางภาคส่วนห้องสมุดและสารสนเทศของแอฟริกาใต้ใน

จุดที่เหมาะสม เพื่อการจำกัดความใหม่ จินตนาการใหม่ วัตถุประสงค์ใหม่ และการลุกขึ้นใหม่ด้วยตัวเอง โดยการวางห้องสมุดไว้ ณ จุดที่เป็นพื้นฐานของประชาธิปไตยการให้บริการที่เป็นแนวคิดใหม่ ๆ การดำเนินงานและการศึกษาด้านบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ สนับสนุนส่งเสริมให้ห้องสมุดเป็น ศูนย์การเรียนรู้และเป็นพื้นที่ของสังคม และโดยการยึดมั่นในหลักการปฏิบัติที่ดี (best practice) ในการ ฉลองความสำเร็จของห้องสมุดในช่วง 20 ของยุคประชาธิปไตย เป็นสิ่งที่ยืนยันว่าภาพอนาคตของภาค ส่วนห้องสมุดและสารสนเทศของแอฟริกาได้นั้นน่าตื่นเต้นจริง ๆ

ขอแสดงความยินดีกับประชาชนชาวแอฟริกาใต้สำหรับการพัฒนาความสงบของประเทศ หลังจากผ่านพ้นยุคแห่งการแบ่งแยกสีผิว และสำหรับความสำเร็จทั้งหลายที่เกิดขึ้นในหลาย ๆ ด้านของสังคม เราได้ก้าวเดินมาไกลแล้วในเส้นทางเสรีซึ่งมีสิ่งต่าง ๆ มากมายที่ต้องสังเวกไป นโยบาย การแบ่งแยกสีผิวได้บีบให้ประชาชาติแอฟริกันต้องปลดปล่อยประเทศของตน บางส่วนต้องใช้เวลานาน หลายปี ที่แทนซาเนียในศูนย์การศึกษาเพื่อผู้อพยพแอฟริกาใต้ (Solomon Mahlangu Freedom College: SOMAFCO) ซึ่งจัดตั้งโดยสภาแห่งชาติแอฟริกัน (The African National Congress : ANC) ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความมุ่งมั่นในการสร้างสรรค์ทางเลือกใหม่ ๆ สังคมที่ไม่แบ่งแยกเหยียดผิวนับแต่ปลาย ค.ศ. 1970 เป็นต้นมา

นอกจากนี้ ในศูนย์การศึกษาเพื่อผู้อพยพแอฟริกาใต้ SOMAFCO ก็ยังมีห้องสมุดเปิดโอกาส ให้แก่ผู้ถูกเนรเทศในการศึกษาหาความรู้ด้วยตนเอง มีบรรณารักษ์ชาวฟินแลนด์ได้ปฏิบัติงานอยู่ที่นั่น จนกระทั่ง ค.ศ.1985 และดิฉันเองเป็นบรรณารักษ์คนสุดท้ายก่อนที่ศูนย์ดังกล่าวได้ปิดลงใน ค.ศ.1992 เราทำงานร่วมกับชาวแอฟริกาใต้ ซึ่งในที่สุดก็ได้รับห้องสมุดและประสบความสำเร็จในด้านคุณภาพทั้งใน ยุโรปและแอฟริกา ดิฉันมีความสุขและภูมิใจที่หนึ่งในบุคคลเหล่านั้น คือ Mandla Ngubeni ได้มาอยู่ ณ ที่นี้ด้วย หลังการประชุมในครั้งนี้ดิฉันจะมีโอกาสได้กลับไปร่วมงานกับเพื่อนชาวแอฟริกันที่รู้จักและ ร่วมงานกันที่แทนซาเนียซึ่งจนถึงปัจจุบันนี้เป็นเวลาผ่านมาแล้วกว่า 20 ปี

นั่นคือประสบการณ์และสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ เกี่ยวกับห้องสมุดและสารสนเทศที่แอฟริกาซึ่ง ต่อมาก็เป็นเช่นเดียวกันกับทุกที่ อันส่งผลมีอิทธิพลอย่างมากต่อทั้งด้านอาชีพและชีวิตส่วนตัวของดิฉัน ประสบการณ์เหล่านั้นทำให้ดิฉันได้ตระหนักในความแตกต่าง โดยเฉพาะในด้านปัญหาและอุปสรรคด้าน การเข้าถึงสารสนเทศโดยเฉพาะอย่างยิ่งในประเทศที่กำลังพัฒนาและกำลังเปลี่ยนผ่าน รวมถึงประเทศที่ พัฒนาแล้ว ซึ่งดิฉันมีสิ่งต่างๆ เหล่านี้อยู่ในใจเมื่อดิฉันได้กำหนด presidential theme

ประเด็นหลักของดิฉันคือ “ห้องสมุดเข้มแข็ง สังคมเข้มแข็ง (Strong Libraries, Strong Societies)” ที่เลือกสิ่งนี้เป็น presidential theme เพราะดิฉันเชื่ออย่างยิ่งว่าห้องสมุดจะสร้างอิทธิพล ที่สำคัญอย่างยิ่งต่อสังคมในการสนับสนุนโอกาสแห่งความเสมอภาคและเท่าเทียมกันในการเข้าถึง การศึกษาและการเรียนรู้ตลอดชีวิต การวิจัยและนวัตกรรม ตลอดจนวัฒนธรรมและนันทนาการของทุก คนในสังคม การลดช่องว่างด้านสารสนเทศนั้นห้องสมุดสามารถสร้างชุมชนและสังคมที่เข้มแข็ง

จากการที่เป็นกระบอกเสียงให้กับห้องสมุดทั่วโลกนั้น IFLA ต้องมีบทบาทในการสร้างความก้าวหน้าให้กับห้องสมุดและสมาคมห้องสมุดในทศวรรษทั่วโลก IFLA ได้สร้างเครื่องมืออันเป็นยุทธศาสตร์ในการพัฒนา อาทิ Trend Report ปฏิญญาลียง (The Lyon Declaration) และโครงการสร้างสมาคมห้องสมุดที่เข้มแข็ง

เจ้าภาพได้ระบุไว้ในจดหมายเชิญประชุมว่าประเด็นหลักของการประชุมคือ เรื่อง “พลวัตห้องสมุด: การเข้าถึง การพัฒนา และการปรับเปลี่ยน” (Dynamic Libraries : Access, Development and Transformation) นั้นเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งในการสร้างความเข้มแข็งให้กับประชาธิปไตยแก่ประเทศในภูมิภาคนี้ ที่ซึ่งห้องสมุดต้องการการเชื่อมโยงกับภาคประชาสังคมเพื่อแสดงให้เห็นถึงคุณค่าที่ห้องสมุดได้เพิ่มพูนขึ้นในการจัดความยากจน การว่างงาน และความไม่รู้หนังสือโดยมุ่งเน้นการพัฒนาเด็กปฐมวัย การบริการเยาวชน สุขภาพของผู้หญิง และการพัฒนาเศรษฐกิจของชนบท ซึ่งจะเห็นได้ว่าประเด็นหลักในการประชุมจะมีความเกี่ยวพันใกล้ชิดกับ presidential theme ที่ว่า “ห้องสมุดเข้มแข็ง สังคมเข้มแข็ง (Strong Libraries, Strong Societies)”

เมื่อได้พิจารณาโปรแกรมการประชุม ซึ่งให้เห็นชัดว่าในส่วนของ IFLA และกลุ่มต่าง ๆ ของ IFLA ได้รับเอาประเด็นหลักและ presidential theme ไว้ในวาระการประชุม วาระการประชุมหนึ่งซึ่งดิฉันขอเชิญชวนทุกท่านเข้าร่วม คือ President’s Session ในวันพรุ่งนี้ (17 สิงหาคม 2558) เวลา 9.30 – 12.15 น. ประเด็นของการประชุมคือ “ห้องสมุดเข้มแข็ง สังคมเข้มแข็ง : การเข้าถึง การพัฒนาและการเปลี่ยนแปลง”

กล่าวโดยสรุป การประชุมในครั้งนี้ 81 นี้ จะนำเสนอความรู้ ประสบการณ์ และการสร้างเครือข่ายในวิชาชีพแก่ทุกท่าน เป็นที่ซึ่งเราจะแลกเปลี่ยนและแบ่งปันสารสนเทศ ความเข้าใจ และผลสะท้อนกลับต่อสิ่งซึ่งเป็นห้องสมุดอันมีพลวัตควรจะเป็น ตลอดงานการประชุมที่จะสร้างเครือข่ายของเพื่อนร่วมอาชีพจากทุกมุมโลกให้เข้มแข็ง ดิฉันเชื่อว่าการได้มาอยู่ ณ เคปทาวน์ ในครั้งนี้จะเป็นประสบการณ์แห่งความทรงจำของทุกท่าน และนำเอาแนวคิดใหม่ ๆ จากการนำเสนอที่สร้างแรงบันดาลใจ ความทรงจำที่อบอุ่นในการพบปะ และการเป็นเจ้าภาพที่แสนประทับใจของสาธารณรัฐแอฟริกาใต้กลับไปยังประเทศของท่าน

เป็นที่น่ายินดีอย่างยิ่งที่จะขอประกาศเปิดการประชุมสามัญประจำปีครั้งที่ 81 ของ IFLA ณ บัดนี้

สรุปผล

การประชุมสหพันธ์ระหว่างประเทศว่าด้วยสมาคมและสถาบันห้องสมุด (International Federation of Library Associations and Institutions: IFLA)

ประจำปี 2558

ณ เมืองเคปทาวน์ (Cape Town) สาธารณรัฐแอฟริกาใต้ (The Republic of South Africa)

ระหว่างวันที่ 8 – 24 สิงหาคม พ.ศ. 2558

การประชุม Pre-Conference ครั้งที่ 31 (31st Annual International Conference of Parliament Librarian) ของการประชุมบรรณารักษ์นานาชาติแห่งสหพันธ์ระหว่างประเทศว่าด้วยสมาคมและสถาบันห้องสมุด (IFLA) ประจำปี 2558 จัดขึ้น ณ รัฐสภาสาธารณรัฐแอฟริกาใต้ เมืองเคปทาวน์ สาธารณรัฐแอฟริกาใต้ ระหว่างวันที่ 10 – 14 สิงหาคม 2558 ภายใต้หัวข้อ “การพัฒนา การปรับเปลี่ยน และความร่วมมือในการให้บริการของห้องสมุดและการวิจัยของรัฐสภา” (Development, Transformation and Co-Operation in Library and Research services in Parliaments) และมีพิธีเปิดประชุมอย่างเป็นทางการในวันพุธที่ 12 สิงหาคม 2558 โดยในครั้งนี้มีผู้เข้าร่วมประชุมจากห้องสมุดรัฐสภาประเทศต่าง ๆ จำนวน 37 ประเทศ รวมผู้เข้าประชุมทั้งสิ้น 145 คน

สำหรับการประชุมสามัญประจำปี ครั้งที่ 81 (81st IFLA General Conference and Council) จัดขึ้น ณ ศูนย์ประชุมนานาชาติเคปทาวน์ (Cape Town International Convention Centre : CTICC) เมืองเคปทาวน์ สาธารณรัฐแอฟริกาใต้ ระหว่างวันที่ 15 - 21 สิงหาคม 2558 ภายใต้หัวข้อ “พลวัตห้องสมุด: การเข้าถึง การพัฒนา และการปรับเปลี่ยน” (Dynamic Libraries : Access, Development and Transformation) โดยมีพิธีเปิดอย่างเป็นทางการในวันอาทิตย์ที่ 16 สิงหาคม 2558 โดยนาง Sinikka Sipilä ประธาน IFLA ในครั้งนี้มีสมาชิกจากสถาบันต่าง ๆ เข้าร่วมประชุมใหญ่ประจำปีจำนวน 112 ประเทศทั่วโลก รวมผู้เข้าร่วมประชุมทั้งสิ้น 3,190 คน

ในปีนี้อาจารย์ผู้แทนราษฎรได้นำเรื่องกราบเรียนประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติเพื่อขออนุมัติให้ข้าราชการสำนักวิชาการจำนวน 5 คน ได้แก่ นางอรุวรรณ พันธุ์เป็รื่อง ผู้อำนวยการสำนักวิชาการ นางสาวสุนิดา บุญญานนท์ บรรณารักษ์เชี่ยวชาญ กลุ่มงานห้องสมุด นางอรุณิชา รุ่งธิพานนท์ วิทยากรชำนาญการพิเศษ กลุ่มงานบริการวิชาการ ๑ นางสาวพจพิณ พรหมเอี่ยม บรรณารักษ์ชำนาญการ กลุ่มงานห้องสมุด และนางสาววลัยรัตน์ ชายท้าว บรรณารักษ์ชำนาญการ กลุ่มงานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ เป็นตัวแทนเดินทางไปเข้าร่วมประชุมในครั้งนี้ และประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติได้มีคำสั่งอนุมัติเมื่อวันที่ 25 มิถุนายน 2558 ซึ่งผู้ได้รับการอนุมัติให้เข้าร่วมประชุมตามรายชื่อดังกล่าวข้างต้น ได้เดินทางเข้าร่วมประชุมจนเสร็จสิ้น และได้สรุปประเด็นสำคัญจากการประชุมได้ดังนี้

การประชุมบรรณารักษ์นานาชาติแห่งสหพันธ์ระหว่างประเทศว่าด้วยสมาคมและสถาบันห้องสมุด (International Federation of Library Associations and Institutions : IFLA) ประจำปี 2558

ณ เมืองเคปทาวน์ สาธารณรัฐแอฟริกาใต้ ระหว่างวันที่ 8-24 สิงหาคม 2558 ได้จำแนกการประชุมเป็น 2 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 การประชุม Pre-Conference ครั้งที่ 31 ซึ่งจัดขึ้นเฉพาะสำหรับห้องสมุดและหน่วยบริการวิจัยของรัฐสภา (Section on Library and Research Services for Parliaments) ภายใต้หัวข้อ “การพัฒนา การปรับเปลี่ยน และความร่วมมือในการให้บริการของห้องสมุดและการวิจัยของรัฐสภา” (Development, Transformation and Co-Operation in Library and Research Services in Parliaments) ซึ่งจัดเฉพาะสำหรับห้องสมุดและหน่วยบริการวิจัยของรัฐสภา ระหว่างวันที่ 10 – 14 สิงหาคม 2558 ณ รัฐสภาสาธารณรัฐแอฟริกาใต้ เมืองเคปทาวน์

ส่วนที่ 2 การประชุมใหญ่ประจำปี ครั้งที่ 81 (81st IFLA General Conference and Assembly) ภายใต้หัวข้อ “พลวัตห้องสมุด: การเข้าถึง การพัฒนา และการปรับเปลี่ยน” (Dynamic Libraries : Access, Development and Transformation) ระหว่างวันที่ 15 - 21 สิงหาคม 2558 ณ ศูนย์ประชุมนานาชาติเคปทาวน์ (CTICC) เมืองเคปทาวน์

ส่วนที่ 1 การประชุม Pre-Conference (Section on Library and Research Services for Parliaments) ครั้งที่ 31

หัวข้อ “การพัฒนา การปรับเปลี่ยน และความร่วมมือในการให้บริการของห้องสมุดและการวิจัยของรัฐสภา” (Development, Transformation and Co-Operation in Library and Research Services in Parliaments) ระหว่างวันที่ 10 – 14 สิงหาคม 2558 ทั้งนี้ ได้แบ่งการประชุมออกเป็น 2 ส่วน ได้แก่

1. การฝึกอบรม (Training Day)

ในส่วนการฝึกอบรมนี้ เจ้าภาพผู้จัดการประชุมจัดให้มีขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นการถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ ซึ่งจะเน้นในด้านเทคโนโลยีสารสนเทศแก่ประเทศกำลังพัฒนา โดยวิทยากรผู้ทรงคุณวุฒิจากประเทศต่าง ๆ ในการฝึกอบรมดังกล่าว จัดในลักษณะเชิงปฏิบัติการ ผู้เข้าร่วมฝึกอบรมจะมีส่วนร่วมและฝึกปฏิบัติจริง สำหรับในปีนี้ได้จัดให้มีการฝึกอบรมเป็นเวลา 2 วัน ตั้งแต่วันที่ 10 - 11 สิงหาคม 2558 มีผู้เข้าร่วมฝึกอบรมจาก 14 ประเทศรวม 32 คน โดยสรุปผลการเข้าร่วมฝึกอบรมได้ ดังนี้

วันจันทร์ที่ 10 สิงหาคม 2558

แบ่งออกเป็น 4 ช่วงดังนี้

ช่วงที่ 1 การนำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับรัฐสภาและห้องสมุดรัฐสภาจากประเทศต่าง ๆ (Parliamentary contexts in participants' countries)

เป็นการนำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับรัฐสภาและห้องสมุดรัฐสภาจากประเทศต่าง ๆ ในด้านบุคลากร การบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกันอันจะนำไปสู่การพัฒนาและความร่วมมือที่ดีระหว่างกัน ซึ่งมีรัฐสภาจาก 10 ประเทศนำเสนอ ได้แก่

1. Parliament of Botswana
2. The National Assembly of Ivory Coast
3. Egyptian House of Representatives
4. Free State Legislature
5. Kenya Parliament
6. Myanmar Hluttaw (Parliament of Myanmar)
7. National Assembly of Seychelles
8. Parliament of Uganda
9. The National Assembly of Zambia และ
10. The National Legislative Assembly The Kingdom of Thailand

สำหรับประเทศไทยนำเสนอโดย นางอรณิช รุ่งธิปานนท์ วิทยากรชำนาญการพิเศษ กลุ่มงาน บริการวิชาการ 1 สำนักวิชาการ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

นางอรณิช รุ่งธิปานนท์ ผู้เข้าร่วมประชุมจากรัฐสภาไทย นำเสนอเกี่ยวกับรัฐสภาและการให้บริการของรัฐสภาไทย

ช่วงที่ 2 และ 3 การจัดทำแผนยุทธศาสตร์ของห้องสมุดและงานบริการวิจัย (Strategic Planning in Parliamentary Libraries and Research Services)

สำหรับในช่วงที่ 2 และ 3 เป็นการอบรมที่ต่อเนื่องกัน คือ การจัดทำแผนยุทธศาสตร์ของห้องสมุดและงานบริการวิจัย โดยในช่วงที่ 2 จะเป็นการบรรยายให้ความรู้เกี่ยวกับการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ของห้องสมุดและงานบริการวิจัย โดย Mrs. Moira Fraser อดีตบรรณารักษ์รัฐสภานิวซีแลนด์ ปัจจุบันเป็นผู้จัดการโครงการพัฒนาห้องสมุดรัฐสภาสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา ซึ่งเป็นโครงการที่ได้รับการสนับสนุนจากรัฐสภา (The Inter-Parliamentary Union: IPU) โดยมีประเด็นสำคัญดังนี้

1. วัตถุประสงค์ของการจัดทำแผนยุทธศาสตร์

- 1) เพื่อเป็นการกำหนดวัตถุประสงค์และจุดมุ่งหมายที่ชัดเจน
- 2) เพื่อกำหนดทิศทางและลำดับความสำคัญ
- 3) เพื่อสนับสนุนให้เกิดทรศนะที่กว้างและละมอมในระยะยาว
- 4) เพื่อกำหนดวิเคราะห์ประเด็นที่เป็นปัญหาและแนวทางแก้ไข
- 5) เพื่อกำหนดกรอบแนวทางด้านนโยบายและการตัดสินใจ
- 6) เพื่อให้ทราบถึงทรัพยากรที่มีอยู่และยังใช้ประโยชน์ได้

2. ขั้นตอนการวางแผนงาน ในการวางแผนงานนั้นต้องประกอบด้วย 6 ขั้นตอน ดังนี้

2.1 วิสัยทัศน์ (Vision) ต้องกำหนดวิสัยทัศน์และทิศทางสำหรับห้องสมุดและการบริการสารสนเทศโดยสามารถตอบคำถามให้ได้ว่า

- 1) เราต้องการจะก้าวไปอยู่ ณ จุดใด
- 2) เราควรจัดบริการอย่างไรจึงจะตอบสนองความต้องการของผู้ใช้
- 3) เราต้องการให้ผู้ให้บริการพูดถึงเราอย่างไร

ทั้งนี้ จะต้องมีการแสดงออกมาอย่างชัดเจนเป็นลายลักษณ์อักษร

2.2 ยุทธศาสตร์ (Strategy) ต้องกำหนดยุทธศาสตร์หลักที่จะก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่ต้องการโดยสามารถตอบคำถามให้ได้ว่า

- 1) ปัจจุบันเราอยู่ ณ จุดใด
- 2) เราต้องการจะก้าวไปอยู่ ณ จุดใด
- 3) ต้องการที่จะทำอะไรเพื่อปิดช่องว่างต่าง ๆ

2.3 แผนงาน (Plan) ในส่วนของแผนงานนั้นจะต้องลงลึกในรายละเอียดว่าอะไรที่ต้องทำเพื่อก่อให้เกิดสิ่งที่ต้องการให้เปลี่ยนแปลงโดยสามารถตอบคำถามให้ได้ว่า

- 1) กิจกรรมใดที่ต้องทำ
- 2) ทำเมื่อไหร่
- 3) ทำโดยใคร
- 4) งบประมาณเป็นอย่างไร
- 5) อะไรคือประเด็นหลัก
- 6) อะไรคือตัวชี้วัด
- 7) อะไรคือสิ่งที่ต้องการนำเสนอ

8) การบริหารจัดการเป็นอย่างไร (ใครคือผู้รับผิดชอบ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง และใครคือผู้มีอำนาจตัดสินใจในเรื่องงบประมาณ)

2.4 การทำให้บรรลุผล (Implement) สำหรับการทำให้บรรลุผลนั้น เป็นการดำเนินการให้เป็นไปตามแผน โดยมีการตั้งทีมงาน และมีการจูงใจ สร้างแรงบันดาลใจ เพื่อให้เกิดผลสำเร็จของงาน

2.5 การตรวจสอบ (Monitor) เป็นการตรวจสอบการดำเนินงาน งบประมาณ และผลสำเร็จของงาน ว่าเป็นไปตามที่คาดหวังหรือไม่ ทั้งนี้โดยประเมินจาก

- 1) งบประมาณ
- 2) ผลตามตัวชี้วัด
- 3) กรอบระยะเวลา
- 4) ผลที่ไม่เป็นไปตามที่คาด

2.6 การทบทวน (Review) เป็นขั้นตอนสุดท้ายที่จะต้องถอยกลับมามองว่าการดำเนินงานอะไรบ้างที่ประสบความสำเร็จ โดยสามารถตอบคำถามให้ได้ว่า

- 1) สิ่งใดที่ดำเนินการแล้วประสบความสำเร็จ
- 2) สิ่งใดที่ดำเนินการแล้วไม่ประสบความสำเร็จ
- 3) เราเรียนรู้อะไรบ้างจากข้อผิดพลาดและ
- 4) ใช้ประโยชน์จากสิ่งที่ผ่านมาและจะทำอะไรที่แตกต่างในครั้งต่อไป

การอบรมต่อเนื่องในช่วงที่ 3 เป็นการประชุมเชิงปฏิบัติการกลุ่มย่อย โดยจะแบ่งกลุ่มผู้เข้าร่วมประชุมออกเป็นกลุ่มย่อยเพื่อวิเคราะห์และนำเสนอยุทธศาสตร์ของแต่ละกลุ่ม โดยวิทยากรได้กำหนดคำถามเพื่อเป็นแนวทางในการนำเสนอ 2 ประเด็น ได้แก่

1. อะไรคือประเด็นหลักที่จะต้องกำหนดไว้ในวิสัยทัศน์หรือวัตถุประสงค์ของห้องสมุดและบริการวิจัยและสารสนเทศ (คำนึงถึงเป้าหมายเพื่อสนับสนุนประชาธิปไตยของประเทศและความต้องการเพื่อการปฏิบัติงานของสมาชิก)
2. ยุทธศาสตร์หลักที่ควรกำหนดไว้ในห้องสมุดและบริการวิจัยและสารสนเทศคืออะไร (คำนึงถึงประเด็นใหญ่ที่เป็นหลักสำคัญ และมุ่งเน้นในเรื่องที่เป็นระยะยาว)

ช่วงที่ 4 บริการสารสนเทศ ในศตวรรษที่ 21 (Information Services for the 21st Century Parliament)

เป็นการเปิดโอกาสให้ผู้เข้าร่วมประชุมได้วิเคราะห์ร่วมกันว่ามีเทคโนโลยีอะไรบ้างที่เพิ่งมีการคิดค้นและนำมาใช้ในระหว่าง ค.ศ. 2000 – 2015 และเทคโนโลยีเหล่านั้นได้เปลี่ยนแปลงห้องสมุดและรัฐสภาไปอย่างไรบ้าง รวมทั้งให้ร่วมกันวิเคราะห์ว่าในศตวรรษที่ 21 การบริการสารสนเทศใดบ้างที่มีความจำเป็นต่อรัฐสภาและสมาชิกรัฐสภา เจ้าหน้าที่ และบุคคลอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

จากการประชุมและวิเคราะห์ร่วมกัน สรุปได้ว่าในปัจจุบันเป็นยุคของ social media และห้องสมุดหลายแห่งทั่วโลกเปลี่ยนรูปแบบการให้บริการแบบดั้งเดิมไปสู่การให้บริการแบบใหม่ที่มีการนำเทคโนโลยีมาใช้เพื่อให้บริการได้อย่างรวดเร็วและทั่วถึงมากยิ่งขึ้น

วันอังคารที่ 11 สิงหาคม 2558

แบ่งการอบรมออกเป็น 4 ช่วง ดังนี้

ช่วงที่ 1 บริการสารสนเทศ ในศตวรรษที่ 21 (Information Services for the 21st Century Parliament) (cont.)

ช่วงนี้เป็นการทบทวนประเด็นเกี่ยวกับการบริการสารสนเทศในศตวรรษที่ 21 ที่ได้มีการวิเคราะห์ร่วมกันมาแล้ว และได้เปิดโอกาสให้ผู้เข้าร่วมประชุมได้พูดคุยแลกเปลี่ยนเกี่ยวกับเทคโนโลยีใหม่ ๆ ที่จะนำมาใช้เพื่อพัฒนาการให้บริการของห้องสมุดรัฐสภาโดยจะต้องวิเคราะห์เกี่ยวกับความจำเป็นและความเหมาะสมที่จะนำเทคโนโลยีนั้นมาใช้ คำนึงถึงเป้าหมายของหน่วยงานในระยะยาว สิ่งใดเป็นความสำคัญลำดับต้น ๆ ของหน่วยงาน (priority) งบประมาณ และความท้าทายที่อาจเกิดขึ้นในอนาคตด้วย

ช่วงที่ 2 และ 3 การให้บริการสารสนเทศแบบดิจิทัลภายใต้ข้อจำกัด (Providing Digital Information Services with Limited Resources)

สำหรับในช่วงที่ 2 และ 3 เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกัน โดยเป็นการนำเสนอข้อมูลและร่วมกันวิเคราะห์เกี่ยวกับความเป็นไปได้ของการให้บริการแบบดิจิทัลในวงงบประมาณที่มีจำกัด โดยเป็นการนำเสนอเทคโนโลยีที่มีค่าใช้จ่ายน้อย อาทิ การให้บริการผ่านอินทราเน็ต (intranet services) และการให้บริการผ่านโปรแกรมบนเครื่องมือสื่อสารเคลื่อนที่ (mobile applications)

นอกจากนี้ ได้มีการนำเสนอและยกตัวอย่างการให้บริการของห้องสมุดรัฐสภาแอฟริกาใต้ โดยเป็นการนำเสนอเว็บไซต์และสารสนเทศออนไลน์ที่ให้บริการแก่สมาชิกรัฐสภา อาทิ การให้บริการหนังสือพิมพ์และวารสารออนไลน์ประเภทต่าง ๆ ทั้งในประเทศและต่างประเทศ สำหรับสมาชิกที่ไม่คุ้นเคยกับการใช้เทคโนโลยี ทางเจ้าหน้าที่ได้จัดทำวิดีโอคลิปแบบออนไลน์ เพื่อนำเสนอวิธีการใช้งานและเป็นแบบ training course ซึ่งสมาชิกแต่ละคนสามารถเปิดเข้ามาดูวิธีการและฝึกใช้งานเมื่อใดก็ได้ และหากไม่สามารถดูจบในคราวเดียวก็สามารถหยุดพัก (pause) และกลับมาดูต่อได้ นอกจากนี้ ได้มีการนำเสนอว่าหากมีงบประมาณที่จำกัดก็สามารถนำซอฟต์แวร์ฟรี อย่างเช่น ระบบการจัดการเอกสาร Alfresco มาใช้ทดแทนในการทำงานได้

ช่วงที่ 4 การใช้เครื่องมือแบบฟรีที่สามารถนำไปใช้ในการพัฒนาการให้บริการของห้องสมุดและสนับสนุนการทำงานของรัฐสภา (Using free tools – such as social media – to support the work of developing parliaments)

เป็นการนำเสนอ free digital tools ที่สามารถนำไปใช้ในการพัฒนาการให้บริการของห้องสมุดและสนับสนุนการทำงานของรัฐสภา โดยมีการยกตัวอย่างการใช้ social media ต่าง ๆ อาทิ Facebook Twitter Line และ Whatsapp เพื่อสนับสนุนการทำงานของรัฐสภา และเชื่อมโยงรัฐสภากับ

ประชาชน อย่างไรก็ตามสิ่งที่ต้องคำนึงถึงเมื่อนำ social media มาใช้ คือ เนื้อหาข้อมูลที่สื่อออกไป และความประสงค์ที่จะเชื่อมโยงกับประชาชนมีมากน้อยแค่ไหน

ทั้งนี้ เมื่อเสร็จสิ้นการฝึกอบรมในเวลา 16.30 น. เจ้าภาพผู้จัดการอบรมได้นำชมห้องสมุดรัฐสภาของสาธารณรัฐแอฟริกาใต้

ต่อมาในเวลา 18.00 น. มีงานเลี้ยงรับรองและกล่าวต้อนรับโดย Mr. Neil Nel ประธานรัฐสภาแห่งสาธารณรัฐแอฟริกาใต้

วันพุธที่ 12 สิงหาคม 2558

เปิดการประชุม Pre-Conference ของ Section on Library and Research Services for Parliaments ครั้งที่ 31 อย่างเป็นทางการโดยมีผู้เข้าร่วมประชุมจากห้องสมุดรัฐสภาประเทศต่าง ๆ จำนวน 37 ประเทศ รวมผู้เข้าประชุมทั้งสิ้น 145 คน ซึ่งแบ่งการประชุมออกเป็น 2 ช่วง โดยสรุปประเด็นสำคัญได้ดังนี้

พิธีการเปิดประชุม

- Mr.Gengezi Mgidlana เลขาธิการรัฐสภาสาธารณรัฐแอฟริกาใต้ เป็นผู้กล่าวเปิดการประชุม (Opening Address โดย Gengezi Mgidlana)

นาย Gengezi Mgidlana เลขาธิการรัฐสภาแห่งสาธารณรัฐแอฟริกาใต้ ได้กล่าวเปิดการประชุม pre-conference ในครั้งนี้ โดยได้กล่าวในประเด็นการพัฒนา การเปลี่ยนแปลง ความร่วมมือของห้องสมุดและการบริการวิจัยของรัฐสภา โดยสรุปได้ดังนี้

1) โลกในปัจจุบันได้เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วและรุนแรง โดยเฉพาะในเรื่องของสารสนเทศ ซึ่งเกิดขึ้นอย่างรวดเร็วและมีจำนวนมากมหาศาล ขณะเดียวกันการเข้าถึงก็เป็นไปอย่างรวดเร็ว โดยมีเทคโนโลยีที่ทันสมัยเป็นเครื่องมือ มีการทวีต ส่งข้อความสั้น และอีเมล แทนการส่งจดหมาย โทรศัพท์มือถือกลายเป็นศูนย์กลางของการสื่อสาร ธุรกิจ และความต้องการสารสนเทศ

2) จากความเปลี่ยนแปลงดังกล่าว รัฐสภาทั่วโลกต้องยอมรับความเปลี่ยนแปลงนั้นและต้องมีการตัดสินใจต่าง ๆ ตามกระแสโลกที่เปลี่ยนแปลงไป ห้องสมุดเองในฐานะที่ผู้เป็นรับฝากและจัดการ หรือเป็นคัสโตเดียน (custodian) ของสารสนเทศและความรู้ทั้งหลายของรัฐสภาก็ต้องยอมรับการเปลี่ยนแปลงและปรับเปลี่ยนตนเองให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงด้วย

3) เพื่อเตรียมรับมือกับการเปลี่ยนแปลง ควรต้องมีการกำหนดยุทธศาสตร์และแผนการพัฒนา รัฐสภาดังนี้

ยุทธศาสตร์

1. เพื่อการตรวจสอบความถูกต้องโปร่งใสของฝ่ายบริหาร
2. เพื่อความร่วมมือและการทำงานร่วมกันกับหน่วยงานอื่นของรัฐบาล
3. เพื่อเพิ่มพูนความเกี่ยวพันกับสาธารณะ
4. เพื่อเพิ่มพูนความสัมพันธ์และความร่วมมือระหว่างประเทศ

5. เพิ่มพูนศักยภาพด้านนิติบัญญัติ

6. สร้างศักยภาพในการให้บริการของรัฐสภาในการช่วยเหลือและสนับสนุนการปฏิบัติงานของสมาชิกรัฐสภา

แผนการพัฒนา

1. พัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างฝ่ายบริหารและสมาชิกรัฐสภา
2. สร้างความสัมพันธ์และพัฒนาความร่วมมือระหว่างรัฐสภาและองค์กรนิติบัญญัติระดับจังหวัด
3. เสริมสร้างศักยภาพ
4. การใช้เทคโนโลยีที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์สูงสุดและจัดหานวัตกรรมและเทคโนโลยีใหม่ ๆ
5. เพิ่มคุณภาพและศักยภาพในการเข้าถึงสารสนเทศของสาธารณะ
6. ลดการทำงานซ้ำซ้อน
7. พัฒนาการวิเคราะห์งบประมาณ
8. มีส่วนร่วมในความสัมพันธ์และความร่วมมือในด้านต่าง ๆ ระหว่างรัฐสภานานาชาติ
9. พัฒนาศักยภาพและสนับสนุนการปฏิบัติงานของสมาชิกรัฐสภาและผู้ปฏิบัติงานให้กับ

สมาชิกรัฐสภา

10. จัดระบบการจัดการทางการเงินการคลังที่มีประสิทธิภาพ

ทั้งนี้ นาย Gengezi Mgidlana ได้สรุปว่าสารสนเทศนั้นเป็นกุญแจสำคัญสู่ความสำเร็จ โดยเราจะต้องปรับปรุงเปลี่ยนแปลงทั้งการให้บริการวิจัย การบริการห้องสมุด ตลอดจนการจัดการความรู้ของรัฐสภา

- Mr. Albert Ntunja ประธานบรรณารักษ์รัฐสภาสาธารณรัฐแอฟริกาใต้ เป็นผู้กล่าวต้อนรับในฐานะเป็นเจ้าภาพในการจัดงาน

- Ms. Raisa Teodori ประธาน IFLA ในส่วนของการประชุมด้านห้องสมุดและหน่วยบริการวิจัยของรัฐสภาเป็นผู้แนะนำการประชุม Pre-Conference สำหรับห้องสมุดและหน่วยบริการวิจัยของรัฐสภา ครั้งที่ 31

ช่วงที่ 1 การบริการความรู้และสารสนเทศของรัฐสภา (Knowledge and Information Services in Parliament)

ประกอบด้วยเรื่องต่าง ๆ ดังนี้

1. การพัฒนา การปรับปรุง และความร่วมมือระหว่างห้องสมุดและบริการวิจัยในรัฐสภา (Development, Transformation and Co-operation in Library and Research Services in Parliaments)

โดย Gengezi Mgidlana

เป็นการปาฐกถาเปิดการประชุมโดย Mr. Gengezi Mgidlana เลขาธิการรัฐสภา ซึ่งสรุปได้ว่า โลกปัจจุบันสารสนเทศสามารถแพร่หลายและเข้าถึงได้อย่างสะดวกรวดเร็ว มีการสื่อสารกันทางทวิต (tweet) ข้อความ (text messages) และ อีเมล (email) แทนการส่งจดหมายโทรศัพท์มือถือ หรือ smart phone กลายเป็นศูนย์กลางในการสื่อสาร การธนาคาร หรือสนองความต้องการด้านสารสนเทศ การเดินทางคมนาคมเป็นสิ่งที่สามารถทำให้เป็นไปได้อย่างสะดวกรวดเร็วและง่ายยิ่งขึ้น รัฐสภาทั่วโลกก็ต้องรับกับการเปลี่ยนแปลงไปของโลกและต้องมีการตัดสินใจไปตามกระแสโลกที่เปลี่ยนแปลงไป

2. นวัตกรรมในการบริการของห้องสมุดสำหรับการเป็นรัฐสภาสารสนเทศและ ฐานความรู้: กรณีศึกษาของศูนย์สารสนเทศรัฐสภา (Innovative Library Services for Information and Knowledge-based Parliament : Case study of the Parliamentary Information Centre)

โดย *Albert Ntunja, Rian Thornton และ Bertie Van Eck*

ศตวรรษที่ 21 เป็นยุคของสังคมแห่งสารสนเทศและความรู้ ลักษณะสภาพเศรษฐกิจทั่วโลกได้เปลี่ยนแปลงและยกระดับจากเศรษฐกิจฐานอุตสาหกรรมเป็นเศรษฐกิจฐานสารสนเทศและความรู้ ห้องสมุดทั่วโลกในศตวรรษนี้ก็ไม่ใช่แค่เพียงคลังหนังสือและทรัพยากรสารสนเทศ นอกจากนี้ยังมีความต้องการห้องสมุดรัฐสภามีเพิ่มมากขึ้น ทั้งนี้เพื่อตอบสนองความต้องการของสมาชิกรัฐสภาและหน่วยงานต่าง ๆ ของรัฐสภาเอง

การเพิ่มปริมาณขึ้นของสารสนเทศอย่างมากมาย การเปลี่ยนแปลงในระบบการจัดเก็บและการค้นคืนสารสนเทศ ตลอดจนความต้องการที่หลากหลายมิติ ทำให้ศูนย์สารสนเทศรัฐสภาต้องมองหาแนวทางที่เป็นนวัตกรรมใหม่เพื่อการปรับปรุงและอำนวยความสะดวกในการจัดการบริการและเผยแพร่สารสนเทศและความรู้ นอกจากนี้ศูนย์ฯ ยังต้องตระหนักและสร้างความมั่นใจว่าการบริการจะต้องอยู่บนพื้นฐานความต้องการของผู้ใช้บริการ อันได้แก่สมาชิกรัฐสภาและบุคลากรของรัฐสภา

ผู้นำเสนอ ได้นำเสนอเกี่ยวกับนวัตกรรมในการบริการของห้องสมุดสำหรับการเป็นรัฐสภาสารสนเทศและฐานความรู้ โดยได้นำเสนอเป็น 3 ส่วนสำคัญ ได้แก่

1. ประวัติความเป็นมาวิวัฒนาการของห้องสมุดรัฐสภาตั้งแต่เริ่มเปิดให้บริการจนกระทั่งพัฒนาเป็นศูนย์สารสนเทศรัฐสภา

2. การเปลี่ยนแปลงและสร้างจุดขายใหม่ เนื่องจากสมาชิกรัฐสภามีความต้องการข้อมูลสารสนเทศที่ถูกต้องแม่นยำและรวดเร็วเพื่อใช้ในการปฏิบัติหน้าที่มากยิ่งขึ้น อีกทั้งสภาวะของโลกที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง โดยเฉพาะอย่างยิ่งความเจริญก้าวหน้าอย่างรวดเร็วทางด้านเทคโนโลยี ทำให้ห้องสมุดต้องปรับเปลี่ยนการให้บริการจากรูปแบบเดิม ๆ เป็นรูปแบบดิจิทัล จากห้องสมุดรัฐสภามาเป็นศูนย์สารสนเทศรัฐสภา เพื่อรองรับกับการเปลี่ยนแปลงและความต้องการของสมาชิกรัฐสภา

3. โครงการพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการบริการของห้องสมุด มีโครงการย่อยเพื่อรองรับการดำเนินงาน 6 โครงการ ได้แก่

- 3.1 Integrated Digital Library Management System sub-project
- 3.2 Library security system and disaster management plan sub-project
- 3.3 Digital Content Delivery sub-project
- 3.4 Refurbishment of Library book stores sub-project
- 3.5 Digitization sub-project
- 3.6 Capacity development, change management and organizational development sub-project

จากการเปลี่ยนแปลงและความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี ทำให้ห้องสมุดหรือศูนย์สารสนเทศของรัฐสภาในปัจจุบัน ต้องมีการปรับตัวอย่างมากมาในการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการให้บริการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งต้องมีการปรับเปลี่ยนโครงสร้างให้รองรับและมีความยืดหยุ่นในการให้บริการให้ทันต่อความต้องการของสมาชิกรัฐสภา อย่างไรก็ตาม แม้เทคโนโลยีจะทำให้ผู้ใช้บริการห้องสมุดไม่จำเป็นต้องเข้ามาใช้บริการด้วยตนเองยังห้องสมุด แต่ห้องสมุดก็ต้องนำเอาสิ่งเหล่านั้นกลับมาเป็นสิ่งจูงใจให้ผู้ใช้บริการเข้ามาใช้ห้องสมุดในลักษณะทางกายภาพด้วยเช่นกัน ที่สำคัญ ห้องสมุดจะต้องมีการสื่อสารกับสมาชิกรัฐสภาและผู้บริหารได้ทราบถึงการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงการให้บริการ ทั้งนี้ เพื่อให้สมาชิกรัฐสภาและผู้บริหารได้ทราบและเข้าถึงการบริการที่ห้องสมุดได้จัดบริการไว้

3. ดิจิทัลแพลตฟอร์มและทรัพยากรสารสนเทศของศูนย์สารสนเทศรัฐสภา (Digital platforms and resources of the Parliamentary Information Centre)

โดย *Rian Thornton* และ *Bertie van Eck*

ปัจจุบันสมาชิกรัฐสภาและบุคคลในวงงานรัฐสภามีแนวโน้มไม่เข้ามาใช้บริการในห้องสมุดแต่เลือกใช้บริการสืบค้นข้อมูลออนไลน์ผ่านเว็บไซต์แทน ศูนย์สารสนเทศรัฐสภาแห่งสาธารณรัฐแอฟริกาใต้ได้ตระหนักถึงแนวโน้มดังกล่าว จึงได้นำเครื่องมือสมัยใหม่ ทั้งฮาร์ดแวร์ และซอฟต์แวร์ มาใช้เพิ่มจำนวนข้อมูลออนไลน์และช่องทางการเผยแพร่ เพื่อให้สมาชิกรัฐสภาและบุคคลในวงงานรัฐสภาสามารถเข้าถึงข้อมูลได้อย่างรวดเร็ว ทุกที่ทุกเวลา นอกจากนี้ การเพิ่มประสิทธิภาพในการให้บริการแก่สมาชิกรัฐสภาเทคโนโลยีสารสนเทศที่ทันสมัยยังเป็นสิ่งที่เชื่อมโยงรัฐสภากับประชาชน และมีส่วนสนับสนุนการปกครองระบอบประชาธิปไตยในยุคดิจิทัลนี้ด้วย

ทั้งนี้ เมื่อสามปีที่ผ่านมามีเพียงคอมพิวเตอร์และระบบออนไลน์ธรรมดา ซึ่งยังไม่สามารถจูงใจให้สมาชิกรัฐสภาใช้บริการของห้องสมุดได้ ปริมาณสมาชิกรัฐสภาที่เดินเข้ามาใช้บริการห้องสมุดก็มีจำนวนไม่มาก ทางศูนย์จึงได้วางเป้าหมายว่าจะต้องพัฒนาการให้บริการสารสนเทศให้มีความทันสมัยมากขึ้นเพื่อดึงดูดให้สมาชิกรัฐสภาเข้ามาใช้บริการผ่านช่องทางออนไลน์ ปัจจุบัน เว็บไซต์และการให้บริการสารสนเทศออนไลน์ของศูนย์ดังกล่าวมีความก้าวหน้าและประสบความสำเร็จเป็นอย่างมาก คลัง

สารสนเทศบนเว็บไซต์มีข้อมูลหลากหลายและทันสมัย อาทิ คอลเลกชันวารสารฉบับปัจจุบันและฉบับย้อนหลังของทั้งในประเทศและต่างประเทศ หนังสือพิมพ์ หนังสืออิเล็กทรอนิกส์แบบ flipping books และ public portal สมาชิกรัฐสภาสามารถสืบค้นข้อมูลเหล่านี้จากอุปกรณ์สื่อสารแบบไร้สายประเภทต่าง ๆ ได้ อาทิ โทรศัพท์เคลื่อนที่ และ tablets โดยทางศูนย์ได้จัดทำซอฟต์แวร์ที่เป็นเวอร์ชันพิเศษสำหรับใช้งานบนเครื่องมือสื่อสารแบบไร้สายได้ด้วย

นอกจากนี้ ทางศูนย์ฯ กำลังจะจัดซื้อ digital displays ซึ่งเป็นอุปกรณ์สื่อประชาสัมพันธ์ทางจอภาพดิจิทัล โดยมีเป้าหมายให้สมาชิกรัฐสภาและบุคคลในวงงานรัฐสภาสามารถเข้าถึงข้อมูลสารสนเทศได้มากขึ้น อีกทั้งยังเป็นเครื่องมือทางการตลาดเพื่อจูงใจให้สมาชิกรัฐสภาและเจ้าหน้าที่มาใช้บริการของศูนย์สารสนเทศรัฐสภามากขึ้นด้วย

4. ความสัมพันธ์ระหว่างคอลเลกชันหนังสือหายากและเป็นประวัติศาสตร์กับรัฐสภาในปัจจุบัน (The relevance of rare and historical collections to today's parliaments)

โดย *Ingrid Henrici*

ความต้องการในการเข้าถึงสารสนเทศที่เป็นกลาง ทันสมัย ถูกต้องแม่นยำ และตรงตามความต้องการสมาชิกรัฐสภา เนื่องจากความเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในทุกด้านของโลกยุคนี้ ได้กลายเป็นความจำเป็นพื้นฐานต่อกระบวนการนิติบัญญัติในระบบประชาธิปไตย ความท้าทายประการหนึ่งของห้องสมุดรัฐสภาคือการพัฒนานวัตกรรมในการให้บริการใหม่ ๆ อย่างต่อเนื่อง อีกทั้งยังต้องตามให้ทันความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีอีกด้วย การดำเนินการดังกล่าวเป็นไปท่ามกลางปัญหาอุปสรรคที่คล้ายคลึงกันทั่วโลกคือการมีทรัพยากรสารสนเทศที่จำกัดและไม่สามารถตอบสนองการให้บริการของห้องสมุดในรูปแบบดั้งเดิมและติดตามมาด้วยการที่จะต้องพิสูจน์ถึงความคุ้มค่าและคุณค่าที่ยังต้องคงห้องสมุดไว้ ซึ่งในประเด็นปัญหาดังกล่าวห้องสมุดส่วนใหญ่ได้ให้ความสนใจไปในเรื่องของพื้นที่และชั้นเพื่อจัดวางหนังสือจำนวนมากที่มีไม่เพียงพอ การบริการจัดการพื้นที่จึงกลายเป็นประเด็นสำคัญซึ่งจะก่อให้เกิดค่าใช้จ่ายอีกจำนวนมากในการจัดทำชั้นวางหนังสือเพิ่มขึ้น

ศูนย์สารสนเทศรัฐสภาเมืองเคปทาวน์ นับเป็นห้องสมุดที่เก่าแก่ที่สุดแห่งหนึ่งในแอฟริกาใต้ และห้องสมุดรัฐสภาเริ่มต้นดำเนินงานในรูปแบบของห้องสมุดแบบดั้งเดิม ซึ่งได้รับอิทธิพลจากอังกฤษ โดยเฉพาะในเรื่องของหนังสือ เอกสารสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ ที่ได้รับจากอังกฤษในยุคล่าอาณานิคม และมีจำนวนมากที่กลายเป็นเอกสารสำคัญทางประวัติศาสตร์ทางการเมืองการปกครองซึ่งมีปัญหาที่เกิดจากการที่จัดเก็บเอกสารเหล่านั้นคือไม่ได้พิจารณาคัดแยกจัดไว้เป็นสิ่งพิมพ์พิเศษหรือหนังสือหายาก แต่ได้จัดเก็บรวมกับสิ่งพิมพ์ที่เป็นของท้องถิ่นนอกจากนี้ยังมีปัญหาว่าเอกสารสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ ที่ได้รับอิทธิพลจากอังกฤษนั้นจะมีคุณค่าเหมาะแก่การจัดเก็บเป็นเอกสารสำคัญทางประวัติศาสตร์ทางการเมืองการปกครองหรือไม่ และยังเป็นที่ต้องการของผู้ใช้อีกหรือไม่ นอกจากนี้ ยังมีการจัดเก็บสิ่งพิมพ์ที่เห็นว่าสำคัญต่อการศึกษาวิจัยแยกไว้เป็นพิเศษ เช่น Sidney Mendelssohn และ William Jardine เป็นต้น

อย่างไรก็ตาม การศึกษาประวัติศาสตร์และการเมืองการปกครองนั้น ไม่อาจละทิ้งหรือเพิกเฉยต่อเอกสารต่าง ๆ ที่ผ่านมามาในอดีต ซึ่งจะกลายเป็นเอกสารทางประวัติศาสตร์ และการที่จะได้รับและเข้าถึงข้อมูลในอดีตได้นั้นก็โดยผ่านทางงานวิจัยทางประวัติศาสตร์ ในที่นี้ได้ให้เหตุผลที่ต้องวิจัยทางประวัติศาสตร์ไว้ดังนี้

1. เพื่อเปิดเผยสิ่งที่ยังไม่รู้
2. เพื่อตอบคำถาม
3. เพื่อระบุนความสัมพันธ์เกี่ยวเนื่องระหว่างอดีตกับปัจจุบัน
4. เพื่อบันทึกและประเมินความสำเร็จ
5. เพื่อช่วยในการสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับวัฒนธรรมในสังคมที่เราอาศัยอยู่

กฎหมายเกี่ยวกับการพิมพ์ของแอฟริกาใต้ ได้แก่ the Legal Deposit Act of 1997 ซึ่งมีเจตนารมณ์ในการที่จะอนุรักษ์มรดกทางปัญญาและวัฒนธรรมของชาติ ดังนั้น ศูนย์สารสนเทศรัฐสภา จึงมีหน้าที่โดยตรงในการจัดเก็บ บันทึก อนุรักษ์ และเผยแพร่เอกสารอันเป็นมรดกของชาติ เป็นเหตุให้ต้องมีการศึกษาทบทวนในเรื่องคอลเลกชันหนังสือหายากและเป็นประวัติศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับรัฐสภาในปัจจุบัน อย่างไรก็ตาม การดำเนินงานในเรื่องดังกล่าวก็ต้องอยู่ในกรอบความรับผิดชอบของรัฐสภา นอกจากนี้ยังได้มีข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์และน่าสนใจดังนี้

1. ควรมีความตระหนักในนโยบายด้านคอลเลกชันพิเศษขององค์กร ความรู้เกี่ยวกับทรัพยากรสารสนเทศของภูมิภาค ตลอดจนแผนความร่วมมือเพื่อการดำเนินงานในภูมิภาค
2. การจัดทำคอลเลกชันพิเศษควรมุ่งเน้นเฉพาะในการจัดหาเอกสารสิ่งพิมพ์ในช่วงศตวรรษที่ 20 และ 21 แต่ทั้งนี้ควรอยู่บนพื้นฐานในด้านภูมิศาสตร์ ภาษา ชาติพันธุ์ หรือสาขาวิชาที่สำคัญและจำเป็น
3. การจัดทำทรัพยากรสารสนเทศให้อยู่ในรูปแบบดิจิทัลนั้นเป็นสิ่งที่สำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งในการจัดทำคอลเลกชันพิเศษ

5. การบริการล่ามที่มีคุณภาพ: กรณีศึกษารัฐสภาแอฟริกาใต้ (Quality Interpreting Service : the Parliament of South Africa As a Case Study)

โดย *Thomas Ntuli*

สาธารณรัฐแอฟริกาใต้เป็นประเทศหนึ่งที่มีความหลากหลายทางภาษา จำเป็นต้องมีการกำหนดไว้เป็นกฎหมายอย่างชัดเจนในเรื่องของภาษาที่ใช้อย่างเป็นทางการ อาทิ ในรัฐธรรมนูญของแอฟริกาใต้ กำหนดให้มีภาษาที่ใช้ทางราชการถึง 11 ภาษา พระราชบัญญัติว่าด้วยสิทธิพื้นฐานของพลเมืองได้กำหนดให้สามารถเลือกใช้ภาษาในการอภิปรายได้ ด้วยเหตุดังกล่าว จึงทำให้มีความต้องการและความจำเป็นในการจัดให้บริการล่ามในรัฐสภาขึ้น ทั้งนี้ เพื่อเป็นการลดช่องว่างในการใช้ภาษาในการอภิปรายของสมาชิกรัฐสภา

หน่วยล่ามของรัฐสภาประกอบด้วยล่ามภาษาต่าง ๆ ถึง 44 ตำแหน่ง ในการทำหน้าที่ล่ามระหว่างการประชุม ทั้งนี้ แผนกบริการภาษาของรัฐสภาประกอบด้วยหน่วยงาน 3 หน่วย ได้แก่

1. หน่วยล่าม (Interpreting Unit)
2. หน่วยจัดทำรายงาน (Reporting Unit)
3. หน่วยแปล (Translation Unit)

การทำล่ามของรัฐสภาแอฟริกาใต้มี 2 รูปแบบ ได้แก่

1. ล่ามพูดพร้อมหรือล่ามทันใจ (Simultaneous Interpreting) คือการแปลชนิดที่ล่ามแปลไปพร้อมกับที่ผู้พูด (speaker) กำลังพูดอยู่
2. ล่ามพูดสลับหรือล่ามพูดตาม (Consecutive Interpreting) เป็นการแปลหลังจากผู้พูดพูดข้อความจบแต่ละท่อนแล้วล่ามจึงจะเริ่มแปล

คุณภาพในการทำล่ามนั้นควรมีองค์กรตรวจสอบและได้รับการรับรองจากองค์กรดังกล่าว เช่น ออสเตรเลีย มีองค์กรที่ตรวจสอบคุณภาพและรับรอง คือ National Accreditation Authority for Translators and Interpreters (NAATI) แอฟริกาใต้มีพระราชบัญญัติรองรับให้จัดตั้งองค์กรดังกล่าว อย่างไรก็ตามจนถึงบัดนี้ก็ยังไม่ได้จัดตั้งขึ้นแต่อย่างใด

จากการศึกษาวิจัยในเรื่องคุณภาพการทำล่ามของรัฐสภาสาธารณรัฐแอฟริกาใต้ พบว่า

1. การบริการล่ามยังไม่ได้มาตรฐาน
2. ไม่มีการฝึกอบรมอย่างเป็นทางการแก่ผู้ปฏิบัติงานล่าม
3. การจัดเตรียมคำอธิบายของสมาชิกให้แก่ผู้ปฏิบัติงานล่ามจะช่วยพัฒนาประสิทธิภาพในการล่าม
4. สภาพหรือเงื่อนไขการทำงานไม่เอื้อต่อการปฏิบัติงาน
5. การจัดหาบุคลากรที่มาปฏิบัติงานล่าม ไม่ได้มาตรฐาน

ข้อเสนอแนะ

1. จัดให้มีการฝึกอบรมแก่ผู้ปฏิบัติงานล่าม
2. ให้มีค่าตอบแทนพิเศษแก่ผู้ปฏิบัติหน้าที่ทางภาษา
3. ให้มีการจัดเตรียมกรอบประเด็นคำอธิบายของสมาชิกไว้ล่วงหน้า
4. ปรับปรุงสภาพหรือเงื่อนไขในการทำงาน เช่น เวลาที่ต้องอยู่ในตู้แปล
5. สร้างเสริมศักยภาพของผู้ปฏิบัติงาน
6. ปรับปรุงพัฒนาระบบวิธีการในการจัดหาล่าม
7. ให้มีการทดลองปฏิบัติงานล่ามระหว่างการฝึกอบรมสมาชิกรัฐสภา

6. การจัดทำยุทธศาสตร์การจัดการเพื่อเป็นการสนับสนุนการจัดการความรู้ของรัฐสภาใน เชิงรุก (Implementing a records management strategy to compliment Parliament's knowledge management initiatives)

โดย *Barbara Swartz*

รัฐสภาเป็นองค์กรที่มุ่งเน้นในเรื่องการตรวจสอบและความโปร่งใส ความร่วมมือระหว่างภาครัฐจึงมีความจำเป็นในการที่ต้องมียุทธศาสตร์การจัดการความรู้ที่ชัดเจนและมีประสิทธิภาพ เพื่อการสนับสนุนการปฏิบัติหน้าที่ของสมาชิกรัฐสภา

ความสำเร็จในด้านยุทธศาสตร์การจัดการความรู้นั้นขึ้นอยู่กับการจัดการสารสนเทศที่เหมาะสม นอกจากนี้ยังมีองค์ประกอบอื่น ๆ เช่น วัฒนธรรมองค์กร ข้อตกลงร่วมกันและการยอมรับของผู้บริหารระดับสูง โครงสร้างองค์กร เป็นต้น ซึ่งในที่นี่จะมุ่งเน้นในประเด็นว่าทำอย่างไรที่การจัดการเอกสาร (records management) จะสามารถช่วยในการจัดการสารสนเทศ โดยจะอยู่บนพื้นฐานของการจัดการความรู้

รัฐสภามีสารสนเทศในครอบครองจำนวนมากมายซึ่งต้องการการจัดการและดำเนินการ เพื่อการเข้าถึงสารสนเทศดังกล่าว ทั้งนี้เพื่อการแสดงหรือการรายงานในการพิจารณาตัดสินใจอันจะก่อให้เกิดการบริการของรัฐสภาที่เป็นไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ และนำไปสู่การสนับสนุนการปฏิบัติหน้าที่ด้านนิติบัญญัติของสมาชิกรัฐสภาอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งผู้นำเสนอ ได้นำเสนอถึงวิธีการและความพยายามในการจัดการเอกสารเพื่อให้เป็นเครื่องมือสนับสนุนการจัดการความรู้ ทั้งนี้โดยการกำหนดว่าสารสนเทศและความรู้ที่สำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งต่อการใช้งานควรจัดเก็บที่ใด และส่วนที่สำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งต่อการตัดสินใจควรมีการควบคุมอย่างไร

วัตถุประสงค์ของการจัดการความรู้ของรัฐสภาสาธารณรัฐแอฟริกาใต้ ได้กำหนดไว้ 3 ประการ ดังนี้

1. เพื่อการพัฒนาการดำเนินงานขององค์กรในการใช้สารสนเทศและองค์ความรู้ที่มีเพื่อประกอบการตัดสินใจ
2. เพื่อสนับสนุนยุทธศาสตร์ในการปรับปรุงระยะเวลาการดำเนินการ ในการให้คำปรึกษาด้านกฎหมาย เนื้อหาวิชาการ การจัดทำงานวิจัย การจัดทำรายงานการประชุม และผลงานอื่น ๆ ของสภา กรรมการ และสมาชิก ภายใน ค.ศ. 2019
3. เพื่ออำนวยความสะดวกและเป็นส่วนหนึ่งขององค์กรแห่งการเรียนรู้ และสร้างโอกาสในการเรียนรู้ จากวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ (best practice) ขององค์กรอื่น และจากการปฏิบัติที่ผ่านมาในอดีตขององค์กรเอง

ทั้งนี้ การจัดการความรู้ (knowledge management) การจัดการสารสนเทศ (information management) และการจัดการเอกสาร (records management) จะมีความแตกต่างกัน แต่ทั้งหมดจะมีความเกี่ยวข้องเชื่อมโยงและเติมเต็มกันในแต่ละส่วน

สำหรับสภาพการจัดการเอกสารของรัฐสภาในปัจจุบันนั้นยังไม่เข้มแข็งดีนัก ทั้งนี้เนื่องจากการจัดการกันเองที่แตกต่างกันไปโดยไม่ผ่านกระบวนการกลางและแผนซึ่งกำหนดไว้ในยุทธศาสตร์ จาก การที่ขาดหน่วยงานและกระบวนการกลางที่น่าเชื่อถือ ทำให้ขาดความเชื่อถือไว้วางใจในการจัดการ เอกสารของแต่ละหน่วยงาน เกิดการทำงานและข้อมูลที่ซ้ำซ้อน และทำให้เกิดการใช้กระดาษที่เพิ่มขึ้น อย่างมากมาย เมื่อเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานโยกย้าย ลาออก หรือเกษียณ ก็อาจทำลายทิ้งเอกสารที่อยู่ใน ครอบครองโดยไม่ส่งคืนให้กับหน่วยงาน ทำให้เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานซึ่งมาใหม่ไม่มีเอกสารที่จะได้ศึกษา เรียนรู้

เพื่อจัดการกับปัญหาดังกล่าวข้างต้น รัฐสภาจึงได้กำหนดยุทธศาสตร์ในการจัดการเอกสารไว้ ดังนี้

1. กำหนดข้อตกลงร่วมกันขององค์กรและการยอมรับของผู้บริหารระดับสูง ในการสร้างความร่วมมือกันของทุกหน่วยงานในองค์กร
2. เร่งสร้างความตระหนักในความสำคัญของการจัดการเอกสาร ตลอดจนความ รับผิดชอบและการตรวจสอบ
3. สร้างความมั่นใจในการเข้าถึงอย่างเป็นระบบในการจัดการเอกสารทุกรูปแบบ
4. สร้างความมั่นใจว่าเอกสารที่มีคุณค่าในการใช้งานในระยะยาวจะได้รับการคัดแยกและ อนุรักษ์
5. สร้างความมั่นใจว่าการดำเนินงานเป็นไปตามกฎเกณฑ์และกรอบข้อบังคับ
6. สร้างความมั่นใจในควมมีประสิทธิภาพและคุณค่าที่ดีที่สุดโดยการปรับปรุงการไหล ของสารสนเทศโดยการสร้างความร่วมมือในการรวบรวมและระบบการจัดเก็บเอกสารให้เพิ่มมากขึ้น

อย่างไรก็ตาม ได้มีการกำหนดแนวทางเพื่อให้บรรลุยุทธศาสตร์ไว้ 7 ประการ ดังนี้

1. ข้อตกลงร่วมกันของผู้บริหารระดับสูง
2. การจัดการเอกสารที่มีประสิทธิภาพ
3. การกำหนดคุณภาพเอกสาร
4. การกำหนดความรับผิดชอบที่ชัดเจน
5. การจัดการฝึกอบรม
6. การตรวจสอบที่มีมาตรฐาน
7. การกำหนดโครงสร้างที่ชัดเจน

ช่วงที่ 2 การนำเสนอข้อมูลโดยรัฐสภาแห่งสาธารณรัฐแอฟริกาใต้ (Presentations by South African Parliament)

ประกอบด้วยเรื่องต่าง ๆ ดังนี้

1. การจัดทำวิจัยปฐมภูมิให้แก่รัฐสภา : หน่วยงานวิจัยโครงการป้องกันชายแดนของแอฟริกาใต้ (Contributions of Parliaments to Primary Research: The Research Unit's Safeguarding South Africa's Land Borders Project)

โดย *Calvin Manganyi* และ *Wilhelm Janse van Rensburg*

รัฐสภาเป็นหน่วยงานที่มีหน้าที่สำคัญประการหนึ่งในการที่จะจัดทำวิจัยปฐมภูมิ ทั้งนี้ เนื่องจากรัฐสภามีความเกี่ยวข้องและมีบทบาทหน้าที่สำคัญในการกำหนดยุทธศาสตร์และทำการตัดสินใจที่มีผลต่อประเทศ และในฐานะที่เป็นหน่วยงานนิติบัญญัติ ควบคุมตรวจสอบการทำงานของฝ่ายบริหาร ตลอดจนสาธารณูปโภคและความเป็นอยู่ของประชาชน รัฐสภาจึงได้รับสิทธิในการที่จะเข้าถึงข้อมูลทั้งของหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชน ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อการที่จะจัดทำวิจัยปฐมภูมิ และในฐานะที่เป็นศูนย์กลางในการให้บริการและสนับสนุนการวิจัยแก่สมาชิกรัฐสภา หน่วยงานวิจัยของรัฐสภาก็อยู่ในฐานะเดียวกับรัฐสภาที่จะต้องให้บริการและจัดดำเนินการให้องค์กรหลักอื่นได้แก่รัฐสภาเข้าถึงข้อมูลสารสนเทศในการจัดทำวิจัยปฐมภูมิที่มีคุณภาพ ซึ่งปัจจุบันหน่วยงานวิจัยได้เริ่มดำเนินโครงการในการจัดทำวิจัยปฐมภูมิให้แก่รัฐสภา โดยใช้โครงการป้องกันชายแดนของแอฟริกาใต้ เป็นกรณีศึกษา

ผู้นำเสนอได้นำเสนอให้เห็นภาพการเริ่มดำเนินการในจัดทำวิจัยปฐมภูมิแก่รัฐสภา ซึ่งใช้โครงการป้องกันชายแดนของแอฟริกาใต้เป็นกรณีศึกษา โดยเริ่มตั้งแต่ภูมิหลังการดำเนินการศึกษา วัตถุประสงค์ ตลอดจนระเบียบวิธีวิจัย นอกจากนี้ ได้นำเสนอในเชิงลึกที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย ทั้งใน เรื่องของกระบวนการวิจัย ตลอดจนปัญหาอุปสรรคต่าง ๆ ในการทำวิจัย

สำหรับความสำเร็จของโครงการนั้น ผู้นำเสนอได้สรุปว่าขึ้นอยู่กับปัจจัยดังนี้

1. ต้องกำหนดไว้อย่างชัดเจนในแผนพัฒนาแห่งชาติ (the National Development Plan : NDP)
2. ต้องกำหนดไว้อย่างชัดเจนในกรอบยุทธศาสตร์ระยะกลางหรือนโยบายอื่น ๆ
3. ต้องเป็นการวิจัยเชิงรุกและต้องคิดมองไปข้างหน้า
4. ต้องได้รับการสนับสนุนจากประธานโครงการ
5. ต้องเป็นสารสนเทศที่เป็นรูปแบบที่เป็นมิตรกับผู้ใช้
6. ต้องมีข้อเสนอแนะที่มุ่งผลสัมฤทธิ์

กล่าวโดยสรุป การก้าวสู่นาคตนั้นหน่วยงานหรือองค์กรที่จัดทำวิจัยปฐมภูมียังคงมีความสำคัญในการประเมินและเป็นนวัตกรรมในการตอบสนองความต้องการของรัฐสภา การมีช่องทางที่สามารถเข้าถึงสารสนเทศที่เอื้อต่องานวิจัยปฐมภูมินั้น ไม่เพียงแต่ช่วยสมาชิกรัฐสภาต่อบทบาทหน้าที่ในการตรวจสอบควบคุมเท่านั้น แต่ยังช่วยทำให้เกิดองค์ความรู้ใหม่ ๆ ทางวิชาการขึ้นด้วย นอกจากนี้ ข้อเสนอแนะ

ต่าง ๆ ที่ปรากฏในสิ่งพิมพ์ของโครงการวิจัยนี้จะสร้างมูลค่าเพิ่มและเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อองค์ความรู้อันเกิดจากการที่รัฐสภาสามารถเข้าถึงสารสนเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ ควรมีการจัดตั้งคณะกรรมการกลางพิจารณาจริยธรรมการวิจัย เพื่อให้ผลงานวิจัยมีมาตรฐานและเป็นที่ยอมรับ

2. การวางแผนเชิงกลยุทธ์ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (ICT Strategic Planning)

โดย Ravi Poliah

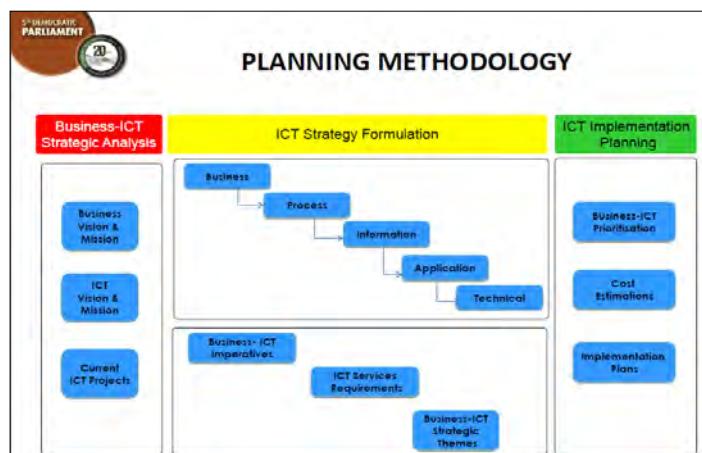
ผู้นำเสนอได้นำเสนอถึงการวางแผนเชิงกลยุทธ์ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร โดยสรุปประเด็นสำคัญได้ดังนี้

1. วิธีการวางแผน (planning methodology)

1.1 การวิเคราะห์เชิงกลยุทธ์ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเชิงธุรกิจ (Business - ICT Strategic Analysis) ประกอบด้วย การกำหนดวิสัยทัศน์และพันธกิจของธุรกิจ วิสัยทัศน์และพันธกิจด้านไอซีที และโครงการด้านไอซีทีในปัจจุบัน

1.2 การกำหนดกลยุทธ์ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (ICT Strategy Formulation) การกำหนดกลยุทธ์โดยการมองภาพรวมขององค์กรสู่ขั้นตอนและกระบวนการการทำงานสารสนเทศที่เกี่ยวข้องในแต่ละขั้นตอนกระบวนการทำงานโปรแกรมการใช้งานอย่างสัมพันธ์กัน และสุดท้ายคือทักษะและเทคนิคต่าง ๆ หรือจะมองในอีกมุมหนึ่งคือการตอบสนองด้านไอซีทีของธุรกิจ ความต้องการบริการเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารประเด็นหลักยุทธศาสตร์ด้านไอซีทีขององค์กร

1.3 การวางแผนการดำเนินงานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (ICT Implementation Planning) การจัดลำดับความสำคัญขององค์กรเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร การประเมินราคาและแผนการดำเนินงาน

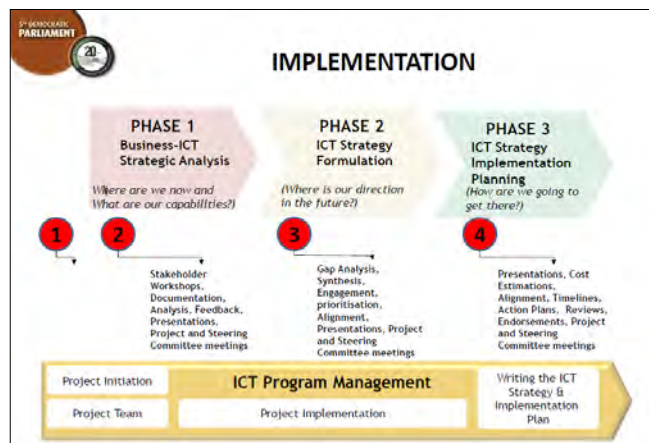

2. การดำเนินงาน (Implementation) แบ่งออกเป็น 3 ระยะ ดังนี้

ระยะแรก การวิเคราะห์เชิงกลยุทธ์ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเชิงธุรกิจ (Business - ICT Strategic Analysis) เป็นขั้นตอนการวิเคราะห์ที่รู้ว่าตอนนี้องค์กรอยู่ ณ จุดใด และอะไรคือความสามารถขององค์กร ซึ่งวิธีการต่าง ๆ ที่จะได้มาซึ่งคำตอบ ได้แก่ การประชุมเชิงปฏิบัติการกับผู้มีส่วนได้เสีย เอกสาร การวิเคราะห์ ข้อเสนอแนะ การนำเสนอผลงาน และโครงการและการประชุมของคณะกรรมการ ซึ่งเริ่มทำโครงการโดยทีมงานคุณภาพ

ระยะที่สอง การกำหนดกลยุทธ์ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (ICT Strategy Formulation) คือ การกำหนดทิศทางในอนาคต โดยเริ่มจากการวิเคราะห์ช่องว่างเป็นการเปรียบเทียบประสิทธิภาพขององค์กร ณ ปัจจุบันกับสิ่งที่ต้องการวิเคราะห์การมีส่วนร่วมจัดลำดับความสำคัญ จัดตำแหน่ง การนำเสนอผลงาน และโครงการและการประชุมของคณะกรรมการสู่การจัดการโปรแกรมเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารและการดำเนินโครงการ

ระยะที่สาม การวางแผนการดำเนินงานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (ICT Implementation Planning) คือ วิธีการที่จะทำให้ไปถึงจุดหมาย โดยการนำเสนอผลงานการประมาณค่าใช้จ่าย การวางแผนทางการกำหนดตารางเวลาการดำเนินงาน แผนปฏิบัติการ ความคิดเห็น การรับรอง โครงการและการประชุมของคณะกรรมการ

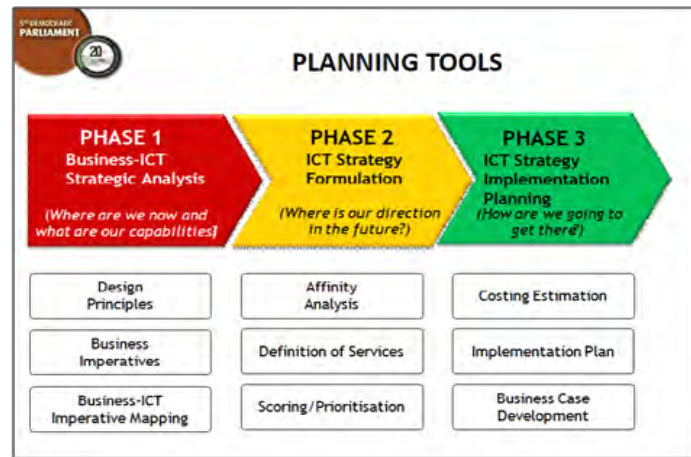

3. เครื่องมือในการวางแผน (Planning Tools) ประกอบด้วย

3.1 หลักการออกแบบ ประกอบด้วย ความจำเป็นสำหรับองค์กร และการทำแผนความจำเป็นด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารขององค์กร

3.2 หลักการความสอดคล้องกัน ประกอบด้วย ความหมายของการให้บริการ และเกณฑ์การให้คะแนนหรือการจัดลำดับความสำคัญในขั้นตอนการกำหนดกลยุทธ์ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

3.3 หลักการประเมินต้นทุน ประกอบด้วย แผนการดำเนินงาน และการพัฒนากรณีศึกษาขององค์กรในขั้นตอนการวางแผนการดำเนินงานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

บริบททางประวัติศาสตร์

กลยุทธ์ไอซีทีใน ค.ศ. 2004-2009 อยู่บนพื้นฐานของรัฐสภาอิเล็กทรอนิกส์ โดยมุ่งเน้นประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการบริหารจัดการ แพลตฟอร์มการบริหารหลักถูกนำมาใช้กับองค์กร โดยมีองค์ประกอบพื้นฐานของการมีส่วนร่วมของภาคประชาชน การจัดการเอกสารและการจัดการเนื้อหา อยู่บนพื้นฐานเพื่อพัฒนาความรู้และการบริหารจัดการระบบการกำกับดูแลที่มีประสิทธิภาพมากขึ้น

กลยุทธ์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารใน ค.ศ. 2009-2014 มุ่งเน้นไปที่การใช้ประโยชน์จากการสื่อสารภายในและแพลตฟอร์มเทคโนโลยีที่ได้ดำเนินการแล้วผ่านกลยุทธ์ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารอันแรกในขณะที่ยังเริ่มต้นในการพัฒนาแพลตฟอร์มสำหรับการปรับปรุงการเข้าถึงข้อมูล การสื่อสารและการมีส่วนร่วมของประชาชน

ช่วงที่ 3 การสร้างเครือข่ายและความร่วมมือระหว่างภูมิภาค (Networking and Regional Cooperation)

สมาคมห้องสมุดรัฐสภาแห่งแอฟริกาตะวันออกและแอฟริกาใต้ (The Association of Parliamentary Libraries of Eastern and Southern Africa : APLESA)

โดย *Esther Kamau*

สมาคมห้องสมุดรัฐสภาแห่งแอฟริกาตะวันออกและแอฟริกาใต้ (The Association of Parliamentary Libraries of Eastern and Southern Africa: APLESA) เป็นความร่วมมือวิชาชีพระดับภูมิภาคของบรรณารักษ์รัฐสภาที่มีจุดเริ่มต้นจากการหารือร่วมกันของห้องสมุดรัฐสภาในทวีปแอฟริกาเมื่อ ค.ศ. 1986 โดยผู้แทนที่เข้าร่วมประชุมได้เห็นความจำเป็นที่จะต้องมีการแลกเปลี่ยนข้อมูลที่มีประสิทธิภาพและความร่วมมือระหว่างห้องสมุดรัฐสภาภายในทวีปแอฟริกา

ค.ศ. 1990 ประธานบรรณารักษ์แห่งรัฐสภาซิมบับเว ได้เสนอแนวคิดในการจัดตั้งสมาคมบรรณารักษ์รัฐสภาระดับภูมิภาคขึ้น และในเวลาต่อมาสมาคมห้องสมุดรัฐสภาแห่งแอฟริกาตะวันออกและแอฟริกาใต้ หรือ APLESA จึงได้ก่อตั้งขึ้นอย่างเป็นทางการในเดือนตุลาคม ค.ศ. 1994 ในระยะแรก APLESA มีสมาชิกจำนวน 11 ประเทศ ได้แก่ บอสวานา เคนยา เลโซโท มาลาวี นามิเบีย แอฟริกาใต้ สวาซิแลนด์ แทนซาเนีย ยูกันดา แซมเบีย และซิมบับเว และได้มีสมาชิกเพิ่มเติมในภายหลังอีก 5 ประเทศ ได้แก่ เอธิโอเปีย โมซัมบิก แองโกลา เซเชลส์ และรวันดา รวมทั้งมีองค์การระหว่างประเทศเข้าร่วมเป็นสมาชิกของ APLESA ด้วย คือ The Regional Parliaments of East African Legislative Assembly (EALA) และ The Pan African Parliament (PAP)

การประชุม APLESA จัดขึ้นครั้งแรกเมื่อเดือนกรกฎาคม ค.ศ. 1995 ที่ประเทศแทนซาเนีย และได้จัดการประชุมครั้งต่อ ๆ มาจนถึง ค.ศ. 2003 สำหรับการประชุมประจำปีได้จัดอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ ค.ศ. 2009 จนถึงปัจจุบัน นอกจากนี้ APLESA ยังได้จัดการประชุมอื่น ๆ เพื่อสร้างความร่วมมือกับองค์การระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับงานด้านห้องสมุดและงานบริการด้านสารสนเทศอีกด้วย

APLESA ได้จัดตั้งขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์ คือ

1. ส่งเสริมความร่วมมือและการแบ่งปันข้อมูลระหว่างรัฐสภาของประเทศสมาชิก
2. ส่งเสริมการติดต่อสื่อสารและเครือข่ายระหว่างสมาชิก APLESA
3. ส่งเสริมการสร้างสมรรถนะของบุคลากรของประเทศสมาชิก
4. ส่งเสริมการปฏิบัติที่เป็นเลิศ (best practices) ในด้านการให้บริการห้องสมุดและงานวิจัย

งานวิจัย

สำหรับกิจกรรมสำคัญ ๆ และความสำเร็จที่ผ่านมาของ APLESA อาทิ

1. สามารถจัดการประชุมประจำปีและการประชุมอื่น ๆ ได้อย่างต่อเนื่อง
2. เข้าร่วมประชุมกับ IFLA
3. แบ่งปันข้อมูลผ่านเว็บไซต์ APLESA และจดหมายข่าว
4. จัดอบรมบุคลากรด้านห้องสมุดและงานวิจัย

การสร้างเครือข่ายผ่าน APLESA มีประโยชน์ ดังนี้

1. ส่งเสริมให้มีการพัฒนาห้องสมุดรัฐสภาและงานด้านวิจัย เพื่อสนับสนุนการตรากฎหมายและการพัฒนาในระดับสูง
2. เพิ่มประสิทธิภาพของรัฐสภาผ่านการสนับสนุนข้อมูลที่มีคุณภาพ ทันสมัย เชื่อถือได้ และเป็นกลาง
3. ส่งเสริมการปกครองในระบอบประชาธิปไตย โดยสนับสนุนให้รัฐสภาเปิดเผยข้อมูลต่อสาธารณะเพื่อความโปร่งใส และสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชน
4. เปิดโอกาสให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศที่ทันสมัย เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการให้บริการด้านห้องสมุดและงานวิจัย

5. สนับสนุนความรู้และทักษะของผู้ปฏิบัติงาน ทั้งบรรณารักษ์ เจ้าหน้าที่ห้องสมุด และนักวิจัย

ทั้งนี้ การดำเนินงานของ APLESA ที่ผ่านมายังไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร เนื่องด้วยขาดงบประมาณในการดำเนินกิจกรรม สมาชิกบางประเทศยังไม่ยึดมั่นต่อพันธกรณีของสมาคมเท่าที่ควร และการสื่อสารระหว่างประเทศสมาชิกยังอยู่ในระดับต่ำ อย่างไรก็ตาม ใด ๆ ก็ดี เพื่อให้การดำเนินงานของ APLESA มีความก้าวหน้ามากยิ่งขึ้น จึงได้มีการจัดทำแผนกลยุทธ์ APLESA 2016-2020 และจะขอการสนับสนุนเพิ่มเติมจากองค์การระหว่างประเทศเพื่อสนับสนุนกิจกรรมของ APLESA อาทิ สำนักงานกิจการเศรษฐกิจและสังคมแห่งสหประชาชาติ (United Nations Department of Economic and Social Affairs: UNDESA) และองค์การอื่น ๆ ที่ให้การสนับสนุนกิจกรรมของ APLESA อยู่ในปัจจุบัน

วันพฤหัสบดีที่ 13 สิงหาคม 2558

การประชุม Pre-conference ในวันที่สอง เป็นการประชุมเชิงสัมมนาในแนวคิด International Day ซึ่งผู้แทนจากประเทศต่าง ๆ ได้นำเสนองานหรือแนวทางการดำเนินงานของหน่วยงานตนเอง เพื่อแบ่งปันความรู้และประสบการณ์แก่ผู้เข้าร่วมการประชุม โดยแบ่งเป็นช่วง ๆ และสรุปประเด็นสำคัญได้ดังนี้

ช่วงที่ 1 การพัฒนาบริการเพื่อสนับสนุนการปฏิบัติงานของสมาชิกรัฐสภา (Developing Service in Support of Legislators)

1. การจัดตั้งหน่วยงานด้านนโยบายของรัฐสภายุโรป : รูปแบบใหม่ในการสนับสนุนงานด้านวิจัยแก่คณะกรรมการรัฐสภา (A Policy Department of the European Parliament: a new model for research support to Parliamentary Committees)

โดย *Iain Watt*

งานวิจัยเพื่อสนับสนุนการดำเนินงานของคณะกรรมการมีความสำคัญเป็นที่ได้รับความสนใจอย่างยิ่งในปัจจุบัน หน่วยงานที่ทำหน้าที่บริการวิจัยของรัฐสภายุโรป (European Parliament) ได้ให้ความสำคัญกับการสนับสนุนคณะกรรมการเช่นกัน และงานวิจัยของรัฐสภายุโรปในปัจจุบันมีเป้าหมายเพื่อสนับสนุนงานของคณะกรรมการเป็นหลัก เพราะคณะกรรมการคือกลไกสำคัญในกระบวนการนิติบัญญัติและการตรวจสอบ

หน่วยบริการวิจัยของรัฐสภายุโรปมีการปรับโครงสร้างใหม่เมื่อ ค.ศ. 2003-2004 เพื่อสร้างหน่วยบริการใหม่เป็นสำนักนโยบายแยกตามภารกิจงานภายใต้ชื่อ Policy Departments เพื่อทำหน้าที่สนับสนุนการดำเนินงานด้านกฎหมายและการเมืองของสมาชิกรัฐสภายุโรป

Policy Departments ให้บริการวิจัยตามความต้องการของแต่ละคณะกรรมการ โดยจัดโครงสร้างให้สอดคล้องกับโครงสร้างและจำนวนของคณะกรรมการ สำหรับงานบริการวิจัยที่จัดทำ

อาทิ การจัดทำงานวิจัย การให้บริการบรรยายสรุป ให้ข้อเสนอแนะทางกฎหมาย และจัดการประชุมเชิงปฏิบัติการ (workshop) ทั้งนี้ สามารถจ้างผู้เชี่ยวชาญจากภายนอก (outsourcing) มาช่วยงานด้านวิจัยได้

ในที่นี้ จึงยกตัวอย่างการดำเนินงานของ Policy Department for Structural & Cohesion Policies (STCO) ซึ่งเป็นหนึ่งใน Policy Departments ที่ทำหน้าที่ให้บริการวิจัยแก่คณะกรรมการ STCO Policy Department มีหน้าที่รับผิดชอบการให้บริการวิจัยแก่คณะกรรมการ 5 คณะ จากทั้งหมด 20 คณะ ได้แก่คณะกรรมการพัฒนาด้านการเกษตรและชนบท คณะกรรมการการศึกษาและศิลปะ คณะกรรมการประมง คณะกรรมการพัฒนาภูมิภาค และคณะกรรมการคมนาคมและการท่องเที่ยว

STCO Policy Department มีบุคลากรทั้งหมด ดังนี้

- หัวหน้าหน่วย 1 คน
- ผู้ช่วย 6 คน
- นักวิจัย 11 คน และผู้เชี่ยวชาญสนับสนุน 1 คน
- ผู้เชี่ยวชาญซึ่งว่าจ้างตามสัญญา 1 คน และผู้เชี่ยวชาญด้านข้อมูลซึ่งว่าจ้างตามสัญญา อีก 1 คน

ผลงานที่ STCO Policy Department ผลิต คือ 1) เอกสารวิชาการประเภท standard paper ซึ่งได้แก่ At-a-glance note, Briefing, In-depth Analysis, Study และ 2) EP Factsheets ส่วนงานด้านอื่น ๆ เช่น การให้บริการบรรยายสรุป การจัดทำข้อมูลพื้นฐาน และจัดการประชุมเชิงปฏิบัติการ เป็นต้น ผลงานด้านเอกสารวิชาการทั้งหมดที่ STCO Policy Department ผลิตออกมานั้น ประมาณครึ่งหนึ่งจัดทำโดยผู้เชี่ยวชาญของ STCO Policy Department ส่วนผู้เชี่ยวชาญจากภายนอก จะว่าจ้างมาช่วยงานวิจัยหรือจัดทำเอกสารวิชาการที่มีความยาวมาก หรือว่าจ้างมาช่วยงานพิเศษที่ต้องการความเชี่ยวชาญเฉพาะ อาทิ การจัดการประชุมเชิงปฏิบัติการ ทั้งนี้ งบประมาณสำหรับว่าจ้างผู้เชี่ยวชาญ ค.ศ. 2015 STCO Policy Department ได้รับ 1.5 ล้านยูโร

สำหรับสิ่งที่เป็โอกาสและความท้าทายในการทำงานของ STCO Policy Department คือ การจะ ทำอย่างไรให้ผลงานมีความเกี่ยวข้องกับสิ่งที่คณะกรรมการต้องการมากที่สุด การลดทอนกระบวนการ ว่าจ้างผู้เชี่ยวชาญเพื่อให้สามารถตอบสนองความต้องการของคณะกรรมการได้อย่างรวดเร็ว และการ จัดทำสัญญาว่าจ้างผู้เชี่ยวชาญภายนอกให้เกิดผลดีที่สุด

2. การวิจัยผลกระทบด้านนิติบัญญัติ : ความต้องการใหม่ ๆ เพื่อการออกกฎหมายที่ดีขึ้น (Legislative Impact Analysis: New Needs for Better Legislation)

โดย *Woong-Jo You*

เป็นการนำเสนอเรื่องการวิจัยผลกระทบด้านนิติบัญญัติ (Legislative Impact Analysis: LIA) ของสาธารณรัฐเกาหลี โดยในที่นี่ได้กำหนดคำจำกัดความของการวิจัยผลกระทบด้านนิติบัญญัติไว้ว่าเป็นการประเมินและวัดผลกระทบของการออกกฎหมาย

สำหรับความเป็นมาของการวิจัยผลกระทบด้านนิติบัญญัติของสาธารณรัฐเกาหลีนั้น เริ่มต้นเมื่อ ค.ศ. 2002 โดยได้มีบทความเผยแพร่เกี่ยวกับเรื่องนี้ และต่อมาใน ค.ศ. 2004 ได้มีผู้ทำวิทยานิพนธ์เกี่ยวกับเรื่องนี้เช่นกัน สถาบันวิจัยกฎหมายแห่งสาธารณรัฐเกาหลี (Korean Legislation Research Institute : KLRI) เป็นผู้นำไปสู่การวิจัยผลกระทบด้านนิติบัญญัติ และก่อให้เกิดศูนย์วิจัยผลกระทบด้านนิติบัญญัติ หรือ LIA Research Center โดยมี Ministry of Government Legislation (MOLEG) เป็นหน่วยงานที่ให้การสนับสนุนด้านงบประมาณซึ่งอาจารย์ผู้เชี่ยวชาญด้านกฎหมายจำนวนมากได้เรียกร้องให้มีการวิจัยผลกระทบด้านนิติบัญญัติในกระบวนการนิติบัญญัติ อย่างไรก็ตาม ความต้องการที่จะให้มีการวิจัยผลกระทบด้านนิติบัญญัติ (LIA) ที่เพิ่มขึ้นอย่างมากนั้นเกิดจากการเสนอร่างกฎหมายและกฎหมายที่ออกใช้บังคับแล้ว ตลอดจนระเบียบและข้อบังคับต่าง ๆ จำนวนมาก

การวิจัยผลกระทบด้านนิติบัญญัติ (LIA) ที่ได้มีการดำเนินการไปแล้ว เช่น การวิจัยผลกระทบในด้านเพศ การวิจัยผลกระทบในด้านการคอร์รัปชัน เป็นต้น อย่างไรก็ตาม การดำเนินการดังกล่าวได้มุ่งเน้นแต่เฉพาะกฎระเบียบด้านการปกครอง พระราชกฤษฎีกา และกฎหมายที่เสนอโดยฝ่ายบริหาร ทั้งนี้ยังคงขาดระบบในการวิจัยผลกระทบด้านนิติบัญญัติของสมาชิกรัฐสภาสำนักงานบริการวิจัยแห่งรัฐสภาสาธารณรัฐเกาหลี (National Assembly Research Service : NARS) จึงได้เริ่มทำการศึกษาในเรื่องนี้ โดยเริ่มจากโครงการนำร่องโดยกลุ่มอาสาสมัครใน ค.ศ. 2008 จนกระทั่งโครงการนำร่องพัฒนาเป็นโครงการที่บรรจุเป็นโครงการในงบประมาณประจำปีใน ค.ศ. 2011

นอกจากนี้ ได้นำเสนอถึงประเด็นความท้าทาย และสิ่งที่สำนักงานบริการวิจัยแห่งรัฐสภาสาธารณรัฐเกาหลีต้องเตรียมดำเนินการดังนี้

ความท้าทาย

1. ขาดกฎหมายรองรับ
2. ขาดบุคลากรผู้เชี่ยวชาญ
3. ขาดเครื่องมือเพื่อใช้ในการวิจัยที่เหมาะสม

สิ่งที่สำนักงานบริการวิจัยแห่งรัฐสภาสาธารณรัฐเกาหลีต้องเตรียมดำเนินการ

1. ควรมีการจัดตั้งหน่วยงานรับผิดชอบในการวิจัยผลกระทบด้านนิติบัญญัติของสมาชิก
รัฐสภา
2. จัดหาผู้เชี่ยวชาญและจัดการฝึกอบรมแก่บุคลากร

3. ประกันการสนับสนุนของสมาชิกรัฐสภา ซึ่งควรต้องมีการปรับปรุงแก้ไขพระราชบัญญัติสภาพัฒนาการและพระราชบัญญัติสำนักงานบริการวิจัยแห่งรัฐสภาสาธารณรัฐเกาหลี

3. การพัฒนาบริการวิจัยเพื่อรัฐสภาสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา (Developing a research service for the Hluttaw/ Parliament of Myanmar)

โดย *Aung Myat Kyaw* และ *Moira Fraser*

รัฐสภาสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาได้รับการจัดตั้งขึ้นมาเพียง 4 ปี หลังจากอยู่ภายใต้การปกครองของทหารมาเป็นเวลานานหลายปี ซึ่งผู้นำทางทหารและฝ่ายการเมืองการปกครองได้มีเป้าหมายที่จะปฏิรูปประเทศในทุก ๆ ด้าน โดยจะทำการทบทวนและออกกฎหมายที่จำเป็นอีกเป็นจำนวนมาก

รัฐสภาสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา มีความต้องการให้ห้องสมุดก้าวออกจากการบริการแบบเดิม ๆ โดยให้มีห้องสมุดจัดเก็บหนังสือและทรัพยากรสารสนเทศอื่น ๆ เพื่อให้บริการการวิจัยด้านนิติบัญญัติ รวมทั้งมุ่งเน้นการสนับสนุนการปฏิบัติงานของสมาชิกรัฐสภาและคณะกรรมการธิการ ด้วยการสร้างความร่วมมือและแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับห้องสมุดรัฐสภาของประเทศอื่น ๆ อย่างไรก็ตาม ไม่ใช่เป็นการปรับเปลี่ยนที่ง่ายโดยเฉพาะกับประเทศที่กำลังพัฒนาซึ่งขาดประสบการณ์ในด้านการวิเคราะห์นโยบาย และขาดบุคลากรที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญด้านนิติศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ และรัฐศาสตร์

โครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติ (United Nations Development Programme : UNDP) และสหภาพรัฐสภา (Inter-Parliamentary Union :IPU) ได้ให้ความช่วยเหลือแก่รัฐสภาสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา โดยมีโครงการสนับสนุนความช่วยเหลือแก่รัฐสภาสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา (the UNDP/IPU Parliamentary Support Programme) ซึ่งเป็นที่น่ายินดีที่สภาสამัญ หรือสภาผู้แทนราษฎร (House of Commons) ของอังกฤษได้เสนอให้ความช่วยเหลือระยะยาว ในการส่งผู้เชี่ยวชาญด้านบริการการวิจัยมาให้ความรู้และการฝึกอบรมแก่บุคลากรของรัฐสภาสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา นอกจากนี้ยังมีรัฐสภาของหลายประเทศที่ได้ส่งเจ้าหน้าที่ระดับอาวุโส มาสนับสนุนให้ความช่วยเหลือในระยะสั้น ๆ อีกด้วย

ผู้นำเสนอได้นำเสนอเรื่องราวความเป็นมาและพัฒนาการของการให้บริการวิจัยของรัฐสภาสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา ตลอดจนแบ่งปันประสบการณ์ ความสำเร็จ ปัญหา อุปสรรคและความท้าทายต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น อันเป็นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice)

กรอบประเด็นหลักเพื่อการพัฒนา

ในการพัฒนาบริการวิจัยรัฐสภาสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา ได้มีการกำหนดกรอบประเด็นหลักเพื่อการพัฒนาไว้ 3 ประการ ได้แก่

1. ศูนย์การเรียนรู้ (learning center) ต้องเป็นที่ซึ่งให้บุคลากรและสมาชิกรัฐสภาได้รับการเรียนรู้และฝึกทักษะเพื่อการปฏิบัติงานของรัฐสภา

2. รัฐสภาดิจิทัลจะนำการใช้คอมพิวเตอร์เพื่อการปฏิบัติงานของรัฐสภาได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล

3. การบริการวิจัยต้องสนับสนุนเพื่อการปรับปรุงการอภิปรายและเพื่อการพิจารณาตัดสินใจ

ความสำเร็จ

ในสิ้นปี ค.ศ. 2014 ได้ประเมินความสำเร็จตามเป้าหมายที่วางไว้ได้ดังนี้

1. 2 ใน 3 ของรัฐสภาสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา มีบริการวิจัย
2. มีบุคลากรในการจัดทำสรุปการวิจัย (research briefings) จำนวน 18 คน เพื่อทำการสรุปประเด็นสำคัญให้แก่สมาชิกรัฐสภา อาทิ การปฏิรูปรัฐธรรมนูญ การค้ามนุษย์ ซึ่งผู้วิจัยต้องเรียนรู้ที่จะเขียนวิเคราะห์ในเชิงการเมือง
3. สมาชิกรัฐสภาได้นำสรุปการวิจัย อย่างน้อย 4,500 ฉบับ ไปใช้งาน
4. มีการให้บริการเฉพาะรายบุคคลแก่สมาชิกรัฐสภา
5. สามารถให้บริการตอบคำถามจำนวน 114 คำถาม จากสมาชิกรัฐสภา คณะกรรมาธิการ และเจ้าหน้าที่ระดับอาวุโส อาทิ คำถามเกี่ยวกับการพัฒนาระบบการกู้เงินจากต่างประเทศของรัฐบาล กฎหมายความรุนแรงในประเทศ การพัฒนาเศรษฐกิจ หรือ การปฏิรูปกฎหมายที่ดิน

4. หนึ่งปีครึ่งกับการให้บริการวิจัยแก่สมาชิกรัฐสภา : ส่วนหนึ่งของการบริการวิจัยของรัฐสภายุโรป (A year and a half of the members' research service : Part of the European Parliamentary Research Service)

โดย *Etienne Bassot*

รัฐสภายุโรป มีหน้าที่รับผิดชอบในการสร้างและส่งเสริมประชาธิปไตย แก่ทุกประเทศในสหภาพยุโรป ปัจจุบันการให้บริการวิจัยแก่สมาชิกรัฐสภา เป็นสิ่งที่หน่วยงานซึ่งรับผิดชอบในการให้บริการด้านวิชาการและสารสนเทศให้ความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง รัฐสภายุโรปซึ่งได้เห็นถึงความสำคัญในประเด็นนี้เช่นกัน จึงได้จัดให้มีหน่วยงานผู้เชี่ยวชาญ (expertise) เพื่อให้บริการวิจัยแก่สมาชิกรัฐสภาขึ้น โดยมีเหตุผลความจำเป็นดังนี้

1. รัฐสภายุโรป มีหน้าที่รับผิดชอบในการสร้างและส่งเสริมประชาธิปไตย แก่ทุกประเทศในสหภาพยุโรป
2. ไม่มีระบบซึ่งเชื่อมโยงระหว่างระหว่างรัฐสภาผู้บริหาร
3. สมาชิกรัฐสภายุโรปแต่ละคน มีความเชี่ยวชาญแต่ละด้านแตกต่างกัน ไม่ได้มีความเชี่ยวชาญในทุก ๆ ด้าน
4. สมาชิกรัฐสภายุโรปทำหน้าที่เป็นคณะกรรมาธิการในสภาอย่างน้อย 1- 2 คณะ แต่มีหน้าที่รับผิดชอบในการที่จะต้องโหวตลงมติในทุกเรื่อง รวมทั้งมีหน้าที่ต้องรับผิดชอบต่อประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งทั้งหมด
5. สมาชิกรัฐสภาต้องการการสนับสนุนในการวิจัยและการวิเคราะห์สารสนเทศ

ซึ่งหน่วยงานผู้เชี่ยวชาญมีความจำเป็นและสำคัญต่อรัฐสภายุโรป ดังนี้

1. เพื่อสร้างความเป็นอิสระและเอกภาพ
2. เพื่อเป็นการยืนยันในอำนาจทางการเมืองการปกครอง นิติบัญญัติ และงบประมาณ
3. เพื่อให้การปฏิบัติงานการตรวจสอบเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

ภาพรวมหน่วยงานผู้เชี่ยวชาญ

1. นับแต่เริ่มก่อตั้งใน ค.ศ. 2013 เวลา 18 เดือน หน่วยงานขยายตัวเติบโตขึ้น 2.5 เท่า
2. มีสมาชิกรัฐสภาเป็นผู้ให้บริการ จำนวน 751 คน จากประเทศสหภาพยุโรป 28 ประเทศ
3. ให้บริการ 24 ภาษา
4. มีคณะกรรมการธิการของรัฐสภายุโรปจำนวน 20 คณะ (+คณะกรรมการพิเศษ 1 คณะ และอนุกรรมการ 2 คณะ)

ค่านิยมหลัก

หน่วยงานผู้เชี่ยวชาญมีค่านิยมหลัก 4 ประการดังนี้

1. ความเป็นกลาง ไม่ลำเอียง
2. มีจุดมุ่งหมายชัดเจน
3. มีความน่าเชื่อถือ
4. ให้มีความสำคัญและมีผู้ใช้บริการเป็นหลัก

การบริการ

เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพจึงได้มีการจัดบริการ ดังนี้

1. ให้บริการวิเคราะห์และวิจัยตามความต้องการและร้องขอของสมาชิกรัฐสภาแต่ละคน
2. ให้บริการเอกสารที่เป็นบทสรุปที่ชัดเจน สืบค้นและเข้าถึงได้ง่ายในทุกเรื่องที่เกี่ยวข้องและจำเป็นกับสหภาพยุโรป แก่สมาชิกรัฐสภายุโรป
3. บริการข้อมูลออนไลน์

ทั้งนี้ หน่วยงานผู้เชี่ยวชาญ (expertise) ประกอบด้วยบุคลากร ดังนี้

- เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบาย	จำนวน 77 คน
- ผู้เชี่ยวชาญด้านสารสนเทศ	จำนวน 42 คน
- เจ้าหน้าที่สถิติ	จำนวน 3 คน
- เจ้าหน้าที่อื่น ๆ	จำนวน 11 คน

ก้าวต่อไปในอนาคต

เพื่อเป็นการปรับปรุงและพัฒนาการดำเนินงาน ได้มีการวางแนวทางในอนาคตไว้ ดังนี้

1. ทบทวนการเข้าถึงบริการที่จัดให้ของผู้ใช้บริการ
2. พัฒนาด้านเอกสารต่าง ๆ ที่ดำเนินการร่วมกัน อาทิ เอกสารของนักวิจัยและเจ้าหน้าที่สถิติ
3. ศึกษาเพื่อการแก้ไขปัญหาและช่องว่างต่าง ๆ ร่วมกันเพื่อพัฒนาและขยายการบริการแก่สมาชิก
4. ขยายฐานผู้ใช้บริการ

5. การปรับเปลี่ยนหน่วยบริการวิจัยด้านนิติบัญญัติให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลง
 ทางการเมืองการปกครองและสภาพแวดล้อมขององค์กร : กรณีศึกษาของยูกันดา
 (Legislative earch Services Adaptation to a Dynamic Political &
 Institutional Environment: The Case of Uganda)

โดย Kintu Francis และ Jonathan Enamu

รัฐสภายูกันดาเป็นระบบสภาเดี่ยวปัจจุบันมีสมาชิกรัฐสภาจำนวน 385 คน ตามรัฐธรรมนูญ ค.ศ. 1995 รัฐสภายูกันดาประกอบด้วย

- สมาชิกที่มาจากการเลือกตั้งโดยตรง
- ผู้แทนสตรีซึ่งมาจากการเลือกตั้งโดยตรงจากทุกเมือง
- ผู้แทนกองทัพ เยาวชน แรงงาน คนพิการ และกลุ่มตัวแทนอื่นๆ ซึ่งรัฐสภากำหนด
- รองประธานาธิบดีและรัฐมนตรี ซึ่งหากไม่ได้มาจากการเลือกตั้ง ก็จะเป็นสมาชิกที่ไม่อาจ

ออกเสียงลงมติในเรื่องใด ๆ ซึ่งต้องขอมติจากรัฐสภาได้

รัฐสภายูกันดาในช่วงทศวรรษที่ผ่านมาได้มีการเปลี่ยนแปลงหลายด้าน ซึ่งการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญมี 3 ด้าน ได้แก่

1. การเติบโตขึ้นของรัฐสภาและจำนวนสมาชิกรัฐสภายูกันดาเติบโตอย่างรวดเร็วเนื่องจากประชากรและผู้มีสิทธิเลือกตั้งมีจำนวนเพิ่มมากขึ้น
2. การเปลี่ยนแปลงระบบการเมือง เกิดระบบพรรคการเมืองหลายพรรค จากที่ยูกันดาเคยปกครองด้วยระบบพรรคการเมืองเดียวมาเกือบ 2 ทศวรรษ รัฐสภายูกันดาได้มีการเปลี่ยนแปลงโดยนำระบบพรรคการเมืองหลายพรรคมาใช้เพื่อพัฒนาการเมืองการปกครองของประเทศ
3. การเพิ่มบทบาทของคณะกรรมการธิการ การปฏิบัติงานของรัฐสภาในยุคใหม่ซึ่งเพิ่มขึ้นอย่างมากมานั้น ไม่เพียงแต่เพิ่มอย่างหลากหลายที่เป็นไปตามธรรมชาติ แต่ยังมีปริมาณและความหลากหลายของงานซึ่งคณะกรรมการธิการต้องมีความเกี่ยวข้องในหลายด้าน ตลอดจนการตรวจสอบการทำหน้าที่ของรัฐบาลอีกด้วย

ความท้าทายต่อการบริการวิจัยและสารสนเทศ

- อัตราการขยายตัวของรัฐสภาส่งผลต่ออัตราที่เพิ่มขึ้นของจำนวนสมาชิกรัฐสภาต่อจำนวนนักวิจัย และได้สร้างภาระงานที่เพิ่มขึ้นให้แก่เจ้าหน้าที่วิจัยนิติบัญญัติ
- การยกระดับความคาดหวังของสมาชิกใหม่ในความต้องการรายงานการวิจัยที่สั้น กระชับ ในเวลาที่จำกัด ตลอดจนความต้องการข้อมูลเพื่อใช้อ้างอิงในการอภิปรายเร่งด่วน หรือรายงานใหม่ ๆ ที่เพิ่มมากขึ้น
- มีอัตราการหมุนเวียนเปลี่ยนแปลงสมาชิกในแต่ละสมัยที่เพิ่มสูงขึ้น ซึ่งทำให้จำเป็นต้องมีการจัดการปฐมนิเทศแก่สมาชิกใหม่เพื่อให้สมาชิกใหม่ได้รับทราบถึงสิทธิประโยชน์ และการบริการต่าง ๆ ที่จัดให้แก่สมาชิกรัฐสภา ทั้งนี้เพื่อให้สมาชิกเกิดความพึงพอใจและใช้บริการที่มีได้อย่างถูกต้องโดยเฉพาะการวิจัย

- สมาชิกที่เพิ่มจำนวนมากขึ้นนั้น มีความหลากหลายโดยเฉพาะในด้านพื้นฐานการศึกษา ซึ่งจะส่งผลต่อการทักษะในการรับรู้สารสนเทศ ดังนั้น จึงมีความต้องการนักวิจัย และบรรณารักษ์ที่มีความเข้าใจมีความสามารถในการจัดการสารสนเทศ และนำเสนอความรู้แก่สมาชิกรัฐสภาตามพื้นฐานของสมาชิกแต่ละคน

การตอบสนองต่องานบริการด้านการวิจัย

- คณะกรรมาธิการมีความต้องการข้อมูลที่ถูกต้องเที่ยงตรง มีความเป็นพิเศษ และมีกรอบจำกัดแน่นอน ทั้งนี้เพื่อการตรวจสอบความเป็นไปได้และจุดอ่อนของโครงการต่าง ๆ

- สมาชิกพรรคฝ่ายค้าน ขาดความเชื่อถือในงานวิจัยและรายงานที่ได้จัดทำขึ้นโดยฝ่ายรัฐบาล

การเตรียมการเพื่อการบริการวิจัย

แม้ยูกันดามีรัฐสภามาตั้งแต่ ค.ศ. 1962 แต่การบริการวิจัยและห้องสมุดของรัฐสภายูกันดา เพิ่งเริ่มมีเมื่อ ค.ศ. 1999 ทั้งนี้ด้วยความช่วยเหลือและการสนับสนุนจาก United States Agency for International Development (USAID) ภายใต้โครงการ the Uganda Parliamentary Technical Assistance Project (UPTAP) การบริการในรูปแบบเดิม ๆ ไม่สามารถรองรับความเปลี่ยนแปลงและความต้องการ ทั้งนี้ รัฐสภายูกันดาได้มีความพยายามปรับปรุงการบริการวิจัยมาโดยตลอดเพื่อให้รองรับกับความเปลี่ยนแปลงและความต้องการของสมาชิกรัฐสภาที่เพิ่มมากขึ้น

1. สร้างองค์การบริการวิจัยที่มีความเชี่ยวชาญในสาขาวิชาและมีความสามารถปฏิบัติงานโดยไม่ต้องพึ่งพิงหน่วยงานอื่น
2. ปรับปรุงและพัฒนาเทคนิคในการบริการเพื่อสนับสนุนการปฏิบัติงานของคณะกรรมาธิการ
3. สร้างบุคลากรด้านงานวิจัยที่มีศักยภาพ โดยต้องมีทักษะทั้งระบบความคิดแบบวิทยาศาสตร์ และทักษะในการสร้างสรรค์
4. ให้การอบรมในด้านจริยธรรมแก่บุคลากรอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้ การให้บริการสารสนเทศแก่สมาชิกรัฐสภาต้องมีจริยธรรม ความเป็นกลาง และไม่อคติ จึงมีความจำเป็นที่จะต้องให้การอบรมบุคลากรเพื่อให้ตระหนักในเรื่องดังกล่าวอยู่ตลอดเวลา

ช่วงที่ 2 พันธกิจต่อบุคคลภายนอก (Engaging with External Audiences)

1. การสนับสนุนการมีส่วนร่วมของภาคพลเมืองด้วยการบริการสารสนเทศและการวิจัยเพื่อการตัดสินใจและกระบวนการออกกฎหมายของวุฒิสภาในสาธารณรัฐโปแลนด์ (Support of civic participation by information and research services in the decision-making and law-making process in the Senate of the Republic of Poland)

โดย Andrzej Dziubecki และ Agata Karwowska-Sokołowska

องค์ประกอบสำคัญของการมีส่วนร่วมของภาคพลเมืองคือการขอความคิดเห็นจากประชาชนในวงกว้าง ประกอบด้วย การรับฟังความคิดเห็น การแบ่งปันความรู้และสารสนเทศ การสนทนา การอภิปราย และการวิเคราะห์ปัญหาโดยผู้มีส่วนร่วม รูปแบบที่ใช้นี้ได้ยึดการขอความคิดเห็นจากประชาชนในวุฒิสภาของโพลแลนด์ ซึ่งสิ่งที่ทำให้สิ่งนี้เกิดขึ้นมาได้คือการเปลี่ยนโครงสร้างองค์กรของฝ่ายบริหาร

การมีส่วนร่วมของภาคพลเมืองเป็นส่วนหนึ่งของการจัดการพื้นที่สาธารณะในรูปแบบใหม่ การตอบสนองต่อความสนใจและความคาดหวังของประชาชนไม่สามารถทำให้ได้ดีด้วยวิธีการของการตัดสินใจในการบริหารแต่เพียงฝ่ายเดียว แต่ข้อตกลงควรจะมาจากกลไกการมีส่วนร่วม ซึ่งกลไกนี้ไม่เพียงแต่ให้การยอมรับจากสังคมมากขึ้นแต่ยังเพิ่มประสิทธิภาพของการตัดสินใจ หนึ่งในเครื่องมือของการมีส่วนร่วมของภาคพลเมือง คือ การรับข้อร้องเรียนจากประชาชน การให้คำปรึกษา การเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายที่กว้างที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ และเรียนรู้ความคิดเห็นของพวกเขาเพื่อที่จะปรับปรุงคุณภาพงานต่อไป

การเปลี่ยนแปลงเหล่านี้ไม่มีทางหลีกเลี่ยงได้เนื่องจากความสนใจของพลเมืองที่มีต่อการทำงานของสภาเพิ่มมากขึ้น การเปลี่ยนแปลงนี้เกิดจากการแบ่งสำนักสารสนเทศและอ้างอิงออกเป็นสองส่วนงานที่กำหนดไว้ในข้อบังคับนี้ คือ งานวิเคราะห์และอ้างอิง และงานความสัมพันธ์พลเมือง

ในงานวิจัยนี้ได้เลือกเครื่องมือ 3 ชนิด เป็นวิธีการขอความคิดเห็นจากชุมชนในวุฒิสภาโพลแลนด์ ได้แก่

1. การพิจารณาข้อร้องเรียน
2. การการประชุมสัมมนาคณะกรรมการเฉพาะเรื่อง
3. การปฏิบัติงานของหน่วยงานของรัฐสภาร่วมมือกับองค์กรนอกภาคเอกชน

งานวิเคราะห์และอ้างอิงจะจัดเตรียมผู้เชี่ยวชาญ ในทุกขั้นตอนของการใช้เครื่องมืออธิบายวิธีการขอความคิดเห็นจากประชาชน

เลขาธิการวุฒิสภาให้ความร่วมมือกับผู้เชี่ยวชาญจากภายนอกในลักษณะที่เป็นทางการ โดยพยายามและใช้วิธีการทดสอบเพื่อจัดหาผู้เชี่ยวชาญ คุณสมบัติเบื้องต้นที่สำคัญที่สุดคือ คุณสมบัตินด้านวิชาการ บางครั้งผู้เชี่ยวชาญเป็นการจัดหามาในนามคณะกรรมการ ซึ่งวิธีนี้เป็นวิธีที่คณะกรรมการจะได้รับทราบความสามารถของผู้เชี่ยวชาญจากภายนอก การคัดเลือกของคณะกรรมการถือเป็นขั้นสูงสุดสถานะของผู้เชี่ยวชาญอาจจะใช้คำว่า “อิสระ” ไม่ขึ้นตรงกับใคร ไม่ต้องได้รับคำสั่งโดยคนที่เสนอความคิดเห็น และมีอิสระเต็มที่ในการเลือกวิธีการค้นคว้าหรือเปรียบเทียบ

การทำงานของส่วนงานวิเคราะห์และอ้างอิง ไม่ได้ให้บริการแต่เพียงผู้เดียว เพื่อสร้างความมั่นใจในการให้คำปรึกษาด้านวิชาการสำหรับวุฒิสภา การทำงานปฏิบัติตามหลักความเป็นกลางทางการเมืองจึงเป็นสิ่งสำคัญ ไม่ว่าจะเป็นการให้ข้อมูลสารสนเทศการศึกษา และความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ รวมถึงแหล่งที่มาที่มีอยู่ทั้งหมด และเป็นอิสระจากการประเมินผลทางการเมือง โดยมีเงื่อนไขว่า ปฏิบัติงานของผู้ชำนาญการพิเศษและผู้เชี่ยวชาญ นำมาซึ่งประโยชน์สองเท่าที่มีผู้รับ ผู้ใช้ ซึ่งผู้ได้รับประโยชน์จากสารสนเทศที่ได้ศึกษาพิเศษนี้ ได้แก่ วุฒิสมาชิก (วุฒิสภา) และพลเมือง (สังคม)

การปฏิบัติตามหลักที่ว่าความเห็นและความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญในรายงานการประชุม ทรัพยากรที่ได้รับหลังการปฏิบัติงานและหลังการประชุม ตลอดจนการจัดเก็บเอกสารแถลงการณ์การทำงานของหน่วยงานของรัฐสภาและคณะกรรมการวุฒิสภาเป็นที่เปิดเผยต่อสาธารณชน ในหลักการเหล่านี้จะมีให้บริการแบบออนไลน์

รูปแบบการทำงานของบริการสารสนเทศและวิเคราะห์สารสนเทศจะปรับให้เข้ากับความต้องการที่เพิ่มขึ้นสำหรับผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน สารสนเทศที่ได้รับการประมวลผลแล้วในส่วนที่เป็นความคิดเห็น มีผลต่อประสิทธิภาพและความน่าเชื่อถือของการทำงานของวุฒิสภาเป็นอย่างมาก

2. สถานิติบัญญัติในฐานะเป็นพื้นที่สำหรับการอภิปรายและมีบทบาทเป็นคลังสมอง :

กรณีศึกษาของสาธารณรัฐเกาหลี (Legislature as a Deliberative Arena and a Discursive Role of Legislative “Think Tanks”: The South Korean Case)

โดย *Seong-Ho LIM*

รัฐสภาสาธารณรัฐเกาหลีเป็นสถาบันนิติบัญญัติของประเทศ ไม่เพียงทำหน้าที่ในการตรากฎหมายเท่านั้นแต่ยังทำหน้าที่เป็นเวทีสาธารณะ โดยการจัดการสัมมนา การอภิปราย และการประชุมเพื่อพิจารณาประเด็นต่าง ๆ ที่อยู่ในความสนใจของสาธารณะ การเปิดเวทีสาธารณะที่จัดขึ้นโดยรัฐสภาประสบความสำเร็จเป็นอย่างยิ่งในช่วงหลายปีที่ผ่านมา โดยมีหน่วยบริการวิจัยรัฐสภา (The National Assembly Research Service: NARS) ในฐานะที่เป็น Think Tank ของรัฐสภามีบทบาทสำคัญในเรื่องนี้

NARS ไม่ใช่เป็นเพียงหน่วยงานให้บริการวิชาการและงานวิจัยแก่สมาชิกรัฐสภาและคณะกรรมการเท่านั้น แต่ NARS ยังได้ขยายบทบาทของหน่วยงานไปสู่งานด้านให้คำปรึกษาและให้ข้อเสนอแนะด้วย โดยการจัดและสนับสนุนการจัดเวทีสาธารณะ อาทิ การสัมมนา และการประชุมทางวิชาการในสาขาวิชาต่าง ๆ ซึ่งปัจจุบันมีนักกฎหมาย ข้าราชการ นักสื่อสารมวลชน กลุ่มผลประโยชน์ นักกิจกรรมภาคประชาชน และนักวิชาการ ได้ใช้เวทีสาธารณะเหล่านี้เพื่อประโยชน์ในการประชาสัมพันธ์หาเสียงสนับสนุน หรือจุดประเด็นสำคัญตามแนวคิดและนโยบายของตนเองสำหรับข้อดีของการเปิดเวทีสาธารณะ ได้แก่ รัฐสภาและ NARS ในฐานะหน่วยงานสนับสนุนด้านงานวิจัย สามารถใช้เวทีสาธารณะเพื่อเผยแพร่ข้อมูลที่สำคัญ รวมทั้งรับทราบข้อคิดเห็นของกลุ่มคนต่าง ๆ ในประเด็นสาธารณะ อันเป็นประโยชน์ต่อการตรากฎหมายและงานด้านอื่น ๆ ของรัฐสภา อีกทั้งยังเป็นการสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชนตามการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อย่างไรก็ตาม การจัดเวทีสาธารณะอาจเป็นการสร้างเวทีของอคติและความไม่เป็นกลางเกิดขึ้นได้ ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับแนวคิดและทัศนคติของกลุ่มที่เข้าร่วมเวทีสาธารณะว่ามีแนวโน้มไปในทิศทางทางใด ซึ่งอาจทำให้เกิดประเด็นที่เป็นอุปสรรคต่อกระบวนการตรากฎหมายได้ ดังนั้น จึงมีความเห็นว่าจะทำอย่างไรให้เวทีสาธารณะนี้เกิดความสมดุล ไม่สร้างอคติสามารถเป็นเวทีการมีส่วนร่วมแบบประชาธิปไตย และสามารถบูรณาการข้อเสนอแนะและแนวคิดต่าง ๆ ได้อย่างยุติธรรม

ช่วงที่ 3 แผนงานเพื่ออนาคต (Planning for the Future)

- การบริการสารสนเทศของรัฐสภาในเนเธอร์แลนด์ : อนาคตใน ค.ศ. 2020 จะเป็นอย่างไรและจะเผชิญกับความท้าทายอะไรบ้างบนเส้นทางนี้ (Parliamentary Information Services in the Netherlands: What will the future be like in 2020 and how to meet the challenges on the route?)

โดย *Gert-Jan Lodder* และ *Jan Keukens*

รัฐสภาเนเธอร์แลนด์เป็นระบบสภาคู่ (Bicameral) โดยมีสภาผู้แทนราษฎร (Second Chamber) ทำหน้าที่ทั้งนิติบัญญัติและควบคุมตรวจสอบการทำงานของรัฐบาล และมีวุฒิสภา (First Chamber) ทำหน้าที่ตรวจสอบทบทวนกฎหมายที่สภาผู้แทนราษฎรส่งผ่านมา โดยมีอำนาจหน้าที่เฉพาะอนุมัติหรือไม่อนุมัติผ่านร่างกฎหมายเท่านั้น แต่ไม่มีอำนาจหน้าที่เสนอหรือแก้ไขกฎหมาย

สภาผู้แทนราษฎรประกอบด้วยสมาชิกที่มาจากการเลือกตั้งโดยตรงในระบบสัดส่วน จำนวน 150 คน ดำรงตำแหน่งคราวละ 4 ปี และวุฒิสภาประกอบด้วยสมาชิกที่มาจากการเลือกตั้งทางอ้อมโดยสมาชิกสภาท้องถิ่น จำนวน 75 คน สำหรับนายกรัฐมนตรีจะต้องสังกัดพรรคการเมืองซึ่งโดยปกติจะมาจากพรรคฝ่ายเสียงข้างมาก สำหรับฝ่ายบริหารจะเป็นรัฐบาลผสมที่มาจากพรรคการเมืองสองพรรคหรือมากกว่ามาเป็นระยะเวลาจนถึงปัจจุบัน

แผนกบริการสารสนเทศ

ห้องสมุดรัฐสภาเนเธอร์แลนด์ ตั้งขึ้นเมื่อ ค.ศ. 1815 แต่ใน ค.ศ. 2001 ได้มีการปรับเปลี่ยนโครงสร้างองค์กรครั้งใหญ่ และได้มีการยุบรวม 3 หน่วยงาน ได้แก่ แผนกห้องสมุด แผนกเอกสาร และแผนกจดหมายเหตุ เป็นแผนกบริการสารสนเทศ (Department of Information Services) ซึ่งปัจจุบันมีเจ้าหน้าที่ 60 คน

การให้บริการนั้น เป็นการให้บริการโดยตรงแก่ผู้ใช้บริการซึ่งเป็นบุคคลภายในจำนวนประมาณ 1,200 คน อันได้แก่ สมาชิกรัฐสภาผู้ช่วยสมาชิกรัฐสภา เจ้าหน้าที่รัฐสภา และสื่อมวลชน ทั้งนี้ บุคคลภายนอกสามารถเข้าใช้บริการได้เฉพาะผู้ที่ขอเข้าไปใช้บริการเป็นกรณีพิเศษ ซึ่งการบริการต่าง ๆ มี ดังนี้

- บริการสารสนเทศเฉพาะบุคคลตามคำร้องขอของสมาชิกรัฐสภาและผู้ช่วย (8,000 รายการ/ปี)

- รวบรวมและจัดเก็บสารสนเทศเกี่ยวกับนโยบายทุก ๆ ด้าน ในระยะยาว

- รวบรวมและจัดเก็บสารสนเทศเพื่อการจัดทำฐานข้อมูลพิเศษและการสืบค้นผ่าน

อินเทอร์เน็ต

- จัดทำหน้าชีวประวัติสมาชิกรัฐสภา (พร้อมจัดทำลิงค์เพื่อการสืบค้น)

- บริการเฉพาะบุคคลในประเด็น/หัวข้อพิเศษ

- บริการคัดเลือกเอกสารสำหรับคณะกรรมการและผู้เข้าเยี่ยมชมห้องสมุด

- สนับสนุนและให้ความร่วมมือในการปฏิบัติงานกับแผนกวิจัยและเจ้าหน้าที่คณะกรรมการธิการ

การบริการวิจัย

สำหรับการบริการวิจัยนั้น ได้แยกออกมาเป็นพิเศษตั้งแต่ ค.ศ. 1999 โดยมีบุคลากรเพียง 2 คน และเพิ่มขึ้นเป็น 5 คน ใน ค.ศ. 2000 ต่อมาใน ค.ศ. 2008 ได้มีการยุบรวมกับเจ้าหน้าที่คณะกรรมการธิการงบประมาณ และจัดตั้งขึ้นเป็นสำนักงานวิจัยและรายจ่ายสาธารณะ (Bureau for Research and Public Expenditure : BOR) โดยมีบุคลากร 15 คน ทั้งนี้ได้มีการบริการหลัก ดังนี้

- สนับสนุนการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสามัญในการวิเคราะห์เอกสารต่าง ๆ ของรัฐบาลรวมทั้งเอกสารงบประมาณ รายงานประจำปี บันทึกที่เกี่ยวกับนโยบาย ตลอดจนรายงานการประเมินและความก้าวหน้าในโครงการสำคัญต่าง ๆ

- สนับสนุนในการปฏิบัติงานตรวจสอบ สืบหาข้อเท็จจริง ของคณะกรรมการธิการและรัฐสภา

- รวบรวมจัดเก็บความรู้ทางวิทยาศาสตร์เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการอภิปรายของสมาชิกรัฐสภา โดยสร้างความร่วมมือกับมหาวิทยาลัย และศูนย์ความรู้ต่าง ๆ

นอกจากนี้ ได้มีการนำเสนอรายงานกระบวนการปฏิบัติงานภายใน ของทีมงานที่จัดตั้งขึ้นโดยแผนกบริการสารสนเทศ ใช้ชื่อรายงานว่า DIV2020 ซึ่งเป็นการศึกษาถึงแผนการดำเนินงานในอนาคตถึง ค.ศ. 2020 โดยกำหนดจัดกลุ่มแผนงานที่เสนอไว้เป็น 6 หมวด ได้แก่

1. สถานะของการบริการวิจัยของรัฐสภาในรัฐสภาและการอำนวยความสะดวกด้านสารสนเทศแห่งชาติ
2. สารสนเทศและทรัพยากรสารสนเทศ
3. ผลผลิตและการบริการ
4. กระบวนการทำงานและเทคโนโลยี
5. การพัฒนาบุคลากร การฝึกอบรมและให้ความรู้แก่บุคลากร
6. การปรับปรุงแผนงาน

ช่วงที่ 4 พุดคุยประสารัฐสภา (Parl Talks)

1. สำนักงานการศึกษาและฝึกอบรมแห่งรัฐสภา: สำนักงานเลขาธิการโลกสภา (Bureau of Parliamentary Studies and Training (BPST) : Lok Sabha Secretariat)

โดย *Manju Sharma*

สำนักงานการศึกษาและฝึกอบรมแห่งรัฐสภา (Bureau of Parliamentary Studies and Training : BPST) จัดตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 1 มกราคม 1976 โดยเป็นส่วนหนึ่งภายใต้สำนักงานเลขาธิการ

โลกสภา (สภาผู้แทนราษฎร) ของสาธารณรัฐอินเดีย ทั้งนี้โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อดำเนินการจัดการฝึกอบรมความรู้เกี่ยวกับรัฐสภา ขั้นตอน วิธีและกระบวนการทำงานของรัฐสภา

สำหรับโปรแกรมที่สำนักงานการศึกษาและฝึกอบรมแห่งรัฐสภาได้จัดให้มีขึ้นนั้น มี 2 โปรแกรมหลัก ได้แก่

1. โปรแกรมสำหรับสมาชิกรัฐสภา (Programmes for Legislators) เป็นโปรแกรมที่จัดขึ้นสำหรับสมาชิกรัฐสภาและบุคลากรนิติบัญญัติของรัฐ โดยมีการดำเนินงานที่สำคัญดังนี้

1.1 สร้างความคุ้นเคยให้กับสมาชิกที่ได้รับเลือกเข้ามาใหม่ในการปฏิบัติงานในรัฐสภา โดยเฉพาะในด้านกระบวนการและวิธีปฏิบัติต่าง ๆ

1.2 จัดโปรแกรมปฐมนิเทศในช่วง 1 สัปดาห์ หลังจากการเลือกตั้งและมีสภาใหม่โดยมีเนื้อหาที่สำคัญดังนี้

- 1) บทบาทและหน้าที่ของสมาชิกรัฐสภา
- 2) การตั้งกระทู้ถาม
- 3) กระบวนการนำเรื่องสำคัญเร่งด่วนของสาธารณะเข้าสู่ที่ประชุมสภา
- 4) กระบวนการงบประมาณ
- 5) กระบวนการนิติบัญญัติ
- 6) ระบบกรรมาธิการ อาทิ กรรมาธิการการคลัง หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับกรรมาธิการ หรือกรรมาธิการอื่น ๆ ที่สำคัญ

7) สิทธิประโยชน์ของสมาชิก จรรยาบรรณ ธรรมเนียมและประเพณีปฏิบัติของรัฐสภา สิ่งที่สมาชิกรัฐสภาควรกระทำและไม่ควรกระทำ

- 8) สิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ แก่สมาชิกรัฐสภา
- 9) การบริการต่าง ๆ ที่สนับสนุนแก่สมาชิกรัฐสภา
- 10) หลักสูตรการพัฒนานักการเมืองจากท้องถิ่นหรือภูมิภาค
- 11) ทำอย่างไรจึงจะเป็นสมาชิกรัฐสภาหรือบุคลากรนิติบัญญัติที่มีคุณภาพ

1.3 สร้างการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกเก่าที่มีชื่อเสียงและเจ้าหน้าที่รัฐสภาระดับอาวุโส กับสมาชิกที่ได้รับการเลือกตั้งเข้ามาใหม่ ในระหว่างการอภิปรายในสมัยประชุม

2. โปรแกรมสำหรับบุคลากรจากรัฐสภาต่างประเทศได้จัดให้มีโปรแกรมหลัก 3 โปรแกรม ได้แก่

- 2.1 Attachment Programmes
- 2.2 Study Visits and Customized Programmes
- 2.3 Short Duration Study Tours and Visits

โดยสรุป สำนักงานการศึกษาและฝึกอบรมแห่งรัฐสภา (BPST) เป็นหน่วยงานที่โลกสภาจัดตั้งขึ้นเพื่อการสนับสนุนและพัฒนาการปฏิบัติงานของสมาชิกรัฐสภาและบุคลากรด้านนิติบัญญัติ ตลอดจนเน้นเป็นการสร้างเครือข่ายและความเข้าใจเกี่ยวกับรัฐสภาอินเดียแก่บุคลากรรัฐสภาของประเทศต่าง ๆ โดย

โลกสภาได้ให้ทุนสนับสนุนในการเข้ารับการฝึกอบรม ณ โลกสภา ในแต่ละปีจำนวนหลายพันหลายประเทศ ซึ่งโครงการต่าง ๆ ได้รับการสนับสนุนจากหลายฝ่ายและประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์

2. ห้องสมุด Dag Hammarskjöld แห่งสหประชาชาติ : ภาพรวมด้านการบริการ (United Nations Dag Hammarskjöld Library: Overview of Services)

โดย *Iain Watt*

Dag Hammarskjöld Library เป็นห้องสมุดประจำสำนักงานใหญ่ขององค์การสหประชาชาติที่กรุงนิวยอร์ก สหรัฐอเมริกา สำนักงานสาขาขององค์การสหประชาชาติที่ประจำในประเทศอื่นต่างก็มีหน่วยให้บริการห้องสมุด และหน่วยงานภายใต้องค์การสหประชาชาติก็มีหน่วยให้บริการห้องสมุดที่เป็นอิสระของแต่ละหน่วยงานเช่นกัน

การให้บริการห้องสมุดขององค์การสหประชาชาติเริ่มต้นเมื่อ ค.ศ. 1945 สำหรับอาคารห้องสมุดหลังใหม่ได้สร้างขึ้นเมื่อ ค.ศ. 1961 และได้ตั้งชื่อตามนาย Dag Hammarskjöld ซึ่งเป็นเลขาธิการสหประชาชาติ ซึ่งเป็นผู้มีส่วนสำคัญในการจัดทำแผนการพัฒนาห้องสมุด และได้เสียชีวิตลงก่อนที่จะมีการเปิดให้บริการห้องสมุดดังกล่าว

ห้องสมุดแห่งนี้มีขนาดเล็กแต่ได้ให้บริการสารสนเทศจำนวนมากผ่านเว็บไซต์ อาทิ ข้อมูลเกี่ยวกับองค์การสหประชาชาติ สนธิสัญญาระหว่างประเทศ และข้อมูลเกี่ยวกับประเทศสมาชิก โดยมี The Department of Public Information ทำหน้าที่ดูแลเว็บไซต์ สำหรับการจัดเก็บข้อมูลเป็นดิจิทัลไฟล์ เริ่มจัดเก็บเอกสารตั้งแต่ ค.ศ. 1993 และนำขึ้นเผยแพร่ผ่านทางเว็บไซต์ <http://ods.un.org/> ส่วนเอกสารก่อน ค.ศ. 1993 จัดเก็บเป็นสิ่งพิมพ์อยู่ในห้องสมุด เอกสารสำคัญในช่วง ค.ศ. 1945 – 1993 ประมาณร้อยละ 10 ได้แปลงเป็นดิจิทัลไฟล์แล้ว ทั้งนี้ มีบริการการแปลงเอกสารเป็นดิจิทัล (digitisation) ตามความต้องการของผู้ใช้บริการด้วย เพื่อให้สะดวกต่อการใช้งานมากขึ้น นอกจากนี้ ทางห้องสมุดยังมีการจัดทำคลังสารสนเทศดิจิทัลเพื่อให้บริการสารสนเทศขององค์การสหประชาชาติด้วย สำหรับรูปแบบนาร่องที่เผยแพร่ในปัจจุบันอยู่บนเว็บไซต์ <http://repository.un.org>

วันศุกร์ที่ 14 สิงหาคม 2558

การประชุมเชิงปฏิบัติการ (workshop) ในประเด็น “แนวทางการให้บริการวิจัยของรัฐสภา Guidelines for Parliamentary Research Services”

โดยได้แบ่งผู้เข้าร่วมประชุมออกเป็นกลุ่มย่อย เพื่อระดมความคิดเห็นร่วมกันตามหัวข้อ ดังนี้

1. การให้บริการรูปแบบใหม่ที่ได้มีการนำเสนอเพิ่มเติมในรัฐสภาของคุณเป็นอย่างไรบ้าง (How are new services introduced in your parliament?)
2. การบริการในรูปแบบใดที่เป็นที่ต้องการมากที่สุด เพราะเหตุใด (What types of services are most in demand? Why?)

3. องค์ประกอบใดบ้างที่จะช่วยสร้างความสำเร็จให้กับบริการวิจัยอย่างยั่งยืน (What factors would most contribute to the success of a sustainable research service?)

4. อะไรคือประโยชน์และความเสี่ยงของการเป็นหุ้นส่วน (What are the benefits and risks of partnering?)

จากทั้ง 4 หัวข้อ ที่ได้มีการประชุมแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกัน ได้ข้อสรุปดังนี้

1. การให้บริการรูปแบบใหม่ที่ได้มีการนำเสนอเพิ่มเติมในรัฐสภาของคุณเป็นอย่างไร (How are new services introduced in your parliament?)

1) การสนับสนุนจากผู้บริหารระดับสูงและผู้นำองค์กรเป็นปัจจัยที่สำคัญอย่างยิ่งในการที่จะทำให้เกิดการบริการใหม่ ๆ ในรัฐสภา นอกจากนี้ ผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารจัดการองค์กร (political and administrative champion) ก็ได้รับการยอมรับว่าเป็นทรัพยากรหลักขององค์กร

2) ความต้องการบริการใหม่ ๆ อาจเกิดจากการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างและกระบวนการทำงานขององค์กร เช่น คณะกรรมาธิการมีหน้าที่ในการตรวจสอบและติดตามการทำหน้าที่ของรัฐบาล จึงต้องการการสนับสนุนเพิ่มมากขึ้นเพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งทำให้เกิดความต้องการบริการใหม่ ๆ

3) กลไกต่าง ๆ ที่เป็นกฎเกณฑ์ระเบียบปฏิบัติ มักเป็นจุดเริ่มต้นในการสร้างสรรค์การบริการใหม่ ๆ เช่น การออกเสียงลงคะแนน (voting) ในการออกกฎหมาย ซึ่งสมาชิกต้องการการบริการเพื่อสนับสนุนการพิจารณาตัดสินใจ หรือการรับผู้ติดต่อของหน่วยงานบริหารภายในของรัฐสภา อาจทำให้ต้องมีการจัดงบประมาณและบุคลากรที่มีความสามารถเฉพาะทางเพื่อให้บริการใหม่ ๆ

4) รัฐสภาหลายแห่งได้รับความช่วยเหลือจากนานาชาติ ซึ่งจะเป็นตัวกระตุ้นให้เกิดการสร้างสรรค์บริการใหม่ ๆ ขึ้น

5) โครงการนำร่องที่จัดทำขึ้น สามารถใช้เป็นช่องทางในการเข้าถึงความต้องการของผู้รับบริการ และเป็นช่องทางในการแนะนำการบริการใหม่ ๆ

2. การบริการในรูปแบบใดที่เป็นที่ต้องการมากที่สุด เพราะเหตุใด (What types of services are most in demand? Why?)

1) ประเด็นสำคัญซึ่งเป็นที่สิ่งที่ได้รับการพิจารณาเป็นประเด็นหลักนั้นคือโดยมากสมาชิกรัฐสภาไม่มีเวลามาก ดังนั้น บรรณารักษ์จึงต้องจัดหาข้อมูลต่าง ๆ มาช่วยสนับสนุน เพื่อให้สมาชิกรัฐสภาทำความเข้าใจประเด็นที่ซับซ้อนได้อย่างรวดเร็ว

2) สารสนเทศซึ่งจะให้บริการแก่สมาชิกรัฐสภานั้นจะต้องกระชับและเข้าใจง่าย แม้จะเป็นประเด็นที่ซับซ้อนก็ตาม ที่สำคัญจะต้องให้บริการอย่างรวดเร็ว ทันเวลา โดยทั่วไปจะต้องเป็นสารสนเทศที่ได้รับการวิเคราะห์ สังเคราะห์ และมีการวิเคราะห์เปรียบเทียบด้านกฎหมาย หรือข้อดีข้อเสียต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกันนโยบายสาธารณะหรือกฎหมาย

3) การจัดบริการตามโครงสร้างแบบลำดับชั้น (layered approach) เป็นที่พึงพอใจของสมาชิกรัฐสภา ข้อดีที่เห็นได้ชัด คือ สมาชิกรัฐสภาซึ่งเป็นผู้ใช้บริการหลักได้รับข้อมูลตามที่ต้องการได้อย่างรวดเร็ว และกลับมาใช้บริการซ้ำและขอข้อมูลรายละเอียดต่าง ๆ เพิ่มเติม

4) ผู้ปฏิบัติงานให้แก่สมาชิกรัฐสภานั้น จะต้องตระหนักว่าสมาชิกรัฐสภาไม่สามารถที่จะทำกิจกรรมมากมายหลากหลายได้ทุกกิจกรรม สำหรับผู้ที่เป็สมาชิกรัฐสภาใหม่นั้นต้องการความช่วยเหลือในเรื่องต่าง ๆ เพื่อความเข้าใจเกี่ยวกับการทำงานของรัฐสภา นอกจากนี้ การสนับสนุนการปฏิบัติงานนั้นควรมุ่งเน้นไปยังสมาชิกซึ่งยังไม่มี ความเชี่ยวชาญในการจัดทำกฎหมาย ดังนั้นจึงมีความจำเป็นในการจัดทำสรุปย่อที่ง่ายต่อการทำความเข้าใจ ทั้งนี้โดยต้องมีประเด็นสำคัญที่เกี่ยวข้องกับเจตนารมณ์ของกฎหมายหรือประเด็นเกี่ยวกับนโยบายสาธารณะ

5) การให้บริการและช่วยเหลือสมาชิกรัฐสภาเฉพาะรายเฉพาะบุคคลนั้นเป็นการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับบริการ อาทิ การบรรยายสรุปแก่สมาชิกเป็นรายบุคคล (in-person briefing) เนื่องจากทรัพยากรสารสนเทศที่สมาชิกรัฐสภาต้องการนั้นอาจไม่มีอยู่ในห้องสมุดหรือมีจำนวนมาก ทำให้ไม่สามารถค้นหาประมวลความรู้ได้อย่างรวดเร็ว ทันต่อความต้องการ

6) การพัฒนาประชาธิปไตยของรัฐสภาในแต่ละประเทศนั้นจะมีระดับที่แตกต่างกันซึ่งจะส่งผลกระทบต่อรูปแบบความต้องการของการให้บริการได้ เช่น รัฐสภาของประเทศที่อยู่ในระยะเริ่มต้นของการพัฒนาประชาธิปไตยจะมีความต้องการสารสนเทศเพื่อการออกกฎหมายมากที่สุด ในขณะที่ประเทศที่มีความก้าวหน้า สมาชิกรัฐสภาจะมีความต้องการข้อมูลสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการตรวจสอบการดำเนินงานของฝ่ายบริหาร

3. องค์ประกอบใดที่บ้างที่จะช่วยสร้างความสำเร็จให้กับบริการวิจัยอย่างยั่งยืน (What factors would most contribute to the success of a sustainable research service?)

1) การมีผู้เชี่ยวชาญซึ่งเป็นผู้มีอิทธิพลทางด้านความคิดและงบประมาณ จะสนับสนุนการจัดการทรัพยากรสารสนเทศ การบริหารจัดการหน่วยงานวิจัย ตลอดจนการกำหนดแนวทางในการสร้างบริการวิจัยใหม่ ๆ นอกจากนี้ ผู้เข้าร่วมประชุมได้มีข้อคิดเห็นเพิ่มเติมว่า การพัฒนาแผนยุทธศาสตร์ซึ่งกำหนดให้สอดคล้องกับการกำหนดคุณสมบัติของบุคลากรในการให้บริการวิจัยนั้น จะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการกำหนดทิศทางและลำดับความสำคัญในการให้บริการใหม่ ๆ อีกด้วย

2) การยึดมั่นในคุณค่าและการยอมรับในเรื่องจริยธรรม เป็นสิ่งหนึ่งที่สำคัญในการสร้างความสำเร็จในการบริการวิจัย ซึ่งคุณค่าหลักที่ได้กล่าวถึงนั้น หมายรวมถึงการให้ความสำคัญกับลูกค้าหรือผู้ใช้บริการ สินค้าและบริการ การดำเนินการให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ ความเป็นกลางทางการเมือง และความซื่อสัตย์ในการทำวิจัยและการแบ่งปันเผยแพร่สารสนเทศ ตลอดจนการสนับสนุนจริยธรรมในการทำงานโดยมุ่งเน้นในการให้บริการสารสนเทศที่มีคุณภาพและรวดเร็วทันเวลา ทั้งนี้ผู้ให้บริการต้องมีความเป็นกลาง ละความคิดส่วนตัวทางการเมือง และไม่มีอคติ

3) องค์ประกอบที่สำคัญของความสำเร็จอย่างยั่งยืน

ด้านการจัดหาบุคลากรที่มีคุณภาพ มีดังนี้

1. การจัดหาบุคลากรที่มีความสามารถและมีคุณภาพในการให้บริการ โดยสรรหาบุคลากรที่มีทักษะความเชี่ยวชาญในแต่ละสาขาวิชา มีความรู้ความสามารถในการใช้คอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศ มีความรู้ภาษาต่างประเทศ สามารถสรุป วิเคราะห์ และสังเคราะห์สารสนเทศได้ รวมถึงเป็นผู้มีทักษะความสามารถในการสื่อสาร การสรรหาบุคลากรนั้น ไม่ควรมุ่งเน้นแค่เพียงเฉพาะด้านเศรษฐศาสตร์หรือกฎหมายเท่านั้น แต่ควรมีทางด้านวิทยาศาสตร์และในสาขาวิชาอื่น ๆ ด้วย นอกจากนี้ผู้เข้าร่วมประชุมยังมีความเห็นว่า บุคลากรควรมีอิสระในการปฏิบัติงานและให้บริการ (independence)

2. การจัดหา สนับสนุนอุปกรณ์ เครื่องมือต่าง ๆ ที่ใช้ในการปฏิบัติงาน รวมทั้งมีการฝึกอบรมการใช้อุปกรณ์เครื่องมือเหล่านั้น

3. การให้การสนับสนุนต่าง ๆ เช่น ผู้ฝึกงาน อาสาสมัคร หรือบุคคลภายนอก เช่น นักวิจัยที่อยู่ในเครือข่ายรัฐสภาหรือหน่วยงานทางวิชาการ เป็นต้น

- องค์กรประกอบอื่น ๆ ซึ่งมีหลากหลายมิติในการผลักดันและกำหนดรูปแบบในการปฏิบัติงาน ได้แก่

1) การจัดทำกฎบัตรการบริการ (service charter) หรือการกำหนดกรอบในการทำงานที่ชัดเจน จะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการปฏิบัติงาน

2) การรู้ถึงความต้องการของผู้ใช้บริการ ทั้งนี้เพื่อสร้างความมั่นใจว่าจัดบริการได้ตรงตามความต้องการของผู้ใช้อย่างแท้จริง

3) ผู้ให้บริการจะต้องเป็นบุคคลที่ผู้ใช้บริการสามารถเข้าถึงได้เพื่อให้การขอใช้บริการเป็นไปโดยง่ายและสะดวก

4. อะไรคือประโยชน์และความเสี่ยงของการมีหุ้นส่วนพันธมิตร (What are the benefits and risks of partnering?)

- ประโยชน์จากการมีหุ้นส่วน หรือการเป็นหุ้นส่วนพันธมิตรกับหน่วยงานอื่น ๆ ทั้งภายในและภายนอกนั้น ผู้เข้าร่วมสัมมนาได้มองว่าจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการเข้าถึงทรัพยากรสารสนเทศซึ่งไม่มีอยู่ในหน่วยงานของตน นอกจากนี้ การเป็นหุ้นส่วนหรือพันธมิตรกับหน่วยงานประเภทเดียวกัน เช่น การสร้างเครือข่ายพันธมิตรกับห้องสมุดรัฐสภาด้วยกันจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่ง เนื่องจากจะมีลักษณะเนื้องานเช่นเดียวกัน ผู้รับบริการประเภทเดียวกัน ซึ่งผู้ปฏิบัติงานจะมีความเข้าใจพื้นฐานที่ตรงกันและง่ายต่อการดำเนินงานความร่วมมือต่อกัน

- ความเสี่ยงอันอาจเกิดจากการมีหุ้นส่วน หรือการเป็นพันธมิตรกับหน่วยงานอื่น ๆ มีหลายประการ

1) ในการดำเนินงานด้านวิชาการและโครงการต่าง ๆ นั้น นักวิชาการส่วนใหญ่ใช้เวลาค่อนข้างนาน เนื่องจากศึกษาลงลึกในทุก ๆ ด้าน ซึ่งไม่สอดคล้องรองรับกับการให้บริการวิชาการของรัฐสภาที่ต้องให้บริการอย่างครบถ้วน ถูกต้อง รวดเร็ว

2) ข้อมูลต่าง ๆ ซึ่งต้องจัดเตรียมให้แก่สมาชิกรัฐสภานั้น บ่อยครั้งที่ เป็นข้อมูลที่ ต้องจัดทำในลักษณะลับเฉพาะ (confidentiality basis) ซึ่งลักษณะดังกล่าวจะเป็นการจำกัดโอกาสของผู้เป็นพันธมิตร

3) หน่วยงานหรือคลังสารสนเทศส่วนใหญ่พยายามที่จะเข้าไปมีส่วนในการจัดทำระเบียบวาระการประชุมของรัฐสภา ซึ่งการผลักดันให้กลุ่มพันธมิตรเหล่านี้ให้มีตำแหน่งในด้านนโยบายและเป็นพันธมิตรทางการเมืองนั้น จะนำไปสู่ความเสี่ยงที่จะก่อให้เกิดการชักชวนในการหาประโยชน์ในการทำงาน

4) ความน่าเชื่อถือในการให้บริการอาจเป็นความเสี่ยงได้หากความน่าเชื่อถือความโปร่งใสของสารสนเทศซึ่งดำเนินการโดยพันธมิตรไม่ได้รับการยอมรับหรือมีอคติ

5) ผู้เป็นหุ้นส่วนอาจไม่ได้คำนึงหรือตระหนักในเรื่องของกระบวนการวิธีปฏิบัติงาน หรือประเพณีนิยม

6) หากงานวิจัยของรัฐสภา ได้รับการสนับสนุนทุนจากหน่วยงานภายนอกอาจทำให้เกิดปัญหาได้ในอนาคตหากพันธมิตรถอนตัวหรือไม่เห็นด้วยกับลักษณะงานที่ทำร่วมกัน

ผู้เข้าร่วมประชุมจากรัฐสภาไทยในการประชุมเชิงปฏิบัติการ (workshop)

ส่วนที่ 2 การประชุมใหญ่ประจำปีครั้งที่ 81

การประชุมใหญ่ในปีนี ภายใต้วหัวข้อ “พลวัตห้องสมุด: การเข้าถึง การพัฒนา และการปรับเปลี่ยน” (Dynamic Libraries : Access, Development and Transformation) โดยลงทะเบียนรับเอกสารในวันเสาร์ที่ 15 สิงหาคม 2558 การประชุมประจำปีในครั้งนี้มีผู้เข้าร่วมประชุมจากห้องสมุดและหน่วยงานให้บริการสารสนเทศจากประเทศต่าง ๆ 112 ประเทศ ผู้เข้าประชุมทั้งสิ้น 3,190 คน ทั้งนี้มีพิธีเปิดอย่างเป็นทางการและเริ่มประชุมในวันอาทิตย์ที่ 16 สิงหาคม 2558

สำหรับการประชุมใหญ่ประจำปีนั้น จะมีลักษณะแตกต่างจากการประชุม pre-conference โดยภาพรวมดังนี้

1. การประชุม pre-conference ของห้องสมุดรัฐสภา จะจำกัดเฉพาะห้องสมุดและหน่วยบริการวิชาการหรือวิจัยของรัฐสภา ซึ่งอยู่ใน Section on Library and Research Services for Parliaments ของ IFLA ส่วนการประชุมใหญ่ประจำปี จะเป็นการประชุมที่จัดขึ้นสำหรับห้องสมุดทุกกลุ่มทุกประเภท ทั้งหอสมุดแห่งชาติ หอสมุดประชาชน หอสมุดมหาวิทยาลัย หอสมุดโรงเรียน หอสมุดเฉพาะ และอื่น ๆ

2. หัวข้อในการประชุมจะมีจำนวนมากและหลากหลาย ผู้เข้าร่วมประชุมสามารถเลือกเข้าร่วมประชุมในแต่ละโปรแกรมตามที่เกี่ยวข้องและสนใจ

3. ห้องสมุดรัฐสภาอยู่ใน Section on Library and Research Services for Parliaments ซึ่งจะมีหัวข้อที่เกี่ยวข้องกับห้องสมุดรัฐสภาและระบบนิติบัญญัติบรรจุไว้ในการประชุมใหญ่ด้วย ซึ่งกลุ่มห้องสมุดรัฐสภาจะเป็นเจ้าภาพร่วมกับเจ้าภาพผู้จัดการประชุมใหญ่ประจำปี ทั้งนี้ ผู้เข้าร่วมประชุมใหญ่ประจำปี จากห้องสมุดทุกกลุ่มทุกประเภทสามารถเข้าร่วมประชุมเพื่อแลกเปลี่ยนความรู้ความคิดเห็นได้

สำหรับคณะผู้เข้าร่วมประชุมจากประเทศไทย ได้เข้าร่วมในโปรแกรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง อันจะนำมาปรับใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อองค์กร โดยมีสาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

วันเสาร์ที่ 15 สิงหาคม 2558

ลงทะเบียนรับเอกสาร

วันอาทิตย์ที่ 16 สิงหาคม 2558

ในช่วงเช้าเป็นพิธีเปิดการประชุมอย่างเป็นทางการ โดย Mrs. Sinikka Sipial ประธาน IFLA เป็นผู้กล่าวเปิดอย่างเป็นทางการ และ Mr.Cyril Ramaphosa รองประธานาธิบดีแห่งสาธารณรัฐแอฟริกาใต้ให้เกียรติกล่าวต้อนรับผู้เข้าร่วมประชุม ทั้งนี้ หลังจากพิธีการดังกล่าว เจ้าภาพผู้จัดงานได้จัดให้มีการแสดงที่สื่อถึงวัฒนธรรมท้องถิ่นเพื่อเป็นการต้อนรับผู้เข้าร่วมประชุม ต่อมาในช่วงบ่ายเป็นการเข้าร่วมประชุมตามหัวข้อเรื่องที่ได้เลือกไว้ ซึ่งมีสาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

1. ความทันสมัยในช่วงกลางศตวรรษที่ 21 : การออกแบบสร้างสรรค์ห้องสมุด – อาคารห้องสมุดและอุปกรณ์ (Mid (21st) Century Modern: Visionary Library Design – Library Buildings and Equipment) (Session 75)

1.1 การปรับเปลี่ยนห้องสมุดยุคกลางศตวรรษที่ 20 ให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงศตวรรษที่ 21 (Transforming Mid 20th -Century Libraries to Meet 21st-Century Needs)

โดย *Traci Engel Lesneski*

สถาปัตยกรรมและการก่อสร้างแบบพื้นถิ่นในยุคหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 โดยเฉพาะในช่วง ค.ศ. 1955 – 1975 มีความเจริญเติบโตอย่างรวดเร็ว ทั้งนี้มีผลจากการต้องทำการก่อสร้างอาคารที่ถูกทำลายทิ้งในยุโรป สหภาพโซเวียต และญี่ปุ่น รวมถึงการฟื้นตัวอย่างรวดเร็วในอเมริกาเหนือ และการเพิ่มขึ้นของประชากรอย่างรวดเร็วทั่วโลก แต่ละประเทศมีการขยายอุตสาหกรรมและพัฒนาอย่างรวดเร็ว ตลอดจนเกิดปัญญาประดิษฐ์ทางสถาปัตยกรรมอันเป็นผลจากสงครามโลกครั้งที่ 2 ที่มีความแตกต่างกันมากมาย อย่างไรก็ตาม ความคิดความเชื่อในสถาปัตยกรรมสมัยใหม่ ซึ่งมีมาตั้งแต่ ค.ศ. 1920 ก็ยังคงอยู่ ซึ่งอาคารในรูปแบบดังกล่าวยังปรากฏให้เห็นอยู่ทั่วไป

การพัฒนาทางด้านวัตถุและเทคโนโลยีมีอิทธิพลต่อสถาปัตยกรรมมากพอ ๆ กับการมีอิทธิพลต่อผู้คนในเวลานั้น วงการอุตสาหกรรม เช่น เหล็ก อลูมิเนียม แก้ว และยางนั้น เดิมจะมีไว้เพื่อสนับสนุนสงคราม แต่ภายหลังสงครามจะมีไว้เพื่ออุตสาหกรรมการก่อสร้าง ในขณะที่การผลิตวัสดุต่าง ๆ นั้น มีความเสถียรและมีคุณภาพมากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะวัสดุเพื่อการตกแต่งภายใน จะมีความก้าวหน้าในเรื่องการควบคุมแสง ความร้อน และระบบการปรับอากาศ ซึ่งจะช่วยป้องกันอาคารจากแสงและความร้อนในเวลากลางวันได้เป็นอย่างดี หน้าต่างไม่มีความจำเป็นเพื่อแสงธรรมชาติและอากาศบริสุทธิ์อีกต่อไป ซึ่งตรงกันข้ามกับในยุคศตวรรษที่ 21 ที่ให้ความสำคัญต่อสถาปัตยกรรมการก่อสร้างอาคารที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

อาคารห้องสมุดจำนวนมากก็ได้รับผลกระทบจากสถาปัตยกรรมสมัยใหม่ในยุคกลางศตวรรษ และที่สำคัญคือไม่สามารถรองรับการบริการของห้องสมุดในยุคศตวรรษที่ 21 อย่างไรก็ตาม ห้องสมุดเหล่านั้นมีองค์ประกอบหลายประการที่เอื้อต่อการเปลี่ยนแปลง เช่น ที่ตั้งซึ่งอยู่ในเขตเมือง การออกแบบตกแต่งภายในที่มีความสูงระหว่างชั้นมากพอ มีโครงสร้างที่แข็งแรงพอที่จะรองรับทรัพยากรสารสนเทศจำนวนมาก ตลอดจนสามารถที่จะปรับเปลี่ยนให้รองรับแสงสว่างและอากาศบริสุทธิ์จากภายนอก

การปรับเปลี่ยนห้องสมุดยุคกลางศตวรรษที่ 20 ให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 มีประเด็นที่น่าสนใจ ดังนี้

การปรับเปลี่ยน

การที่จะทำให้ห้องสมุดดำรงคงอยู่ได้นั้น จะต้องแสดงบทบาทในการเป็นผู้นำและตอบสนองต่อความต้องการของชุมชนเพื่อนำไปสู่ความสำเร็จและความเจริญ นับแต่ ค.ศ. 1960 – 1975 บทบาทส่วน

ใหญ่ที่เกี่ยวกับอาคารห้องสมุดยุคใหม่นั้น มักจะกล่าวถึงการมีพื้นที่เพื่อการจัดเก็บชั้นวางหนังสือจำนวนมาก ตลอดจนการมีแสงสว่างที่เหมาะสมและโต๊ะเก้าอี้ที่นั่งอย่างสะดวกสบาย แต่ในปัจจุบันบทความส่วนใหญ่มักจะบรรยายถึงห้องสมุดยุคใหม่ว่าจะต้องมีพื้นที่และรูปแบบเพื่อรองรับความต้องการที่หลากหลายของชุมชน

อาคารห้องสมุดในศตวรรษที่ 21 นั้นไม่จำเป็นต้องกำหนดในเรื่องความสมดุลระหว่างพื้นที่ในการจัดเก็บและพื้นที่สำหรับคน ทั้งนี้ ในปัจจุบันจะเป็นที่เข้าใจกันว่าห้องสมุดจะต้องปรับเปลี่ยนสินค้าซึ่งหมายถึงทรัพยากรสารสนเทศและการบริการให้เหมาะสมและมีความสมดุลกับพื้นที่

ความปลอดภัย

อาคารซึ่งเป็นสถาปัตยกรรมพื้นถิ่นในยุคกลางศตวรรษจำนวนมากจะมีลักษณะเป็นการก่อสร้างเพื่อรองรับภาวะสงครามหรือภาวะสงครามเย็น โดยจะมีลักษณะการตกแต่งภายในที่มีดทึบอับแสง ซึ่งขัดแย้งกับพันธกิจของห้องสมุดในการเปิดอิสระให้เข้าถึงสารสนเทศและความคิด อาคารสาธารณะนั้นจะต้องมีความสอดคล้องกับความต้องการของประชาชน แม้แต่อาคารห้องสมุดในยุศตวรรษที่ 21 ซึ่งจะต้องสะท้อนความคิดและพันธกิจอย่างชัดเจน ในฐานะที่เป็นสถานที่เพื่อการเข้าถึงสารสนเทศและความคิดอย่างเป็นอิสระและไม่มีขอบเขตอาคารห้องสมุดจะต้องเป็นตัวแทนและแสดงออกให้เห็นถึงคุณค่าเหล่านั้น

การเชื่อมต่อ

ห้องสมุดในยุศตวรรษที่ 21 จะมีลักษณะรูปแบบในการเชื่อมต่อกับชุมชนในทุกระดับเพื่อการเชื่อมต่อออนไลน์ไปทั่วโลก อาคารพื้นถิ่นในยุคกลางศตวรรษนั้นมักจะตั้งอยู่ใจกลางชุมชน แม้แต่ในย่านซึ่งต่อมาจะมีความเจริญและกลายเป็นศูนย์กลางทางธุรกิจ อาคารห้องสมุดก็ยังคงตั้งอยู่และเป็นเอกลักษณ์ของเมือง ดังนั้น สถานที่ตั้งจะเป็นประเด็นสำคัญของห้องสมุดเพื่อการเอื้อและเป็นประโยชน์ในการเชื่อมต่อกับชุมชนและประชาชน

การออกแบบโดยผู้ใช้เป็นศูนย์กลาง

พื้นที่ห้องสมุดในยุศตวรรษที่ 21 จะมุ่งเน้นในเรื่องของคนมากกว่าสิ่งของ ผู้ใช้บริการห้องสมุดมีความต้องการพื้นที่เพื่อรองรับด้านดิจิทัล ทัศนียภาพ และการรับรู้ด้านวัฒนธรรม ทุกคนต้องการอาคารซึ่งเป็นมิตรต่อสุขภาพ มีความสะดวกสบาย มีประโยชน์ใช้สอยที่หลากหลาย และยกระดับที่ดีขึ้น เมื่อการออกแบบอาคารห้องสมุดสามารถตอบสนองความต้องการพื้นฐานของผู้ใช้ทั้งทางร่างกายและจิตใจ จะช่วยให้ผู้ใช้บริการห้องสมุดมีศักยภาพที่เพิ่มขึ้นและสะดวกสบายยิ่งขึ้น

ทางเลือก

ห้องสมุดในปัจจุบันจะนำเสนอการควบคุมในการใช้สาธารณูปโภคและสิ่งอำนวยความสะดวกที่หลากหลาย จัดให้มีพื้นที่นั่งภายนอกที่เปิดโล่ง รวมทั้งพื้นที่ซึ่งมีความเป็นส่วนตัว นอกจากนี้ยังให้ผู้ใช้บริการห้องสมุดสามารถกำหนดสภาพแวดล้อมได้ตามความต้องการ เช่น ม่านหน้าต่างในห้องที่จัดเป็นห้องเรียนส่วนตัว หรือการควบคุมแสงที่โต๊ะ เป็นต้น ซึ่งรายละเอียดเหล่านี้จะสร้างความแตกต่างและความพึงพอใจแก่ผู้ใช้บริการห้องสมุดเป็นอย่างยิ่ง

แสงและทัศนียภาพ

มีการศึกษาซึ่งยืนยันว่าแสงที่พอเหมาะและทัศนียภาพที่สวยงาม จะสามารถช่วยในการเสริมสร้างความสุขและสมาธิได้ การปรับระดับแสงที่เหมาะสมจะช่วยในด้านความคิดและสุขภาพสายตาอีกด้วย ในขณะที่เรามองว่าแสงอาทิตย์ที่จ้านั้นเป็นปัญหา แต่ในขณะเดียวกันมันจะเป็นสิ่งที่บอกช่วงเวลาที่ผ่านมาของวันซึ่งเป็นสิ่งที่มนุษย์ต้องการที่จะรู้โดยธรรมชาติ ซึ่งโครงสร้างที่แข็งแรงของอาคารในยุคกลางศตวรรษนั้นจะให้แสงสว่างตามธรรมชาติส่องลงมาในแนวตั้ง อันเป็นอีกแนวทางหนึ่งในการเพิ่มแสงสว่างและทัศนียภาพตามธรรมชาติ

ความเป็นศูนย์รวมทางวัฒนธรรม

คุณค่าทางวัฒนธรรมอันเกิดจากการนำอาคารเก่ามาบูรณะเพื่อการใช้งานใหม่นั้น ต้องไม่ประเมินค่าให้ต่ำ ความทรงจำ การเชื่อมโยงกับประวัติศาสตร์และโครงสร้างของสังคมนั้น เป็นสิ่งกระตุ้นความเชื่อถือของคน และในฐานะที่เป็นองค์กรแห่งความรู้ และเป็นแหล่งรวบรวมเรื่องราวเรื่องเล่าต่าง ๆ อันเป็นประวัติศาสตร์ของชุมชน ห้องสมุดจึงมีบทบาทและความสำคัญต่อชุมชนอย่างยิ่ง

1.2 พื้นที่ห้องสมุดในอนาคต : การปรับปรุงเพื่อให้ตอบสนองความต้องการของผู้ใช้บริการ (Future Library space: Renovations to meet client needs)

โดย *Judy C. Henning*

การปรับปรุงห้องสมุด โดยเฉพาะในด้านพื้นที่และสภาพแวดล้อมเพื่อให้ตอบสนองรองรับและตรงกับความต้องการของผู้ใช้บริการนั้น เป็นเรื่องที่สำคัญประการหนึ่งของห้องสมุดทุกแห่งในยุคปัจจุบัน ในที่นี่เป็นการนำเสนอเกี่ยวกับมหาวิทยาลัยแห่งแอฟริกาใต้ (University of South Africa : Unisa) และห้องสมุดของมหาวิทยาลัยแห่งแอฟริกาใต้ (Unisa Library) โดยเฉพาะในเรื่องของการปรับปรุงห้องสมุด วัตถุประสงค์ของการนำเสนอ เป็นการนำเสนอเพื่อมุ่งเน้นให้เห็นว่าห้องสมุดในปัจจุบันนั้นสามารถที่จะปรับปรุงเปลี่ยนแปลงเพื่อให้ตอบรับกับความต้องการทั้งในปัจจุบันและในอนาคตของผู้ใช้บริการได้อย่างไร อาทิ ห้องสมุดซึ่งไม่มีอาคารใหม่เป็นทางเลือก ก็จะเป็นเรื่องสำคัญอย่างยิ่งในการที่จะต้องมีการวางแผนการดำเนินการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงห้องสมุดที่มีอยู่ให้เป็นห้องสมุดใหม่ที่มีบรรยากาศและการสร้างสรรค์ ซึ่งจะเกี่ยวพันกับวัฒนธรรมและความต้องการของผู้ใช้บริการขององค์กร

มหาวิทยาลัยแห่งแอฟริกาใต้

มหาวิทยาลัยแห่งแอฟริกาใต้ก่อตั้งขึ้นเมื่อ ค.ศ. 1873 ในชื่อ University of the Cape of Good Hope ต่อมาได้กลายเป็นมหาวิทยาลัยของรัฐแห่งแรกในโลกที่เปิดทำการสอนการศึกษาทางไกล ใน ค.ศ. 1946 และเป็นมหาวิทยาลัยแห่งเดียวในแอฟริกาใต้ที่เปิดรับนักศึกษาทุกเชื้อชาติทั้งนี้มหาวิทยาลัยได้เปิดทำการสอนทั้งหลักสูตรระยะสั้น ประกาศนียบัตร อนุปริญญา ปริญญาตรี ปริญญาโท จนถึงปริญญาเอก

ห้องสมุดมหาวิทยาลัยแห่งแอฟริกาใต้

ห้องสมุดมหาวิทยาลัยแห่งแอฟริกาใต้ ต้องการสร้างความมั่นใจว่าสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ การบริการ และทรัพยากรของห้องสมุดจะรองรับสนับสนุนยุทธศาสตร์และเป้าประสงค์ของมหาวิทยาลัย จึงได้มีการวางแผนและการพัฒนาตามกรอบและบริบทของมหาวิทยาลัย และห้องสมุดมหาวิทยาลัยแอฟริกาใต้แห่งนี้นับเป็นห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาที่ใหญ่ที่สุดในแอฟริกา พร้อมไปด้วยทรัพยากรสารสนเทศ เทคโนโลยีสารสนเทศ และบุคลากรที่ดีที่สุด โดยมีทรัพยากรสารสนเทศที่ประกอบด้วยหนังสือฉบับตีพิมพ์ จำนวน 2,800,000 เล่ม หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ จำนวน 104,000 รายการ และวารสารอิเล็กทรอนิกส์ จำนวน 92,000 ชื่อเรื่อง

ภูมิหลัง : โครงการปรับปรุงของห้องสมุดมหาวิทยาลัยแห่งแอฟริกาใต้

สิ่งอำนวยความสะดวกของห้องสมุดทั้ง 2 แห่ง อันได้แก่ ห้องสมุดวิทยาเขต Mucleneuk และห้องสมุดวิทยาเขต Science ไม่รองรับกับความต้องการด้านพื้นที่ห้องสมุดในอนาคต ห้องสมุดวิทยาเขต Mucleneuk นั้นตั้งอยู่ที่เดิมมานานกว่า 30 ปี ซึ่งมีเพียงแค่ปรับปรุงโครงสร้างและการเปลี่ยนแปลงเล็กน้อยเพียงไม่กี่ครั้ง ทั้งนี้เป็นการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงไปตามความต้องการของผู้ใช้บริการและการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยี และเป็นการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงในเรื่องทั่วไป โดยมีได้รองรับกับการเปลี่ยนแปลงที่มีมากมาย สำหรับห้องสมุดวิทยาเขต Science ก็ตั้งอยู่ที่เดิมนับตั้งแต่ทศวรรษ 1990 จึงมีความต้องการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงเช่นเดียวกัน และสิ่งสำคัญที่ห้องสมุดจำเป็นต้องปรับปรุงเปลี่ยนแปลงคือการจัดตั้งวิทยาลัยเพิ่มขึ้นอีกสองวิทยาลัยในวิทยาเขตนี้

ดังนั้น จึงได้มีโครงการปรับปรุงห้องสมุดขึ้นเพื่อให้รองรับกับการเปลี่ยนแปลงความต้องการของผู้ใช้ และการก้าวหน้าอย่างรวดเร็วด้านเทคโนโลยี โดยมุ่งเน้นในด้านพื้นที่ของห้องสมุดในบริบทของห้องสมุดในอนาคตและศึกษาเปรียบเทียบกับโครงการปรับปรุงห้องสมุดทั่วโลก

พื้นที่ห้องสมุดในอนาคต

มีการศึกษาเกี่ยวกับพื้นที่ห้องสมุดในอนาคตไว้มากมาย ซึ่งสามารถสรุปประเด็นสำคัญได้ ดังนี้

1. ต้องมีการออกแบบให้เอื้อต่อประโยชน์การใช้งานแบบเอนกประสงค์ และต้องรองรับนวัตกรรมใหม่ ๆ เช่น อินเทอร์เน็ตไร้สาย (wireless internet) จุดการยืม-คืนด้วยตัวเอง (self-check-out stations) หรือจุดบริการอื่น ๆ ด้วยตนเอง
2. มีพื้นที่สำหรับการศึกษาค้นคว้าเฉพาะบุคคล
3. ออกแบบให้รองรับยุคดิจิทัลในปัจจุบันและอนาคต
4. เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมและอาเซียนน่ามัย และมีความปลอดภัย
5. ตอบสนองต่อบทบาทหน้าที่สำคัญของห้องสมุดในการให้โอกาสแก่ผู้ใช้ในการเรียนรู้ และรองรับความท้าทายต่อแนวคิดใหม่ ๆ ในการออกแบบและการนำเสนอการบริการแก่ผู้ใช้บริการ

โดยสรุป โครงการปรับปรุงห้องสมุดของมหาวิทยาลัยแห่งแอฟริกาใต้ในระยะแรกประสบความสำเร็จตามเป้าหมาย ซึ่งกระบวนการดำเนินงานต้องใช้เวลาอันยาวนานเนื่องจากการขยายกรอบของโครงการตลอดจนเรื่องของการบริหารให้คำปรึกษาและการอนุมัติโครงการ และในระหว่างการพัฒนา

ดำเนินงานนั้น ต้องดำเนินการในการสื่อสารกับเจ้าหน้าที่และผู้ให้บริการให้ทราบถึงความก้าวหน้าของโครงการ การเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ทั้งในเรื่องที่จัดเก็บทรัพยากรสารสนเทศและการบริการต่าง ๆ ในระหว่างการปรับปรุงนั้นจะมีการวางแผนและสื่อสารอย่างดีและเป็นไปด้วยความระมัดระวัง ทั้งนี้ เพื่อขจัดความไม่สะดวกทั้งหลายที่อาจเกิดขึ้นกับเจ้าหน้าที่และผู้ให้บริการ

1.3 การจัดการและออกแบบพื้นที่ห้องสมุดโดยใช้รูปแบบ Audio-Spatial Co-design : กรณีศึกษาจากห้องสมุดเมือง Vantaa (Audio-Spatial Co-design of library Spaces. Implications from Case: Vantaa)

โดย *J.Tuomas Harviainen and Harri Pikka*

เมือง Vantaa ตั้งอยู่ทางตอนใต้ของประเทศฟินแลนด์ มีประชากรราว 200,000 คน เมืองนี้ประกอบด้วย ห้องสมุด 10 แห่ง และห้องสมุดเคลื่อนที่ 2 ชุด มีเจ้าหน้าที่จำนวน 121 คน

ระยะเริ่มแรก – กรณีห้องสมุด Hakunila

การปรับปรุงออกแบบห้องสมุดของเมือง Vantaa เริ่มต้นจากห้องสมุด Hakunila โดยใช้กระบวนการออกแบบร่วมกัน (co-design) ทั้งนี้แทนที่จะดำเนินการโดยสำรวจกลุ่มตัวอย่างผู้ใช้เพียงเล็กน้อย ผู้บริหารห้องสมุด เจ้าหน้าที่ห้องสมุด และมัณฑนากรผู้ออกแบบภายในได้ตัดสินใจที่จะให้ผู้ใช้บริการห้องสมุดได้มีส่วนร่วมในการออกแบบสร้างสรรค์การใช้พื้นที่ห้องสมุดได้ตามความต้องการที่เหมาะสมกับแต่ละคน

การขยายตัวเพื่อการดำเนินงานด้านพื้นที่เพื่อการบริการไฮเทค - กรณีห้องสมุด Tikkurila

การจุดประกายจากความสำเร็จของห้องสมุด Hakunila กระบวนการเดียวกันได้ถูกนำมาใช้กับห้องสมุด Tikkurila แผนการปรับปรุงแผนกดนตรีของห้องสมุดหลักได้มีการกำหนดไว้หลายปีแล้ว แต่ในที่สุดก็ได้ค้นพบกระบวนการออกแบบร่วมกัน ซึ่งมีค่าใช้จ่ายที่ต่ำและเป็นส่วนผลักดันให้โครงการปรับปรุงมีความเคลื่อนไหวสู่การปฏิบัติและการเปลี่ยนแปลง อาทิ การนำสื่อไฮเทคที่สูญพันธุ์ ซึ่งเดิมจัดบริการไว้ในจุดบริการสำหรับผู้ใหญ่ มาให้บริการ ณ พื้นที่เอนกประสงค์ ทั้งนี้โดยมีวัตถุประสงค์ 2 ประการ คือ เพื่อบูรณาการบริการในรูปแบบเดียวกันไว้ด้วยกัน และเพื่อการโฆษณาแผนงานที่จัดตั้งใหม่ ซึ่งการบูรณาการดังกล่าวได้นำกระบวนการ 2 กระบวนการมาใช้ ได้แก่ การจ้างมัณฑนากรจากภายนอกมาเป็นทีปรึกษา และมีนักศึกษาอาสาสมัครผู้ผลิตสื่อด้านวัฒนธรรมมาเป็นผู้ช่วยในการดำเนินงาน

การออกแบบในลักษณะ “inviting complex” ซึ่งจะทำให้ผู้ใช้บริการมีความรู้สึกอยากที่จะอยู่ในห้องสมุดนานยิ่งขึ้น และการออกแบบให้มีความโปร่งใส จะเป็นจุดที่เพิ่มความกระตือรือร้น ในการทำงานของเจ้าหน้าที่และทำให้ผู้ใช้บริการห้องสมุดรู้สึกได้รับการต้อนรับและจะใช้เวลาในห้องสมุดนานขึ้น อย่างไรก็ตาม การดำเนินงานในการปรับปรุงในครั้งนี้ใช้งบประมาณเพียง 7,000 ยูโร ซึ่งรวมถึงค่ามัณฑนากร และเฟอร์นิเจอร์ใหม่ ทั้งนี้เพราะจะใช้วัสดุอุปกรณ์เดิมที่ยังใช้ได้ และบรรณารักษ์ซึ่งเต็มใจที่

จะเรียนรู้เรื่องการออกแบบการบริการและดำเนินงานด้วยตนเองโดยไม่ต้องว่าจ้างหน่วยงานหรือบุคคลภายนอก

กระบวนการแบบผสมผสาน- กรณีห้องสมุด Pähkinärinne

ห้องสมุด Pähkinärinne เป็นห้องสมุดเล็กๆ ที่มีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลง ซึ่งความจำเป็นในการปรับโครงสร้างและปรับปรุงในกรณีนี้ มาจากแรงผลักดันในเรื่องรูปแบบการออกแบบร่วมกัน (co-design) ในชุมชน เมื่อกระบวนการดำเนินงานเริ่มขึ้น โรงเรียนต่าง ๆ ที่อยู่บริเวณใกล้เคียงต้องปิดการดำเนินการ และห้องสมุดโรงเรียนต้องไปร่วมกับศูนย์เยาวชน ซึ่งก่อให้เกิดความเครียดแก่ประชาชนในท้องถิ่นและเจ้าหน้าที่ของห้องสมุด ทำให้เกิดการใช้ระบบการอบรมบุคลากรหลักของเจ้าหน้าที่ห้องสมุดตามทฤษฎีการออกแบบการบริการ ซึ่งได้มีการว่าจ้างบุคลากรผู้เชี่ยวชาญจากภายนอกมาเป็นผู้ดำเนินการ ซึ่งความท้าทายของผู้ดำเนินการนั้นไม่เพียงแต่ต้องให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมออกแบบร่วมกัน แต่ต้องเข้าไปเป็นส่วนหนึ่งของชุมชนอย่างเป็นทางการในสถานการณ์ซึ่งชุมชนไม่มีความไว้วางใจผู้กำหนดวางแผนเมือง และบุคลากรของห้องสมุดมีความหวาดกลัวที่จะต้องไปเป็นเจ้าหน้าที่ด้านเยาวชนที่ไม่ใช่บรรณารักษ์อีกต่อไป

การประชุมเชิงปฏิบัติการในเรื่องการออกแบบร่วมกัน (co-design) ปรากฏในแผนที่ด้วยพื้นที่ห้องสมุดต้องบูรณาการกับพื้นที่ของเยาวชน แต่พื้นที่การทำงานของห้องสมุดจะต้องแยกส่วนจากพื้นที่การทำงานของเยาวชน แม้จะมีการกำหนดตารางการใช้พื้นที่ร่วมกัน แต่การทดสอบการใช้ระบบห้องสมุดเปิดในเมือง Pointti และการนำเรื่องการใช้พื้นที่ของห้องสมุดขนาดเล็กในรูปแบบพื้นที่เอนกประสงค์ ทำให้ห้องสมุดได้กลับไปสู่ความเป็นสถานที่สำหรับให้บริการที่หลากหลายในเวลาเดียวกัน ขณะเดียวกันก็ยอมให้มีการดำเนินงานอย่างอื่นแบบคู่ขนานไปในเวลาเดียวกันด้วย เช่น ในช่วงที่ห้องสมุดไม่มีเจ้าหน้าที่อยู่ปฏิบัติงาน แต่เยาวชน และเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานด้านเยาวชนเข้าถึงการบริการของห้องสมุดได้ ดังนั้นประชาชนในชุมชนสามารถเข้ามายืมหนังสือ ซีดี หรือสื่ออื่น ๆ ได้

สำหรับห้องสมุดของเมือง Hakunila and Tikurila ได้มีการดำเนินการออกแบบร่วมกันระหว่างผู้เชี่ยวชาญภายนอก นักออกแบบอาสาสมัครซึ่งเป็นผู้ใช้บริการที่ได้รับเชิญ และเจ้าหน้าที่ที่สนใจ

1.4 การออกแบบห้องสมุดในส่วนต่าง ๆ ของโลก: การเข้าถึงสารสนเทศที่ไร้ขอบเขตจะ ช่วยบรรณารักษ์ในประเทศกำลังพัฒนาคิดใหม่เกี่ยวกับพื้นที่ห้องสมุดได้อย่างไร Library Design for the Rest of the World: How Beyond Access is Helping Librarians Rethink Space in Developing Countries)

โดย Ari Katz

การออกแบบห้องสมุดได้แพร่หลายไปทั่วโลกในช่วงสองสามปีที่ผ่านมา โดยมีชุดภาพของห้องสมุดแบบล้ำยุคได้ถูกแชร์กันไปในเว็บไซต์ Buzzfeed และมีโครงการดี ๆ ที่สามารถขับเคลื่อนด้วยเทคโนโลยีเกิดขึ้นในเมืองหลวงหลายแห่ง สำหรับประเทศที่พัฒนาแล้วมักจะมีห้องสมุดที่มีพัฒนาการมาอย่างยาวนาน ในปัจจุบันทั่วโลกมีห้องสมุดสาธารณะประมาณ 320,000 แห่ง ห้องสมุดส่วนใหญ่ใน

ประเทศกำลังพัฒนา มีการจัดเจ้าหน้าที่ดูแลที่ได้รับค่าจ้างต่ำเพียงคนเดียวหรือสองคน ไม่ได้ให้ความสำคัญกับการออกแบบมากนักทำให้ห้องสมุดมีการใช้งานน้อย ซึ่งทำให้ห้องสมุดไม่ได้รับความสำคัญในระดับท้องถิ่น หากห้องสมุดต้องการรักษาความสำคัญไว้แม้ว่าอาจจะมีทรัพยากรอยู่จำกัด พื้นที่ของห้องสมุดจะต้องมีลักษณะที่เป็นมิตรดึงดูดผู้ใช้ให้เข้ามาใช้บริการ ซึ่งการออกแบบใหม่ให้ห้องสมุดน่าสนใจและดึงดูดผู้ใช้นั้นสามารถทำได้แม้ว่าห้องสมุดส่วนใหญ่ในประเทศกำลังพัฒนาจะขาดแคลนงบประมาณ

Beyond Access คือโครงการพัฒนาห้องสมุดให้มีความทันสมัย ซึ่งได้รับการจัดการโดย International Research & Exchanges Board (IREX) และได้รับทุนสนับสนุนจากมูลนิธิ Bill & Melinda Gates Foundation โครงการ Beyond Access ได้พัฒนาคู่มือและการฝึกอบรมสำหรับห้องสมุดเพื่อให้ทำการออกแบบพื้นที่ใหม่อย่างง่าย ๆ โดยใช้งบประมาณเพียงเล็กน้อยหรือไม่ใช้เลย โดยเน้นเป็นพิเศษที่ห้องสมุดในประเทศกำลังพัฒนา โครงการ Beyond Access ให้แนวทางการออกแบบห้องสมุดด้วยวิธีการปรับแต่ง 4 ประเภท ซึ่งช่วยให้ห้องสมุดตอบสนองต่อความต้องการของผู้ใช้ได้ การฝึกอบรมช่วยแนะนำบรรณารักษ์ให้รู้ถึงขั้นตอนในการทำการเปลี่ยนแปลงอย่างง่าย ๆ

บทบาทของโครงการการเข้าถึงสารสนเทศโดยไร้ขอบเขต

ในช่วงสองสามปีที่ผ่านมาคณะทำงานของ IREX ได้ค้นหาแนวทางง่าย ๆ เกี่ยวกับรูปแบบและการจัดพื้นที่ที่เหมาะสมสำหรับบรรณารักษ์ที่เข้าร่วมโครงการ กรณีที่ไม่สามารถที่จะระบุทรัพยากรที่มีได้ ซึ่งจะเหมาะสมสำหรับกลุ่มที่มีระดับทรัพยากรเท่าที่บรรณารักษ์ทั่ว ๆ ไปในประเทศกำลังพัฒนามีอยู่ ดังนั้น IREX จึงได้จัดทำคู่มือการจัดห้องสมุดแบบง่าย ๆ ขึ้น รายงานฉบับนี้อธิบายถึงความคิดที่อยู่เบื้องหลังของคู่มือดังกล่าวรวมถึงการฝึกอบรมที่จัดขึ้นควบคู่กับการให้คู่มือ จุดเริ่มต้นสำหรับประเทศกำลังพัฒนาจำเป็นต้องมีแนวทางที่เป็นทางเลือกในการออกแบบห้องสมุด อันเป็นแนวทางที่ไม่เน้นความสวยหรู หากแต่จัดให้การออกแบบห้องสมุดเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการทำให้ห้องสมุดมีความทันสมัยและสอดคล้องกับความต้องการของชุมชน โดยใช้ทรัพยากรอะไรก็ตามที่มีอยู่ เพื่อพยายามดำเนินการเรื่องนี้ IREX ได้เริ่มต้นด้วยการตั้งข้อสันนิษฐานพื้นฐานดังต่อไปนี้

- บรรณารักษ์อาจจะไม่สามารถซื้อสิ่งของใหม่ ๆ ให้กับห้องสมุดได้ แต่อาจจะสามารถขอวัสดุรีไซเคิลหรือวัสดุใช้แล้วจากคนอื่น ๆ ในชุมชนได้ ทั้งนี้ไม่แนะนำการออกแบบพื้นที่ห้องสมุดใหม่ที่ต้องใช้ทุนทรัพย์ซึ่งจะทำให้บรรณารักษ์ทำงานได้ยากขึ้น ดังนั้น จึงควรเป็นแนวคิดที่สามารถปรับให้เข้ากับสถานการณ์ใด ๆ ก็ได้ แทนการแนะนำให้ใช้เฟอร์นิเจอร์ เทคโนโลยี หรือสิ่งของอื่น ๆ ที่มีค่าใช้จ่าย

- พื้นที่ที่ล้ำสมัยเป็นสิ่งที่จำกัดการใช้งานของผู้ใช้ ห้องสมุดอาจจะเริ่มต้นด้วยการเสนอให้บริการใหม่ ๆ ในทุกรูปแบบ หากห้องสมุดมีพื้นที่ไม่น่าใช้จะไม่สามารถดึงดูดผู้คนมาใช้ห้องสมุดได้ ดังนั้น การปรับเปลี่ยนพื้นที่เพื่อตอบสนองต่อความต้องการในยุคใหม่จึงเป็นขั้นตอนที่ดำเนินไปในทิศทางที่ถูกต้องทั้งนี้ ไม่จำเป็นที่จะต้องจัดแนวคิดเกี่ยวกับพื้นที่ใหม่ทั้งหมด หากแต่การจัดพื้นที่อย่างระมัดระวังเพื่อที่จะได้สามารถใช้พื้นที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น ถือเป็นขั้นตอนสำคัญขั้นตอนแรกสำหรับห้องสมุดยุคใหม่

- คู่มือจะต้องง่ายและสั้นกระชับ IREX เริ่มด้วยการให้คำแนะนำที่สั้นกระชับมีเพียงหนึ่งหน้ากระดาษเท่านั้น เพื่อที่บรรณารักษ์จะสามารถทบทวนและซึมซับได้ง่าย โดยใช้พื้นฐานการอบรมแค่เพียงเล็กน้อย และคู่มือนี้ก็สามารถที่นำไปแปลเป็นภาษาอื่น ๆ ได้อย่างง่ายและรวดเร็ว

- ตัวอย่างที่ยกมาอบรมจะต้องอิงอยู่กับประสบการณ์ของประเทศกำลังพัฒนา มีบ่อยครั้งที่โครงการทำงานกับบรรณารักษ์ในประเทศที่มีรายได้ต่ำบรรณารักษ์ได้รับรู้ตัวอย่างห้องสมุดที่มีแนวคิดการบริการรูปแบบใหม่ ๆ จากห้องสมุดในทวีปอเมริกาเหนือและยุโรป ซึ่งไม่สามารถนำมาใช้กับห้องสมุดในประเทศกำลังพัฒนาได้

แนวทางในการจัดพื้นที่นี้จะกระตุ้นส่งเสริมให้บรรณารักษ์ได้แนวคิดเกี่ยวกับพื้นที่ห้องสมุดของตนเองด้วยการใช้ธีม (theme) ที่เกี่ยวข้องกับห้องสมุดสมัยใหม่ ดังต่อไปนี้

ทำให้ห้องสมุดมีความเป็นมิตร

ห้องสมุดในประเทศกำลังพัฒนาจำนวนมากประสบปัญหาการขาดผู้เข้าใช้บริการ ทั้งนี้เนื่องจากพื้นที่ห้องสมุดถูกจัดในรูปแบบของสถานศึกษา ซึ่งเหมาะสมกับความคาดหวังในการใช้งานในช่วงทศวรรษที่ 1960 ที่ผู้ใช้บริการคาดหวังให้ห้องสมุดเป็นพื้นที่สำหรับการศึกษา หรือใช้เพื่อยืมหนังสือเท่านั้น บรรณารักษ์มักจะถูกซ่อนอยู่หลังโต๊ะ ซึ่งเป็นการแยกออกจากผู้ใช้บริการ ทำให้ผู้ใช้บริการรู้สึกถึงความยำเกรงและการมีอำนาจ หากจะทำให้ห้องสมุดสมัยใหม่เป็นสถานที่สำหรับกิจกรรมของชุมชน เป็นสถานที่เพื่อการรวมตัวและเกิดความคิดสร้างสรรค์ ห้องสมุดจะต้องได้รับการจัดในลักษณะที่ทำให้ผู้คนต้องการที่จะใช้เวลาอยู่ในนั้น ยิ่งผู้คนรู้สึกว่าการห้องสมุดมีความเป็นมิตรมากขึ้นเท่าใด พวกเขาก็จะยิ่งมองว่าห้องสมุดคือส่วนที่ขาดไม่ได้ในชุมชนของพวกเขา ในเรื่องความเป็นมิตรนี้ Beyond Access แนะนำแนวทางปรับแต่งง่ายๆที่บรรณารักษ์สามารถทำได้ ดังนี้

- สีและแสงช่วยทำให้เกิดความรู้สึกอบอุ่นและเป็นมิตรได้ ถ้าหากไม่สามารถหาสีผนังได้ บรรณารักษ์อาจจะตกแต่งผนังด้วยงานศิลปะของเด็ก ๆ นอกจากนี้ควรตรวจสอบให้มั่นใจว่าหน้าต่างทุกบานไม่ถูกปิดกั้น และจัดตำแหน่งที่นั่งให้ใกล้กับแหล่งของแสงสว่าง

- จัดหาพื้นที่ที่สะดวกสบาย คู่แข่งของห้องสมุดสำหรับให้ผู้คนใช้เวลาว่างก็คือคาเฟ่และห้างสรรพสินค้า อันเป็นสถานที่ซึ่งค้นพบมาหลายทศวรรษแล้วจะทำให้เกิดสภาพแวดล้อมที่อบอุ่นและผ่อนคลายได้ หากต้องการจะอยู่รอดในฐานะพื้นที่สาธารณะ ห้องสมุดควรเรียนรู้จากตัวอย่างเหล่านี้ แม้ว่าจะมีทรัพยากรอยู่จำกัด แต่ห้องสมุดก็สามารถใส่เฟอร์นิเจอร์อย่างเช่น ที่นั่งที่ทำจากถุงใส่ถั่วพร้อมด้วยหมอน ผ้าห่ม และพรมนุ่ม ๆ มีห้องสมุดหลายแห่งที่ขาดพื้นที่สำหรับเด็กซึ่งมุมของเด็กหรือพื้นที่ที่จัดสรรให้กับเด็กได้อ่านและเล่นอย่างอิสระ ถือว่ามีความสำคัญอย่างยิ่งต่อห้องสมุดสมัยใหม่ในการที่จะให้บริการต่อชุมชน

- ควรจัดวางชั้นวางหนังสือที่ระดับความสูงของผู้ที่คาดว่าจะเป็นผู้ใช้งานทรัพยากรอื่นที่ไม่จำเป็นต้องได้รับการสะสางหรือกำจัดออกไปบ้างเพื่อช่วยให้สามารถหาทรัพยากรที่เป็นที่ต้องการมากที่สุดได้ง่าย โดยเฉพาะชั้นวางที่เต็มไปด้วยหนังสือหรือวัตถุที่ล้าสมัยและไม่มีผู้ใช้งานมาเป็นเวลานานซึ่งพื้นที่สำหรับชั้นวางหนังสือควรมีการแสดงให้เห็นทรัพยากรที่เป็นที่นิยม จะทำให้ผู้เข้ามาเยี่ยมชมสามารถพบสิ่งที่พวกเขาค้นหาได้ง่ายขึ้น

- ห้องสมุดเป็นสถานที่ซึ่งผู้คนในชุมชนจำนวนมากอาจมาใช้เทคโนโลยีหรือคอมพิวเตอร์เพื่อการสืบค้นข้อมูลเป็นครั้งแรก จึงเป็นความรับผิดชอบของห้องสมุดที่จะทำให้เทคโนโลยีมีความเป็นมิตรกับผู้ใช้ โดยการทำให้สามารถเข้าถึงได้ง่ายด้วยการผนวกเข้าไว้ในพื้นที่ของห้องสมุดแทนที่จะวางแยกออกไป และควรมีป้ายให้คำแนะนำในการใช้งานอยู่รอบๆ โดยให้คำแนะนำเกี่ยวกับเรื่องที่ถูกถามบ่อยและควรทำให้ผู้ใช้บริการมั่นใจว่าสามารถขอความช่วยเหลือได้เสมอเมื่อมีคำถาม

ทำให้ห้องสมุดมีลักษณะที่สามารถปรับเปลี่ยนได้ง่าย

ห้องสมุดสมัยใหม่ไม่ใช่สิ่งที่อยู่นิ่งตายตัว แต่เป็นสถานที่สำหรับกิจกรรมหลายอย่าง ดังนั้นพื้นที่ห้องสมุดจึงควรได้รับการวางแผนให้มีความยืดหยุ่น เนื่องจากห้องสมุดส่วนใหญ่มีพื้นที่อยู่อย่างจำกัดมาก การทำให้ห้องสมุดสามารถจัดใหม่ได้โดยง่ายเพื่อการใช้งานที่แตกต่างกันไป จึงถือว่ามีผลสำคัญอย่างยิ่ง เรื่องนี้สามารถทำได้อย่างง่ายและราคาถูกด้วยการใช้เฟอร์นิเจอร์ที่เบาและเคลื่อนย้ายได้หนังสือโดยเฉพาะอย่างยิ่งหนังสือสำหรับเด็ก ซึ่งไม่จำเป็นต้องมีการจัดเรียงอาณาจากชั้นวางทั้งหมดและวางลงไว้ในกล่องรีไซเคิล โดยมีการแยกประเภทหนังสือหรือแยกตามกลุ่มอายุผู้อ่าน ฉากกั้นหรือที่แบ่งกันแบบชั่วคราว อาจจะถูกนำมาใช้เพื่อแบ่งโซนต่าง ๆ ในห้องสมุดเพื่อแยกบริเวณดใช้เสียงออกจากพื้นที่ที่ผู้ใช้รวมกลุ่มกันและมีกิจกรรมที่ต้องใช้เสียงการจัดลักษณะดังกล่าวสามารถโยกย้ายได้ง่ายเมื่อมีการจัดงานของชุมชนในห้องสมุด

ก้าวไปข้างหน้า

แนวทางเหล่านี้ถือเป็นขั้นตอนแรกในการช่วยตอบสนองความต้องการของห้องสมุดในประเทศกำลังพัฒนา ซึ่งเป็นแนวคิดใหม่เกี่ยวกับการใช้พื้นที่ห้องสมุดที่เหมาะสมที่สุด แนวทางเหล่านี้ได้ถูกคิดค้นมาเพื่อแก้ไขปัญหาการเกิดช่องว่างในการพัฒนาห้องสมุด トラบที่โครงการ Beyond Access ยังคงทำงานร่วมกับห้องสมุดทั่วโลกอย่างต่อเนื่อง IREX มีความตั้งใจที่จะทบทวนและปรับปรุงคู่มือและแนวทางเหล่านี้เป็นระยะเพื่อให้ถูกต้องเหมาะสมยิ่งขึ้นโดยอาศัยเสียงตอบกลับและประสบการณ์ของห้องสมุดต่าง ๆ IREX ยังคาดหวังอีกว่าห้องสมุดอื่นหรือหน่วยงานอื่นจะศึกษาคู่มือและแนวทางเหล่านี้และปรับปรุงแนวทางเพิ่มเติมตามลักษณะของท้องถิ่น เพื่อให้ตรงตามความต้องการในบริบทของตนมากที่สุด

1.5 ผู้อ่านทุกคนคือห้องสมุด ห้องสมุดทุกแห่งของผู้อ่าน: การออกแบบห้องสมุดที่

รองรับความต้องการของชุมชน (Every Reader a Library, Every Library its Reader: Designing Responsive Libraries for our Communities)

โดย *Lynn Koh*

คณะกรรมการห้องสมุดแห่งชาติสิงคโปร์ (The National Library Board Singapore : NLB) มีแนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาห้องสมุดประชาชนในสิงคโปร์ เพื่อให้เป็นเครือข่ายห้องสมุดที่สร้างแรงบันดาลใจและความคิดสร้างสรรค์แก่ผู้ใช้ด้วยข้อมูลที่หลากหลาย และสนับสนุนชุมชนในการส่งเสริมการอ่านการเรียนรู้และการสร้างความรู้ในสิงคโปร์ ในปีที่ผ่านมา NLB ได้เปิดห้องสมุดสาธารณะใหม่ คือ library@orchard และได้ปรับปรุงห้องสมุดประชาชน Sembawang โดยในที่นี้เป็นกรนำเสนอข้อมูลของทั้งสอง

ห้องสมุดเพื่อเป็นกรณีศึกษาที่แสดงให้เห็นว่าห้องสมุดเหล่านี้ได้รับการออกแบบให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ของคณะกรรมการห้องสมุดแห่งชาติสิงคโปร์ในการเป็นห้องสมุดประชาชนสิงคโปร์เพื่ออนาคต โดยเฉพาะอย่างยิ่งวิธีการที่ห้องสมุดพัฒนาการออกแบบพื้นที่เพื่อการเรียนรู้ที่แตกต่างกันสำหรับกลุ่มผู้ใช้ที่แตกต่างกันทั้งเพศและวัย และยังจัดให้มีสิ่งอำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ต่าง ๆ เพื่อสร้างแรงบันดาลใจในการอ่าน การอำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ และเป็นการแสดงให้เห็นถึงการมีส่วนร่วมของชุมชน นอกจากนี้ยังจะแสดงว่า NLB มีวิธีการอย่างไรในการออกแบบห้องสมุดที่ตอบสนองต่อความต้องการของผู้ใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

บทนำ

คณะกรรมการห้องสมุดแห่งชาติสิงคโปร์ (NLB) บริหารจัดการห้องสมุดประชาชนในเครือข่ายจำนวน 26 แห่ง เพื่อให้เป็นห้องสมุดใหม่แห่งอนาคตของ NLB โดยดำเนินงานตามแผนแม่บท LoTF Masterplan ที่ได้วางไว้ นอกจากนี้ยังมีการปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานทางกายภาพของห้องสมุดเครือข่ายอื่น ๆ เพื่อสร้างประสบการณ์แก่ห้องสมุดเครือข่ายและเพื่อการเรียนรู้ของชาวสิงคโปร์ล่าสุด NLB ได้ทำการปรับปรุงห้องสมุดที่สำคัญของสิงคโปร์ภายใต้แผนแม่บท 2000 เริ่มจากการให้บริการพื้นฐานแก่ห้องสมุดสาธารณะที่เป็นเครือข่ายครอบคลุมห้องสมุด 3 ภูมิภาค มีห้องสมุดขนาดกลางจำนวน 10 แห่ง และห้องสมุดขนาดเล็กจำนวน 13 แห่ง ก่อนหน้านี้ร่างแผนห้องสมุด 2000 และ 2010 มุ่งเน้นในการขยายเครือข่ายห้องสมุดทางกายภาพและการให้บริการ และการสร้างโครงสร้างพื้นฐานดิจิทัลโดยลำดับเพื่อสนับสนุนการอ่านและการเรียนรู้ โดยห้องสมุดแบบเก่ามีการเปลี่ยนแปลงแนวทางการให้บริการผู้อ่านและการเรียนรู้ของผู้ใช้บริการ และเป็นเวลาที่เหมาะสมสำหรับ NLB เพื่อจะปรับมุมมองใหม่ของห้องสมุดประชาชนในการให้บริการและสร้างประสบการณ์ให้แก่ประชาชน

ในแผนแม่บท LoTF Masterplan ซึ่งเป็นวิสัยทัศน์ห้องสมุดสาธารณะแห่งอนาคต เพื่อลดช่องว่างของการเรียนรู้ที่มุ่งสร้างแรงบันดาลใจและความคิดสร้างสรรค์ ส่งเสริมการอ่าน และชุมชนสามารถเข้าถึงได้ โดยตระหนักดีว่าห้องสมุดไม่เพียงแค่อำนวยความสะดวกให้กับการยืมหนังสือแต่ผู้ที่เข้าเยี่ยมชมห้องสมุดจะค้นพบการเรียนรู้ การสนทนา และการทำงานร่วมกัน ซึ่งในการปรับเปลี่ยนกระบวนการทัศน์ของห้องสมุดประชาชนนั้นได้ขยายรูปแบบห้องสมุดแบบดั้งเดิมให้มีความยืดหยุ่นต่อการเรียนรู้มากขึ้น และเปิดโอกาสให้ผู้ใช้เข้าไปเป็นส่วนหนึ่งในการออกแบบเพื่อให้เป็นห้องสมุดที่สามารถตอบสนองความต้องการของผู้ใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

นอกจากนี้ผู้ใช้ห้องสมุดในปัจจุบันมีการเรียนรู้และความต้องการข้อมูลที่ซับซ้อนมากขึ้น ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีอย่างเช่น การรุกรืบของอินเทอร์เน็ตและการถือกำเนิดของโทรศัพท์มือถือที่มีการเข้าถึงเนื้อหาดิจิทัลได้เปลี่ยนแปลงวิธีการบริโภคข้อมูลของผู้คน ห้องสมุดของสิงคโปร์จึงต้องมีการพัฒนาทั้งทางกายภาพและในแบบดิจิทัลที่พร้อมจะรองรับการเปลี่ยนแปลง ดังนั้นพื้นที่ของห้องสมุดจะต้องได้รับการออกแบบใหม่เพื่อบูรณาการการสืบค้นทรัพยากรดิจิทัลโดยการใช้ทรัพยากรทางกายภาพที่มีอยู่

พื้นที่รองรับที่เกิดขึ้นจากการปรับปรุงของห้องสมุดประชาชนมีวัตถุประสงค์เพื่อตอบสนองความต้องการของผู้ใช้ ดังนี้

1) ช่องว่างการเรียนรู้ที่แตกต่างกันสำหรับกลุ่มประชากรที่แตกต่างกันในการสร้างแรงบันดาลใจในการอ่านและอำนวยความสะดวกการเรียนรู้ในรูปแบบต่าง ๆ

2) พื้นที่การอ่านเป็นการบูรณาการกับคอลเลกชันทางกายภาพของห้องสมุดและเนื้อหาดิจิทัลเพื่อสร้างประสบการณ์ แรงบันดาลใจ และจินตนาการที่สะท้อนถึงความคิดสร้างสรรค์ให้กับผู้อ่าน

3) เพิ่มการจัดบริการให้ทั่วถึงภายในห้องสมุด ทั้งสำหรับผู้ที่มีความบกพร่องทางร่างกายและผู้ใช้ทั่วไป

ในปีที่ผ่านมา NLB ได้ปรับปรุงห้องสมุดประชาชน คือ Sembawang และเปิดห้องสมุดประชาชนใหม่ library@orchard ทั้งสองห้องสมุดแสดงถึงขั้นตอนที่แสดงให้เห็นต่อการตระหนักถึงวิสัยทัศน์ของแผนหลัก LoTF (LoTF Masterplan) ซึ่งในการนำเสนอเน้นย้ำถึงวิธีการออกแบบเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้ใช้

พื้นที่ห้องสมุดโดยรวม

ห้องสมุดประชาชนสิงคโปร์มักจะเป็นแบบอย่างของการมีส่วนร่วมของผู้ใช้ห้องสมุดทั้งจากคนวัยหนุ่มสาวจนถึงวัยผู้ใหญ่ และยังเป็นที่ยืนชอบของเด็กและพ่อแม่ นอกจากนี้ยังคาดหวังว่ากลุ่มผู้สูงอายุจะมาใช้บริการมากขึ้น เนื่องจากประชากรสิงคโปร์มีผู้สูงอายุมากขึ้น พื้นที่ห้องสมุดในอนาคตจึงต้องพร้อมที่จะสนับสนุนประชากรสูงอายุด้วย ในขณะที่ผู้ใช้กลุ่มต่าง ๆ มีความต้องการใช้พื้นที่ที่ต่างกัน ดังนั้นหลักการออกแบบที่เป็นสากลจึงถูกนำมาใช้ทั่วพื้นที่ทั้งหมดเพื่อให้แน่ใจว่าห้องสมุดยังคงสามารถใช้งานได้และสามารถเข้าถึงได้เมื่อสมาชิกของชุมชนจำนวนมากมาใช้พื้นที่ร่วมกันก็ย่อมจะต้องยอมรับความต้องการใช้พื้นที่ของแต่ละกลุ่มความแตกต่างกัน และบางครั้งก็มีความขัดแย้งกับความต้องการสำหรับการอ่านและการเรียนรู้ อย่างเช่น พื้นที่การอ่านของเด็ก การร้องเพลง จะรบกวนผู้ที่ต้องการพื้นที่เงียบสงบสำหรับห้องสมุดที่มีพื้นที่จำกัดจึงเป็นสิ่งสำคัญที่ต้องเข้าใจความต้องการของผู้ใช้แต่ละกลุ่ม ดังนั้นการแบ่งส่วนของพื้นที่เพื่อตอบสนองความต้องการของผู้ใช้ต้องออกแบบอย่างมีประสิทธิภาพ

ห้องสมุดใหม่ล่าสุดสองแห่ง คือ library@orchard (OCPL) และ Sembawang Public Library (SBPL) เป็นห้องสมุดที่ NLB ต้องการออกแบบให้เป็นไปตามที่ระบุไว้ใน แผนแม่บท LoTF Masterplan และเป็นการออกแบบเพื่อให้เป็นแหล่งเรียนรู้สำหรับผู้ให้บริการ 4 กลุ่มหลัก คือ กลุ่มวัยรุ่น กลุ่มวัยทำงาน กลุ่มผู้ใหญ่ และกลุ่มเด็กและผู้ปกครอง

- การออกแบบห้องสมุด library@orchard (OCPL) สำหรับกลุ่มวัยรุ่น กลุ่มวัยทำงาน กลุ่มผู้ใหญ่

- การออกแบบห้องสมุดประชาชน Sembawan สำหรับกลุ่มเด็กและผู้ปกครอง

ห้องสมุดทั้งสองแห่งให้บริการชุมชนที่มีความแตกต่างกัน ทั้งวัตถุประสงค์ในการอ่านและการใช้พื้นที่ที่ต่างกัน ห้องสมุดประชาชน Sembawang ได้รับการปรับปรุงและเปิดใหม่อีกครั้งในห้างสรรพสินค้า ส่วน library@orchard ปิดให้บริการครั้งแรกในปี 2007 เพื่อย้ายมาเปิดใหม่อีกครั้งบนถนนออร์ชาร์ด

การทำความเข้าใจความต้องการของผู้ใช้ผ่านการวิจัยและการมีส่วนร่วม

ห้องสมุด library@orchard ตั้งอยู่ท่ามกลางศูนย์การค้าที่โดดเด่นบนถนนออร์ชาร์ดซึ่งแตกต่างจากห้องสมุดอื่น ๆ ในเครือข่าย NLB ดังนั้นจึงต้องมีการออกแบบสำหรับผู้ใช้ที่มีความแตกต่างกันมาก และถือเป็นโอกาสดีสำหรับ NLB ที่จะทำให้วัยรุ่น วัยทำงาน วัยผู้ใหญ่ มาใช้บริการของห้องสมุด ซึ่งกลุ่มดังกล่าวตามปกติไม่ค่อยใช้ห้องสมุดแต่ก็จะมาเดินศูนย์การค้าบนถนนออร์ชาร์ดเป็นประจำจนเป็นส่วนหนึ่งของชีวิต ทั้งนี้ได้นำแนวคิด DesignThinking มาใช้กับห้องสมุด library@orchard เป็นครั้งแรก เพื่อให้การออกแบบห้องสมุดสามารถตอบสนองความต้องการของผู้ใช้ให้มากที่สุด NLB ได้เริ่มกระบวนการวางแผนการดำเนินการ รวมถึงการศึกษาข้อมูลต่าง ๆ เพื่อทำความเข้าใจกับชุมชนถึงความต้องการใช้บริการของห้องสมุดรวมถึงการวิเคราะห์ประชากรที่เป็นกลุ่มสมาชิกห้องสมุดข้อมูลทางประวัติศาสตร์และการวิเคราะห์เชิงพื้นที่ของห้องสมุดและรูปแบบการเข้าถึง นอกจากนี้ ยังมีกระบวนการมีส่วนร่วมของผู้ใช้ โดยการสัมภาษณ์และออกแบบสำรวจเพื่อรวบรวมข้อเสนอแนะ

แนวคิดการออกแบบและการเข้าถึงจิตใจของผู้ใช้ห้องสมุด library@orchard

ในการออกแบบห้องสมุด library@orchard นั้นคณะกรรมการห้องสมุดแห่งชาติสิงคโปร์ร่วมมือกับท้องถิ่นถึงวิธีการคิดสำหรับการออกแบบที่คำนึงถึงธรรมชาติของผู้ใช้ นับเป็นครั้งแรกของการนำแนวคิดดังกล่าวมาใช้ในการออกแบบห้องสมุดแนวใหม่ในทางโครงสร้าง โดยเปิดโอกาสให้ผู้ใช้ให้ข้อมูลในขั้นตอนการออกแบบ ดังนี้

1) ช่วงแรกของการทำความเข้าใจกับผู้ใช้และการวิจัยทางชาติพันธุ์: การสัมภาษณ์ผู้ที่ทำงานหรือผู้เข้าเยี่ยมชมในบริเวณถนนออร์ชาร์ด เพื่อทำความเข้าใจความต้องการของผู้ใช้และสร้างแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์การให้บริการของห้องสมุด สำหรับกรอบแนวคิดการให้บริการและพื้นที่ในห้องสมุด

2) ช่วงที่สองแนวคิดการออกแบบและขั้นตอนการสร้างต้นแบบ: จัดนิทรรศการต้นแบบโดยร่างต้นแบบไว้ในคอมพิวเตอร์ เพื่อให้สมาชิกของห้องสมุดและประชาชนสามารถเข้ามาแสดงความคิดเห็นและให้ข้อเสนอแนะ ก่อนนำผลสะท้อนดังกล่าวเข้าที่ประชุมกลั่นกรองการดำเนินการออกแบบโดยคำนึงถึงผู้มีส่วนได้เสีย

ขั้นตอนการรวบรวมข้อมูลทำให้เข้าใจในความคาดหวังและแรงบันดาลใจของผู้ใช้ห้องสมุดในปัจจุบัน บางส่วนของข้อมูลเหล่านี้ไม่เพียงนำไปใช้กับ library@orchard เท่านั้น แต่ยังเป็นข้อควรพิจารณาสำหรับการออกแบบห้องสมุดประชาชนในอนาคต

ห้องสมุดประชาชน Sembawang – การวิเคราะห์ข้อมูลและการสัมภาษณ์ผู้ใช้

การศึกษาข้อมูลของประชากรที่อาศัยอยู่ในบริเวณ Sembawang ตามที่สิงคโปร์สำรวจสำมะโนประชากรพื้นที่นี้มีสัดส่วนของเด็กเล็กอายุ 0-9 ผู้ใหญ่อายุ 30-40 ค่อนข้างสูงตรงกันข้ามประชากรวัยรุ่นและผู้สูงอายุ (50 ปีขึ้นไป) มีขนาดค่อนข้างน้อยเหล่านี้เป็นข้อมูลที่จะนำมาใช้สนับสนุนในการของบประมาณเพื่อการปรับปรุงห้องสมุด Sembawang ซึ่งมีทรัพยากรส่วนใหญ่เหมาะสำหรับการให้บริการในกลุ่มเด็ก และยังเป็นอีกห้องสมุดหนึ่งในเครือ NLB ที่เด็ก ๆ มาใช้บริการสูงอย่างต่อเนื่อง ทั้งสถิติประชากรและข้อมูลการใช้บริการเห็นได้ชัดว่าคนในวัยหนุ่มสาวและกลุ่มครอบครัวเป็นหัวใจสำคัญของ

บริเวณ Sembawang นอกจากนี้ ยังคาดว่าครอบครัวหนุ่มสาวจะย้ายเข้ามาอยู่บริเวณนี้มากขึ้น เนื่องจากมีการพัฒนาที่อยู่อาศัยจำนวนมากในพื้นที่ สิ่งเหล่านี้จึงมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจพัฒนาการให้บริการของห้องสมุด Sembawang ที่สามารถตอบสนองความต้องการของชุมชน

กระบวนการมีส่วนร่วมการออกแบบห้องสมุด Sambawang คณะผู้วิจัยได้สัมภาษณ์ประชาชนที่มาใช้ห้องสมุด คำแนะนำที่ได้รับจะถูกนำมาเป็นข้อมูลพื้นฐานในการออกแบบห้องสมุด ส่วนใหญ่ให้ข้อคิดเกี่ยวกับการจัดที่นั่งในห้องสมุด ที่มักจะถูกออกแบบไว้ให้ห่างจากชั้นหนังสือ ขณะที่ผู้ใช้ต้องการให้มีที่นั่งมากเพียงพอสำหรับทุกกิจกรรมของห้องสมุด ในส่วนพ่อแม่ได้แสดงความคิดเห็นว่าห้องสมุดยังขาดพื้นที่สำหรับผู้ปกครองและเด็กที่จะนั่งและอ่านด้วยกัน รวมทั้งการมีพื้นที่สำหรับเด็กทุกวัยอย่างเพียงพอ ทุกข้อคิดเห็นชี้ให้เห็นว่าการออกแบบพื้นที่ห้องสมุดสามารถทำอะไรได้มากขึ้นเพื่อรองรับความต้องการทั้งของเด็กและครอบครัว

การออกแบบห้องสมุดสำหรับชุมชนของเรา

เป็นการนำเสนอถึงเรื่องพื้นที่ภายในของ library @orchard และห้องสมุดประชาชน Sembawang ซึ่งเป็นพื้นที่ที่ได้รับการออกแบบมาเพื่อมุ่งเน้นการให้บริการของทั้งสองห้องสมุด และเป็น การตอบสนองความต้องการของผู้ใช้ที่แตกต่างกันได้อย่างมีประสิทธิภาพโดยมีรายละเอียดดังนี้

1. สตูดิโอและพื้นที่ว่างโล่งที่ library@orchard

เป็นการแสดงให้เห็นถึงความสำคัญในเรื่องของการออกแบบหลายแผนกของ library@orchard ได้รับการพิจารณาให้มีการออกแบบตกแต่งภายในเพื่อสร้างความโดดเด่นแตกต่างจากห้องสมุดประชาชนอื่น ๆ และแสดงให้เห็นถึงความมุ่งมั่นของห้องสมุด โดยให้ความสำคัญกับรูปแบบและบรรยากาศภายในซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นในการสร้างประสบการณ์สำหรับผู้ใช้บริการ อุปกรณ์เฟอร์นิเจอร์ เก้าอี้ ชั้นวาง และการจัดไฟ ถูกออกแบบให้มีลักษณะเฉพาะ ชั้นหนังสือถูกออกแบบให้มีลักษณะยืดหยุ่นและปรับเปลี่ยนได้ในฐานะที่เป็นสถานที่อ่านหนังสือที่อยู่ใจกลางของย่านการค้า library@orchard ต้องการที่จะให้ผู้ใช้รู้สึกผ่อนคลายจากฝูงชนและความวุ่นวายของแหล่งช้อปปิ้งโดยรอบ โดยการสร้างพื้นที่ที่ไม่ใหญ่โตแต่เป็นสถานที่รู้สึกสบายและอยู่ในใจผู้ใช้ การตกแต่งจึงมุ่งเน้นความเรียบง่ายและใช้สีที่เป็นแรงบันดาลใจให้ความรู้สึกสว่างและเปิดกว้าง นอกจากนี้ห้องสมุดยังให้ความสำคัญกับหนังสือและคอลเลกชันต่าง ๆ เพื่อตอบสนองประสบการณ์และความต้องการที่แตกต่างกันของผู้ใช้ห้องสมุดซึ่งมีทั้งพื้นที่สำหรับอ่านหนังสือ การทำงานที่มีประสิทธิภาพ ดังนั้นพื้นที่ห้องสมุดจึงต้องสามารถปรับเปลี่ยนได้และสะท้อนให้เห็นถึงความสมดุลระหว่างความเงียบสงบกับพื้นที่สนทนาที่สร้างความใกล้ชิดอย่างไม่เป็นทางการของคนในสังคม

2. การปรับปรุงพื้นที่สำหรับเด็กและครอบครัวที่ห้องสมุดประชาชน Sembawang

ห้องสมุด Sembawang ตั้งอยู่ในพื้นที่โดดเด่นเนื่องจากเป็นพื้นที่ที่มีประวัติศาสตร์เชื่อมโยงกับมรดกทางวัฒนธรรมของชุมชนท้องถิ่น คือ เป็นพื้นที่อุตสาหกรรมและการเดินเรือ (Industrial and Maritime) ที่ทันสมัย มุมทางประวัติศาสตร์ของห้องสมุดจึงเป็นอู่ซ่อมเรือและการต่อเรือ ซึ่งถูกเลือกมาเป็นรูปแบบ (Theme) การออกแบบตกแต่งภายในห้องสมุด โดยปรากฏให้เห็นในรายละเอียดการตกแต่งรวมถึงพื้นที่นั่งเล่นที่ได้แรงบันดาลใจจากการจัดส่งสินค้า

ด้วยความตระหนักถึงความสำคัญของการให้บริการ SBPL ได้ถูกออกแบบมาเพื่อส่งเสริมปฏิสัมพันธ์ทั้งของครอบครัวและการเรียนรู้ระหว่างวัยโดยตระหนักถึงการมุ่งเน้นการให้บริการ จึงมีการเปลี่ยนแปลงการออกแบบใหม่ในส่วนพื้นที่สำหรับเด็ก เพื่อการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการมีส่วนร่วมสำหรับเด็กในแต่ละวัย นอกจากนี้ SBPL ยังรักษาพื้นที่สำหรับผู้ใหญ่ วัยหนุ่มสาว ที่ต้องการพื้นที่เงียบสงบสำหรับการอ่าน ที่มีการแยกจากพื้นที่ของเด็ก ในการออกแบบพื้นที่สำหรับเด็กและพ่อแม่มีการอ้างอิงจาก The New Early Literacy Library ที่ได้รับการเปิดตัวที่หอสมุดภูมิภาค Jurong (Jurong Regional Library) ซึ่งมีการจัดองค์ประกอบของการเรียนรู้จากการสัมผัสหรือเคลื่อนไหว การวางตำแหน่งของเล่น การศึกษา โรดเอดส์ และเรื่องราวที่แสดงเป็นดิจิทัล นอกจากนี้ได้แยกพื้นที่สำหรับทารกและเด็กวัยหัดเดินให้เป็นพื้นที่ส่งเสริมจินตนาการสำหรับทารกและเด็กเล็กที่จะเรียนรู้ผ่านการเล่นและการสำรวจร่วมกับผู้ดูแลพื้นที่ พื้นที่นี้ยังจัดไว้สำหรับคอลเลกชันเพื่อการรู้หนังสือในช่วงต้น คอลเลกชันของคณะกรรมการหนังสือ และหนังสือภาพสำหรับผู้อ่านหนุ่มสาว ส่วนบริเวณสำหรับทารกและเด็กวัยหัดเดินถูกออกแบบให้มีพื้นที่สำหรับคลาน คุณลักษณะที่สำคัญของพื้นที่เหมือนกับได้สัมผัสเนินหญ้า เพื่อส่งเสริมจินตนาการการค้นพบและการสำรวจของเด็ก

เครือข่ายห้องสมุดที่ตอบสนองอย่างต่อเนื่อง

การออกแบบที่โดดเด่นของห้องสมุด library@orchard ได้ดึงดูดผู้ใช้บริการมากขึ้น และมีสมาชิกห้องสมุดใหม่ประมาณ 900 รายที่ลงทะเบียนนับตั้งแต่ห้องสมุดเปิดและยังได้รับการโพสต์ในสื่อสังคมหลายครั้งนอกจากนี้ผู้ใช้ใหม่บางส่วนเป็นคนหนุ่มสาวที่ทำงานในบริเวณใกล้เคียงที่ไม่ค่อยได้ใช้ห้องสมุด ได้กล่าวถึงการออกแบบห้องสมุดและวิธีการใหม่ ๆ ในการจัดแสดงทรัพยากรสารสนเทศเป็นแรงบันดาลใจให้พวกเขาเข้ามาใช้บริการ ทั้ง library@orchard และห้องสมุด Sembawang ควรได้รับพิจารณาให้เป็นต้นแบบของการออกแบบห้องสมุดในอนาคต นับตั้งแต่ห้องสมุดเปิดให้บริการในช่วงปลายปี 2014 ยังคงอยู่ในขั้นตอนของการสังเกตและการพูดคุยกับผู้ใช้ที่จะเรียนรู้เกี่ยวกับสิ่งที่ห้องสมุดออกแบบ รวมถึงการสำรวจว่ามีสิ่งใดที่ต้องดำเนินการต่อไป โดยทั่วไปห้องสมุดได้รับการตอบรับเชิงบวกจากผู้ใช้

NLB วางแผนที่จะปรับปรุงห้องสมุดประชาชนของสิงคโปร์ให้มีความก้าวหน้าและจะดำเนินการต่อในการออกแบบห้องสมุดใหม่ที่มีการตอบสนองต่อชุมชนและความต้องการของผู้ใช้ อย่างไรก็ตาม ในระยะที่ผ่านมาได้มีการเรียนรู้หลายสิ่งหลายอย่างจากการปรับปรุงพัฒนาห้องสมุดใหม่ทั้งสองแห่ง ผลที่ได้รับจากการเรียนรู้จะนำไปใช้กับการออกแบบและบริการของห้องสมุดอื่น ๆ ต่อไป

2. ท้องถิ่น – แอฟริกัน – โลก : พลวัตของสื่อยุคใหม่และการรับมือกับสื่อยุคใหม่ของห้องสมุด
(Local - African - Global: the Dynamics of News Media and How Libraries Cope with it) (Session 080)

2.1 หนังสือพิมพ์ภาษาเยอรมัน – ความก้าวหน้าในการเปลี่ยนเป็นรูปแบบดิจิทัลและการเข้าถึง (Newspapers in German Language – Progress in Digitisation and Accessibility)

โดย Ulrich Hagenah

หนังสือพิมพ์ได้รับการยอมรับมากขึ้นว่าเป็นแหล่งข้อมูลสำคัญของประวัติศาสตร์ที่ทันสมัย การฉลองครบรอบ 100 ปี ของสงครามโลกครั้งที่หนึ่งแสดงให้เห็นตัวอย่างที่หลากหลายในการนำเสนอผลงานทั้งในรูปแบบออนไลน์สิ่งพิมพ์ และนิทรรศการ ซึ่งเป็นการกระตุ้นความต้องการทางวิชาการ ตลอดจนความพยายามในการปรับปรุงหนังสือพิมพ์ภาษาเยอรมันให้เป็นรูปแบบดิจิทัล

โครงสร้างทางการเมืองของรัฐบาลกลางและนโยบายเงินทุนไม่เพียงพอ เป็นสองเหตุผลที่ทำให้ไม่มีการแปลงหนังสือพิมพ์ของเยอรมันยังคงค้างล่าช้า แต่มีอยู่สองสามประการในการพัฒนาอย่างต่อเนื่องซึ่งจะแสดงให้เห็นการปรับปรุงในด้านปริมาณและคุณภาพ การศึกษานี้พยายามที่จะสรุปประเด็นสำคัญโดยมุ่งเน้นไปที่ข้อหัวต่าง ๆ ดังนี้

- ความพยายามในการเปลี่ยนเป็นรูปแบบดิจิทัลของห้องสมุดในหลายภูมิภาค
- ผลลัพธ์ของโครงการ Europeana Newspapers การทำหนังสือพิมพ์ภาษาเยอรมันซึ่งเป็นโครงการนำร่อง
- การขับเคลื่อนโครงการของมูลนิธิวิจัยเยอรมัน และโครงการเปลี่ยนเป็นรูปแบบดิจิทัลในห้องสมุด 5 แห่ง พร้อมด้วยหนังสือพิมพ์เยอรมันจากศตวรรษที่ 17 ท่ามกลางประเทศอื่น ๆ ที่เปลี่ยนเป็นรูปแบบดิจิทัลแล้ว
- การรับรูปแบบใหม่ที่เหมาะสม เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการนำเสนอหนังสือพิมพ์ในสหบรรณานุกรมวารสารของเยอรมัน

การเปลี่ยนแปลงในการสแกนในรูปแบบดิจิทัลอย่างค่อยเป็นค่อยไปได้รับการตอบรับในเยอรมนี ขับเคลื่อนด้วยความต้องการทางวิชาการ ตลอดจนห้องสมุดที่มีบทบาทในเรื่องนี้โดยเฉพาะด้วยความรวดเร็วที่ได้รับการปรับแปลงไฟล์ดิจิทัลภาษาเยอรมัน กัดค้นจากภายนอก การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นการสรุปสถานะในการเข้าถึงและขั้นตอนที่ยังคงจะดำเนินการเกี่ยวกับวิธีการใช้งานที่ครอบคลุมหรืออย่างน้อยที่สุดการใช้หนังสือพิมพ์ที่เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ในเยอรมัน

โครงสร้างทางการเมืองของรัฐบาลกลางและนโยบายเงินทุนไม่เพียงพอ เป็นสองเหตุผลที่ว่าทำไมสถานะของการแปลงหนังสือพิมพ์เป็นรูปแบบดิจิทัลในเยอรมนียังคงล่าช้าและและไม่เป็นที่น่าพอใจ แต่มีสองสิ่งทีคล้ายกันของการพัฒนาที่กำลังเกิดขึ้นซึ่งแสดงให้เห็นถึงการปรับปรุงในเรื่องของปริมาณและคุณภาพ การปรับแปลงหนังสือพิมพ์เป็นรูปแบบดิจิทัลยังคงเป็นกระบวนการที่ต่างคนต่างทำ และผลที่ออกมาคือความแตกต่างกันในการจัดทำดัชนี รูปแบบการนำเสนอ การทำความเข้าใจในบริบทของการเปลี่ยนแปลงในการสแกนในรูปแบบดิจิทัลอย่างค่อยเป็นค่อยไป และความคิดของคนจำนวนมากในแต่ละภูมิภาคโดยเป็นการขับเคลื่อนจากความต้องการด้านวิชาการ การเรียกร้องหลายประการจากผู้คนในวงกว้าง ซึ่งบทบาทที่จะต้องเข้ามาดูแลเรื่องนี้จึงตกมาอยู่ที่ห้องสมุด โดยมีการจัดทำโครงการ DGP (Documentary Filmmakers Group) ซึ่งเป็นโครงการนำร่องโดยกิจการร่วมค้าของ Google ของห้องสมุดรัฐบาเวเรียและโครงการ Europeana Newspaper ซึ่งเป็นโครงการระดมทุนของมูลนิธิวิจัยเยอรมัน (DFG) สำหรับที่จะปรับแปลงไฟล์ของหนังสือพิมพ์เป็นคลังสารสนเทศดิจิทัลในขั้นตอนต่อไปในปี 2016/17

The image shows a screenshot of the DFG (Documentary Filmmakers Group) website. The page features a navigation bar at the top with links for 'About Us', 'Contact Us', 'Join Today', and 'Login'. A search bar is also present. The main content area is divided into several sections:

- RESOURCES:** A banner for the '5TH - 10TH JUNE 2015 SHEFFIELD DOCFEST' with a 'Special discount on passes for DFG members'.
- HOME NEWS TRAINING MEMBERS RESOURCES:** A vertical navigation menu on the right side.
- About us:** A section with the DFG logo and text describing the organization's mission to promote documentary filmmaking in the UK. It includes a quote from Marc Assis: "Over the past few years I have been involved in numerous DFG master classes and events and have experienced first hand the importance of such an organisation. Whatever aspect of documentary filmmaking you are involved in, I can honestly say, you will benefit from one of the many courses offered." It also states that DFG is the leading provider of industry-focused training for established and aspiring documentary filmmakers.
- WELCOME to the home of BRITISH DOCUMENTARY:** A section with a large 'd' graphic and text welcoming visitors to the DFG's national organization for documentary filmmaking. It mentions that they are an independent body focused on industry practice and working to provide high-level training, community, resources, and opportunities for documentary filmmakers in the UK and throughout the world.
- Sign up to our newsletter:** A call to action at the bottom right with a 'Join Today' button.

2.2 จากหนังสือพิมพ์ในประวัติศาสตร์สู่หนังสือพิมพ์อิเล็กทรอนิกส์ ความท้าทาย สำหรับห้องสมุด (From historical newspaper to e-newspaper. Challenge for libraries)

โดย *Krista Kiisa*

ในปัจจุบันเราเผชิญกับความจริงที่ว่าข่าวกำลังจะย้ายจากสื่อที่เป็นกระดาษไปสู่เว็บไซต์มากขึ้น สำหรับห้องสมุดเป็นเรื่องที่ค่อนข้างท้าทายในการรับมือกับสถานการณ์นี้ เพื่อที่จะจัดการกับความผันแปรของข้อมูลซึ่งมีความแตกต่างกันด้วยชนิดของสื่อที่ถูกนำมาใช้ในการเผยแพร่กุญแจสำคัญคือความร่วมมือในการใช้งานเพื่อสร้างความสัมพันธ์ระหว่างระบบการจัดเก็บข้อมูลและวัตถุประสงค์ และการกำหนดสำหรับรูปแบบการเก็บข้อมูลซึ่งเป็นการเก็บรักษาในระยะยาวและสามารถเข้าถึงได้

ห้องสมุดแห่งชาติเอสโตเนีย (National Library of Estonia : NLE) มีกระบวนการทำงานที่แตกต่างกัน 3 ประเภทที่นำมาใช้สำหรับหนังสือพิมพ์ คือ การดูแลด้วยการแปลงเป็นดิจิทัล (digitization) สำหรับหนังสือพิมพ์เก่าที่มีความเปราะบาง ซึ่งการแปลงเป็นดิจิทัลนี้ช่วยลดความเสี่ยงที่จะเกิดทั้งในรูปแบบและสื่อและเพื่อจำกัดการใช้เอกสารที่เป็นต้นฉบับ ขณะที่หนังสือพิมพ์ที่แปลงเป็นดิจิทัลสามารถเข้าถึงได้สะดวก คัดเลือกบทความได้ตามที่ต้องการและสามารถพิมพ์ออกมาในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ได้ นอกจากนี้ยังช่วยประหยัดพื้นที่จัดเก็บในห้องสมุด

บทนำ

ปัญหาที่ห้องสมุดกำลังเผชิญในปัจจุบันนี้ซึ่งเป็นที่รู้จักกันดี คือ การเพิ่มขึ้นของรูปแบบสื่อและข้อมูลเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวัน กระดาษถูกนำมาใช้เป็สื่อกลางในการจัดเก็บข้อมูลทั้งที่เป็นข้อความและภาพมานานหลายศตวรรษ แต่โดยธรรมชาติของวัสดุที่นำมาผลิตเมื่อเวลาผ่านไปก็ทำให้กระดาษเกิดความเสียหายได้ อย่างไรก็ตามหนังสือพิมพ์นับเป็นสิ่งพิมพ์ที่บันทึกเรื่องราวต่าง ๆ ทั้งที่เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์ในอดีต และยังมีเหมาะสมในการเป็นสิ่งพิมพ์ที่นำเสนอเหตุการณ์ต่าง ๆ ในยุคปัจจุบันด้วย สำหรับพลเมืองของเอสโตเนียการใช้อินเทอร์เน็ตเป็นเรื่องธรรมชาติที่ทุกคนมีสิทธิใช้

มีคำกล่าวว่า “คุณไม่สามารถหาสถานที่ในเอสโตเนียได้ถ้าคุณไม่ใช้อินเทอร์เน็ต” หมายความว่าข่าวและข้อมูลของเอสโตเนียนั้นสามารถสืบค้นได้ผ่าน news portals RSS feed และ blogs ฯลฯ การรวบรวมคอลเลคชันที่สมบูรณ์และเต็มรูปแบบของหนังสือพิมพ์จึงไม่ใช่เรื่องง่าย และจำเป็นต้องใช้ขั้นตอนในการทำงานที่แตกต่างกัน รวมทั้งการทำงานไปพร้อมกันกับหนังสือพิมพ์ที่เป็นกระดาษและหนังสือพิมพ์ดิจิทัล การนำเสนอจึงเป็นการอธิบายถึงวิธีการที่แตกต่างกันในการจัดการกับหนังสือพิมพ์ในเอสโตเนีย และอธิบายเกี่ยวกับการปัญหาในปัจจุบันสำหรับการเข้าถึงหนังสือพิมพ์ และแนวโน้มที่ผ่านมาเกี่ยวกับพฤติกรรมเผยแพร่และการขายข่าวซึ่งมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว บางครั้งอาจทำให้มีการทำงานเกิดขึ้นโดยไม่คาดคิดซึ่งมันเป็นเรื่องยากมากสำหรับห้องสมุดที่จะปรับเปลี่ยนกระบวนการทำงานให้เป็นไปอย่างราบรื่นโดยไม่สะดุด นอกจากนี้งานของห้องสมุดที่เกี่ยวข้องกับหนังสือพิมพ์มีตัวแปรมากที่สุดในปัจจุบัน และมักจะพบกับคำถามมากขึ้นเรื่อย ๆ ว่าอะไรคือสถานการณ์จริงที่เราต้องรับมือเมื่อมีการพูดถึงการจัดการกับข่าวและหนังสือพิมพ์ในห้องสมุด

ความสำคัญอันดับแรกของห้องสมุดแห่งชาติในการทำงานกับหนังสือพิมพ์ คือ การประมวลผลและการเก็บเป็นวัสดุอิเล็กทรอนิกส์เฉพาะฉบับปัจจุบันด้วย NLE ซึ่งจะซื้อหนังสือพิมพ์ประจำวันและดำเนินการจัดเก็บ ข้อมูลส่วนใหญ่อยู่ในรูปแบบ PDF ที่จะส่งไปห้อง server ของห้องสมุดทุกเช้า ปัจจุบันเอสโตเนียยังไม่มีกฎหมายสนับสนุนสำหรับกิจกรรมดังกล่าว ดังนั้นในการเจรจากับสำนักพิมพ์จึงเน้นอยู่บนความปรารถนาดีและวัตถุประสงค์ที่จะเก็บรักษามรดกทางวัฒนธรรมของชาติ สำหรับขั้นตอนการทำงานมีการจัดระเบียบโดยสำนักพิมพ์ของหนังสือพิมพ์เป็นผู้ส่งไฟล์ preprint ไปยัง FTP-server ของห้องสมุด ในขณะที่ยังไม่ได้มีกฎหมายบังคับให้สำนักพิมพ์ต้องทำแต่ดำเนินการด้วยความสมัครใจซึ่งนับว่าสำนักพิมพ์เป็นผู้ที่อยู่เบื้องหลังในการรักษาคุณค่าของการจัดเก็บข้อมูลดิจิทัล ในช่วงเวลาจัดทำไฟล์อิเล็กทรอนิกส์ได้ดาวน์โหลดจาก 65 สำนักพิมพ์ รวมทั้งหมดเข้าด้วยกัน โดยมีหนังสือพิมพ์ 663 รายชื่ออยู่ในรูปแบบดิจิทัลทั้งที่เป็นหนังสือพิมพ์ประจำวันรายสัปดาห์ และที่ตีพิมพ์ทั้งในส่วนกลางและท้องถิ่น

ห้องสมุดแห่งชาติเอสโตเนียมีหนังสือพิมพ์ทั้งส่วนกลางและส่วนภูมิภาค ซึ่งการจัดเก็บถือเป็นโอกาสดีสำหรับห้องสมุดในการประหยัดงบประมาณโดยไม่จำเป็นต้องซื้อหลายฉบับเพื่อให้บริการผู้ใช้ห้องสมุดหรือสำหรับเจ้าหน้าที่ของหน่วยงาน สำหรับการพิมพ์ไฟล์อิเล็กทรอนิกส์ server ของห้องสมุดพร้อมให้บริการตั้งแต่เวลา 9.00 น. ในปัจจุบันนี้สมาคมหนังสือพิมพ์ the Estonian Newspaper Association (EALL) เป็นผู้ให้การสนับสนุนและยังเป็นส่วนหนึ่งของข้อตกลงในการเผยแพร่โดย server NLE ซึ่งเป็น server กลางและสามารถดาวน์โหลด pre-print files จาก FTP ซึ่งเป็น server ของห้องสมุดเพื่อใช้งานในเชิงพาณิชย์

ระบบดิจิทัลสำหรับการเก็บรักษา

คอลเลกชันหนังสือพิมพ์ตั้งแต่อดีตเป็นวัสดุของห้องสมุดที่ถูกนำมาแปลงเป็นดิจิทัลและสามารถกล่าวได้ว่าห้องสมุดมีการ digitize หรือการแปลงเอกสารให้เป็นดิจิทัลมากที่สุดในภาษาเอสโตเนียปัจจุบันมีมากกว่า 400 ชื่อ และมี 1.5 ล้านหน้าที่ทำการ digitize จากต้นฉบับ แต่ส่วนใหญ่สามารถเข้าถึงได้เพียงภาพเท่านั้น การนำเสนอเนื้อหาของหนังสือพิมพ์ทั้งที่เผยแพร่บนเว็บและบนกระดาษ มักจะมีความแตกต่างกันโดยสิ้นเชิงดังนั้นจึงมีความจำเป็นที่จะต้องมีการจัดเก็บข้อมูลอย่างสร้างสรรค์จากเว็บไซต์หนังสือพิมพ์ กระบวนการจัดเก็บได้มีการนำมาพัฒนาในช่วงปีที่ผ่านมา โดยมีกฎหมาย (Legal Deposit Law) สนับสนุนและรองรับ แต่ห้องสมุดมีทรัพยากรไม่เพียงพอและไม่มีทักษะในการจัดเก็บที่ครอบคลุมข้อมูลแบบ dynamic จากเว็บไซต์หนังสือพิมพ์ ซึ่งมีความซับซ้อนมากขึ้นทุก ๆ วัน

ปัจจุบันเอสโตเนียมีวิธีการจัดเก็บเว็บตามหลักการโดยเลือกที่จะทำงานร่วมกับ Estonian memory institution specialists ภายใต้คำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญการจัดเก็บเว็บไซต์ ซึ่งมีการกำหนดหลักเกณฑ์ทั่วไปสำหรับการเลือกและการจัดเก็บวัสดุออนไลน์สำหรับการคัดเลือกและจัดเก็บเว็บหนังสือพิมพ์ พิจารณาจากการนำเสนอเหตุการณ์สำคัญ ๆ ของประเทศ โดยจัดรวบรวมเป็นชุดพิเศษ ได้แก่ การเก็บข้อมูลที่เผยแพร่ในหนังสือพิมพ์และเว็บท่า (portals) ที่นำเสนอข่าวเกี่ยวกับการเลือกตั้งของรัฐสภา โอลิมปิกเกมส์ และกิจกรรมทางวัฒนธรรมของชาติ เป็นหลัก จากนั้นจึงจะพิจารณาจัดเก็บเว็บท่าข่าวประจำวันเหตุผลของการจัดเก็บเว็บไซต์เหล่านี้เพราะมันเป็นไปได้ที่จะคาดการณ์ได้ว่าสิ่งใดมีความสำคัญสำหรับนักวิจัยและผู้ใช้ในอนาคตก ทำให้มีความจำเป็นที่จะต้องรวบรวมและจัดเก็บภาพรวม

ของ Estonian national Web อย่างสม่ำเสมอ การจัดเก็บเว็บครั้งแรกเริ่มต้นในเดือนพฤศจิกายน ค.ศ. 2015 เป็น Web-based วารสาร ซึ่งจำนวนข้อมูลขึ้นอยู่กับความถี่ของการเผยแพร่

การเข้าถึง

ห้องสมุดแห่งชาติเอสโตเนียมีจุดประสงค์หลัก คือ การรวบรวมหนังสือพิมพ์และการรายการข่าวในลักษณะหนึ่งรายการต่อสถานที่ สำหรับเหตุผลที่เรียกเว็บทำนี้ว่า “DIGAR” (Digital Archive) มาจากหนังสือพิมพ์เอสโตเนีย (dea.digar.e) ได้เปิดตัวในเดือนตุลาคม 2014 ซึ่งจุดมุ่งหมายของคอลเลกชัน DIGAR ของหนังสือพิมพ์เอสโตเนีย คือ การให้บริการจุดเดียวในการเข้าถึงเว็บทำทั้งหมดทั้งที่เป็นไฟล์ก่อนพิมพ์ (pre-print files) ที่แปลงเป็นแบบดิจิทัลและหนังสือพิมพ์ดิจิทัล รวมถึงหนังสือพิมพ์ที่มีการเผยแพร่ในประเทศและต่างประเทศ สำหรับการประมวลผลเนื้อหาฉบับเต็ม (fulltext) ค้นหาได้เฉพาะบทความ โดยใช้ซอฟต์แวร์ CCS (Content Conversion Specialists software) docWORKS ซึ่งเป็นการพัฒนาร่วมกับประเทศนิวซีแลนด์ โดยบริษัท DL Consulting Ltd. สำหรับเว็บทำออนไลน์ในเดือนตุลาคม ค.ศ. 2014

การจัดเก็บดิจิทัลของห้องสมุดแห่งชาติ หรือ DIGAR ประกอบด้วย คอลเลกชันวารสาร มีการจัดทำหนังสือพิมพ์ดิจิทัลและสำเนาดิจิทัลของเอกสารเก่าที่มีการเผยแพร่ในเอสโตเนีย ซึ่งเปิดให้เข้าถึงในช่วงที่ห้องสมุดยังไม่มีระบบใหม่ โดยมีจุดมุ่งหมาย คือ การถ่ายโอนหนังสือพิมพ์จาก interface ที่เก็บหนังสือพิมพ์ดิจิทัลหลักไปยังเว็บทำหนังสือพิมพ์ใหม่ใน ค.ศ. 2016 ความพยายามในเบื้องต้น คือ การซื้อที่หนังสือพิมพ์ใหม่ที่สามารถเข้าถึงได้ที่เว็บทำ dea.digar.ee สำหรับผู้ใช้บริการที่ต้องการเข้าถึงหนังสือพิมพ์ที่ตีพิมพ์ในช่วง ค.ศ. 2014-2015 ห้องสมุดได้ดำเนินการถ่ายโอนข้อมูลจากฐานข้อมูลเก่าไปสู่ฐานข้อมูลใหม่ และเปิดใหม่ให้บริการพร้อมกับหนังสือพิมพ์ฉบับปัจจุบันระบบที่พัฒนานี้ได้คำนึงถึงผลประโยชน์ของผู้เผยแพร่เป็นหลัก ซึ่งตามกฎหมายเอกสารฉบับเต็มที่อยู่ในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์สามารถเข้าถึงได้ในห้องสมุดแห่งชาติเอสโตเนียและในห้องสมุดมหาวิทยาลัย Tartu University of Tartu Library โดยไม่มีข้อจำกัดในการใช้ และสามารถสอบถามข้อมูลและดูข้อมูลทางบรรณานุกรมของบทความทั้งหมดได้ สำหรับข้อมูลที่เป็นข้อจำกัดในการเข้าถึงให้เป็นไปตามข้อกำหนดของผู้เผยแพร่

2.3 เทคโนโลยีสารสนเทศและผลกระทบต่อการใช้หนังสือพิมพ์ในห้องสมุด

มหาวิทยาลัยของประเทศไนจีเรีย (Information Communication Technology - ICT) and its effect on Newspaper Utilisation in University Libraries in Nigeria)

โดย Olatundun Oluwatoyin Oyewumi, Gabriel O. Alegbeleye และ Fehintola

Nike Onifade

การให้บริการหนังสือพิมพ์เป็นบริการที่สำคัญของห้องสมุดมหาวิทยาลัย เพราะเป็นการให้บริการที่ทันสมัยและทันเหตุการณ์แก่ผู้ใช้บริการ หนังสือพิมพ์เป็นช่องทางหลักในการสื่อสารและเป็นแหล่งข้อมูลที่เป็นปัจจุบันในด้านต่าง ๆ ของประเทศ เช่น การเมือง เศรษฐกิจ อุตสาหกรรม สิ่งแวดล้อม

การเกษตร สังคมและวัฒนธรรม เป็นต้น แต่เนื่องจากในปัจจุบันอินเทอร์เน็ตได้เข้ามามีบทบาทต่อการเข้าถึงข้อมูล ห้องสมุดมหาวิทยาลัยจึงจำเป็นต้องบริหารจัดการการให้บริการหนังสือพิมพ์ในรูปแบบใหม่ให้การเข้าถึงข้อมูลบนหน้าหนังสือพิมพ์เป็นไปอย่างกว้างขวางและรวดเร็วมากยิ่งขึ้น

ในปัจจุบันที่ดิจิทัลกำลังกลายเป็นส่วนหนึ่งในชีวิตประจำวัน การแปลงข้อมูลเป็นดิจิทัล (digitization) ได้กลายเป็นกิจกรรมหลักของห้องสมุดไปแล้ว และถือเป็นวิธีการที่ดีที่ทำให้ผู้ใช้บริการเข้าถึงข้อมูลของห้องสมุดได้อย่างรวดเร็วในขณะที่ห้องสมุดก็ได้ประโยชน์เช่นกันในด้านการจัดเก็บและดูแลรักษาทรัพยากรข้อมูลของหนังสือพิมพ์

ในกรณีศึกษาของห้องสมุดมหาวิทยาลัยในประเทศไนจีเรีย ซึ่งส่วนใหญ่มีคอลเลกชัน (collection) หนังสือพิมพ์ทั้งฉบับเก่าและฉบับปัจจุบัน ซึ่งจำเป็นต้องใช้พื้นที่มากในการจัดเก็บหนังสือพิมพ์จำนวนมากเหล่านี้ นอกจากปัญหาพื้นที่การจัดเก็บ การจัดระบบสำหรับการใช้งานหนังสือพิมพ์ก็ยังไม่เหมาะสม ทั้งการจัดทำดัชนี (index) และการจัดทำบทคัดย่อ (abstract) เพื่อให้ผู้ใช้บริการได้สืบค้นเพื่อหาข้อมูลตามต้องการได้อย่างรวดเร็วและทันต่อการใช้งาน นอกจากนี้ การค้นหาข้อมูลจากหนังสือพิมพ์ฉบับเก่ายังเป็นปัญหาเช่นกันซึ่งความท้าทายที่เกิดขึ้น คือ จะทำอย่างไรให้ผู้ใช้บริการเข้าถึงข้อมูลจากหนังสือพิมพ์เก่าได้อย่างรวดเร็วตามความต้องการใช้งานของแต่ละบุคคล

มหาวิทยาลัยหลายแห่งในไนจีเรียกำลังจะไม่มีพื้นที่ในการจัดเก็บหนังสือพิมพ์ รวมทั้งขาดงบประมาณในการจัดเก็บรักษาทรัพยากรห้องสมุด โดยเฉพาะคอลเลกชันหนังสือพิมพ์ ดังนั้น ห้องสมุดมหาวิทยาลัยควรมีคณะกรรมการเพื่อจัดทำโครงการทรัพยากรห้องสมุดแบบดิจิทัล เพื่อแปลงหนังสือพิมพ์เป็นดิจิทัลไฟล์ก่อนที่หนังสือพิมพ์จะสูญหาย แล้วนำดิจิทัลไฟล์นั้นเผยแพร่และให้บริการบนเว็บไซต์ ทั้งนี้ ห้องสมุดมหาวิทยาลัยในไนจีเรียควรส่งบรรณารักษ์และเจ้าหน้าที่ห้องสมุดที่มีความตั้งใจไปศึกษาดูงาน และฝึกปฏิบัติอย่างต่อเนื่องเพื่อให้บุคลากรสามารถปฏิบัติงานได้จริงทั้งในระยะสั้นและระยะยาว

นอกจากนี้ ห้องสมุดมหาวิทยาลัยควรมีระบบคอมพิวเตอร์และระบบอินเทอร์เน็ตที่มีคุณภาพ เพื่อให้สามารถบริการหนังสือพิมพ์ออนไลน์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้ใช้บริการสามารถสมัคร (subscribe) เพื่อใช้บริการหนังสือพิมพ์แบบออนไลน์ สามารถสืบค้นและนำข้อมูลหนังสือพิมพ์มาใช้ได้ง่ายและรวดเร็ว โดยผ่าน world wide web นอกจากนี้ ควรมีระบบไฟฟ้าสำรองด้วยหากมีปัญหาไฟฟ้า ขัดข้องในมหาวิทยาลัย เพื่อให้ผู้ใช้บริการสามารถสืบค้นหนังสือพิมพ์ได้อย่างต่อเนื่อง ดังนั้น สิ่งที่สำคัญของการให้บริการข้อมูลดิจิทัลคือจะทำอย่างไรไม่ให้ระบบอินเทอร์เน็ตและการสื่อสารในห้องสมุดมหาวิทยาลัย ขัดข้อง นอกจากนี้ หน่วยบริการคอมพิวเตอร์ในห้องสมุดมหาวิทยาลัยควรได้รับการปรับปรุงด้วย เพราะปัจจุบันผู้ใช้บริการห้องสมุดมีแนวโน้มสืบค้นทรัพยากรห้องสมุดผ่านเครื่องคอมพิวเตอร์มากขึ้น และจำนวนผู้เข้ามาใช้บริการของห้องสมุดมหาวิทยาลัยในแต่ละวันก็มีเพิ่มขึ้นมากขึ้นด้วย

2.4 การเข้าถึงข้อมูลหนังสือพิมพ์ในรูปแบบต่าง ๆ จากแอฟริกา: ปัญหาของภูมิภาค อเมริกาเหนือ / โลก (Access to Print, Digitized, and Born-Digital Newspapers from Africa: The North American /Global Conundrum)

โดย James Simon

หนังสือพิมพ์และสารสนเทศอื่น ๆ จากแอฟริกา เป็นข้อมูลปฐมภูมิที่มีคุณค่าสำหรับการทำวิจัย สถาบันวิจัยในทวีปอเมริกาเหนือ อาทิ ศูนย์ห้องสมุดวิจัย (the Center for Research Libraries: CRL) หอสมุดสภาองเกรส (the Library of Congress) และห้องสมุดทางวิชาการสำคัญ ๆ ในประเทศสหรัฐอเมริกาและแคนาดา ได้ลงทุนในการสร้างคอลเล็กชัน (collection) ขนาดใหญ่ของหนังสือพิมพ์แอฟริกา ทั้งแบบเอกสารสิ่งพิมพ์ ไมโครฟิล์ม และไฟล์ดิจิทัล แต่เนื่องจากปัจจุบันนักวิชาการและนักวิจัยสืบค้นข้อมูลบนอินเทอร์เน็ตมากขึ้น ประกอบกับต้นทุนสำหรับการจัดเก็บสิ่งพิมพ์สูงขึ้น จึงส่งผลให้คอลเล็กชัน หนังสือพิมพ์จากแอฟริกาในสหรัฐอเมริกาและแคนาดามีขนาดเล็กลง

ที่ผ่านมาในช่วงที่สหรัฐอเมริกาให้ความสนใจจัดทำคอลเล็กชันหนังสือพิมพ์จากแอฟริกา หอสมุดในสหรัฐอเมริกาสามารถจัดเก็บหนังสือพิมพ์ได้เกือบทุกประเทศในทวีปแอฟริกา และได้มากกว่า 500 ชื่อหนังสือพิมพ์ แต่มีเพียงหอสมุดสภาองเกรสเท่านั้นที่มีคอลเล็กชันขนาดใหญ่โดยจัดเก็บเป็นไมโครฟิล์มซึ่งมีวัตถุประสงค์หลักเพื่อการดูแลรักษาเป็นหลัก ส่วนคลังข้อมูลหนังสือพิมพ์แอฟริกาของสถาบันอื่น ๆ ในสหรัฐอเมริกา เน้นจัดเก็บหนังสือพิมพ์ฉบับปัจจุบัน อาทิ หอสมุดของมหาวิทยาลัยนอร์ธเวสเทิร์น หอสมุดสาธารณะของรัฐนิวยอร์ก หอสมุดของมหาวิทยาลัยสแตนฟอร์ด หอสมุดของมหาวิทยาลัยแคลิฟอร์เนีย หอสมุดของมหาวิทยาลัยฮาร์วาร์ด และหอสมุดของมหาวิทยาลัยเยล สำหรับศูนย์ห้องสมุดวิจัย (CRL) ซึ่งก่อตั้งขึ้นเมื่อ ค.ศ. 1949 มีบทบาทในการสร้างความร่วมมือในการจัดเก็บและรักษาหนังสือพิมพ์จากแอฟริกา นับตั้งแต่ก่อตั้งศูนย์ห้องสมุดวิจัย (CRL) ได้จัดทำคอลเล็กชันของสื่อข่าวต่างประเทศไว้เป็นจำนวนมาก และยังทำหน้าที่เป็นหน่วยงานสนับสนุนในการสร้างความร่วมมือด้านการเก็บรักษาสื่อสิ่งพิมพ์ร่วมกับสื่อต่างประเทศเพื่อการวิจัยอีกด้วย

อย่างไรก็ตาม ปัจจุบันห้องสมุดต่าง ๆ ในทวีปอเมริกาเหนือ กำลังเผชิญกับปัญหาเรื่องการจัดเก็บสื่อสิ่งพิมพ์ โดยเฉพาะหนังสือพิมพ์ ทั้งเรื่องงบประมาณ พื้นที่ในการจัดเก็บ และความเชี่ยวชาญของผู้ปฏิบัติงานเพื่อดูแลรักษาสิ่งพิมพ์จำนวนมากเหล่านี้ ประกอบกับความเปลี่ยนแปลงของรูปแบบการเข้าถึงข้อมูล หอสมุดหลายแห่งในสหรัฐอเมริการวมทั้งในแคนาดา จึงลดการจัดเก็บหนังสือพิมพ์ในรูปแบบสิ่งพิมพ์ ซึ่งแนวโน้มที่เกิดขึ้นนี้ส่งผลต่อคอลเล็กชันหนังสือพิมพ์จากแอฟริกาด้วย

ดังนั้น ห้องสมุดต่าง ๆ ในทวีปอเมริกาเหนือจึงหันมาให้ความสำคัญกับการให้บริการข้อมูลผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ โดยการแปลงไฟล์เป็นดิจิทัล หรือ digitization แต่สิ่งที่เป็นความท้าทายของการแปลงไฟล์เป็นดิจิทัลก็คือข่าวที่ผลิตในประเทศซีกโลกใต้ยังเผยแพร่ออกมาในรูปแบบสิ่งพิมพ์เป็นส่วนใหญ่ ซึ่งหมายความว่าหนังสือพิมพ์อีกเป็นจำนวนมากยังไม่ได้จัดทำเป็นดิจิทัลไฟล์นอกจากนี้ สิ่งที่เป็นความท้าทายอีกประการหนึ่ง คือ หนังสือพิมพ์จากบางประเทศในแอฟริกาก็มีความเป็นเอกลักษณ์ (unique) และ

ไม่ได้มีการเผยแพร่มากนัก ดังนั้น สื่อสิ่งพิมพ์จากประเทศเหล่านี้จึงต้องได้รับการจัดเก็บอย่างดีเพื่อให้ต้นฉบับยังคงอยู่สมบูรณ์ เพื่อเป็นประโยชน์สำหรับการศึกษาและการทำวิจัย

สำหรับข้อเสนอที่สำคัญ คือ ห้องสมุดควรร่วมมือกัน โดยจัดทำเป็นแหล่งข้อมูลเปิดขนาดใหญ่ของโลก (a vast pool of global resources) สำหรับนักวิจัย แม้อูเหมือนว่าจะเป็นความท้าทายที่ยุ่ยากซับซ้อน แต่หากได้รับความร่วมมือจากหลาย ๆ ฝ่าย ทั้งสำนักพิมพ์ตัวแทนจัดหาหนังสือพิมพ์ ผู้กำหนดนโยบาย องค์กรด้านวัฒนธรรม และห้องสมุดก็จะทำให้เป้าหมายที่ตั้งไว้เป็นผลสำเร็จได้ ซึ่งจะ เป็นประโยชน์อย่างยิ่งสำหรับการทำงานด้านวิชาการและวิจัยต่อไป

2.5 การอนุรักษ์หนังสือพิมพ์ของรัฐเคนทักกี จากยุคอนาล็อกสู่ยุคดิจิทัล

(Preserving Kentucky's Newspapers: Analogue Beginnings to Digital Frontier)

โดย *Kopana Terry และ Eric Weig*

ในช่วงแรกการดูแลรักษาหนังสือพิมพ์ ได้ใช้การจัดเก็บเป็นแบบไมโครฟิล์มขนาด 35 มิลลิเมตร โดยมีการจัดทำครั้งแรกโดยหนังสือพิมพ์ NEW York Times เมื่อ ค.ศ. 1930 หลังจากนั้นก็มีหลายบริษัท เปิดให้บริการจัดเก็บสิ่งพิมพ์เป็นไมโครฟิล์ม ซึ่งห้องสมุดมหาวิทยาลัยเคนทักกี (University of Kentucky Libraries: UKL) ก็เป็นห้องสมุดแรก ๆ ที่ใช้ไมโครฟิล์มสำหรับการดูแลรักษาสิ่งพิมพ์ สำหรับเรื่องราวการจัดเก็บและรักษาดูแลหนังสือพิมพ์ของ UKL ได้เริ่มต้นขึ้นเมื่อ 50 กว่าปีที่แล้ว โดย Dr. Thomas D. Clark ซึ่งเป็นอาจารย์ด้านประวัติศาสตร์และ Dr. Lawrence S. Thompson ผู้อำนวยการบรรณารักษ์ได้ทำงานร่วมกันเพื่อจัดเก็บและรักษาหนังสือพิมพ์ของรัฐเคนทักกี สหรัฐอเมริกา ซึ่งบุคคลทั้งสองท่านก็ประสบความสำเร็จพอสมควรในการดำเนินโครงการดูแลรักษาหนังสือพิมพ์ของ UKL โดยปีนี้ (ค.ศ. 2015) เป็นปีที่ 60 ของโครงการดังกล่าวแล้ว

ใน ค.ศ. 1998 ซึ่งเป็นช่วงเวลาของการปรับปรุงการจัดเก็บรักษาสิ่งพิมพ์ ประมาณร้อยละ 42 ของครัวเรือนทั้งหมดในสหรัฐอเมริกามีคอมพิวเตอร์ใช้ประจำบ้าน และร้อยละ 26 มีอินเทอร์เน็ตใช้ ดังนั้น ความต้องการเข้าถึงข้อมูลออนไลน์ของห้องสมุดจึงสูงขึ้น และบรรณาสถาบันด้านวัฒนธรรมก็ได้รับ กระแสนั้นด้วย แต่การทำข้อมูลให้อยู่ในรูปแบบดิจิทัลหรือการแปลงข้อมูลในเวลานั้นยังไม่ก้าวหน้ามากนัก ทั้งนี้เพราะหนังสือพิมพ์เป็นสิ่งพิมพ์ที่มีขนาดใหญ่ มีการจัดหน้าเป็นแบบคอลัมน์ และตัวหนังสือมีขนาดเล็ก จึงทำให้มีความยุ่งยากในการนำมาแปลงเป็นดิจิทัลไฟล์

โครงการดูแลรักษาหนังสือพิมพ์ที่ UKL ได้ทดลองวิธีการจัดเก็บและดูแลรักษาหนังสือพิมพ์มาตลอดกว่า 60 ปี เพื่อที่จะจัดเก็บสิ่งพิมพ์ของคนรุ่นเก่าเพื่อส่งต่อไปให้คนอีกรุ่นในอนาคต และเพื่อให้บริการข้อมูลแก่นักวิจัย นักประวัติศาสตร์ และบุคคลทั่วไป ปัจจุบันมหาวิทยาลัยเคนทักกีได้จัดทำกระบวนการอัตโนมัติเพื่อ digitize หนังสือพิมพ์ที่ถูกรวบรวมขึ้นมาเป็นดิจิทัลตั้งแต่เริ่มแรก (born-digital newspapers) ตามกรอบความคิดและขั้นตอนการทำงานแบบ Paper Vault ที่ Mr. Eric Weig และ Mr. Michael Slone เป็นผู้คิดค้นกระบวนการดังกล่าวช่วยให้ประหยัดเวลาและงบประมาณแต่สิ่ง

จัดเก็บยังมีคุณภาพดีนอกจากนี้ UKL ยังได้มีการนำเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้สนับสนุนการดำเนินงานดังกล่าวด้วย เพื่อแปลงหนังสือพิมพ์ที่มีความสำคัญทางประวัติศาสตร์เป็นดิจิทัลไฟล์แม้ว่า UKL ประสบความสำเร็จในการดำเนินโครงการดังกล่าว แต่ก็ยังมีสิ่งที่จะต้องพัฒนาปรับปรุงต่อไป เพราะความต้องการใช้ข้อมูลผ่านระบบออนไลน์เพิ่มสูงขึ้นเรื่อย ๆ

2.6 ความคิดเห็นและทัศนคติในระบบบันทึกลำดับเหตุการณ์ของสหรัฐอเมริกา:

การใช้ข่าวสำหรับการศึกษาและการเผยแพร่ความรู้ (Voices and Viewpoints in Chronicling America: Uses of Historical News for Education and Outreach)

โดย *Tonijala Penn, Robin Butterhof และ Deborah Thomas*

ในช่วงสามศตวรรษที่ผ่านมา หนังสือพิมพ์ได้พัฒนาเป็นบันทึกเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์จากท้องถิ่นสู่ภูมิภาค ระดับชาติ และระดับโลก หนังสือพิมพ์เป็นสิ่งพิมพ์ที่แสดงความคิดเห็นด้านการเมือง เรื่องราวขบขันประชดประชันสังคม เหตุการณ์สำคัญของบ้านเมือง ข้อมูลทางวัฒนธรรม และสถานการณ์เศรษฐกิจในแต่ละช่วงเวลา ดังนั้น การรวบรวมบทวิเคราะห์ในหนังสือพิมพ์มาใช้ควบคู่กับข้อมูลจากแหล่งปฐมภูมิสามารถนำไปสู่การศึกษาเพื่อเข้าใจได้อย่างลึกซึ้ง

ในสหรัฐอเมริกาหนังสือพิมพ์ได้นำเสนอข้อคิดเห็นที่หลากหลายตามช่วงเวลาที่ยืดหยุ่นไปซึ่งเปรียบเสมือนบันทึกเหตุการณ์สำคัญของประเทศ นับตั้งแต่ ค.ศ. 1690 เป็นต้นมา สหรัฐอเมริกามีหนังสือพิมพ์มาแล้วถึง 150,000 ฉบับ บางฉบับก็หายไปและกลับมาใหม่ บางฉบับก็อยู่มาอย่างยาวนานสามารถผ่านช่วงเวลาต่าง ๆ มาได้ เช่น ภาวะเศรษฐกิจตกต่ำ การเปลี่ยนแปลงที่รุนแรงทางสังคม สงคราม และภัยพิบัติธรรมชาติหนังสือพิมพ์ฉบับหนึ่งสามารถนำมาใช้เพื่อศึกษาความคิดเห็นและทัศนคติของผู้คนในอดีตได้ และแนวคิดที่ปรากฏในหนังสือพิมพ์ยังสามารถนำมาใช้เป็นประโยชน์ในด้านการวิจัยและเป็นแหล่งข้อมูลสำหรับสื่อการสอนในสาขาวิชาต่าง ๆ ได้อีกด้วย

การนำหนังสือพิมพ์มาจัดทำเป็นเอกสารดิจิทัลไฟล์ (digitization) ช่วยให้ครูสามารถเรียนรู้และเข้าถึงข้อมูลบนหนังสือพิมพ์ได้ง่ายและสะดวก และสามารถนำมาใช้ประกอบการเรียนการสอนได้ ดังนั้น ใน ค.ศ. 2005 โครงการหนังสือพิมพ์ดิจิทัลแห่งชาติของสหรัฐอเมริกา (The United States National Digital Newspaper Program: NDNP) กับหุ้นส่วนสำคัญอย่างกองทุนแห่งชาติด้านมนุษยศาสตร์ (The National Endowment for the Humanities: NEH) และหอสมุดรัฐสภาองเกรส (The Library of Congress: LC) ได้ร่วมกันจัดทำแหล่งข้อมูลหนังสือพิมพ์ดิจิทัล โดยมีวัตถุประสงค์ให้ข้อมูลแก่นักการศึกษา นักวิจัย และบุคคลทั่วไปที่สนใจประวัติศาสตร์อเมริกัน สำหรับบทบาทพื้นฐานของหอสมุดรัฐสภาองเกรส คือ การสนับสนุนด้านเทคนิคการแปลงสิ่งพิมพ์เป็นดิจิทัล และการจัดเก็บรวบรวมข้อมูล ปัจจุบันหนังสือพิมพ์จำนวนกว่า 100 ล้านหน้า ซึ่งจัดเก็บโดย NDNP บรรจุอยู่ในระบบบันทึกลำดับเหตุการณ์ของสหรัฐอเมริกา (Chronicling America) ของรัฐสภาองเกรส ซึ่งผู้ใช้บริการสามารถสืบค้นและเปิดใช้งานได้ สำหรับองค์กรอื่น ๆ ที่ต้องการเข้าร่วมโครงการดังกล่าวก็สามารถส่งใบ

สมัครเข้ามาที่ NEH สำหรับองค์กรที่ได้รับการคัดเลือก จะได้รับทุนอุดหนุนในการแปลงหน้าหนังสือพิมพ์ เป็นดิจิทัลไฟล์จำนวน 100,000 หน้า

ปัจจุบัน สหรัฐอเมริกาได้ให้ความสำคัญกับทักษะการวิเคราะห์เชิงวิพากษ์ (critical analysis skills) รวมทั้งเน้นส่งเสริมการใช้ข้อมูลในลักษณะ Common Core เพื่อสร้างมาตรฐานทางการศึกษา แนวใหม่ ซึ่งการนำหนังสือพิมพ์มาใช้ก็เป็นการสนับสนุนแนวทางดังกล่าว ในช่วงปีที่ผ่านมาครูเกือบทุกคนในสหรัฐอเมริกาได้เข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาความเชี่ยวชาญ และในหลาย ๆ มลรัฐก็ได้ออกระเบียบให้ การพัฒนาความเชี่ยวชาญเป็นส่วนหนึ่งของการขอต่อใบอนุญาตครูหรือใบประกาศ ดังนั้น หัวข้อการสอน โดยใช้ข้อมูลจากแหล่งปฐมภูมิจึงกำลังเป็นหัวข้อที่กำลังนิยมในการจัดหลักสูตรพัฒนาครู ทั้งนี้ ในช่วง ฤดูร้อน ค.ศ. 2015 ได้มีการจัดโครงการนำครูมาเรียนรู้การใช้ Chronicling America และการใช้ ทรัพยากรห้องสมุดอื่น ๆ ของรัฐสภาคอนเกรส ซึ่งครูก็ให้ความสนใจอย่างมากในการสืบค้นหนังสือพิมพ์ จากบ้านเกิดของตนเอง เพื่อนำไปใช้สอนเด็กนักเรียนในโรงเรียนของตนเอง

วันจันทร์ที่ 17 สิงหาคม 2558

3. การเปลี่ยนแปลงรูปแบบบรรณานุกรมแห่งชาติ: สาระเกี่ยวกับการจัดแจ้งแหล่งข้อมูล อิเล็กทรอนิกส์ (National Bibliographies Transformed: Matters Relating to the Legal Deposit of Electronic Resources) (Session 89)

3.1 การนำส่งสารสนเทศและการจัดแจ้งแหล่งข้อมูลตามกฎหมายในแอฟริกาใต้: การเปลี่ยนแปลงในยุคดิจิทัล (Legal Deposit in South Africa: transformation in a Digital World)

โดย *Denise Rosemary Nicholson*

การนำส่งสารสนเทศและการจัดแจ้งแหล่งข้อมูลตามกฎหมายเป็นที่ยอมรับอย่างกว้างขวาง ในทางปฏิบัติของห้องสมุดประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก ซึ่งจะสร้างความมั่นใจได้ว่าเอกสารและมรดกทาง วัฒนธรรมของชาติจะได้รับการรวบรวม จัดเก็บอนุรักษ์ และเข้าถึงได้ ทั้งนี้เพื่อประโยชน์ของประชาชนใน ชาติและอนุชนรุ่นหลังต่อไป การนำส่งสารสนเทศนั้นเป็นหน้าที่ตามกฎหมายของผู้จัดพิมพ์ในการที่ จะต้องจัดแจ้งแหล่งข้อมูลของสิ่งพิมพ์ รวมทั้งสารสนเทศที่จัดทำในรูปแบบดิจิทัล ซึ่งต้องระบุประเทศและ ภูมิภาค ของคลังสารสนเทศอย่างชัดเจน ภายในกรอบที่กำหนดไว้ในกฎหมายของประเทศนั้น ๆ

ได้มีการจัดทำข้อตกลงร่วมกันในการจัดเก็บรวบรวมและอนุรักษ์เอกสาร ซึ่งเป็นมรดกทาง วัฒนธรรมของแอฟริกาใต้ ตามกฎหมายการจัดแจ้งแหล่งข้อมูล ตั้งแต่ ค.ศ. 1842 ส่งผลให้เอกสาร สารสนเทศอันมีคุณค่าเพิ่มจำนวนขึ้นอย่างมากมาย ทั้งที่เป็นหนังสือสิ่งพิมพ์ซึ่งนำกลับมาพิมพ์ใหม่ วารสาร หนังสือพิมพ์ แผ่นฟิล์ม แถบบันทึกเสียง และสารสนเทศในรูปแบบอื่น ๆ จากทั่วทุก ภูมิภาคซึ่งได้จัดแจ้งกับห้องสมุด และจากการที่ประเทศอยู่ในช่วงการเปลี่ยนแปลงนั้น แอฟริกาใต้ได้มี

การแก้ไขกฎหมายการจดทะเบียนแหล่งข้อมูล ได้แก่ Legal Deposit Act No 54 in 1997 ทั้งนี้เพื่อให้รองรับกับสภาพสังคมและสภาพแวดล้อมในยุคดิจิทัล

เพื่อเป็นการสร้างความมั่นใจในการบังคับใช้กฎหมายและตระหนักในความสำคัญ และเพื่อให้เกิดความมั่นใจว่ามรดกทางวัฒนธรรมของชาติจะได้รับการจัดเก็บรักษาและอนุรักษ์ไว้ตลอดไป รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศิลปและวัฒนธรรม ได้แต่งตั้งคณะกรรมการที่ปรึกษาถาวรด้านกฎหมายการจดทะเบียนแหล่งข้อมูลขึ้นคณะหนึ่ง เพื่อให้คำแนะนำปรึกษาและความช่วยเหลือแก่รัฐมนตรีในด้านนี้ โดยเฉพาะ

กฎหมายการจดทะเบียนแหล่งข้อมูลในแอฟริกาใต้

ระบบการจดทะเบียนแหล่งข้อมูลตามกฎหมายนั้น เป็นที่รู้จักในแอฟริกาใต้ตั้งแต่ ค.ศ. 1842 ซึ่งเป็นช่วงที่แอฟริกาใต้ได้รับอิสรภาพเป็นครั้งที่ 2 จากอังกฤษ (ค.ศ. 1806 - 1901) และพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ของอังกฤษ ค.ศ. 1709 (British Copyright Act of 1709) ได้แผ่ขยายเข้าสู่ประเทศต่าง ๆ ซึ่งอยู่ภายใต้จักรวรรดินิยมอังกฤษ ต่อมาใน ค.ศ. 1997 ได้มีการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายการจดทะเบียนแหล่งข้อมูลของแอฟริกาใต้ (Legal Deposit Act No 54 in 1997) หรือเรียกกันทั่วไปว่า the 1997 Act ทั้งนี้เพื่อให้สอดคล้องกับการปกครองในระบบอบประชาธิปไตยและความเปลี่ยนแปลงของสภาพสังคม

ห้องสมุดรับฝาก

จากประวัติความเป็นมาในแอฟริกาใต้ได้มีการบริจาคหรือนำส่งเอกสารสิ่งพิมพ์ให้แก่ห้องสมุดมาตั้งแต่ช่วงต้นศตวรรษ 1800 แต่ได้ปรากฏ ห้องสมุดรับฝากตามกฎหมายใน ค.ศ. 1873 และนับแต่ ค.ศ. 1916 เป็นต้นมา ห้องสมุดได้รับเอกสารสิ่งพิมพ์จากทั่วประเทศจำนวนมากมาย ได้มีการดำเนินการห้องสมุดรับฝากมาอย่างต่อเนื่อง ต่อมาใน ค.ศ. 1954 เมืองเคปทาวน์ได้เข้าดำเนินกิจการและพัฒนาไปสู่ห้องสมุดเพื่อการอ้างอิงแห่งชาติ โดยพระราชบัญญัติ the 1997 Act ได้กำหนดให้หน่วยงานต่อไปนี้ เป็นห้องสมุดรับฝาก

- (a) ห้องสมุดเมือง Bloemfontein (Bloemfontein Public Library)
- (b) ห้องสมุดรัฐสภาเมืองเคปทาวน์ (Library of Parliament, Cape Town)
- (c) ห้องสมุดเมืองเบสซี (Bessie Head Library)
- (d) หอสมุดแห่งชาติเมืองเคปทาวน์ (National Library of South Africa, Cape Town)
- (e) หอสมุดแห่งชาติเมืองพริทอเรีย (National Library of South Africa, Pretoria)
- (f) หอภาพยนตร์ วิดีโอและหอจดหมายเหตุเสียงแห่งชาติเมืองพริทอเรีย (National Film, Video and Sound Archives, Pretoria)
- (g) ห้องสมุดหรือหน่วยงานอื่นใดตามที่รัฐมนตรีกำหนด (any other library or institution prescribed by the Minister for purposes of certain prescribed categories of documents)

นอกจากนี้ ตามพระราชบัญญัติ the 1997 Act ได้กำหนดให้เมืองครที่สำคัญขึ้น 2 องค์กร
ได้แก่

1. คณะกรรมการจัดแจ้งแหล่งข้อมูล

คณะกรรมการจัดแจ้งแหล่งข้อมูล (Legal Deposit Committee : LDC) มีหน้าที่ในการให้
คำแนะนำปรึกษาแก่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศิลปะและวัฒนธรรมตลอดจนคัดเลือกตัวแทนห้องสมุด
หน่วยงานบริการสารสนเทศและหน่วยงานจัดพิมพ์ ทั้งนี้ วัตถุประสงค์หลักก็คือเพื่ออำนวยความสะดวก
ในการดำเนินงานและความร่วมมือระหว่างห้องสมุดรับฝากและผู้จัดพิมพ์ และเมื่อเดือนมิถุนายน ค.ศ. 2014
คณะกรรมการได้จัดตั้งคณะทำงานขึ้นคณะหนึ่งเพื่อรองรับการดำเนินงานให้เป็นไปตามแผนยุทธศาสตร์
ค.ศ. 2015 – 2017

2. ผู้ประสานงานห้องสมุดรับฝากและจัดแจ้งแหล่งข้อมูล

ผู้ประสานงานห้องสมุดรับฝากและจัดแจ้งแหล่งข้อมูล (Legal Deposit Co-ordinator)
มีหน้าที่ประสานงานการดำเนินงานในห้องสมุดรับฝาก (Legal Deposit Libraries) และห้องสมุดรับฝาก
สิ่งพิมพ์รัฐบาล (Official Publication Depositories : OPDs)

ผู้มีหน้าที่นำส่งสารสนเทศและจัดแจ้งแหล่งข้อมูล

สำหรับในแอฟริกาใต้ผู้มีหน้าที่นำส่งสารสนเทศและจัดแจ้งแหล่งข้อมูลนั้น ได้แก่ ผู้จัดพิมพ์
หรือผู้ผลิตทั้งที่เป็นธุรกิจและสาธารณะ ผู้จัดพิมพ์ที่ดำเนินการการพิมพ์อย่างแน่ชัด ผู้จัดพิมพ์ซึ่ง
ดำเนินการจัดพิมพ์ในแอฟริกาใต้แต่ได้นำไปจัดจำหน่ายเฉพาะในต่างประเทศ หรือผู้จัดพิมพ์ซึ่งจัดพิมพ์ใน
ต่างประเทศแต่นำมาจัดจำหน่ายในแอฟริกาใต้

บรรณานุกรมแห่งชาติแอฟริกาใต้

การจัดเก็บรวบรวมเอกสารและสื่อสารสนเทศต่าง ๆ ของห้องสมุดรับฝากนั้น ได้ก่อให้เกิด
บรรณานุกรมแห่งชาติแอฟริกาใต้ (South African National Bibliography : SANB) ซึ่งผู้แต่ง
บรรณารักษ์ และผู้จัดพิมพ์ได้ใช้ประโยชน์จากบรรณานุกรมดังกล่าว นอกจากนี้ห้องสมุดทั่วโลกยังใช้
ประโยชน์ในการคัดลอกรายการบรรณานุกรมทรัพยากรสารสนเทศ ตลอดจนการยืมระหว่างห้องสมุด
ทั้งนี้ บรรณานุกรมดังกล่าวจะปรากฏทั้งในรูปสิ่งพิมพ์ และรูปแบบออนไลน์ที่หลากหลาย เช่น SACat,
NISC's South African Studies Database และ OCLC's WorldCat

ประโยชน์จากการนำส่งสารสนเทศและจัดแจ้งแหล่งข้อมูลตามกฎหมาย

แม้การนำส่งสารสนเทศและจัดแจ้งแหล่งข้อมูลจะก่อให้เกิดภาระในเรื่องค่าใช้จ่ายและการ
จัดการดำเนินการแก่ผู้จัดพิมพ์และผู้แต่ง แต่ก็เกิดประโยชน์แก่ผู้เกี่ยวข้องหลายประการ ได้แก่

- สิ่งพิมพ์ที่นำฝากจะได้รับการจัดเก็บรวบรวมและให้บริการแก่ผู้ใช้ในห้องสมุดรับฝาก
ซึ่งจะก่อให้เกิดประโยชน์ทั้งในปัจจุบันและเยาวชนในรุ่นต่อไป และจะกลายเป็นมรดกของชาติต่อไป
- สิ่งพิมพ์ทั้งหมดจะได้รับการบันทึกจัดเก็บในฐานข้อมูลบรรณานุกรมออนไลน์ อันจะ
เป็นทรัพยากรสารสนเทศที่สำคัญอย่างยิ่งต่อการทำวิจัยในอนาคต

- ในกรณีที่มีผู้จัดพิมพ์และผู้แต่ง ทำต้นฉบับสูญหายหรือไม่สามารถค้นหาต้นฉบับได้ ก็สามารถที่จะทำสำเนาจากห้องสมุดรับฝากซึ่งตนได้นำฝากไว้ได้
- การนำส่งสารสนเทศและจัดแจ้งแหล่งข้อมูลตามกฎหมาย เป็นการสนับสนุนให้เกิดวงการเรียนรู้ ในขณะที่เดียวกันก็ก่อให้เกิดแรงบันดาลใจและมีสื่อสารสนเทศสำหรับศึกษาอ้างอิงเพื่อการผลิตหนังสือและสื่อสารสนเทศใหม่ ๆ

3.2 บรรณานุกรมแห่งชาติสาธารณรัฐเช็ก: ก้าวใหม่สู่ความสมบูรณ์แบบ (The Czech National Bibliography: New Steps to Completeness)

โดย *Edita Lichtenbergova*

บรรณานุกรมแห่งชาติสาธารณรัฐเช็ก (The Czech National Bibliography : CNB) จัดทำขึ้นครั้งแรกเมื่อ ค.ศ. 1923 โดยหอสมุดแห่งชาติสาธารณรัฐเช็ก โดยได้ดำเนินการแต่เพียงหน่วยงานเดียวมานานหลายปี ต่อมาได้มีความร่วมมือกับห้องสมุดอีกหลายแห่งและมีผลความร่วมมือดังนี้

- โปรแกรมการใช้ข้อมูลบรรณานุกรมร่วมกันเพื่อการนำฝากจัดแจ้งแหล่งข้อมูล ตั้งแต่ ค.ศ. 2005 อยู่บนพื้นฐานข้อตกลงระหว่างห้องสมุด 3 แห่ง ได้แก่ หอสมุดแห่งชาติสาธารณรัฐเช็ก หอสมุด Moravian library in Brno และ หอสมุด Research Library in Olomouc ซึ่งการดำเนินการร่วมกันดังกล่าวทำให้การบันทึกข้อมูลสิ่งพิมพ์ใหม่ ๆ ลงในฐานบรรณานุกรมแห่งชาติครบถ้วนสมบูรณ์ และลดเวลาในการทำงานลงอย่างมาก

- ความร่วมมือกับห้องสมุดขนาดใหญ่อื่น ๆ ในการนำฝากและจัดแจ้งแหล่งข้อมูลระดับภูมิภาคและการนำส่งรายการทางบรรณานุกรมเต็มรูปแบบให้แก่ฐานข้อมูลสหบรรณานุกรมสาธารณรัฐเช็ก (Union Catalogue of the Czech Republic)

ทั้งนี้ ความร่วมมือทั้ง 2 รูปแบบเกิดจากการให้ความสนใจในเรื่องการบันทึกข้อมูลในบรรณานุกรมแห่งชาติสาธารณรัฐเช็กให้เป็นอย่างดีอย่างรวดเร็ว ตลอดจนการทำให้บรรณานุกรมแห่งชาติสาธารณรัฐเช็กเป็นแหล่งข้อมูลที่สำคัญเพื่อการบันทึกข้อมูลเพื่อการทำสำเนารายการทางบรรณานุกรมที่มีคุณภาพ รวมทั้งเป็นแหล่งสารสนเทศสิ่งพิมพ์สำหรับผู้ใช้

สำหรับเนื้อหาของบรรณานุกรมแห่งชาติสาธารณรัฐเช็กนั้น ได้เปลี่ยนแปลงไปหลายครั้งมากในช่วงตลอดเวลากว่า 90 ปี โดยในฉบับแรกนั้นครอบคลุมเฉพาะสารสนเทศซึ่งอยู่ในรูปสิ่งพิมพ์และบันทึกซึ่งได้จัดทำตามกฎการลงรายการทางบรรณานุกรมฉบับเก่า ต่อมาเป็นที่สังเกตได้ว่าการเพิ่มเติมและยกเลิกรูปแบบของเอกสาร และมีกฎการลงรายการทางบรรณานุกรมใหม่ ซึ่งตามประวัติของบรรณานุกรมแห่งชาติสาธารณรัฐเช็กนั้นได้มีการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญถึง 5 ครั้งด้วยกัน ได้มีความพยายามอย่างจริงจังในปีที่ผ่านมาในการทำให้บรรณานุกรมแห่งชาติสาธารณรัฐเช็กมีความสมบูรณ์ ทั้งนี้ไม่ใช่แค่เพียงค้นหาและจัดทำรายการทางบรรณานุกรมสิ่งพิมพ์ของสาธารณรัฐเช็ก ซึ่งไม่ได้รับตามกฎหมายการ นำฝากและจัดแจ้งแหล่งข้อมูลเท่านั้น แต่ยังเป็นการเติมเต็มกฎข้อบังคับในการนำฝากจัดแจ้งแหล่งข้อมูล รวมถึงการทำให้หลักเกณฑ์ องค์ประกอบ และรายละเอียดในการลงรายการทาง

บรรณานุกรม ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญสำหรับทรัพยากรสารสนเทศที่ปรากฏ ให้มีความถูกต้องและต้องครบถ้วน สมบูรณ์อีกด้วย

3.3 การสร้างความมั่นใจในคุณภาพเมทาดาตาตามกฎหมายการนำส่งและจัดแจ้ง แหล่งข้อมูลสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ในสภาพแวดล้อมที่มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา (Ensuring metadata quality of e-legal deposit in an ever-changing environment)

โดย *Stina Degerstedt* และ *Joakim Philipson*

กฎหมายใหม่ของสวีเดนว่าด้วยระเบียบการนำส่งสารสนเทศและจัดแจ้งแหล่งข้อมูลสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ เริ่มใช้อย่างเป็นทางการในวันที่ 1 มกราคม ค.ศ. 2015 ซึ่งเป็นความท้าทายสำหรับหอสมุดแห่งชาติสวีเดน (NLS) ทั้งนี้มีปริมาณเอกสารจำนวนมากและมีความหลากหลายของประเภทสื่อที่มีการจัดส่งจากผู้จัดพิมพ์ สำนักพิมพ์กว่าพันแห่ง อาทิจังหวัดของรัฐบาล สื่อข่าวออนไลน์ สำนักพิมพ์อื่น ๆ ด้วยเหตุนี้จึงมีความต้องการระบบประมวลผลข้อมูลอัตโนมัติระดับสูง ในการนำเข้าข้อมูลเพื่อการตรวจสอบปรับเปลี่ยน ปรับแต่ง และเก็บรักษา ในเวลาเดียวกัน NLS ได้เผชิญกับความท้าทายในการที่จะบรรลุเป้าหมายการพัฒนาคุณภาพเมทาดาตาที่ดีที่สุด เพื่อตอบสนองความต้องการผู้ใช้ซึ่งได้มีการพัฒนาระบบอิเล็กทรอนิกส์และปรับขั้นตอนการทำงานใหม่ นอกจากนี้ยังมีความพยายามในการแก้ไขปัญหาบางส่วนเกี่ยวกับคุณภาพของเมทาดาตา ได้แก่ การลงรายการของห้องสมุด และสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงตลอดเวลา

กฎหมายการนำส่งและจัดแจ้งแหล่งข้อมูลสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ของสวีเดน

แนวโน้มการจัดเก็บสารสนเทศในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์เพื่อให้บริการแก่ประชาชนในประเทศสวีเดนผ่านทางเครือข่ายแบบไฟล์เดี่ยว ไฟล์สำเร็จรูป และไฟล์ต้นฉบับ เนื้อหาของไฟล์อาจจะเป็นในลักษณะใดลักษณะหนึ่งหรือประกอบด้วยข้อความเสียงและภาพ ตัวอย่างเช่น บางส่วนของบทความข่าวที่ประกอบด้วยข้อความและรูปภาพ คลิปเสียงและคลิปวิดีโอ โปรแกรมต่าง ๆ ทั้งจากโทรทัศน์เว็บไซต์และบริการไฟล์เพลงภาพยนตร์ภาพ รายการถ่ายทอด แผ่นพับประชาสัมพันธ์ รายงานหนังสืออิเล็กทรอนิกส์และอื่นๆ

ดังนั้นกฎหมายการนำส่งสารสนเทศและจัดแจ้งแหล่งข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์แต่ละรายการจะถูกส่งไปให้ผู้ให้บริการข้อมูลในรูปแบบเดิมแต่ละรายการจะต้องมีข้อมูลเกี่ยวกับสถานที่และเวลาที่เผยแพร่ รูปแบบของวัสดุที่ส่งผ่านที่จำเป็นในการเข้าถึงวัสดุเหล่านี้ ตลอดจนสารสนเทศเกี่ยวกับวิธีการจัดทำวัสดุเหล่านี้โดยเฉพาะอย่างยิ่งวัสดุที่เกี่ยวข้องกับหัวเรื่องที่ต้องการจัดเก็บ

ความท้าทายและโอกาสการเริ่มต้น

NLS ได้ทำงานอย่างแข็งขันในการเตรียมการสำหรับกฎหมายและการนำเสนอ ปัจจุบันมีการทำงานอย่างเต็มที่เพื่อก้าวไปสู่การเป็นจดหมายเหตุของชาติแม้จะอยู่ในรูปแบบของดิจิทัลก็ตาม

ด้วยความจริงที่ว่าวัสดุอิเล็กทรอนิกส์แต่ละรายการจะมีการส่งมอบโดยทางกายภาพ และข้อกำหนดสำหรับเมทาเดตาทำมีน้อยมากและมีการเลือกรูปแบบไฟล์ที่เป็นไปได้ จะเห็นได้ว่าก่อนหน้านี้อาจมีการเพิ่มขึ้นของ USB Sticks ซึ่งเต็มไปด้วยไฟล์ข้อมูลระบุตัวตนไม่ได้และเมทาเดตาไม่เพียงพอ อย่างไรก็ตามสมาชิกสภานิติบัญญัติตระหนักดีถึงความจริงว่าผู้ผลิตส่วนใหญ่ที่มีหน้าที่นำส่งและจัดแจ้งแหล่งข้อมูลสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์จะชอบวิธีการที่สะดวกมากขึ้นของการส่งมอบ โดยมีวิธีการที่เป็นไปได้อื่น ๆ ของการส่งมอบพร้อมกับความเป็นไปได้ที่จะต้องใช้เมทาเดตามากขึ้นการจัดการที่ดีในการหาวิธีการจัดส่งที่เหมาะสมเช่นเดียวกับมาตรฐานเมทาเดตาที่มีการนำมาใช้กันอย่างแพร่หลายโดยซัพพลายเออร์ที่นำมาในรูปแบบอุปกรณ์การจัดเก็บ

การนำเครื่องจักรมาใช้แทนคนในการทำงานที่เพิ่มขึ้น คือ สิ่งที่ NLS จำเป็นต้องจัดการโดยได้สร้างแพลตฟอร์มที่เป็นเทคนิคใหม่มีจุดที่น่าสนใจของระบบการดูแลรักษาดิจิทัลที่เรียกว่า "Mimer" ระบบจะจัดการทุกอย่างในการนำเข้าข้อมูลไปจนถึงกระบวนการตรวจสอบ รวมถึงการเปลี่ยนแปลงและการเพิ่มปริมาณของเมทาเดตาที่ต้องการเก็บรวมทั้งการสร้างระเบียบข้อมูลเมทาเดตาใน LIBRIS ที่เป็นข้อมูลสหบรรณานุกรมแห่งชาติ

นอกเหนือไปจากการพัฒนาด้านเทคนิคยังมีอาชีพใหม่ คือ "E-administrators" เกิดขึ้น โดยจะทำหน้าที่เป็นผู้ติดต่อกับซัพพลายเออร์เพื่อบำรุงรักษาระบบ ซึ่งได้รับการช่วยเหลือโดยเจ้าหน้าที่ด้านไอทีผู้เชี่ยวชาญด้านเมทาเดตา ผู้เชี่ยวชาญด้านกฎหมายและอื่น ๆ จาก NLS พนักงานทุกคนทำงานร่วมกับ "E-deposit" อย่างไรก็ตามสิ่งที่อยู่ในขั้นตอนการปฏิบัติงาน รวมทั้งผู้ลงรายการ และยังมีความต้องการที่จะพัฒนาความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับวิธีการทำธุรกิจสิ่งพิมพ์บนเว็บ ทั้งการทำงานในปัจจุบันและวิธีการพัฒนาอนาคต

การพัฒนาในอนาคตหรือการตัดสินใจ

แบบจำลองของ NLS สำหรับการดูแลการนำส่งและจัดแจ้งแหล่งข้อมูลสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ตามกฎหมายได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ในอนาคตอันใกล้จะมีการพิจารณานำเสนอวิธีการอื่น ๆ ของการนำส่งและรูปแบบของข้อมูล เช่น Atom, DDEX, RDF, ONIX

เพื่อปรับปรุงคุณภาพของรายการห้องสมุดมีวิธีการมากขึ้นสำหรับจัดการกับการเพิ่มขึ้นของเมทาเดตาที่จำเป็น นอกจากนี้ยังมีความจำเป็นต้องจัดหาเครื่องมือเพื่ออำนวยความสะดวกคู่มือการโพสต์ เช่น การจับคู่เมทาเดตาที่เข้ามาใหม่กับข้อมูลมาตรฐานที่มีอยู่แล้วในรายการของห้องสมุด

บางประเด็นเกี่ยวกับบรรณานุกรม

ความแตกต่างในระดับบรรณานุกรม คือ อะไรคือมาตรฐานต่ำสุดของเมทาเดตา บางส่วนของเมทาเดตาที่จัดส่งอาจจะไม่เป็นที่รู้จักสำหรับผู้ลงรายการ แต่มันมีคุณสมบัติพอที่จะเป็นประโยชน์สำหรับผู้ใช้ NLS ได้รับทรัพยากรสารสนเทศจำนวนมหาศาล ซึ่งมักจะไม่ได้อธิบายรายละเอียดของวัสดุเหล่านั้นไว้ในรายการบรรณานุกรม เช่น บทความประเด็นบนเว็บไซต์วารสาร คลิปภาพยนตร์ ฯลฯ จำนวนเท่าไรของสื่อเหล่านี้ที่ควรจะได้รับเปิดเผยในรายการบรรณานุกรมออนไลน์และในแนวทางไหน

3.4 การนำส่งและจัดแจ้งแหล่งข้อมูลหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ตามกฎหมายของฝรั่งเศสและ แนวทางการลงรายการทางบรรณานุกรม และบรรณานุกรมแห่งชาติ (Legal Deposit of Ebooks in France and its Bearings on Cataloguing and the National Bibliography)

โดย *Mathilde Koskas และ Sophie Derrot*

กฎหมายของฝรั่งเศสว่าด้วยการนำส่งและจัดแจ้งแหล่งข้อมูลหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (digital legal deposit) ใช้บังคับครอบคลุมทั้งเว็บไซต์และเนื้อหาออนไลน์ที่มีลักษณะเช่นเดียวกับหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (e-books) เป็นการเรียกเก็บสิ่งพิมพ์โดยไม่มีข้อผูกมัดให้มีการผลิตบรรณานุกรมในรูปแบบดั้งเดิม และแม้ว่าจะมีลักษณะเป็นนวัตกรรมใหม่ก็ตาม หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ก็ยังคงถือว่าเป็นหนังสือซึ่งหนังสืออิเล็กทรอนิกส์และเมทาดาตา (metadata) ของบรรณานุกรมเป็นสิ่งที่ใกล้เคียงกับวัสดุสิ่งพิมพ์มากกว่าที่จะเป็นดัชนีการจัดเก็บข้อมูลบนเว็บไซต์ ทั้งนี้ เมื่อจัดตั้งกระบวนการเรียกเก็บหนังสืออิเล็กทรอนิกส์เสร็จสมบูรณ์หอสมุดแห่งชาติฝรั่งเศส (the Bibliothèque nationale de France : BnF) จะเป็นผู้ได้รับประโยชน์จากการใช้เอกสารดิจิทัล รายงานนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อนำเสนอในประเด็นเกี่ยวกับการวิเคราะห์หมวดหมู่ (cataloguing) หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ และการจัดการข้อมูลเมทาดาตา และวิธีแก้ปัญหาที่กำลังจะเกิดขึ้นใหม่

ลักษณะของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ประกอบด้วยสองส่วน ระหว่างเอกสารที่อยู่ในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์และหนังสือในรูปแบบดั้งเดิมและยังมีบางส่วนที่สถานะไม่ชัดเจน ซึ่งยังเป็นที่ยกเถียงกันอยู่ภายในสหภาพยุโรปเกี่ยวกับการเปิดเผยอัตตราภาษี สำหรับฝรั่งเศสมีคณะกรรมการหอสมุดแห่งชาติฝรั่งเศส (The Bibliothèque Commission Nationale de France (BnF) มีหน้าที่ทางกฎหมายในการรวบรวมเนื้อหาออนไลน์รวมถึงการจัดพิมพ์หลายปีที่ผ่านมาเนื้อหาที่ออนไลน์โดยมากได้รับในรูปแบบของเว็บไซต์ แต่นับตั้งแต่ ค.ศ.2012 ที่ BnF มีการทำงานภายใต้กฎหมายเกี่ยวกับการเรียกเก็บสิ่งพิมพ์สำหรับหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เช่น กฎหมายเรียกเก็บสิ่งพิมพ์ที่อยู่ภายในขอบเขตของกฎหมายว่าด้วยเนื้อหาดิจิทัล ค.ศ. 2006

กระบวนการของกฎหมายเรียกเก็บสิ่งพิมพ์ได้เริ่มต้นขึ้นอย่างเป็นทางการเป็นร่างถึงความเป็นไปได้สำหรับผู้เผยแพร่ในการเข้าไปกรอกข้อมูลที่จำเป็นทางออนไลน์ โดยกำหนดให้ใช้ในช่องทาง Extranet (Extranet คือเครือข่ายกึ่งอินเทอร์เน็ตถึงอินเทอร์เน็ต มีการควบคุมการเข้าใช้ส่วนใหญ่เป็นเครือข่ายที่เชื่อมต่อระหว่างองค์กรเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลซึ่งกันและกัน) เมื่อไม่นานมานี้ยังได้ออกข้อบังคับกับตัวแทนจำหน่ายของผู้เผยแพร่ในการส่งข้อมูลเมทาดาตาเพื่อให้เป็นไปตามที่มีประกาศไว้ ขั้นตอนต่อไปคือการประมวลผลของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์และเมทาดาตาของผู้เผยแพร่ที่ส่งมาถึง BnF ผ่านกระบวนการอัตโนมัติเพื่อบรรลุเป้าหมายนี้ตามกฎหมายการนำส่งและจัดแจ้งแหล่งข้อมูล BnF ได้มีการปรับประเด็นที่สำคัญของบรรณานุกรมในหลายส่วน

การทำงานกับเมทาดาตาของผู้จัดพิมพ์

โครงการของกฎหมายเรียกเก็บสิ่งพิมพ์ของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ได้เริ่มขึ้นในช่วงกลาง ค.ศ. 2012 พร้อมกับมีการเจรจากับ the Syndicat National de l'édition ซึ่งเป็นพันธมิตรที่เกี่ยวข้องกับการพิมพ์ (National Publishing Syndicate) ในระยะแรกมีความสำคัญมากเพราะว่าตลาดหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ไม่เป็นที่รู้จักของ BnF เนื่องจากยังมีข้อมูลอีกหลายมิติ เช่น มีการจัดพิมพ์หนังสืออิเล็กทรอนิกส์จำนวนกี่เล่มต่อปี รูปแบบอะไรที่ใช้กันมากที่สุดและกระบวนการทำงานเกี่ยวกับลักษณะการค้าและการจัดพิมพ์เป็นอย่างไร คำถามเหล่านี้เป็นสิ่งสำคัญในการนำไปปรับแนวทางปฏิบัติได้ อีกหนึ่งในคำถามที่สำคัญเกี่ยวกับเรื่องของเมทาดาตา คือทำอย่างไรข้อมูลเกี่ยวกับหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ที่ได้จากผู้เขียนและผู้เผยแพร่จะส่งไปถึงผู้ขายและลูกค้าที่เป็นผู้บริโภค และในฐานะที่เป็นองค์ความรู้ขององค์กรจึงมีขั้นตอนการทำงานที่เพิ่มขึ้นโดยตระหนักดีว่ายังมีบางส่วนของข้อมูลหลักที่ต้องเพิ่มในกระบวนการจัดการเมทาดาตาและจำเป็นต้องใช้มาตรฐานเดียวกันในการส่งข้อมูลเมทาดาตา ซึ่งเป็นความต้องการที่แท้จริงของ BnF สำหรับมาตรฐานที่ BnF นำมาใช้ คือ ONIX standards เป็นมาตรฐานหนึ่งที่ใช้กันอย่างแพร่หลายทั่วโลก โดยมีรูปแบบกระบวนการทำงานที่เป็นประโยชน์อย่างมากสำหรับการนำไปใช้กับกระบวนการทำงานตามกฎหมายดังกล่าว

โครงสร้างกระบวนการทำรายการ

กระบวนการทำงานของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ค่อนข้างคล้ายกันในแง่ของการรักษาข้อมูลเมทาดาตา ไฟล์ของ ONIX จะถูกแปลงไปบันทึกใน INTERMARC ในทางเดียวกันไม่ว่าจะเป็นการอธิบายเกี่ยวกับหนังสือที่จัดพิมพ์หรือหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ผลลัพธ์ของการแปลงนี้จะเป็นพื้นฐานสำหรับการบันทึกบรรณานุกรม ซึ่งส่วนใหญ่กล่าวถึงข้อมูลที่จำเป็น เช่น ชื่อเรื่อง ผู้เขียน สำนักพิมพ์ ฯลฯ จากนั้นจึงมีการตรวจสอบข้อมูล cataloguer และเพิ่มความสมบูรณ์ให้กับการบันทึกเพื่อการอ้างอิงในระดับเดียวทุกหน่วยงานที่จัดทำดัชนีและเป็นคำอธิบายรายละเอียดทางบรรณานุกรมที่ถูกต้อง

สำหรับหน่วยงานเพื่อการวิเคราะห์หมวดหมู่หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ยังอยู่ในขั้นตอนจัดทำโครงร่างในช่วงแรกนี้ได้มีการตั้งคณะทำงานเฉพาะกิจทำหน้าที่วิเคราะห์หมวดหมู่ 5 คน โดยมีการประสานงานดำเนินการวิเคราะห์หมวดหมู่ร่วมกับห้องสมุดของ BnF ในระหว่างเดือนมิถุนายน - ธันวาคม ค.ศ. 2015 จากนั้นก็จะรวมเข้าเป็นส่วนหนึ่งของหน่วยงาน ทำหน้าที่วิเคราะห์หมวดหมู่หนังสือที่จัดพิมพ์ทั้งหมดที่ได้รับตามกฎหมายเรียกเก็บสิ่งพิมพ์ คณะทำงานนี้จะทำการวิเคราะห์หมวดหมู่ทั้งหนังสือที่จัดพิมพ์และหนังสืออิเล็กทรอนิกส์จุดมุ่งหมายคือการกระจายความเชี่ยวชาญด้านนี้และเพื่อให้ผู้ทำหน้าที่วิเคราะห์หมวดหมู่ทุกคนของหน่วยงานสามารถจัดการกับหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ได้

อย่างไรก็ตามการที่เริ่มต้นด้วยทีมงานขนาดเล็กจะช่วยให้สามารถศึกษาและทดลองใช้วิธีการใหม่ในการทำงานให้เหมาะสมยิ่งขึ้นโดยเฉพาะการฝึกอบรม และขั้นตอนการทำงานบางอย่าง เนื่องจากกระบวนการทำงานทั้งหมดเป็นแบบอัตโนมัติ ซึ่งผู้วิเคราะห์หมวดหมู่จะสามารถเข้าถึงหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ได้เมื่ออยู่ในห้องสมุดดิจิทัลเท่านั้น และการทำงานจะจบลงเมื่อการบันทึกข้อมูลครั้งสุดท้ายเสร็จสิ้นและปิดกระบวนการทำงาน ดังนั้น จึงเป็นไปได้ที่ผู้วิเคราะห์หมวดหมู่จะสามารถให้หมวดหมู่หนังสือที่อยู่ในมือได้ด้วยตัวเองได้

รายการใดบ้างของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ที่ควรบันทึกอยู่ในรายการบรรณานุกรมของ BnF

เพื่อตอบคำถามนี้ เมื่อเริ่มโครงการได้มีการจัดตั้งคณะกรรมการเฉพาะด้านบรรณานุกรมเพื่อศึกษาความต้องการเกี่ยวกับกระบวนการทำงานของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ และการสร้างบรรณานุกรมเพื่อใช้ประโยชน์และสนับสนุนในด้านอื่น ๆ ของโครงการ คณะทำงานประกอบด้วยบุคคลหลายแผนก ได้แก่ แผนกกฎหมายเรียกเก็บสิ่งพิมพ์ รับผิดชอบในฐานะผู้นำของโครงการและดูแลฝ่ายวิเคราะห์หมวดหมู่หนังสือ แผนกโสตทัศนวัสดุ รับผิดชอบด้านเอกสารมัลติมีเดีย และแผนกดิจิทัลคอลและข้อมูลบรรณานุกรม รับผิดชอบเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายในการจัดทำ metadata และดูแลการปฏิบัติงานให้เป็นไปตามมาตรฐาน

อย่างไรก็ตาม มีคำถามว่าทำอย่างไรจึงจะวิเคราะห์หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ให้อยู่ภายในเงื่อนไขของการจัดรูปแบบ เนื่องจากต้องมีการวิเคราะห์หมวดหมู่ให้อยู่ในลักษณะที่เป็นรูปธรรมมากที่สุดซึ่งปัจจุบันยังไม่มีชุดมาตรฐานพิเศษสำหรับหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ ในฝรั่งเศสกฎระเบียบที่นำมาใช้ส่วนใหญ่ได้มาจากผู้พิมพ์หนังสือและวัสดุอิเล็กทรอนิกส์ ทั้งที่เป็นกฎการวิเคราะห์หมวดหมู่ของฝรั่งเศสและ ISBD ทั้งนี้ กฎเกณฑ์การลงรายการทางบรรณานุกรมของฝรั่งเศสฉบับที่ปรับปรุงใหม่มีสาระสำคัญกว้างขวางครอบคลุมหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเปลี่ยนแปลงเนื้อหาของ RDA ซึ่งฝรั่งเศสมีคณะกรรมการในการเลือกกฎเกณฑ์การวิเคราะห์หมวดหมู่ที่มีขึ้นหลัง ค.ศ. 2010 และหน่วยงานบรรณานุกรมแห่งชาติจะตัดสินใจโดยดูจากนโยบายก้าวต่อไปของ RDA โดยมีการเลือกรหัสที่เป็นไปได้มาใช้ โดยไม่สูญเสียหลักการปฏิบัติทางบรรณานุกรมในระดับชาติ

ทั้งนี้ ฝรั่งเศสได้มีการดำเนินการทางบรรณานุกรมภายใต้ชื่อใหม่ “Bibliographic Transition” คณะทำงานได้รับมอบหมายให้มีการปรับปรุงมาตรฐานฝรั่งเศสที่เรียกว่า “RDA-FR” ส่วนหนึ่งของมาตรฐานใหม่มีการจัดพิมพ์เผยแพร่และค่อย ๆ ปรับเปลี่ยนส่วนอื่นให้สอดคล้องกับมาตรฐานฝรั่งเศส หมายความว่าคณะกรรมการกำลังทำงานโดยใช้สองมาตรฐานในเวลาเดียวกัน แต่รวบรวมเข้าด้วยกันด้วยกฎของ RDA ที่มีกฎทั่วไปครอบคลุมทุกประเภทของเอกสารซึ่งมีประโยชน์ต่อการบรรจบกันของระเบียบต่าง ๆ แต่ยังมีอุปสรรคสำหรับบรรณารักษ์ คือ ลักษณะของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ที่มีความแตกต่างจากสิ่งพิมพ์ทั่วไป ซึ่งผู้วิเคราะห์จะต้องดำเนินการเช่นเดียวกับสิ่งพิมพ์อื่น ๆ ที่เป็นสารสนเทศที่ต้องนำส่งตามกฎหมาย โดยการสร้างระเบียบตามระดับการอ้างอิงสำหรับหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ทั้งหมดและต้องเผยแพร่ในบรรณานุกรมแห่งชาติ

อย่างไรก็ตาม กฎหมายไม่ได้ชี้ให้เห็นว่าหนังสืออิเล็กทรอนิกส์อยู่ในขอบเขตของกฎหมายว่าด้วยกฎหมายเรียกเก็บสิ่งพิมพ์ดิจิทัลซึ่งถูกสร้างขึ้นด้วยเว็บไซต์ ซึ่งหมายความว่าไม่มีภาระผูกพันสำหรับหอสมุดแห่งชาติที่จะจัดตั้งกฎหมายเรียกเก็บสิ่งพิมพ์สำหรับหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ หรือการจัดพิมพ์บรรณานุกรมแห่งชาติ แต่ภาพสะท้อนของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์เมื่อนำมารวมกันมีความแตกต่างกันระหว่างหนังสือที่จัดพิมพ์และหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งการสร้างโมเดลจะช่วยอธิบายถึงความใกล้เคียงกันของหนังสือที่จัดพิมพ์ได้มากกว่าหนังสือที่อยู่ในเว็บไซต์

นอกจากนี้ยังมีความต้องการเนื้อหาที่ครอบคลุมมากขึ้นเมื่อมีการเปิดลงทะเบียนในระดับชาติหรือฐานข้อมูลสำหรับหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ และระดับการอ้างอิงของบันทึกที่น่าเชื่อถือนี้ได้ถูกแสดงในรายงาน Lescurie รัฐมนตรีว่าการกระทรวงวัฒนธรรมใน ค.ศ.2013 และเมื่อไม่นานมานี้ฐานข้อมูลเชิง

พาณิชย์ ELECTRE ได้เริ่มให้ข้อมูลเมทาตาสำหรับหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ สำหรับ BnF ถือว่าเป็นที่รู้จักของผู้เผยแพร่ทั้งหลาย ทั้งผู้เผยแพร่หนังสือที่จัดพิมพ์และหนังสือดิจิทัล ยิ่งไปกว่านั้น ในการวิเคราะห์หมวดหมู่ของห้องสมุดยังมีรายละเอียดแหล่งที่มาในการผลิตและระเบียบรายบุคคลสำหรับหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งจะมีการเผยแพร่ในบรรณานุกรมแห่งชาติของฝรั่งเศสต่อไป

4. ช่วงเวลา 10 ปี ในการพัฒนาด้านการรวบรวม การสงวนรักษา และการเข้าถึงเว็บไซต์: พร้อมหรือยังสำหรับการบริการแก่ทุกคน (Ten Years of Development to Collect, Preserve and Access Web-Sites: Ready to Go for Everyone!?) (session 90)

4.1 การพัฒนาโครงการจัดเก็บข้อมูลบนหน้าเว็บไซต์: กรณีศึกษาเพื่อพัฒนา

แผนกจัดการองค์กร (Growing a web archiving program: A case study for evolving an organization-management plan)

โดย *Todd Suomela*

การจัดเก็บข้อมูลบนหน้าเว็บไซต์ หรือ web archiving ของห้องสมุดในประเทศแคนาดาเริ่มเมื่อ ค.ศ. 2005 ห้องสมุดมหาวิทยาลัยโทรอนโตเริ่มจัดเก็บข้อมูลบนหน้าเว็บไซต์เมื่อ ค.ศ. 2006 ปัจจุบันมหาวิทยาลัยโทรอนโตมีคอลเลกชันข้อมูลบนเว็บไซต์ที่ใหญ่ที่สุดในแคนาดา ส่วนห้องสมุดของมหาวิทยาลัยแอลเบอร์ตาเริ่มจัดเก็บข้อมูลบนเว็บไซต์เมื่อ ค.ศ. 2009

ใน ค.ศ. 2009 Heritage Community Foundation ได้ขอความอนุเคราะห์จากห้องสมุดของมหาวิทยาลัยแอลเบอร์ตา เพื่อให้ช่วยจัดเก็บข้อมูลบนเว็บไซต์ จำนวน 80 เว็บไซต์ เนื่องจากสภามรดกทางวัฒนธรรมของรัฐแอลเบอร์ตาทางมหาวิทยาลัยจึงทำการสำรวจเครื่องมือและอุปกรณ์ที่มีอยู่เพื่อดำเนินการจัดเก็บข้อมูลบนหน้าเว็บไซต์ จากจุดเริ่มต้นจนถึงปัจจุบันห้องสมุดของมหาวิทยาลัย แอลเบอร์ตามีคอลเลกชันข้อมูลบนเว็บไซต์มากถึง 18 หมวดหมู่ โดยข้อมูลมีหลากหลายสาขาวิชา อาทิ การศึกษา วิทยาศาสตร์สุขภาพ การเมือง และเศรษฐกิจ แต่คอลเลกชันหลัก ๆ ที่จัดเก็บ คือ ข้อมูลบนเว็บไซต์ของมหาวิทยาลัยและของรัฐบาล นอกจากนี้ บางคอลเลกชันก็จัดเก็บจากข้อมูลต้นฉบับที่เป็นสิ่งพิมพ์ด้วย เพื่อสนับสนุนการใช้งานของนักวิจัยในมหาวิทยาลัย ปัจจุบันทางห้องสมุดของมหาวิทยาลัยก็ได้ดำเนินการจัดทำคอลเลกชันพิเศษเพื่อจัดเก็บเหตุการณ์สำคัญ ๆ ของรัฐแอลเบอร์ตาและของประเทศแคนาดา เช่น เหตุการณ์น้ำท่วมในรัฐแอลเบอร์ตาเมื่อ ค.ศ. 2013 และเหตุการณ์การเคลื่อนไหวของชนพื้นเมือง Idle No More

ห้องสมุดของมหาวิทยาลัยได้นำปรัชญาด้านการจัดการมาใช้เพื่อพัฒนาคอลเลกชันข้อมูลบนเว็บไซต์ รวมทั้งจัดทำเมทาตาเพื่อให้บริการแก่นักวิจัย สำหรับกระบวนการจัดทำคอลเลกชันจะเริ่มจากการเขียนโครงการเพื่อเสนอขอทำคอลเลกชัน ซึ่งผู้ที่เสนอโครงการจะเป็นใครก็ได้เป็นการเปิดโอกาสให้ทุกคนไม่ว่าจะเป็นนักวิจัย บรรณารักษ์ หรือบุคคลทั่วไป ได้เสนอเข้ามาว่าต้องการให้สร้างคอลเลกชันในเรื่องใด หรือสาขาวิชาใด ทั้งนี้ ให้ส่งแผนโครงการเพื่อสร้างคอลเลกชันใหม่ไปที่คณะกรรมการพัฒนาคอลเลกชัน (Collection Development Committee) เพื่อพิจารณาเมื่อทาง

คณะกรรมการเห็นชอบก็จะส่งให้กลุ่มเทคนิค Archive-IT สร้างคอลเลกชันใหม่ ส่วนผู้ที่เข้าร่วมรับผิดชอบในการดูแลและรักษาคอลเลกชันกับเจ้าหน้าที่ด้านเทคนิคคือบรรณารักษ์ประจำสาขาวิชา (collection coordinator)

ห้องสมุดของมหาวิทยาลัยแอลเบอร์ตาได้ทำงานร่วมกับห้องสมุดอื่น ๆ ในประเทศแคนาดา ในระดับภูมิภาคก็มีความร่วมมือในรูปของ The Council of Prairie and Pacific University Libraries เพื่อร่วมกันซื้อลิขสิทธิ์ข้อมูลและนำมาแบ่งปันกัน โดยความร่วมมือนี้เริ่มขึ้นเมื่อ ค.ศ. 2013 ในระดับประเทศ ห้องสมุดของมหาวิทยาลัยก็ได้เข้าร่วมกิจกรรมด้านการจัดเก็บข้อมูลบนเว็บไซต์ของ The Canadian Association of Research Libraries

แม้ว่าโครงการจัดเก็บข้อมูลบนเว็บไซต์ห้องสมุดของมหาวิทยาลัยแอลเบอร์ตาจะมีความก้าวหน้ามากแล้ว แต่ก็ยังมีความท้าทายที่จะต้องจัดการเพื่อให้การดำเนินโครงการบรรลุเป้าหมาย และสร้างประโยชน์สูงสุดให้แก่ผู้ใช้บริการ ความท้าทายของการดำเนินโครงการดังกล่าว ได้แก่ การจัดการขอบเขตข้อมูลในแต่ละคอลเลกชัน การรักษาทักษะและความเชี่ยวชาญของบรรณารักษ์ การประกันคุณภาพ การจัดทำเมตาดาตาและการให้บริการที่ดี

4.2 บทเรียนจากประสบการณ์ 12 ปี ของการดำเนินโครงการจัดเก็บข้อมูลจดหมาย

เหตุบนเว็บไซต์- WARP (Lessons learned from twelve years' operation of the Web Archiving Project - WARP)

โดย Kosuke Murakami

จากสถิติในเดือนธันวาคม ค.ศ. 2013 ผู้ใช้อินเทอร์เน็ตในประเทศญี่ปุ่นมีจำนวนมากกว่า 100 ล้านคน หรือคิดเป็นร้อยละ 83 ของจำนวนประชากรทั้งหมด โดยจำนวนผู้ซื้อหนังสืออิเล็กทรอนิกส์และวารสารอิเล็กทรอนิกส์ก็มีจำนวนมากขึ้นเรื่อย ๆ ในขณะที่หน่วยงานภาครัฐ ก็บริการเผยแพร่ข้อมูลสู่สาธารณะบนเว็บไซต์ภายใต้นโยบาย “open government” ดังนั้น ปัจจุบันอินเทอร์เน็ตจึงกลายเป็นส่วนสำคัญของโครงสร้างทางสังคมของญี่ปุ่น

ข้อมูลบนอินเทอร์เน็ตมีการแก้ไขปรับปรุงเมื่อมีการลบข้อมูลออกข้อมูลนั้นก็เลยไม่ปรากฏขึ้นมาอีก ซึ่งแตกต่างจากสื่อสิ่งพิมพ์บางเว็บไซต์ก็หายไปเมื่อบริษัทเจ้าของเว็บไซต์เลิกกิจการแต่บางครั้งข้อมูลบนเว็บไซต์ที่ถูกปิดหรือข้อมูลบนอินเทอร์เน็ตที่ถูกกลบออกไปมีคุณค่าในเชิงมรดกทางวัฒนธรรมเป็นข้อมูลเชิงวิชาการและเป็นบันทึกเรื่องราวที่สำคัญของประเทศ ดังนั้นหอสมุดสภาไดเอท (The National Diet Library) ในฐานะที่เป็นหอสมุดแห่งชาติด้วย จึงเข้ามารับผิดชอบในการรวบรวมและเก็บรักษาหนังสือและสิ่งพิมพ์อื่น ๆ ซึ่งเป็นผลผลิตทางปัญญาของชาวญี่ปุ่น เพื่อให้บริการแก่สมาชิกรัฐสภาไดเอทเพื่อนำไปใช้สนับสนุนการปฏิบัติงานด้านนิติบัญญัติ รวมทั้งให้บริการแก่หน่วยงานต่าง ๆ ของฝ่ายบริหาร ฝ่ายตุลาการ และแก่ประชาชนทั่วไป นอกจากนี้ หอสมุดสภาไดเอทยังมีหน้าที่ในการเก็บรักษาทรัพยากรสารสนเทศเพื่อส่งต่อให้คนรุ่นหลัง ดังนั้น หอสมุดสภาไดเอทจึงรวบรวมและจัดเก็บสารสนเทศในแหล่งข้อมูลต่าง ๆ ซึ่งรวมถึงการจัดเก็บข้อมูลบนเว็บไซต์ (web archive) เพื่อให้ผู้ใช้บริการสามารถเข้าถึงสารสนเทศเหล่านี้ได้ ทั้งแบบสิ่งพิมพ์ที่ให้บริการในห้องสมุด และแบบอิเล็กทรอนิกส์ที่ให้บริการ

ผ่านระบบอินเทอร์เน็ต ทั้งนี้ เนื่องจากห้องสมุดอื่น ๆ ในประเทศไม่มีงบประมาณและบุคลากรเพียงพอในการดำเนินการจัดเก็บข้อมูลบนเว็บไซต์ หอสมุดสภาไดเอทจึงต้องทำหน้าที่เป็นหน่วยงานหลักของประเทศในการดำเนินการด้านนี้

หอสมุดสภาไดเอทได้เริ่มต้นศึกษาวิธีการจัดเก็บข้อมูลจากอินเทอร์เน็ตในช่วงปลายทศวรรษ 1990 และจัดตั้งโครงการจัดเก็บข้อมูลบนเว็บไซต์ (The Web Archiving Project: WARP) เมื่อ ค.ศ. 2002 เพื่อจัดเก็บหน้าเว็บไซต์ที่เผยแพร่ในญี่ปุ่น และเพื่อเผยแพร่ต่อให้แก่ผู้ใช้บริการของหอสมุด ในช่วงแรกของการเริ่มโครงการ WARP เว็บไซต์ที่จัดเก็บจะเลือกจัดเก็บเฉพาะข้อมูลบนเว็บไซต์ที่ได้รับอนุญาต เช่น เว็บไซต์ของหน่วยงานภาครัฐ และของมหาวิทยาลัย เป็นต้น และเลือกจัดเก็บข้อมูลเหตุการณ์สำคัญ ๆ เช่น การแข่งขันฟุตบอลโลก ค.ศ. 2002 เทศกาลสำคัญ ๆ รวมทั้งนิตยสารอิเล็กทรอนิกส์ที่ให้บริการแบบเปิด หลังจากที่ทดลองดำเนินการมาระยะหนึ่ง ทางหอสมุดสภาไดเอทสามารถเปิดดำเนินการอย่างเป็นทางการเป็นระเบียบแบบแผนได้ใน ค.ศ. 2006

ใน ค.ศ. 2009 ได้มีการแก้ไขกฎหมายของหอสมุดสภาไดเอทและกฎหมายลิขสิทธิ์ เพื่อรองรับการจัดเก็บข้อมูลบนเว็บไซต์ของรัฐบาลท้องถิ่นและสถาบันอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง กฎหมายฉบับแก้ไขมีผลใช้บังคับในวันที่ 1 เมษายน ค.ศ. 2010 หอสมุดสภาไดเอทใช้กฎหมายทั้งสองฉบับนี้เพื่อรองรับการทำงานของโครงการ WARP เพื่อจัดเก็บข้อมูลบนเว็บไซต์ของหน่วยงานภาครัฐเป็นประจำทุกเดือน และของหน่วยงานที่อยู่ในกำกับของรัฐเป็นประจำทุกสามเดือน แต่ข้อมูลทั้งหมดที่จัดเก็บไม่สามารถนำเผยแพร่ผ่านอินเทอร์เน็ตได้ทั้งหมดร้อยละ 70 ของหน่วยงานภาครัฐ อนุญาตให้ WARP จัดเก็บข้อมูลบนเว็บไซต์และให้เผยแพร่ต่อบนอินเทอร์เน็ต แต่ยังมีอีกร้อยละ 30 ที่อนุญาตให้เผยแพร่ได้เฉพาะภายในช่องทางของสภาไดเอทเท่านั้น

ต่อมาใน ค.ศ. 2012 ได้มีการแก้ไขกฎหมายทั้งสองฉบับอีกครั้ง และมีผลบังคับใช้ใน ค.ศ. 2013 ซึ่งการแก้ไขในครั้งนี้ ได้กำหนดให้สภาไดเอทเข้าไปจัดเก็บข้อมูลบนเว็บไซต์ของสำนักพิมพ์เอกชนได้ด้วย แต่ไม่ได้หมายความว่าสภาไดเอทสามารถจัดเก็บข้อมูลที่ปรากฏบนเว็บไซต์ได้ทั้งหมด สามารถจัดเก็บได้แต่เพียงข้อมูลบางชิ้นเท่านั้น ดังนั้น จนถึงปัจจุบันสภาไดเอทจึงจัดเก็บข้อมูลบนเว็บไซต์ของสำนักพิมพ์เอกชนได้แต่เพียงสื่อสารสนเทศที่ให้เข้าดูได้โดยไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายเท่านั้นและไม่ติดสิทธิดิจิทัล (Digital Rights Management: DRM) อย่างไรก็ตาม สภาไดเอทก็กำลังศึกษาด้านเทคนิคและเจรจากับผู้ที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้สามารถจัดหาสารสนเทศบนเว็บไซต์มาให้บริการได้เพิ่มเติม

ปัจจุบัน ภายใต้การดำเนินงานของ WARP สภาไดเอทสามารถจัดเก็บข้อมูลบนเว็บไซต์ได้มากถึง 85,764 รายการ ซึ่งประกอบด้วยข้อมูลทั้งหมด 3.1 พันล้านไฟล์ นอกจากนี้ ยังได้ดำเนินการจัดทำเมทาตาทาเพื่อให้ผู้ใช้งานสามารถสืบค้นได้อีกด้วย

4.3 เชิญชวนให้ทุกคนจัดทำข้อมูลบนเว็บไซต์ที่เผยแพร่ไปทั่วโลกด้วยเมทาดาตา (metadata) (Taming the World “Wild” Web with Metadata for Everyone)

โดย *Joan S. Weeks*

บรรณารักษ์ส่วนใหญ่จัดทำไฟล์ข้อมูลและนำขึ้นเผยแพร่ทางเว็บไซต์ แต่ไม่ได้ทำรายละเอียดเพื่ออธิบายความเป็นมาของข้อมูล หรือที่เรียกว่าเมทาดาตา (metadata) โดยมองว่าการจัดทำเมทาดาตาเป็นเรื่องทางเทคนิคที่ต้องให้ผู้เชี่ยวชาญด้านระบบคอมพิวเตอร์เป็นผู้ดำเนินการ ซึ่งในความเป็นจริงแล้วใคร ๆ ก็สามารถทำเมทาดาตาของข้อมูลที่จะนำขึ้นเว็บไซต์ได้ ไม่ว่าจะเป็นไฟล์ข้อมูลแบบ MS Word แบบ PowerPoint หรือแบบ PDF เพียงแต่ต้องมีการเรียนรู้วิธีการจัดทำ และนำไปปฏิบัติจนเป็นเรื่องปกติที่ต้องดำเนินการก่อนนำข้อมูลลงบนเว็บไซต์ ทั้งนี้ เพื่อให้การค้นหาข้อมูลบนเว็บไซต์ทำได้ง่ายและได้ข้อมูลตรงตามความต้องการ

ข้อมูลบนเว็บไซต์หรือข้อมูลที่มีการแปลงเป็นรูปดิจิทัล ทุกสิ่งทุกอย่างจะมีสภาพเหมือนกัน ซึ่งทำให้จำแนกได้ยากกว่าเป็นข้อมูลอะไร ดังนั้นเมทาดาตาคือป้ายหรือฉลากสำหรับอธิบายว่าข้อมูลแต่ละรายการนั้นคืออะไรโดยไม่ต้องเปิดดูข้อมูลก่อน ด้วยเหตุนี้การสืบค้นสารสนเทศจากอินเทอร์เน็ต โดยเฉพาะจาก world wide web จึงจำเป็นต้องสร้างเมทาดาตาเพื่อช่วยให้จัดข้อมูลได้ตามลักษณะเฉพาะที่แท้จริง เพื่อนำไปสู่การสืบค้นที่มีประสิทธิภาพหากไม่ได้มีการทำเมทาดาตาโปรแกรมช่วยค้นหา (search engine) อาทิ Google จะค้นหาข้อมูลตามคำค้นได้ยาก

การลงรายการในเมทาดาตานั้น จะมีมาตรฐานที่เรียกว่า Dublin Core Metadata Element Set ซึ่งประกอบด้วยรายการที่แสดงลักษณะพื้นฐานสารสนเทศ 15 ข้อ เช่น ชื่อเรื่อง ชื่อผู้แต่ง สำนักพิมพ์ ปี ประเภท รูปแบบ ภาษา เป็นต้น เพื่อให้สามารถพัฒนาข้อมูลดิจิทัลและทำดัชนีสำหรับสืบค้นได้อย่างมีประสิทธิภาพ

4.4 แรกเริ่มของเว็บโดเมนแห่งชาติสโลวีเนีย * .si : ข้อผิดพลาด, อุปสรรคและความท้าทาย (First crawling of the Slovenian National web domain *.si: pitfalls, obstacles and challenges)

โดย *Matjaz Kragelj และ Slovenia Mitja Kovacic*

หอสมุดแห่งชาติและห้องสมุดมหาวิทยาลัย (National and University Library) ของสโลวีเนียได้ทำการจัดเก็บเว็บไซต์มาเป็นเวลาเกือบ 15 ปีแล้ว ในระหว่างช่วง 6 ปีที่ผ่านมาได้มีความพยายามที่จะทำการเก็บเว็บไซต์ในหลายระดับ ที่ผ่านมามีส่วนใหญ่นำมาดำเนินการเก็บโดยการคัดเลือก เว็บไซต์ซึ่งเห็นว่าน่าจะมีความสำคัญสำหรับคนรุ่นหลัง กระบวนการในการจัดเก็บเว็บดำเนินไปได้แต่ยังมีปัญหาในเชิงเทคนิคอันเกิดจากการใช้ภาษาสคริปต์ต่าง ๆ เช่น ภาษา Ajax Flash Java script การส่งและรับข้อมูลต่างเวลากัน ปัจจุบันหอสมุดแห่งชาติและห้องสมุดมหาวิทยาลัยประสบความสำเร็จในการจัดเก็บเว็บไซต์ประเภทสื่อสังคมออนไลน์โดยใช้เครื่องมือต่าง ๆ ที่พัฒนาขึ้นมา ด้วยความตระหนักว่าปริมาณของเว็บไซต์ที่มีอยู่จริงนั้นมีจำนวนมาก ขณะที่เว็บไซต์ที่ถูกจัดเก็บมีเพียงจำนวนเล็กน้อยเท่านั้น จึงเป็น

จุดเริ่มต้นในการจัดเก็บเว็บไซต์ภายใต้โดเมนของประเทศสโลเวเนีย คือ *.si การรวบรวมโดเมนนี้ในครั้งแรกประสบความสำเร็จเป็นอย่างดี อย่างไรก็ตามมีความตระหนักว่าควรมีการจัดเก็บเว็บไซต์ในระดับต่าง ๆ ในเชิงลึกมากขึ้นและกว้างมากขึ้น โดยใช้วิธีการเชิงการหาคำตอบ (heuristic methods) และจากประสบการณ์แสดงให้เห็นว่า เนื้อหาเว็บไซต์ที่เต็มไปด้วยข้อมูลส่วนใหญ่จะถูกซ่อนอยู่ภายใต้ข้อมูลของโดเมน *.si domain อันเป็นข้อมูลที่ให้บริการโดยโครงข่ายวิจัยเชิงวิชาการของสโลเวเนีย (Academic Research Network of Slovenia : ARNES) ดังนั้น เนื้อหาเหล่านี้จึงไม่สามารถเข้าถึงได้ รายงานฉบับนี้นำเสนอผลของการจัดเก็บเว็บไซต์ของสโลเวเนียในรอบแรก รวมถึงผลที่ได้จากการเปรียบเทียบและวิเคราะห์การจัดเก็บทั้งในรอบแรกและรอบที่สอง และความเกี่ยวข้องของข้อมูลที่ได้มาจากเว็บไซต์ที่จัดเก็บมาได้ ในฐานะที่ถือเป็นแหล่งข้อมูลเสริมของห้องสมุดดิจิทัล

บทนำ

เป็นเวลากว่า 10 ปี ที่หอสมุดแห่งชาติและห้องสมุดมหาวิทยาลัยของสโลเวเนีย ได้ทุ่มเทความพยายามให้กับการจัดเก็บเนื้อหาที่สาธารณชนสามารถเข้าถึงได้ในเว็บไซต์ต่าง ๆ ของสโลเวเนีย นับตั้งแต่ก่อตั้งขึ้นใน ค.ศ. 1990 เว็บไซต์ต่าง ๆ ได้เติบโตเพิ่มขึ้นอย่างทวีคูณในทุกมิติ ทั้งในเรื่องของจำนวนผู้ใช้งานถึงลิงค์และข้อมูลที่สามารถเข้าถึงได้ เนื่องด้วยข้อมูลสารสนเทศบนเว็บไซต์มีการเพิ่มขึ้นอย่างมากรายการที่จะเก็บรักษาเนื้อหาทั้งหมดที่ถูกเผยแพร่ทางเว็บไซต์จึงดูเหมือนจะเป็นเรื่องที่เป็นไปไม่ได้ และเป็นเหตุผลที่ทำให้มีองค์กรจำนวนเล็กน้อยในโลกนี้ที่ต้องการทำภารกิจอันท้าทายนี้ ซึ่งองค์กรที่จัดเก็บเว็บไซต์หลัก ๆ ก็จะเป็นองค์กรที่ทำหน้าที่เก็บรวบรวมและรับผิดชอบแหล่งข้อมูลสารสนเทศตามกฎหมาย (legal deposit organizations) มหาวิทยาลัย สถาบันวิจัย หรือห้องสมุดระดับชาติ เป็นต้น ด้วยความตระหนักถึงความยากลำบากในการเก็บรักษาและสงวนเว็บไซต์ต่าง ๆ ไว้อย่างปลอดภัย หน่วยงานเหล่านี้ส่วนใหญ่จึงเลือกที่จะเน้นไปที่ชุดของโดเมนชุดเล็ก ๆ หรือหัวเรื่องที่มีความจำเพาะเจาะจงในบางหัวเรื่อง ซึ่งสามารถจัดการได้แบบเวลาจริง (real time) และหน่วยงานเหล่านี้ก็ทำการดูแลรักษาข้อมูลสารสนเทศแค่เพียงบางส่วนเท่านั้น

ในประเทศสโลเวเนียนั้นการจัดเก็บเว็บไซต์ได้รับการบัญญัติไว้ในกฎหมายการนำส่งและจัดแจ้งแหล่งข้อมูลสารสนเทศซึ่งบังคับใช้ใน ค.ศ. 2006 ตามมาตรา nr. ของกฎหมายนี้ ได้ให้คำนิยามของสิ่งพิมพ์ทางเว็บไซต์ (publications on the web) ว่า “หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ วารสารอิเล็กทรอนิกส์ และหนังสือพิมพ์อิเล็กทรอนิกส์ ที่สามารถเข้าถึงได้ทางเว็บไซต์และสิ่งพิมพ์อื่น ๆ ที่คล้ายคลึงกัน” ซึ่งตามมาตรา nr. สิ่งพิมพ์ทางเว็บไซต์เหล่านี้ถือเป็นสำเนาเอกสารที่มีการเก็บรักษาตามกฎหมาย

ใน ค.ศ. 2007 รัฐบาลสโลเวเนียนำเอา “ระเบียบว่าด้วยประเภทและเกณฑ์การเลือกสำหรับการจัดแจ้งแหล่งข้อมูลสิ่งพิมพ์อิเล็กทรอนิกส์” (Regulations on types and selection criteria for legal deposit of electronic publications) มาบังคับใช้ และมี Official Gazette มาตรา nr. 90/07 เป็นบทเสริมในกฎหมายการนำส่งและการจัดแจ้งแหล่งข้อมูลนอกเหนือจากหนังสือ วารสาร หนังสือพิมพ์ และบทความต่าง ๆ ที่เผยแพร่ทางเว็บไซต์แล้วสิ่งพิมพ์ทางเว็บยังมีรายการอื่นรวมถึง “เว็บไซต์ (เว็บเพจ) ทั้งที่เป็นขององค์กรต่าง ๆ และส่วนบุคคลทั้งที่เป็นรายงานเหตุการณ์ ช่องทางข้อมูลสารสนเทศ บริการต่าง ๆ ทางเว็บไซต์ ฐานข้อมูล ข่าวทางเว็บไซต์ การประชุมทางเว็บไซต์ (กระดาน

สนทนา) จดหมายข่าว และเนื้อหาทางอิเล็กทรอนิกส์อื่น ๆ เช่น เทปวิดีโอและเทปเสียง แผนที่แบบมีปฏิริยาโต้ตอบได้ (interactive maps) แผนที่เมือง ซอฟต์แวร์ เกมคอมพิวเตอร์ เว็บอาร์ต บล็อก วิกี (wikies) สื่อเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์ (e-learning) กฎหมายนี้มอบหมายให้ห้องสมุดแห่งชาติเป็นองค์กรที่มีหน้าที่รับผิดชอบในการรวบรวมสื่อสิ่งพิมพ์ทางอิเล็กทรอนิกส์ที่มีการเผยแพร่ทางเว็บไซต์ด้วยการทำการค้นหาและจัดเก็บหากว่าห้องสมุดแห่งชาติไม่สามารถรวบรวมได้ ผู้เก็บข้อมูลจะต้องส่งเนื้อหาของตนที่เผยแพร่ทางเว็บไซต์ให้แก่ห้องสมุด

หลักเกณฑ์ในการคัดเลือกจัดเก็บเว็บไซต์ที่ถือเป็นมรดกทางวัฒนธรรมและทางวิทยาศาสตร์ของสโลเวเนีย นั้นต้องมีเนื้อหาที่มีผู้แต่งเป็นชาวสโลเวเนีย เป็นเว็บไซต์ในโดเมนของสโลเวเนีย และเป็นเว็บไซต์ที่ใช้ภาษาสโลเวเนีย สำหรับห้องสมุดมีการจัดการกับกระบวนการสงวนรักษาข้อมูลดิจิทัลของเนื้อหาทางเว็บไซต์ใน 3 ระดับแบบคู่ขนานกัน ดังนี้

1. การรวบรวมโดเมนที่คัดเลือกมาของสโลเวเนีย

ตามกฎหมายกฎหมายการนำส่งและการจัดแจ้งแหล่งข้อมูลและข้อบังคับห้องสมุดได้ทำการจัดเก็บไซต์และสงวนรักษาโดเมนที่คัดเลือกมาบางโดเมนเป็นระยะๆ ซึ่งโดเมนเหล่านี้เป็นตัวแทนของมรดกทางวัฒนธรรมของสโลเวเนียบน www มาตั้งแต่ ค.ศ.2008 โดเมนเหล่านี้ได้ถูกจำแนกออกเป็น 12 หัวเรื่อง ได้แก่ ด้านสังคม เศรษฐกิจ อุตสาหกรรม การศึกษาและการวิจัย สื่อสาธารณะ ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มนุษยศาสตร์วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี วรรณกรรม การท่องเที่ยว การเดินทาง กีฬาและสันทนาการ ศิลปะและวัฒนธรรม รัฐบาล การเมือง กฎหมาย สุขภาพ และ แพทยศาสตร์

นอกเหนือจากการจัดเก็บเว็บไซต์ของสโลเวเนียเป็นระยะ ๆ แล้ว ยังได้ทำการจัดเก็บเนื้อหาในแต่ละเรื่องแบบคัดสรร อันเป็นตอบสนองต่อสถานการณ์ในประเทศและภูมิภาคระดับกว้างออกไป เพื่อที่จะสงวนรักษาข้อมูลสารสนเทศในภาพรวมของเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่มีนัยสำคัญในระดับชาติ เช่น การเลือกตั้งในสโลเวเนีย กีฬาโอลิมปิกฤดูหนาวในเมือง Sochi, ฯลฯ ใน ค.ศ. 2015 การจัดเก็บแบบคัดสรรนี้เลือกเน้นไปที่เว็บไซต์จำนวน 1,250 โดเมนในฐานข้อมูลการจัดเก็บเว็บไซต์ของห้องสมุดมีเว็บเพจอยู่มากกว่า 100 ล้านเว็บเพจในเนื้อหาต่าง ๆ เว็บเพจเหล่านี้สามารถทำการค้นหาแบบค้นจากตัวอักษรทั้งหมดได้ โดยใช้ดัชนีที่อยู่บนแพลตฟอร์ม (platform) แบบ SOLR5 สำหรับจัดทำดัชนี

2. การจัดเก็บข้อมูลในโครงข่ายสังคมออนไลน์

ในช่วงหลายปีที่ผ่านมาจำนวนผู้ใช้งานโครงข่ายสังคมออนไลน์ เช่น Facebook Twitter Google+ Instagram และอื่น ๆ เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว ผู้ใช้เครื่องมือสังคมออนไลน์เหล่านี้ส่วนใหญ่เป็นคนหนุ่มสาวที่ต้องการเผยแพร่ความคิด ข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับเหตุการณ์ต่าง ๆ และข้อมูลอื่น ๆ ทั้งแบบโดยตรงและแบบเวลาจริง ซึ่งปัจจุบันการโพสต์เรื่องราวเหล่านี้สามารถทำได้ง่ายโดยไม่จำเป็นต้องมีความรู้เกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีและเครื่องมือทางเว็บไซต์ รวมถึงภาษาสคริปต์ต่าง ๆ เพื่อให้บรรลุความสำเร็จในการสื่อสารประเภทนี้ระหว่างผู้ใช้กับระบบ และผู้ใช้งานระดับท้ายสุดได้รับประสบการณ์ที่ดีที่สุด ผู้ให้บริการจึงมีความจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนและอัปเดตเทคโนโลยีทางเว็บไซต์ ทั้งที่เป็นเทคโนโลยีที่ใช้ AJAX ในการส่งข้อมูลที่มีลักษณะการส่งและรับไม่พร้อมกัน จาวาสคริปต์ และ เอ็กซ์เอ็ม

แอล (Asynchronous JavaScript and XML) จึงปรากฏอยู่ในเว็บเพจต่าง ๆ โดยเทคโนโลยีเหล่านี้ทำให้ผู้ใช้งานกับเซิร์ฟเวอร์สามารถแลกเปลี่ยนข้อมูลแบบไม่พร้อมกันได้

3. การจัดเก็บเว็บไซต์ในโดเมน .si ของสโลเวเนีย

ในช่วงฤดูใบไม้ผลิ ค.ศ. 2014 ห้องสมุดได้รับรายการของเว็บโดเมนจากหน่วยงาน ARNES จำนวน 11 ทะเบียน ARNES ได้สร้าง เก็บรักษา และจัดการโครงสร้างพื้นฐานที่เชื่อมต่อกับมหาวิทยาลัย สถาบัน ห้องปฏิบัติการวิจัย พิพิธภัณฑ์ โรงเรียน ฐานข้อมูล และห้องสมุดดิจิทัลต่าง ๆ เข้าด้วยกัน ฐานข้อมูลของ ARNES มีเว็บโดเมนที่ลงทะเบียนไว้แล้วมากกว่า 100,000 โดเมน การจัดเก็บรอบแรกซึ่งยึดตามโดเมนที่ใช้ *.si เกิดขึ้นระหว่างช่วงฤดูใบไม้ผลิ ค.ศ. 2014 ถึงฤดูใบไม้ผลิ ค.ศ. 2015 โดยได้แบ่งรายการโดเมนเหล่านี้ให้เท่า ๆ กันในแต่ละช่วงตลอดทั้งปี เพื่อที่จะจัดสรรทรัพยากรทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศตามความจำเป็นต่อภารกิจ การจัดเก็บนี้ยึดตามหลักการที่ว่า “เจอในรายการก่อน ก็ทำการประมวลผลก่อน” (first in the list – first processed) ทั้งนี้ก็เนื่องจากไม่สามารถรู้ช่วงเวลาสิ้นสุดหรือช่วงเวลาหมดอายุของโดเมนต่าง ๆ ในรายการ

เรื่องของการจัดเก็บเว็บไซต์จะมีความสำคัญมากยิ่งขึ้น การจัดเก็บเว็บไซต์ในที่นี้คือการรวบรวมเนื้อหาสารสนเทศที่ไม่สามารถเข้าถึงได้อีกต่อไปในเว็บไซต์ที่ยังเปิดให้บริการ และไม่มีอยู่ในรูปแบบอื่น ๆ เช่น เว็บไซต์ของนักบินเขาที่ชื่อ Tomaž Humar ผู้ล่องลับไปแล้ว การรวบรวมจัดเก็บเว็บไซต์นี้ทำให้สามารถที่จะมองดูโครงสร้างและรูปแบบของสื่อทางอิเล็กทรอนิกส์บางสื่อในอดีตได้สำหรับนักวิจัยและผู้ใช้คนอื่น ๆ คุณค่าของการจัดเก็บเว็บไซต์จะมีคุณค่าเพิ่มสูงยิ่งขึ้นในทศวรรษต่อไป นอกเหนือจากโครงสร้างและรูปแบบแล้ว เว็บไซต์ต่าง ๆ ยังจะทำให้มีการสื่อสารในลักษณะข้ามห้วงเวลา ด้วยการจัดเก็บข้อมูลในโครงข่ายสังคมออนไลน์ ที่สามารถจะติดตามดูผลกระทบหรือการตอบสนองของผู้คนที่มิต่อเหตุการณ์ ทั้งในเชิงวัฒนธรรม กีฬา สังคม และเชิงธรรมชาติต่าง ๆ ได้เป็นที่คาดหวังว่าในการจัดเก็บโดเมนภายใต้ *.si รอบที่สอง ซึ่งพยายามจัดเก็บโดเมนระดับบน ๆ ของสโลเวเนียที่มีขนาดใหญ่ ในช่วง ค.ศ. 2015-2016 มีการวิเคราะห์เนื้อหาในเว็บไซต์ที่จัดเก็บมาเพื่อจำแนกเว็บไซต์ต่าง ๆ ตามแนวทางของ UDC (Universal Decimal Classification) ซึ่งจะช่วยให้สามารถเชื่อมโยงเว็บไซต์หลาย ๆ ล้านเว็บตามเนื้อหาและวัตถุประสงค์หลักของการจัดทำเว็บไซต์เหล่านั้น เพื่อให้ประชาชนสามารถเข้าถึงข้อมูลสารสนเทศที่เคยโพสต์ไว้บนเว็บไซต์ โดยสามารถเข้าถึงได้โดยผ่านทางของห้องสมุดดิจิทัลของสโลเวเนีย

4.5 ทศวรรษแห่งการจัดเก็บเว็บไซต์ในหอสมุดแห่งชาติและห้องสมุดมหาวิทยาลัยของเมืองซาเกร็บ (A decade of web archiving in the National and University Library in Zagreb)

โดย *Karolina Holub และ Ingeborg Rudomino*

เนื่องจากเว็บไซต์ต่าง ๆ มีความเคลื่อนไหวอยู่เกือบจะตลอดเวลา มีการเติบโตอย่างรวดเร็วมาก มีช่วงอายุที่สั้น มีความไม่เสถียร และมีรูปแบบที่คล้าย ๆ กัน การจัดเก็บเว็บไซต์จึงมีความสำคัญและมีคุณค่าต่อคนรุ่นต่อไป หอสมุดแห่งชาติและห้องสมุดมหาวิทยาลัยของซาเกร็บ (National and University Library in Zagreb : NSK) เป็นสถาบันที่มีหน้าที่ในการรวบรวม จัดเก็บและให้บริการในการเข้าถึงทรัพยากรทุกประเภท เห็นว่าการให้ความสำคัญต่อการรวบรวมและเก็บรักษาเนื้อหาที่มีการเผยแพร่ทางเว็บไซต์ ถือเป็นส่วนสำคัญอย่างหนึ่งในกิจกรรมหลักของ NSK เป้าหมายนี้ได้รับการสนับสนุนในเชิงกฎหมายตั้งแต่ ค.ศ. 1997 เมื่อรัฐบาลโครเอเชียได้ผ่าน “กฎหมายห้องสมุด” (Law on libraries) ซึ่งบังคับให้สื่อสิ่งพิมพ์ออนไลน์ต้องได้รับการเก็บไว้อย่างปลอดภัย ใน ค.ศ. 2004 NSK ได้ก่อตั้งฐานข้อมูล Croatian Web Archive (HAW) ร่วมกับศูนย์ University Computing Centre (Srce) และได้พัฒนาระบบสำหรับจับภาพหน้าจอ (capture) และจัดเก็บทรัพยากรในเว็บไซต์ในประเทศโครเอเซียนับจาก ค.ศ. 2004 – 2010 NSK มีการเลือกจัดเก็บทรัพยากรบางเว็บไซต์ โดยยึดตามเกณฑ์การคัดเลือกที่ได้กำหนดไว้ก่อนแล้ว เมื่อคำนึงถึงความรับผิดชอบของ NSK ที่จะสงวนทรัพยากรต่างๆ ในด้านประวัติศาสตร์การเมืองการปกครอง วิทยาศาสตร์ สังคมและวัฒนธรรมของโครเอเชีย NSK จึงได้ตระหนักถึงความสำคัญในการจับภาพ (take a snapshot) ของทรัพยากรที่มีการเผยแพร่ทั้งหมดภายใต้โดเมนหลักของประเทศ คือ .hr นับจากนั้นมา NSK ก็ได้มีการจัดเก็บโดเมนต่าง ๆ ภายใต้โดเมนหลักของประเทศไว้ทุกปี นอกจากนั้นใน ค.ศ. 2011 NSK ก็ได้เริ่มจัดเก็บธีมของเว็บไซต์ที่มีความสำคัญของประเทศ

บทนำ

ประเทศโครเอเชียเริ่มใช้อินเทอร์เน็ตในช่วงต้น ค.ศ. 1990 ซึ่งบริษัทแรกที่ให้บริการอินเทอร์เน็ต ชื่อ CARNET (The Croatian Academic and Research Network) ต่อมาใน ค.ศ. 1993 บริษัทนี้ได้เริ่มบริหารจัดการโดเมนหลักของประเทศ คือ .hr และการเฝ้าตรวจสอบช่องทางข่าวทางอินเทอร์เน็ตในโครเอเชียก็ได้เริ่มเกิดขึ้นอย่างจริงจังในปี ค.ศ. 1997 ความเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลาและการเติบโตอย่างรวดเร็วของอินเทอร์เน็ต ตลอดจนช่วงอายุที่สั้น ถือเป็นสิ่งที่กำหนดลักษณะของเนื้อหาที่มีเผยแพร่ในสื่อประเภทข่าวนี้อย่างชัดเจน

NSK เป็นสถาบันที่มีหน้าที่รับผิดชอบในการรวบรวม สร้าง และจัดระบบสำหรับการรวบรวมทรัพยากรในระดับชาติ โดยได้รับการกำหนดบทบาทหน้าที่ตามกฎหมายซึ่งกำหนดให้ NSK ต้องประมวลผลและเก็บรักษาเนื้อหาชนิดใหม่ด้วย คือ สื่อที่เผยแพร่ทางออนไลน์ NSK ได้ทำการวิเคราะห์เนื้อหาออนไลน์และมีทรัพยากรที่ได้รับการจัดหมวดหมู่จำนวนทั้งสิ้น 783 รายการ ใน ค.ศ. 2003 แต่ด้วยปัญหาในทางการเงินและทางเทคนิคในช่วงนั้น กอปรกับโครงสร้างพื้นฐานที่ไม่เพียงพอ จึงทำให้ไม่มีการรับและเก็บรักษาทรัพยากรประเภทนี้ไว้ ซึ่งส่งผลให้ส่วนสำคัญของเนื้อหาจากเว็บต่าง ๆ เกิดความ

สูญเสียที่ไม่อาจย้อนกลับคืนได้ ต่อมา ใน ค.ศ. 2004 NSK เริ่มพัฒนาระบบสำหรับจับหน้าจอและจัดเก็บทรัพยากรออนไลน์ที่มีผลทางกฎหมายร่วมกับศูนย์คอมพิวเตอร์มหาวิทยาลัยซาเกร็บ University of Zagreb University Computing Centre (Srce) ระบบดังกล่าว คือ การเก็บรักษาข้อมูลดิจิทัลของสื่อสิ่งพิมพ์ออนไลน์ในโครเอเชีย (Digital Archive of Croatian Online Publications: DAMP) ต่อมา ใน ค.ศ. 2010 ได้เปลี่ยนชื่อเป็น Croatian Web Archive: HAW

HAW เป็นระบบสำหรับจับภาพหน้าจอของทรัพยากรออนไลน์ในโครเอเชีย เพื่อที่จะสงวนรักษา ข้อเท็จจริง รูปแบบ และการทำหน้าที่ของเนื้อหาที่จัดเก็บ ในตอนเริ่มต้นแนวทางหลักก็คือทำการจัดเก็บเฉพาะทรัพยากรที่ได้รับการทำบรรณานุกรม กล่าวคือทรัพยากรเหล่านี้ได้ถูกจัดเก็บเช่นเดียวกับเนื้อหาอื่นๆที่อยู่ในห้องสมุด ผู้ที่เป็นเจ้าของ และ/หรือ ผู้ให้บริการเนื้อหาทรัพยากรออนไลน์ทุกประเภท มีพันธหน้าที่ทางกฎหมายที่จะต้องนำส่งและจัดเก็บทรัพยากรของตน ในปัจจุบันหลังจากทำการจัดการทรัพยากรบนเว็บของโครเอเชียมา 10 ปี เป็นที่ชัดเจนว่าระบบนี้ได้ติดตามดูแลแนวโน้มต่าง ๆ ในเรื่องของการเผยแพร่โดยสื่อออนไลน์ในโครเอเชีย ซึ่งเริ่มขึ้นระหว่างช่วงครึ่งหลังของปี ค.ศ. 1990 การเผยแพร่ทางออนไลน์ของโครเอเชียสามารถพัฒนาได้ทันกับภูมิภาคอื่นๆทั่วโลกในช่วง ค.ศ.2000 มีปริมาณเนื้อหาออนไลน์เพิ่มขึ้นเป็นจำนวนมาก ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าเจ้าของเว็บไซต์ และ/หรือผู้ให้บริการเนื้อหา เริ่มตระหนักถึงข้อดีของการเผยแพร่ด้วยสื่อประเภทนี้ อย่างไรก็ตาม ใน ค.ศ.1999 มีผู้ใช้อินเทอร์เน็ตที่ได้รับการลงทะเบียนเพียงร้อยละ 6 เท่านั้น

การจัดเก็บเว็บไซต์ของทรัพยากรที่พร้อมใช้งานทางออนไลน์ ซึ่งเป็นสิ่งตีพิมพ์ด้วยเทคโนโลยีที่ทันสมัยที่ช่วยให้ทุกคนสามารถโพสต์ผลงานได้ ทั้งที่เป็นนักเขียนและสำนักพิมพ์ แต่ยังมีภาระผูกพันกับ NSK ในฐานะที่เป็นศูนย์บรรณานุกรมแห่งชาติที่มีหน้าที่ในการรวบรวมข้อมูล การสร้าง และจัดการทรัพยากรออนไลน์ และการคัดเลือกจัดเก็บเว็บไซต์ ซึ่ง NSK มีหลักเกณฑ์การคัดเลือกและการเก็บข้อมูล ซึ่งเป็นเกณฑ์ทั่วไปที่นำมาใช้กับสื่อสิ่งพิมพ์ทั้งแบบดั้งเดิมและแหล่งข้อมูลออนไลน์ ดังนี้

- ผลงานของผู้เขียนที่ได้รับการตีพิมพ์ในโครเอเชียและในต่างประเทศ
- ผลงานเกี่ยวกับโครเอเชียโดยไม่คำนึงถึงสถานที่ของการเผยแพร่และการประพันธ์
- ผลงานที่เป็นภาษาโครเอเชีย
- ผลงานที่ตีพิมพ์ในโครเอเชีย

อะไรคือสิ่งที่ตีพอ

การประเมินคุณค่าของเว็บไซต์ที่จัดเก็บไว้ ถือเป็นขั้นตอนที่สำคัญอย่างยิ่งในกระบวนการเก็บเว็บไซต์ ตลอดหลายปีที่ผ่านมาได้มีการพัฒนาโมดูลที่ใช้สำหรับติดตามตรวจสอบระบบหลายโมดูล รวมทั้งมีเครื่องมือต่าง ๆ ที่ถูกพัฒนาขึ้นมาเพื่อช่วยบรรณารักษ์ในการดูแลระบบ ทั้งที่เป็นเครื่องมือรายงานประจำวัน สำหรับตรวจสอบสำเนาของเว็บไซต์ขนาดใหญ่ที่ถูกจัดเก็บไว้ ถือเป็นเครื่องมือที่ช่วยส่งสัญญาณบอกเจ้าหน้าที่ว่ามีสำเนาที่จัดเก็บไว้ชิ้นใดที่มีขนาดใหญ่กว่า 500 MB รวมถึงการตรวจสอบเว็บไซต์ที่มีความคล้ายคลึงกัน หากคล้ายคลึงกันมากกว่าร้อยละ 80 ก็มีโอกาสสูงที่ทรัพยากรเหล่านั้นได้รับการเผยแพร่ออนไลน์แต่ไม่ได้รับการปรับปรุงให้เป็นปัจจุบัน เครื่องมือเหล่านี้ช่วยในการควบคุม

ทรัพยากรเก่าที่สูญหายไปหรือไม่ได้รับการอัปเดต นอกจากนี้ยังมีเครื่องมือรายงานประจำเดือนอัตโนมัติ ซึ่งเป็นเครื่องมือสำหรับตรวจสอบการมีอยู่ของทรัพยากรใน URL ที่ใช้อยู่

แผนในอนาคต

ระบบจัดเก็บเว็บไซต์ของโครเอเชีย (Croatian Web Archive) เป็นบริการสำหรับสาธารณชนทั่วไป โดยมีเนื้อหาที่ถูกจัดเก็บไว้มากกว่า 25 TB แม้ว่าหอสมุดแห่งชาติและห้องสมุดมหาวิทยาลัยของซาเกร็บจะใช้แนวทางหลากหลายในการจัดเก็บมาถึงสิบปีแล้ว แต่ก็ยังมีเนื้อหาจำนวนหนึ่งที่สูญหายไปอย่างไม่สามารถกู้คืนมาได้ ทั้งนี้ ข้อมูลที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรมมีความสำคัญสำหรับประชาชนของประเทศ และในปัจจุบันเนื้อมหาดังกล่าวเกิดขึ้นในรูปแบบเครือข่ายที่หลากหลาย ทั้งเครือข่ายทางสังคมที่สะสมเนื้อหาและสื่อหลากหลายประเภท และมักถูกนำไปใช้สำหรับการวิจัยทางธุรกิจและการสื่อสาร NSK จึงมีความจำเป็นต้องขยายโปรแกรมการจัดเก็บเว็บไซต์ของโครเอเชียให้กว้างขวางขึ้น โดยให้มีการรวบรวมสื่อในสังคมออนไลน์ที่มีความสำคัญในปัจจุบันด้วย

4.6 โครงการจัดเก็บเว็บไซต์ด้านการพัฒนาโลกอย่างยั่งยืน: การสงวนรักษา และการเผยแพร่ความรู้เพื่อการเติบโตอย่างยั่งยืน (World Sustainable Development Web Archive: Preserving and Disseminating Knowledge for Sustainable Growth by Steve Witt)

โดย *Steven W. Witt* และ *Lynne M. Rudasill*

วรรณกรรมที่จัดพิมพ์เผยแพร่ในวงจำกัด (grey literature) ซึ่งผลิตโดยองค์กรที่ไม่ใช่หน่วยงานรัฐหรือเอ็นจีโอ (Non-Governmental Organizations : NGOs) ถือว่าเป็นกลุ่มงานเขียนที่คงอยู่เพียงช่วงเวลาสั้นๆ มากที่สุดกลุ่มหนึ่งบนอินเทอร์เน็ต องค์กร NGOs มักจะทำงานโดยมีงบประมาณที่จำกัด อีกทั้งยังมีแนวความคิดที่ตรงข้ามกับโครงการต่างๆ ของรัฐบาล ซึ่งนี้ทำให้สิ่งพิมพ์ในเว็บไซต์ขององค์กร NGOs ปรากฏแค่เพียงชั่วคราวต่างจากเว็บไซต์ของหน่วยงานอื่น เพื่อตอบสนองต่อลักษณะของการคงอยู่ของสื่อสิ่งพิมพ์ประเภทนี้ หอสมุด International and Area Studies Library แห่งมหาวิทยาลัยอิลลินอยส์ (University of Illinois) ได้ริเริ่มโครงการจัดเก็บเว็บไซต์ด้านการพัฒนาอย่างยั่งยืนของโลก (World Sustainable Development Web Archive project) เพื่อที่จะทำการสงวนรักษาเว็บไซต์ที่เผยแพร่โดยองค์กร NGOs ซึ่งมุ่งเน้นเกี่ยวกับความยั่งยืนทางด้านสิ่งแวดล้อมและเศรษฐกิจ เพื่อให้มั่นใจว่าการจัดเก็บข้อมูลมีประสิทธิภาพและครอบคลุม การจัดเก็บนี้จึงทำการรวบรวมวัตถุทางอินเทอร์เน็ตในหลายภาษาและหลายกลุ่มวัฒนธรรม ในการนำเสนอรายงานนี้ ได้อธิบายถึงการใช้รูปแบบในการจัดเก็บเว็บไซต์แบบมีการแบ่งปัน (shared web archiving platforms) เพื่อที่จะทำให้การจัดเก็บเว็บไซต์มีความยั่งยืนและเป็นการสนับสนุนนักวิชาการ และทำให้องค์กรขนาดเล็กสามารถจัดเก็บและรักษาเนื้อหาเชิงประวัติศาสตร์ของตนเองได้ อีกทั้งได้อธิบายถึงปัญหาท้าทายต่าง ๆ ที่ประสบมาทั้งในเรื่องเกี่ยวกับเทคโนโลยี และเรื่องที่เกิดกับภูมิทัศน์ทางการเมืองที่เปลี่ยนแปลงไป

ขอบเขตและวัตถุประสงค์ของโครงการจัดเก็บเว็บด้านการพัฒนาอย่างยั่งยืนของโลก

ใน ค.ศ. 2013 สมาชิกของห้องสมุด International and Area Studies Library แห่งมหาวิทยาลัยอิลลินอยส์ได้ร่วมมือกับหน่วยงานจัดเก็บเว็บไซต์ของมหาวิทยาลัยอิลลินอยส์ (University Archives) ในการศึกษาสำรวจเรื่องบริการจัดเก็บเว็บไซต์ โดยได้เริ่มโครงการนี้ร่วมกับงานบริการจัดเก็บเว็บไซต์ของห้องสมุดดิจิทัลแห่งแคลิฟอร์เนีย (California Digital Library Web Archive Service) เบื้องต้นได้ระบุสาขาที่สมาชิกทุกคนในหน่วยงานให้ความสนใจ คือ ด้านการพัฒนาอย่างยั่งยืน (Sustainable Development) ซึ่งห้องสมุดมุ่งหมายที่จะค้นพบและจัดเก็บเว็บไซต์ต่างๆ ที่ผลิตโดยองค์กร NGOs เกี่ยวกับการพัฒนาอย่างยั่งยืน ไม่ว่าจะเป็นภาษาอะไรและในภูมิภาคอื่นที่อยู่ภายนอกประเทศสหรัฐอเมริกา

โครงการจัดเก็บเว็บไซต์ด้านการพัฒนาอย่างยั่งยืนของโลกของมหาวิทยาลัยอิลลินอยส์ มีวัตถุประสงค์เพื่อสงวนรักษาเนื้อหาทางเว็บไซต์ที่เผยแพร่โดยองค์กร NGOs ซึ่งมุ่งเน้นเกี่ยวกับความยั่งยืนด้านสิ่งแวดล้อมและเศรษฐกิจ โดยการรวบรวมและทำให้วัตถุบนเว็บไซต์เหล่านี้มีความพร้อมใช้ศึกษา ค้นคว้าสำหรับนักวิชาการ นักศึกษา และสาธารณชน ซึ่งห้องสมุด International and Area Studies Library ต้องการสนับสนุนงานวิจัยและการค้นคว้าแบบสหวิชาและเรื่องระดับโลกเพื่อการดำเนินงานพัฒนาอย่างยั่งยืนของทั่วโลก เว็บไซต์ที่มีการรวบรวมไว้มีทั้งเอกสาร ข้อมูลภาพ และสื่อต่าง ๆ ซึ่งจะช่วยสงวนรักษาและได้เห็นมุมมองที่หลากหลาย รวมถึงกิจกรรม และวิธีการดำเนินงานขององค์กร NGOs ที่ทำงานเพื่อความยั่งยืนของโลก

กระบวนการเบื้องต้นในการริเริ่มการจัดเก็บและจัดระบบสำหรับการจัดเก็บเว็บไซต์

ขั้นตอนในการดำเนินงานเพื่อขับเคลื่อนโครงการ ซึ่งห้องสมุดมุ่งเน้นเกี่ยวกับประเด็นการเข้าถึง เพื่อให้มั่นใจว่ามีเมทาดาทาที่เหมาะสมสำหรับแต่ละองค์กรและแต่ละเว็บไซต์ในขั้นแรกผู้เชี่ยวชาญด้านหัวเรื่อง (subject specialist) ทำการคัดเลือกเว็บไซต์ขององค์กร NGOs ที่จะจัดเก็บในระยะแรก ประกอบด้วยองค์กรทั้งสิ้น 38 องค์กร ซึ่งเป็นตัวแทนของภูมิภาคเอเชียตะวันออก ยุโรปตะวันออกเอเชียใต้ละตินอเมริกาตะวันออกกลาง และแอฟริกา องค์กรในกลุ่มนี้มีตั้งแต่ระดับท้องถิ่นไปจนถึงระดับภูมิภาค และระดับนานาชาติ นอกจากนี้ ขอบข่ายงานขององค์กรเหล่านี้ก็แตกต่างกัน ทั้งที่ให้การสนับสนุนในเรื่องของความหลากหลายทางชีวภาพไปจนถึงการสนับสนุนด้านการศึกษาด้านสิ่งแวดล้อม และเรื่องของน้ำ จากนั้นบรรณารักษ์จะจัดระบบทรัพยากรเหล่านี้โดยการกำหนดหัวเรื่องตามแบบห้องสมุดรัฐสภาองเกรส (Library of Congress Subject Headings) และเปิดแท็ก (open tags) โดยยึดตามมาตรฐานของ Dublin Core เพื่อให้สามารถเข้าถึงเว็บไซต์ที่จัดเก็บไว้ได้ดีขึ้น

ปัญหาท้าทายในการบำรุงรักษาลังจัดเก็บเว็บที่เน้นเว็บของเอ็นจีโอ

นอกจากความท้าทายในเรื่องของรูปแบบการจัดเก็บเว็บไซต์ขององค์กร NGOs ยังมีประเด็นเกี่ยวกับการบำรุงรักษาอยู่หลายประการด้วยเหตุที่เว็บไซต์ถูกจัดเก็บไว้เป็นระยะจึงมีความจำเป็นที่จะต้องติดตามดูความสำเร็จของการจัดเก็บแต่ละครั้ง และทำการอัปเดตหรือแก้ไขเว็บไซต์เมื่อองค์กรมีการเปลี่ยนแปลง ในที่นี้กรณีของสมาคมสาธารณรัฐไครเมีย (Crimea Republican Association

จัดเป็นตัวอย่างที่ดีในการแสดงให้เห็นถึงปัญหาความท้าทายในการจัดเก็บเว็บไซต์ขององค์กร NGOs ดังจะเห็นได้จากเมื่อมีการค้นหาทางอินเทอร์เน็ตเผยให้เห็นว่าเว็บไซต์ขององค์กรนี้ได้เปลี่ยนจาก <http://www.ekomir.crimea.ua/> ไปใช้ URL ใหม่คือ <http://ekomir.org/> อย่างไรก็ตาม URL ใหม่นี้ได้ถูกจดทะเบียนและขึ้นรายการไว้ในประเทศยูเครน (เลข IP คือ 80.245.112.25) การอัปเดตการจัดเก็บสำหรับ URL ใหม่ทำให้ได้เว็บไซต์ขององค์กร Crimea Republican Association ซึ่งปรากฏว่าที่อยู่เว็บไซต์ขององค์กรได้ถูกอัปเดตเป็นที่อยู่ในประเทศรัสเซียบนเว็บไซต์ภาษารัสเซีย ขณะที่เว็บไซต์ภาษาอังกฤษยังคงมีที่อยู่ในประเทศยูเครนและใช้ IP address ของยูเครน ไม่ว่านี้อาจจะเป็นการบ่งบอกถึงเรื่องทางการเมือง หรือจะเป็นความละเอียดที่อัปเดตเว็บไซต์ให้สมบูรณ์ก็ตาม แต่ทำให้เห็นถึงปัญหาท้าทายในการบำรุงรักษาการจัดเก็บเว็บไซต์ที่กำลังดำเนินไปท่ามกลางปัจจัยต่างๆที่ส่งผลกระทบต่อ การเปลี่ยนแปลงทางการเมือง ทรัพยากรขององค์กร และปัจจัยเชิงเทคนิคที่ควบคุมการเข้าถึงทางอินเทอร์เน็ตที่อยู่นอกเหนือการควบคุมของห้องสมุด

การเพิ่มปริมาณขึ้นของข้อมูลข่าวสารที่มีมาตลอดกว่า 2 ทศวรรษ ทำให้หลายองค์กรต้องทบทวนว่าข้อมูลสารสนเทศทั้งหมดนี้มีคุณค่าแก่การสงวนรักษาหรือไม่ อย่างไรก็ตาม ปัญหาท้าทายของการสงวนรักษาข้อมูลที่มีประโยชน์หรืออาจจะมีประโยชน์ก็เป็นปัญหาที่พบจากการสำรวจเกี่ยวกับการจัดเก็บเว็บไซต์และวรรณกรรมที่เผยแพร่ในวงจำกัดและเมื่อพบข้อมูลสารสนเทศประเภทนี้ก็มี 2 ทางเลือกคือ ทบทวนดู หรือ กำจัดทิ้งไป ด้วยการเกิดขึ้นของวรรณกรรม grey literature ที่ถูกผลิตมาในแบบดิจิทัลทางเลือกเหล่านี้จึงไม่ค่อยจะจำเป็น อย่างไรก็ตาม เทคโนโลยีได้ก้าวหน้าไปจนทำให้สามารถทำการจัดเก็บข้อมูลประเภทนี้ได้ ซึ่งส่วนหนึ่งก็เนื่องจากความสนใจของบรรณารักษ์ แต่ส่วนใหญ่แล้วจะเนื่องจากความสนใจของโปรแกรมเมอร์ที่มีต่อปัญหาท้าทายที่ปรากฏอยู่ในโลกดิจิทัล อย่างไรก็ตาม การจัดเก็บเว็บไซต์ไปพร้อมกับจัดเก็บข้อมูลในสื่อสังคมออนไลน์ เป็นสิ่งจำเป็นที่ต้องมีการสำรวจศึกษาเพิ่มเติมต่อไป

5. เครือข่ายห้องสมุดรัฐบาล – ผู้ให้บริการในการเข้าถึงข้อมูล (Networks of Government Libraries – providers of access to Information) (Session 096)

5.1 การเสริมสร้างพลังเพื่อความสำเร็จตามเป้าหมายการพัฒนาแห่งชาติ : อนาคตของห้องสมุดกระทรวงในนามิเบีย (Empowering National Development Goals: The Future of Ministerial Libraries in Namibia)

โดย *Namutenya Hamwaalwa*

กระทรวงต่าง ๆ ของสาธารณรัฐนามิเบียส่วนใหญ่จะมีห้องสมุดเป็นของตนเอง แต่ห้องสมุดเหล่านั้นยังคงเผชิญกับปัญหาและความท้าทายมากมาย จึงได้มีการศึกษาถึงประเด็นดังกล่าวโดยมีผลการศึกษาน่าสนใจและสรุปประเด็นสำคัญได้ดังนี้

บทบาทของห้องสมุดกระทรวงของนามิเบีย

หน้าที่หลักของห้องสมุดกระทรวง คือ การจัดให้มีเทคโนโลยีและสารสนเทศทางวิทยาศาสตร์ เพื่อใช้พิจารณาประกอบในการตัดสินใจ การสนับสนุนการวิจัยของกระทรวง รวมถึงการเผยแพร่สารสนเทศในด้านต่าง ๆ อาทิ ด้านกฎหมายเชิงวิทยาศาสตร์เพื่อประกอบการพิพากษาตัดสินคดี ด้านธุรกิจ ด้านสุขภาพ ตลอดจนสารสนเทศในสาขาวิชาต่าง ๆ ที่สำคัญและเกี่ยวข้องกับการพัฒนาเศรษฐกิจและอุตสาหกรรมของประเทศ

ความสำคัญของห้องสมุดนั้นได้ถูกกำหนดไว้ในวิสัยทัศน์ชาติ ค.ศ. 2530 ซึ่งเป็นการกำหนดเพื่อการพัฒนาประเทศระยะยาวอย่างเป็นทางการ ในการเปลี่ยนแปลงประเทศให้ก้าวสู่เป็นสังคมแห่งนวัตกรรมและฐานความรู้ นับเป็นความท้าทายที่ห้องสมุดกระทรวงต้องขยายและพัฒนาการบริการและการปรับโครงสร้างพื้นฐานเพื่อการเข้าถึงสารสนเทศทั่วโลก ตลอดจนบูรณาการโครงสร้างพื้นฐานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการและดูแลสารสนเทศทั้งในรูปแบบสิ่งพิมพ์และดิจิทัล

ความท้าทายที่ทำให้การบริการสารสนเทศของห้องสมุดกระทรวงต้องหยุดชะงัก

1. ขาดการสนับสนุนในด้านงบประมาณและบุคลากร ห้องสมุดกระทรวงของนามิเบียส่วนใหญ่ยังขาดงบประมาณในการสนับสนุนบุคลากรให้เป็นมืออาชีพทางสารสนเทศ ส่งผลให้ห้องสมุดไม่สามารถจัดการบริการสารสนเทศที่มีคุณภาพได้ด้วยตนเองและด้วยงบประมาณที่ได้รับน้อยหรือบางแห่งอาจไม่ได้รับเลย ทำให้บรรณารักษ์และเจ้าหน้าที่ได้รับค่าตอบแทนที่ต่ำ

2. ขาดแคลนบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญและมีประสบการณ์ ห้องสมุดถูกกำหนดให้เป็นหน่วยงานหลักของชาติในการให้บริการและจัดหาสารสนเทศทั้งในประเทศและทั่วโลก แต่ยังคงขาดแคลนบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญและมีประสบการณ์อย่างมาก

3. ความเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมและความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี เป็นความท้าทายที่สำคัญประการหนึ่งของห้องสมุดกระทรวง และห้องสมุดไม่เพียงแต่จัดให้มีบริการด้านสารสนเทศที่มีคุณภาพเท่านั้นแต่ต้องสนับสนุนเพื่อการเพิ่มมูลค่าในการปฏิบัติงานของกระทรวงต้นสังกัด รวมทั้งต้องปรับตัวและพัฒนาให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น เพื่อรองรับความต้องการของผู้ใช้

ความต้องการบุคลากรที่มีทักษะความเป็นมืออาชีพและมีประสบการณ์สำหรับห้องสมุดกระทรวงของนามิเบีย

ห้องสมุดกระทรวงในนามิเบียส่วนใหญ่จะมีขนาดเล็ก บรรณารักษ์มักจะถูกคาดหวังว่าเป็นผู้มีความรู้สูงและปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยสามารถให้บริการได้ในทุกเรื่องและจัดหาสารสนเทศที่ผู้ใช้ต้องการได้ครบถ้วนทันเวลา ซึ่งมันเป็นสิ่งที่ยากมากสำหรับคนเพียงคนเดียวที่จะให้มีความเชี่ยวชาญในทุกเรื่องทุกสาขาวิชา มีข้อเสนอแนะสำหรับบรรณารักษ์ว่าควรมีทักษะพื้นฐานในการให้บริการที่ตรงกับความต้องการของผู้ใช้ ตลอดจนจัดการและกระตุ้นให้ผู้ใช้และประชาชนเรียนรู้การแบ่งปันและแลกเปลี่ยนความรู้ซึ่งกันและ

เนื่องจากมีความต้องการอย่างมากที่จะให้มีการบูรณาการเทคโนโลยีสารสนเทศในการบริการของห้องสมุด บรรณารักษ์จึงจำเป็นต้องมีทักษะในการสร้างเว็บไซต์ของห้องสมุดและเอกสารเพื่อการ

เข้าถึงเว็บไซต์ ซึ่งจะช่วยให้ผู้ใช้สามารถค้นหาและเข้าถึงเว็บไซต์อื่น ๆ ได้อย่างสะดวกรวดเร็วยิ่งขึ้น การเชื่อมโยงเพื่อการเข้าถึงแหล่งข้อมูลนั้นเป็นสิ่งสำคัญมากในปัจจุบัน หากห้องสมุดกระทรวงสามารถดำเนินการได้ก็จะเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพในการให้บริการและทำให้ผู้ใช้สามารถเข้าถึงสารสนเทศที่มีคุณค่าได้อย่างสะดวกเร็ว

การสนับสนุนขององค์กร

ความสัมพันธ์ระหว่างห้องสมุดและองค์กรต้นสังกัดเป็นประเด็นได้รับความสนใจน้อยจากผู้ทำวิจัย โดยเฉพาะอย่างยิ่งความสัมพันธ์จากผู้บริหารซึ่งมีอำนาจในการสนับสนุนการดำเนินงานของห้องสมุด ในการศึกษาที่ดำเนินการโดยสภาห้องสมุดและสารสนเทศแห่งนามิเบีย (Namibia Library and Information Council) ผลการศึกษาชี้ว่าความสัมพันธ์ระหว่างห้องสมุดและองค์กรต้นสังกัดมีน้อยหรือแทบไม่มีเลย ห้องสมุดไม่สามารถดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพหากปราศจากผู้ใช้และการสนับสนุนจากกระทรวงต้นสังกัดดังนั้นเพื่อให้ห้องสมุดได้รับการสนับสนุนและมีส่วนในการกำหนดงบประมาณและนโยบาย บรรณารักษ์ควรปรับเปลี่ยนและพัฒนาการบริการให้ตอบสนองความต้องการของผู้ใช้ซึ่งก็คือบุคลากรของกระทรวง ขณะเดียวกันผู้บริหารก็ควรตระหนักถึงบทบาทและความสำคัญของห้องสมุดที่มีต่อองค์กรด้วย

ทั้งนี้ การศึกษาได้มีข้อสรุปและข้อเสนอแนะดังนี้

1. ห้องสมุดกระทรวงต้องตอบสนองและจัดวางแผนการบริการให้สอดคล้องกับแผนการพัฒนาระยะยาวของประเทศ
2. ต้องมีการกำหนดบทบาทของห้องสมุดกระทรวงให้ชัดเจนหรือกำหนดใหม่เพื่อให้เหมาะสมกับบทบาทการเป็นศูนย์สารสนเทศแห่งชาติ
3. ห้องสมุดกระทรวงต้องทำความเข้าใจอย่างชัดเจนในการเป็นห้องสมุดเฉพาะ ซึ่งจะช่วยในการกำหนดแผนการพัฒนาล้ำหน้าอำนวยความสะดวก การฝึกอบรมและพัฒนาบุคลากร ตลอดจนการจัดหาวัสดุอุปกรณ์ และทรัพยากรที่จัดหามานั้นต้องเกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานของกระทรวงต้นสังกัด
4. ต้องมีการนำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้ในการให้บริการ ทั้งนี้ เพื่อให้สามารถตอบสนองและรองรับความต้องการของผู้ใช้
5. บุคลากรผู้ให้บริการต้องได้รับการฝึกอบรมเพื่อเพิ่มศักยภาพให้เป็นผู้เชี่ยวชาญในสาขาวิชานั้น ๆ รัฐบาลต้องให้การสนับสนุนนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายให้ศึกษาต่อในสาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์ นอกจากนี้ควรมีการกำหนดงบประมาณสำหรับห้องสมุดในการจัดการประชุมเพื่อการแบ่งปันความรู้และการใช้ทรัพยากรร่วมกัน ซึ่งจะช่วยลดค่าใช้จ่ายในการจัดหาทรัพยากรของห้องสมุดแต่ละแห่งได้มาก

5.2 การควบรวมบริการห้องสมุดและบริการสารสนเทศ : ประสบการณ์ของ ธนาคารแห่งชาติยูกันดา (Merging of Library and Information Services: the Bank of Uganda Experience)

โดย Victor A. Walusimbi และ Felix R. Nsiimoomwe

การควบรวมหน่วยงานนั้นก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างองค์กร ซึ่งส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงบทบาทของห้องสมุดและศูนย์สารสนเทศ สิ่งธรรมดาที่เกิดขึ้นจากการเปลี่ยนแปลง คือ การปรับโครงสร้างของหน่วยงานซึ่งเกี่ยวข้องกับการบริการห้องสมุดและก่อให้เกิดหน่วยงานขึ้นใหม่อันเป็นหน่วยงานร่วม และเป็นส่วนหนึ่งของการบริการนั้นคือ หน่วยงานบริการสารสนเทศ องค์กรจำนวนมากมีหน่วยงานร่วมของห้องสมุด ซึ่งหมายรวมถึงแผนกซึ่งให้บริการที่เกี่ยวข้องกับการคัดสรรเผยแพร่สารสนเทศและการเผยแพร่สารสนเทศขององค์กรอย่างเป็นทางการสู่สาธารณะ การบูรณาการบริการห้องสมุดและบริการสารสนเทศก่อให้เกิดโอกาสและความท้าทายกับห้องสมุดหลายประการ โดยเฉพาะในประเด็นการกระจายของทรัพยากรสารสนเทศจะเป็นเหตุให้เกิดการบูรณาการมากที่สุด ซึ่งเมื่อบูรณาการหรือควบรวมการบริการแล้ว จะทำให้ทรัพยากรสารสนเทศได้รับการจัดเก็บอย่างมีระบบครบถ้วนสมบูรณ์ เข้าถึงได้ง่าย และทำให้การบริการเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

ผู้นำเสนอ ได้นำเสนอกรณีการควบรวมหน่วยงานของธนาคารแห่งชาติยูกันดา ได้แก่ ศูนย์การจัดการความรู้ (Knowledge Management Center : KMC) และแผนกบริการสารสนเทศสาธารณะ (Public Information Services Division) และจากความก้าวหน้าและวิวัฒนาการของเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารที่เป็น real time information platforms และสื่อสังคมออนไลน์ ทำให้ห้องสมุดตระหนักถึงความสำคัญและรับเทคโนโลยีใหม่ ๆ เหล่านั้นมาพัฒนาการให้บริการในขณะเดียวกันแผนกบริการสารสนเทศสาธารณะก็ได้ตระหนักถึงสิ่งเหล่านั้นเช่นกัน นอกจากนี้ยังได้เห็นว่าจากความก้าวหน้าและวิวัฒนาการของเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ทำให้เกิดการบริการที่ทับซ้อนจึงทำให้การบูรณาการบริการเป็นที่ยอมรับมากยิ่งขึ้น

ธนาคารแห่งชาติยูกันดา

ธนาคารแห่งชาติยูกันดา (Bank of Uganda : BOU) จัดตั้งขึ้นเมื่อ ค.ศ. 1966 โดยรัฐบาลเป็นผู้ดำเนินงานและเป็นเจ้าของ มีคณะกรรมการบริหารเป็นผู้กำหนดนโยบายของธนาคาร โดยผู้ว่าการธนาคารเป็นประธานและรองผู้ว่าการธนาคารเป็นรองประธาน ทั้งนี้ ประกอบด้วยหน่วยงานซึ่งมีหน้าที่แตกต่างกันไปหลายหน่วยงาน ซึ่งจะเป็นในลักษณะของชุมชนนักปฏิบัติและต่างมีวัตถุประสงค์ร่วมกันเพื่อให้บรรลุวิสัยทัศน์และพันธกิจของธนาคาร

ศูนย์การจัดการความรู้ (Knowledge Management Center : KMC) เป็นหน่วยงานที่พัฒนาจากห้องสมุดเพื่อการวิจัยของแผนกวิจัยเศรษฐกิจของธนาคารแห่งชาติยูกันดา โดยมีบทบาทหน้าที่ในการสนับสนุนการวิจัยของแผนกจากความเจริญก้าวหน้าและความเปลี่ยนแปลงทางวิชาการและเทคโนโลยี ทำให้ศูนย์การจัดการความรู้ก้าวสู่ความเป็นศูนย์กลางการอ้างอิงสำหรับสารสนเทศด้านการลงทุนและความต้องการเพื่อการ เรียนรู้ทางยุทธศาสตร์ โดยเปิดให้บริการแก่เจ้าหน้าที่ของธนาคารและแก่บุคคลทั่วไปด้วย

การรวบรวมการดำเนินงานด้านบริการสารสนเทศให้อยู่ภายใต้การบริหารจัดการเดียวกัน เพื่อให้ เกิดศักยภาพสูงสุดในการบริการอันเป็นวัตถุประสงค์หลักนั้น ได้มีการรวบรวมกิจกรรมในการดำเนินงานที่สำคัญดังนี้

- โปรแกรมการรู้สารสนเทศ – สารสนเทศด้านการเงินการคลัง (Information Literacy Programs – Financial Information)
- การประชุมด้านการแบ่งปันความรู้ (Knowledge Sharing sessions)
- การเผยแพร่สารสนเทศผ่านโครงการจิตสาธารณะ (Information Dissemination Through Public Awareness Programs)
- การจัดการสื่อสังคมและเว็บไซต์ (Social Media and Website Management)

6. เทคโนโลยีที่สนับสนุนการเข้าถึงข้อมูลสารสนเทศ: ห้องสมุดสนับสนุนการพัฒนา – ส่วนของเทคโนโลยีสารสนเทศ, ส่วนของห้องสมุดสาธารณะ, ส่วนของทวีปเอเชียและโอเชียเนีย และส่วนของห้องสมุดและการบริการด้านวิจัยสำหรับรัฐสภา (Technology facilitating access to information: libraries supporting development - Information Technology, Public Libraries, Asia and Oceania and Library and Research Services for Parliaments) (Session 102)

6.1 การรณรงค์เพื่อการรู้สารสนเทศบนเว็บไซต์ เพื่อการปรับเปลี่ยนการวิจัยด้านการเกษตรและเทคโนโลยีแก่ชาวไร่ชาวนาของอินเดีย (Web-based Information Literacy Campaign for Transforming Agricultural Research and Technology to Indian Farmers: A model)

โดย *Sunil Gorla, G.B. Pant และ Sanjay K. Bihani*

เศรษฐกิจของอินเดียขึ้นอยู่กับภาคเกษตรเป็นหลัก โดยประชากรร้อยละ 68 ของประเทศ ประกอบอาชีพเกษตรกรรม อินเดียมีมหาวิทยาลัยเกษตรและสถาบันที่เกี่ยวข้องกับการศึกษามากกว่า 170 แห่ง ที่เข้ามามีส่วนร่วมในการศึกษาการวิจัยและส่งเสริมวิทยาศาสตร์การเกษตรของประเทศ จึงถือว่าข้อมูลส่งเสริมการเกษตรมีความสำคัญสำหรับการพัฒนาเกษตรกรในประเทศอินเดีย นอกจากนี้ การรณรงค์การเรียนรู้สารสนเทศนับว่ามีบทบาทสำคัญสำหรับการเปลี่ยนแปลงการวิจัยและเทคโนโลยีทางการเกษตรให้กับเกษตรกรอินเดีย รายงานนี้นำเสนอการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในการจัดกิจกรรมส่งเสริมการเกษตรอินเดียนวมถึงบทบาทของห้องสมุดการเกษตร นอกจากนี้ยังมีการเสนอ "Web-based การรณรงค์การเรียนรู้สารสนเทศเพื่อการวิจัยการปฏิรูปการเกษตรและเทคโนโลยีเพื่อเกษตรกรในอินเดีย" โดยใช้แหล่งข้อมูลเปิด (open source) Moodle และเป็นที่ยูจิกกันดีสำหรับข้อมูลที่อยู่ในรูปแบบของ e-learning

บทนำ

การเกษตรถือเป็นพื้นฐานเศรษฐกิจของอินเดียที่ประชากรประมาณร้อยละ 68 (ประมาณ 830,000,000 ล้านคน) ประกอบอาชีพเกี่ยวกับการเกษตรทั้งโดยตรงและโดยทางอ้อม อินเดียประกอบด้วย 29 รัฐ และ 7 ดินแดนสหภาพ (Union Territories) 664 อำเภอ และ 640,867 หมู่บ้าน ในอินเดียมี 22 ภาษาที่ได้รับการยอมรับอย่างเป็นทางการ ตามการสำรวจสำมะโนประชากรของอินเดียพบว่าอัตราการรู้หนังสือของประเทศเป็นร้อยละ 74.04 โดยเป็นเพศชายร้อยละ 82.14 และเพศหญิงร้อยละ 65.46 (การสำรวจสำมะโนประชากรของอินเดีย ค.ศ. 2014)

ตามแผนของสภาวิจัยการเกษตรอินเดีย (Indian Council of Agricultural Research : ICAR) ได้มีการดำเนินการส่งเสริมการวิจัยการศึกษาการฝึกอบรมและถ่ายทอดเทคโนโลยีเพื่อความก้าวหน้าทางด้านวิทยาศาสตร์การเกษตรในประเทศอินเดีย การศึกษาการเกษตรและระบบการวิจัยแห่งชาติอินเดีย (Indian National Agricultural Education and Research System : NAERS) เป็นระบบการวิจัยทางการเกษตรแห่งชาติที่ใหญ่ที่สุดแห่งหนึ่งของโลก ประกอบด้วย 100 สถาบันในเครือข่ายของสภาวิจัยการเกษตรอินเดีย (ICAR) และมหาวิทยาลัย 70 แห่ง ทั้งที่เป็นมหาวิทยาลัยเกษตร (Agricultural Universities) และมหาวิทยาลัยการเกษตรของรัฐ (State Agricultural Universities : SAU)

ในการศึกษาการเกษตรและระบบการวิจัยแห่งชาติอินเดียหรือ NAERS มีศูนย์ศึกษาทางการเกษตรหลายแห่ง ได้แก่ KVKs (Krishi Vigyan Kendras : KVKs) คือ ฟาร์มหรือสถานที่ที่เป็นศูนย์รวมการศึกษาทางด้านวิทยาศาสตร์เพื่อเพาะปลูกและเลี้ยงสัตว์ จำนวน 641 แห่ง เพื่อทำหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรโดยการถ่ายทอดความรู้จากการวิจัยทางการเกษตรและเทคโนโลยีทางการเกษตรให้กับเกษตรกร และมีศูนย์ข้อมูลเทคโนโลยีทางการเกษตร (Agricultural Technology Information Centres : ATIC) จัดตั้งขึ้นภายใต้สถาบันสภาวิจัยการเกษตรอินเดียและ มหาวิทยาลัยการเกษตรของรัฐ จำนวน 44 แห่ง ในปัจจุบันมีพนักงานประมาณ 110,000 คน ที่ทำงานใน KVKs มีทั้งผู้ทำงานในลักษณะพนักงานส่งเสริมการเกษตร (Agricultural Extension Workers : AEW) และผู้เชี่ยวชาญด้านการเกษตร (Agricultural subject experts : ASE) ซึ่งจะเป็นผู้ฝึกอบรมให้แก่พนักงานส่งเสริมการเกษตรพร้อมกับเกษตรกรอินเดียนอกจากนี้ยังมีหน่วยงานการจัดการเทคโนโลยีเพื่อการเกษตร (Agricultural Technology Management Agencies : ATMA) มากกว่า 250 แห่งที่จัดตั้งขึ้นในระดับอำเภอโดยรัฐบาลของประเทศอินเดียในการดำเนินงานการปฏิรูปการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของเกษตรกร โดยมีองค์กรพัฒนาเอกชน KVK และนักวิชาการลงไปปฏิบัติงานในพื้นที่ต่าง ๆ อำเภอ เมือง หรือหมู่บ้าน และในแต่ละรัฐยังมีการจัดตั้งสถาบันการบริหารจัดการด้านการเกษตรและฝึกอบรมการเพิ่มผลผลิตของรัฐ (State Agricultural Management and Extension Training Institute : SAMETI) ซึ่งได้ให้การฝึกอบรมและการรับรองการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ภายใต้แนวคิดและกระบวนการของหน่วยงานการจัดการเทคโนโลยีเพื่อการเกษตร (ATMA) โดยสามารถนำไปใช้ประโยชน์ต่อการส่งเสริมการเกษตร ซึ่งนับว่ามหาวิทยาลัยการเกษตรของรัฐมีบทบาทสำคัญในการขยายระบบการเกษตรอินเดีย

ICT แอปพลิเคชันในการให้บริการส่งเสริมทางการเกษตรในอินเดีย

ในช่วงทศวรรษที่ผ่านมาอินเดียได้มีการดำเนินการปฏิรูปการส่งเสริมการเกษตรในหลายแนวทาง ไม่ว่าจะเป็นการจัดพิมพ์เอกสารเพื่อเผยแพร่ความรู้ทางการเกษตรทั้งที่เป็นหนังสือ แผ่นพับ บทความ รวมถึงการจัดให้มีโปรแกรมการฝึกอบรม หรือการบรรยายโดยผู้เชี่ยวชาญ ทั้งทางวิทยุและโทรทัศน์ การจัดงานที่มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมการเกษตรโดยตรง

ในปัจจุบันเป็นยุคของไอซีทีซึ่งถือว่าข้อมูลได้กลายเป็นเครื่องมือสำคัญสำหรับโลกในหลายด้าน ทั้งเศรษฐกิจ วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี การศึกษา การวิจัยและพัฒนา สำหรับไอซีทีในอินเดียได้มีการใช้ในระดับหมู่บ้านแล้วส่วนใหญ่มีการเชื่อมโยงการสื่อสารทางไกลโดยใช้เทคโนโลยี โทรศัพท์มือถือ และมีจำนวนเป็นล้านที่มีการเชื่อมต่อผ่านทางอินเทอร์เน็ต ซึ่งการส่งเสริมการเกษตรในอินเดียนั้นเริ่มต้นการสื่อสารด้วยช่องทางวิทยุชุมชนจากนั้นโครงการที่เกี่ยวข้องจึงได้ดำเนินการในพื้นที่ที่มีการใช้ไอซีที ซึ่งเป็นการส่งเสริมการเกษตรโดยรัฐบาลของอินเดียและรัฐบาลของรัฐต่าง ๆ นอกจากนี้ได้มีการวิจัยเพื่อหาแนวทางตอบสนองความต้องการข้อมูลของเกษตรกรอินเดีย พบว่ามือถือเป็นเครื่องมือการสื่อสารที่มีผู้นิยมใช้มากที่สุด ตามมาด้วยโทรทัศน์ และวิทยุ และยังพบว่าควรมีการสื่อสารในภาษาท้องถิ่น การสื่อสารด้วยข้อความ ภาพ และวิดีโอ เพื่อลดช่องว่างในการเข้าถึงข้อมูลของเกษตรกร ทั้งนี้ โครงสร้างพื้นฐานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในทุกสถาบัน สภาวิจัยเกษตรแห่งชาติอินเดียและมหาวิทยาลัยเกษตรที่อยู่ในกำกับของการศึกษาการเกษตรและระบบการวิจัยแห่งชาติอินเดีย (NAERS) รวมถึง KVK และโครงการต่าง ๆ ภายใต้โครงการเทคโนโลยีการเกษตรแห่งชาติ (National Agricultural Technology Project : NATP) และโครงการนวัตกรรมการเกษตรแห่งชาติ (National Agricultural Innovative Project : NAIP) ถือว่าได้รับการพัฒนาแล้ว อย่างไรก็ตามหน่วยงานรัฐบาลและการศึกษาการเกษตรและระบบการวิจัยแห่งชาติอินเดียได้มีการถ่ายทอดข้อมูลทางการเกษตรและเทคโนโลยีให้แก่เกษตรกรในชนบทผ่านฟาร์ม หรือศูนย์การศึกษาทางการเกษตร (KVKs) รวมถึงผู้ที่เข้ามารับการส่งเสริมการเกษตร แต่ข้อมูลการวิจัยทางการเกษตรและเทคโนโลยีล่าสุดก็ไม่สามารถถ่ายทอดไปสู่เกษตรกรได้ทันเวลา ซึ่งปัจจุบันเกษตรกรสามารถเข้าถึงข้อมูลส่งเสริมการเกษตรได้จากสิ่งพิมพ์ที่เป็นเอกสารข้อมูล ซึ่งการรณรงค์เพื่อการเรียนรู้สารสนเทศนับว่ามีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมการเกษตร และส่วนใหญ่ผู้เชี่ยวชาญด้านการเกษตร พนักงานส่งเสริมการเกษตร จะเป็นผู้ฝึกอบรมและฝึกการเรียนรู้สารสนเทศแก่เกษตรกร

ไอซีทีแอปพลิเคชันในห้องสมุดการเกษตรในอินเดีย (ALI)

ในการศึกษาการเกษตรและระบบการวิจัยแห่งชาติอินเดีย (NAERS) มหาวิทยาลัยเกษตรทุกแห่ง ทั้งมหาวิทยาลัยการเกษตรของรัฐ (SAU) และสถาบันสภาวิจัยเกษตรแห่งชาติอินเดีย (Indian Council of Agricultural Research : ICAR) มีห้องสมุดเพื่อสนับสนุนการเรียนการสอนการวิจัยและการส่งเสริมกิจกรรมวิทยาศาสตร์การเกษตร ด้วยเหตุนี้ จึงมีแอปพลิเคชันในห้องสมุดการเกษตรของอินเดีย (Application in Agricultural Libraries in India : ALI) มากกว่า 150 แห่งที่อยู่ในกำกับของการศึกษาการเกษตรและระบบการวิจัยแห่งชาติอินเดีย (NAERS)

Web based นับเป็นเทคโนโลยีที่ได้รับการพัฒนาอย่างรวดเร็ว และเป็นสิ่งอำนวยความสะดวกในการเข้าถึงทรัพยากรดิจิทัลซึ่งเป็นทรัพยากรที่จำนวนเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วในห้องสมุดการเกษตรของอินเดียตัวอย่าง Web based ได้แก่

- สมาคมเพื่อทรัพยากรอิเล็กทรอนิกส์ (e-Resources) ในการเกษตร (CeRA) :

ภายใต้ NAIP

CeRA ได้รับการจัดตั้งขึ้นที่สถาบันวิจัยเกษตรอินเดียน (Indian Agricultural Research Institute : IARI) เพื่อจัดให้เข้าถึงวารสารออนไลน์ของห้องสมุดการเกษตร 126 แห่ง (ในระยะแรก) CeRA เป็นโครงการที่กำหนดแผนดำเนินการไว้ 5 ปี จาก ค.ศ. 2007- 2008 และ 2011-2012 แต่สามารถทำต่อเนื่องไปจนถึงปี 2015 โดยมีวัตถุประสงค์หลักภายใต้สมาคมเพื่อทรัพยากรอิเล็กทรอนิกส์ในการเกษตร (Consortium for e-Resources in Agriculture, 2015) เพื่อพัฒนาการวิจัยและพัฒนาฐานข้อมูลทรัพยากรของสถาบันสภาวิจัยเกษตรแห่งชาติอินเดีย และสถาบันอื่น ๆ ให้เทียบเท่าสถาบันการศึกษาชั้นนำของโลก การสร้างวัฒนธรรมการเข้าถึงอิเล็กทรอนิกส์ (e-access) ในกลุ่มนักวิทยาศาสตร์ ครูผู้สอนในสถาบันสภาวิจัยเกษตรแห่งชาติอินเดีย และมหาวิทยาลัยเกษตร และการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกดัชนีอ้างอิงทางวิทยาศาสตร์ (Science Citation Index : SCI) ซึ่งภายใต้การดำเนินงานของ CeRA มีการเข้าถึงวารสารออนไลน์ที่อยู่ในมหาวิทยาลัยเกษตรและสถาบันสภาวิจัยการเกษตรแห่งชาติอินเดีย และการศึกษาการเกษตรและระบบการวิจัยแห่งชาติอินเดีย มากกว่า 3,000 รายการ

- E-GRANTH- ห้องสมุดดิจิทัลและการจัดการข้อมูลภายใต้ NAERS

เป็นโครงการย่อยภายใต้องค์ประกอบที่ 1 ของ NAIP เปิดตัวภายใต้การนำของ IARI ในขั้นต้นโครงการได้วางแผนที่จะเสริมสร้างห้องสมุดดิจิทัลและการจัดการข้อมูลที่แตกต่างกันของสถาบันการวิจัยและมหาวิทยาลัยเกษตรของ NAERS ผ่าน WorldCat ของศูนย์ห้องสมุดคอมพิวเตอร์ออนไลน์ (Online Computer Library Center : OCLC) e-Granth เป็นการจัดให้เข้าถึงดิจิทัล (digital access) ไปยังห้องสมุดแหล่งข้อมูลทั้งหมด 12 ซึ่งรวมถึงระบบสืบค้นทรัพยากรสารสนเทศของห้องสมุดโดยใช้คอมพิวเตอร์ (Online Public Access Catalog : OPAC) ที่เก็บข้อมูลสำคัญของสถาบันและเอกสารหายาก ทำให้สาธารณชนสามารถเข้าถึงได้ผ่านทางอินเทอร์เน็ตที่อยู่ภายใต้การควบคุมของ NAERS วัตถุประสงค์หลักของโครงการคือ

- 1) การสร้างระบบสืบค้นทรัพยากรสารสนเทศภายใต้ “Indian Agricultural Research Group Catalogue” ของห้องสมุด 12 แห่ง ที่เป็นพันธมิตร
- 2) รูปแบบจัดเก็บข้อมูลดิจิทัลที่สำคัญของสถาบัน จำกัดเฉพาะเอกสารของสถาบันวิจัยเกษตรอินเดียน (IARI) ในบางแห่ง รวมทั้งหนังสือหายาก วารสารเก่า โดยสามารถเข้าถึงได้ภายใต้การดูแลของ NAERS
- 3) การเสริมสร้างขีดความสามารถของห้องสมุดและระบบการจัดการข้อมูล (เปิดให้ทุกห้องสมุดที่อยู่ในกำกับของ NAERS)

ความต้องการข้อมูลของเกษตรกรอินเดีย

เมื่อเริ่มที่นำเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารมาใช้ในประเทศอินเดียนั้น ได้มีการศึกษาความต้องการข้อมูลของเกษตรกร พบว่าเกษตรกรมีความต้องการข้อมูลที่ความแตกต่างกันในแต่ละพื้นที่ เช่น ความต้องการข้อมูลในภาษาท้องถิ่นของตน หรือต้องการข้อมูลในช่วงเวลาก่อนการเพาะปลูก การโพสต์ขั้นตอนการทำฟาร์มเกษตร หรือทางตอนเหนือเกษตรกรต้องการข้อมูลเกี่ยวกับศัตรูพืชและโรคพืช ทางตอนใต้ต้องการข้อมูลการจัดเตรียมก่อนเพาะปลูก ตามมาด้วยข้อมูลศัตรูพืชและโรคพืช ส่วนภาคตะวันออกเฉียงใต้ต้องการข้อมูลเกี่ยวกับแผนการจัดการของรัฐบาลมาเป็นอันดับแรก เป็นต้น นอกจากนี้เกษตรกรยังมีความต้องการข้อมูลอื่น ๆ ดังนี้

- เมล็ดพันธุ์ที่ให้ผลผลิตสูง
- เทคนิคและวิธีการทำการเกษตรที่มีประสิทธิภาพเทคโนโลยีเพื่อการพัฒนาการเกษตร
- ความรู้เกี่ยวกับการใช้สารกำจัดศัตรูพืช ยาฆ่าแมลง ปุ๋ย และการควบคุมศัตรูพืชและวัชพืช
- เครื่องจักรเพื่อการเกษตรก่อนการเก็บเกี่ยวและเทคโนโลยีหลังการเก็บเกี่ยวและเทคโนโลยีการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร
- คำแนะนำเกี่ยวกับการทดสอบดิน การรักษาคุณภาพของดิน และการปลูกพืชหมุนเวียน การปลูกพืชสวน
- ข้อมูลเกี่ยวกับการชลประทาน การประมง
- วิธีการทำการเกษตรที่ยั่งยืน
- ข้อมูลเกี่ยวกับสถาบันการเกษตร องค์กรในประเทศที่ให้บริการเกี่ยวกับการทำการเกษตร ฯลฯ

Web-based ต้นแบบรณรงค์การเรียนรู้สารสนเทศ

Moodle เป็น open source ที่ใช้ในการพัฒนารูปแบบการเรียนรู้สารสนเทศสำหรับการส่งเสริมการเกษตรในประเทศอินเดีย มีรูปแบบการทำงานในลักษณะเสมือนจริง (Virtual Learning Environment : VLE) ซึ่งทำให้มันเป็นเรื่องง่ายในการสนับสนุนสำหรับหลักสูตรการเรียนรู้ออนไลน์ดังนั้นจึงมีบทบาทสำคัญสำหรับการถ่ายทอดการวิจัยและเทคโนโลยีทางการเกษตรในชนบทของอินเดีย รวมถึงเป็นแนวทางที่ดีในการฝึกอบรมเป็นพนักงานส่งเสริมการเกษตร (AEW) และผู้เชี่ยวชาญด้านการเกษตร (ASE) ผ่านการรณรงค์การเรียนรู้สารสนเทศซึ่งสามารถถ่ายทอดข้อมูลทางการเกษตรและเทคโนโลยีในกลุ่มเกษตรกรของอินเดีย นอกจากนี้ รูปแบบการรณรงค์ที่นำเสนอจะยังเป็นประโยชน์สำหรับคนอื่น ๆ ที่สามารถนำไปใช้ในการพัฒนาการเกษตรโดยเฉพาะประเทศกำลังพัฒนาซึ่งการเกษตรถือว่ามีบทบาทสำคัญยิ่งกว่านั้นโปรแกรมการรณรงค์เพื่อการเรียนรู้สารสนเทศยังจะช่วยพัฒนาความสัมพันธ์ที่เชื่อมโยงกับระบบส่งเสริมการเกษตรในฐานะที่เป็นพันธมิตรใหม่ของห้องสมุดและศูนย์สารสนเทศ สำหรับเอกสารเพื่อการส่งเสริมการเกษตรผลิตโดยมหาวิทยาลัยเกษตรและสถาบันสภาวิจัยเกษตรแห่งชาติเพื่อเป็นข้อมูลสำหรับเกษตรกร พนักงานส่งเสริมการเกษตร และผู้เชี่ยวชาญด้านการเกษตรมีรูปแบบที่แตกต่างกัน เช่น สิ่งตีพิมพ์ที่ออกเป็นระยะบทความยอดนิยม การบรรยาย วัสดุสำหรับฝึกอบรม ฯลฯ นอกจากนี้ยังมีสื่อ

สิ่งพิมพ์ที่อยู่ในรูปดิจิทัลทั้งที่เป็นเสียงและภาพ และสิ่งพิมพ์ที่ผลิตในภาษาต่าง ๆ ทั้งที่เป็นภาษาอังกฤษ ภาษาฮินดี และภาษาต่าง ๆ ในภูมิภาค

ปัจจุบันวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้สารสนเทศ คือการกำหนดเป้าหมายโดยตรงกับผู้เชี่ยวชาญด้านการเกษตร และพนักงานส่งเสริมการเกษตรและเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรอื่น ๆ โดยผ่านการเรียนรู้สารสนเทศออนไลน์ของแหล่งสารสนเทศต่าง ๆ และบริการเข้าถึงข้อมูลออนไลน์ใน NAERS ด้วย ทั้งนี้ การรณรงค์การเรียนรู้สารสนเทศจะช่วยให้พนักงานส่งเสริมการเกษตรและ ผู้เชี่ยวชาญด้านการเกษตร สามารถสำรวจและประเมินผลการใช้งานและสร้างข้อมูลได้อย่างมีประสิทธิภาพเพื่อให้บรรลุเป้าหมายในการส่งเสริมการเกษตรแก่เกษตรกร การรณรงค์นี้จะเป็นประโยชน์ต่อเกษตรกรอินเดียทางอ้อม ซึ่งพนักงานส่งเสริมการเกษตร และผู้เชี่ยวชาญด้านการเกษตร สามารถใช้เป็นแหล่งข้อมูลล่าสุดในการถ่ายทอดข้อมูลทางการเกษตรในหมู่เกษตรกรอินเดีย ทั้งนี้ แหล่งข้อมูลส่วนใหญ่ยังไม่ได้นำมาใช้ประโยชน์เนื่องจากพนักงานส่งเสริมการเกษตร และผู้เชี่ยวชาญด้านการเกษตรยังขาดความรู้ความสามารถในการเข้าถึงสารสนเทศ ซึ่ง Moodle ถูกออกแบบมาเพื่อช่วยให้ผู้สอนหรือผู้ให้คำแนะนำสามารถสร้างหลักสูตรออนไลน์ที่มีโอกาสในการสื่อสารกับผู้เรียนโดยสามารถโต้ตอบแลกเปลี่ยนการเรียนรู้ระหว่างกันและทำให้สามารถสร้างการมีส่วนร่วมต่อกันได้มีอย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

สรุป

ห้องสมุดการเกษตรในอินเดียมีบทบาทสำคัญในการวิจัยการศึกษาและการขยายตัวของภาคเกษตรในประเทศผ่านการแสวงหา กระบวนการผลิต การจัดระบบ การเผยแพร่การเรียนรู้ทางการเกษตร เพื่อเป็นข้อมูลสำหรับผู้ใช้นอกจากนี้ ห้องสมุดในกำกับของ NAERS ยังมีการจัดหาแหล่งข้อมูลออนไลน์ให้กับผู้ใช้ในหลายช่องทางทั้งที่ให้บริการผ่าน Cera (Consortium for e-Resources in Agriculture of India) สมาคมเพื่อทรัพยากรการเกษตรที่อยู่ในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ของอินเดีย KrishiKosh (i.e. Institutional Repository of NAERS) สถาบันที่อยู่ในความรับผิดชอบของ NAERS และบริการจัดส่งเอกสารของห้องสมุดในกำกับของ NAERS และมีบางส่วนได้มีส่วนร่วมในการจัดการแจกจ่ายเอกสารข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการเกษตรให้กับเกษตรกรในการทำงานร่วมกันกับหน่วยงานส่งเสริมการเกษตร

นอกจากนี้ ยังมีข้อสังเกตว่าพนักงานส่งเสริมการเกษตร ผู้เชี่ยวชาญด้านการเกษตร และผู้เชี่ยวชาญด้านอื่น ๆ ของหน่วยงานส่งเสริมการเกษตรที่อยู่ภายใต้ NAERS ได้รับเอกสารข้อมูลในการส่งเสริมการเกษตรในรูปแบบของสิ่งพิมพ์ ซึ่งเจ้าหน้าที่ดังกล่าวต้องฝึกอบรมผ่าน web-based รณรงค์เพื่อการเรียนรู้สารสนเทศสำหรับการเข้าถึงแหล่งข้อมูลออนไลน์ ดังนั้นจึงมีความจำเป็นเร่งด่วนในการรณรงค์การเรียนรู้สารสนเทศเพื่อการปฏิรูปการวิจัยด้านการเกษตรและเทคโนโลยีแก่เกษตรกรอินเดียผ่านพนักงานส่งเสริมการเกษตร และผู้เชี่ยวชาญด้านการเกษตร ฯลฯ ทั้งนี้ web-based เพื่อการเรียนรู้สารสนเทศเป็นแบบอย่างที่ดีในการถ่ายทอดความรู้ผ่านอินเทอร์เน็ต ข้อมูลในการฝึกอบรมการเรียนรู้สารสนเทศจะถูกพัฒนาเพิ่มเติมผ่านการฝึกอบรมของพนักงานส่งเสริมการเกษตร และผู้เชี่ยวชาญด้านการเกษตร ซึ่งสามารถนำไปประยุกต์ใช้เพื่อสร้างสรรค์การสื่อสารความรู้ทางการเกษตรและการส่งเสริม

การเกษตรในหมู่เกษตรกรอินเดียตัวอย่างของการปฏิบัติที่กล่าวมานี้สามารถเพิ่มเติมเนื้อหาในระดับภูมิภาคและภาษาอื่น ๆ ตามความเหมาะสม นอกจากนี้ยังสามารถนำไปใช้ในการพัฒนาด้านอื่น ๆ รวมถึงประเทศกำลังพัฒนาเพราะการเกษตรมีบทบาทสำคัญในหลายส่วนของโลก

6.2 แอปพลิเคชันห้องสมุด: เทคโนโลยีและสื่อการศึกษาเพื่อเยาวชน (The App library: technology and media education for teens)

โดย *Marius Stoica*

ในปัจจุบันเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (Information and Communication Technology : ICT) มีอิทธิพลและส่งผลกระทบต่อการใช้ชีวิตของเยาวชนเป็นอย่างยิ่ง การใช้เทคโนโลยีและการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพนั้นจะช่วยเติมเต็มให้โรงเรียนนั้นสมบูรณ์แบบ ไม่ว่าจะเป็นในด้านส่งเสริมการศึกษาต่อ สนับสนุนการพัฒนาสังคมในด้านจิตใจและสร้างสังคมที่กลมรวมเป็นหนึ่งเดียว ดังนั้นเพื่อส่งเสริมสนับสนุนเยาวชน เหล่านั้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งเยาวชนที่มาจากครอบครัวสมัยใหม่ ห้องสมุด Alexandru D. Xenopol Arad ประเทศโรมาเนีย ได้จัดให้มีบริการใหม่ขึ้นเพื่อเยาวชนโดยมุ่งเน้นที่สื่อการศึกษาในรูปแบบดิจิทัล ตลอดจนส่งเสริมสนับสนุนในการใช้ซอฟต์แวร์ที่ไม่มีค่าใช้จ่ายหรือ free software

สำหรับการบริการใหม่ของห้องสมุดดังกล่าวนั้น เริ่มต้นจากโครงการแอปพลิเคชันห้องสมุด (App library) ซึ่งได้รับทุนสนับสนุนจากโครงการนวัตกรรมเพื่อห้องสมุดประชาชนในด้านสารสนเทศ อิเล็กทรอนิกส์เพื่อห้องสมุด (Electronic Information for Library – Public Library Innovation Programme : EIFL-PLIP) โดยเริ่มขึ้นในเดือนกุมภาพันธ์ ค.ศ. 2014 ประกอบด้วยกิจกรรมใน 2 ลักษณะใหญ่ ๆ ได้แก่ หลักสูตรสำหรับเด็กหลังเลิกเรียน (After-school Course) และหลักสูตรเชิงปฏิบัติการ (Workshop) ในการใช้สื่อการศึกษาสำหรับเยาวชนโดยใช้ซอฟต์แวร์ที่ไม่มีค่าใช้จ่าย เช่น UbuntuLinux Libre Office Writer and Impress Gimp ตลอดจนซอฟต์แวร์ที่ผู้พัฒนาอนุญาตให้ผู้ใช้ติดตั้งและใช้งานได้อย่างไม่จำกัดทั้งจำนวนและรูปแบบการใช้งาน (open source software) ทั้งนี้ห้องสมุดมีเป้าหมายในการให้ความรู้และเพิ่มพูนทักษะในการใช้สื่อดิจิทัลแก่เยาวชนเพื่อการพัฒนาทักษะคิดในการคิดวิเคราะห์และกระตุ้นให้เยาวชนใช้ประโยชน์จากระบบออนไลน์ได้อย่างถูกต้องเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ

วัตถุประสงค์หลักของโครงการ มี 3 ประการดังนี้

1. เพื่อการค้นหา ตรวจสอบ และวิเคราะห์ กระบวนการเข้าถึงทรัพยากรสารสนเทศและสื่อต่าง ๆ
2. เพื่อทำความเข้าใจและผลิตสื่อโดยใช้เทคโนโลยีใหม่ ๆ
3. เพื่อจัดทำเนื้อหาออนไลน์ (content online) และสื่อสารประชาสัมพันธ์ในการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่

ผลสัมฤทธิ์

นับแต่วันที่ 21 กันยายน ค.ศ. 2014 ถึง วันที่ 15 มิถุนายน ค.ศ. 2015 คณะทำงานโครงการได้ดำเนินงานกับกลุ่มเป้าหมายซึ่งเป็นนักเรียนระดับมัธยมปลาย จำนวนกว่า 200 คน จากโรงเรียน 8 แห่ง ของเมือง Arad ทั้งนี้ การดำเนินงานโครงการนี้เป็นไปเพื่อการเพิ่มทักษะที่ต้องการในด้านต่าง ๆ ได้แก่

- การสืบค้นสารสนเทศบนอินเทอร์เน็ตโดยเฉพาะที่เป็นภาษาอื่นนอกเหนือจากภาษาโรมาเนียได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- ออกแบบและผลิตเนื้อหาดิจิทัล หรือดิจิทัลคอนเทนต์ (digital content)/ สื่อต่าง ๆ
- จัดพิมพ์เนื้อหาดิจิทัล หรือดิจิทัลคอนเทนต์ / สื่อออนไลน์
- การใช้คอมพิวเตอร์ส่วนบุคคล (personal computer) มากขึ้น
- การใช้ระบบปฏิบัติการมากกว่า 1 ระบบ
- การใช้ซอฟต์แวร์ที่ไม่มีค่าใช้จ่ายและซอฟต์แวร์ที่ผู้พัฒนาอนุญาตให้ผู้ใช้ติดตั้งและใช้งานได้ฟรี ไม่จำกัดทั้งจำนวนและรูปแบบการใช้งาน (free and open source software)
- การใช้เนื้อหา (contents) ที่สร้างสรรค์และได้รับอนุญาตอย่างถูกต้อง

จากการประเมินผลโครงการดังกล่าว พบว่าสื่อการเรียนการสอนมีความสำคัญอย่างยิ่งเพราะเป็นสิ่งที่ทำให้การเรียนการสอน การศึกษา เป็นไปอย่างสมบูรณ์และมีประสิทธิภาพ อีกทั้งยังเป็นการพัฒนาบุคคลและสนับสนุนให้เกิดการบูรณาการไปสู่สังคมวัฒนธรรมที่มีพื้นฐานอยู่บนเทคโนโลยีสมัยใหม่ และพบว่าเยาวชนที่ไม่มีการเรียนรู้เกี่ยวกับสื่อเลยหรือมีแต่น้อยมากนั้นและไม่มีพื้นฐานในการคิดวิเคราะห์เลย ได้หันมาตระหนักและเห็นถึงความสำคัญของสื่อการเรียนการสอน ซอฟต์แวร์ที่ไม่มีค่าใช้จ่ายและซอฟต์แวร์ที่ผู้พัฒนาอนุญาตให้ผู้ใช้ติดตั้งและใช้งานได้ฟรี ไม่จำกัดทั้งจำนวนและรูปแบบการใช้งาน (free and open source software) ตลอดจนพัฒนาพื้นฐานการปฏิบัติให้เข้มแข็งในการสืบค้นสารสนเทศ และการเข้าถึงสารสนเทศอย่างวิเคราะห์ นอกจากนี้ ผู้เข้าร่วมโครงการเห็นว่าสื่อในหลักสูตรการศึกษาและปฏิบัติการนั้น มีความน่าสนใจและเป็นไปได้ในทางปฏิบัติมากกว่าห้องเรียน ICT ที่เคยเรียนที่โรงเรียนอีกด้วย

6.3 บริการส่งต่อสารสนเทศดิจิทัลสำหรับห้องสมุดในญี่ปุ่น (Digitized Contents Transmission Service for Libraries in Japan)

โดย *Yoriko Sato* และ *Masashi Kosaka*

หอสมุดรัฐสภาไดเอท (National Diet Library : NDL) ได้มีการส่งเสริมการปรับเปลี่ยนสารสนเทศดิจิทัล ตั้งแต่ ค.ศ. 2000 ในเดือนพฤษภาคม ค.ศ. 2015 มีวัสดุที่ได้รับการปรับเปลี่ยนกว่า 2,485,000 รายการ และให้บริการอยู่ในดิจิทัลคอลเลกชัน ประมาณร้อยละ 20 ของวัสดุดิจิทัลเหล่านี้ ให้บริการแก่ประชาชนผ่านทางอินเทอร์เน็ตโดยโดเมนสาธารณะ หรือโดยได้รับอนุญาตจากเจ้าของลิขสิทธิ์ ส่วนที่เหลืออีกร้อยละ 80 ได้รับการบริการเฉพาะภายในพื้นที่ของ NDL เนื่องจากข้อจำกัดของกฎหมายลิขสิทธิ์ ใน ค.ศ. 2012 มีการแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายลิขสิทธิ์ ซึ่งทำให้ NDL สามารถเปิดใช้งานใน

ฉบับดิจิทัลของวัสดุที่ไม่มีการตีพิมพ์และวัสดุอื่น ๆ ที่ยากต่อการได้รับวัสดุสารสนเทศเหล่านั้น ทั้งนี้ เพื่อห้องสมุดอื่น ๆ ในประเทศญี่ปุ่นได้เข้าถึงสารสนเทศเหล่านั้นด้วย และได้มีการเปิดตัวบริการในเดือนมกราคม ค.ศ. 2014 โดยการให้บริการส่งสารสนเทศดิจิทัลสำหรับห้องสมุดในญี่ปุ่นมากกว่า 1,375,000 รายการ ของวัสดุที่มีอยู่ ซึ่งก่อนหน้านี้ให้บริการเฉพาะที่เท่านั้น แต่ในปัจจุบันสามารถเรียกดูได้จากห้องสมุดที่เข้าร่วมโครงการทั่วประเทศญี่ปุ่น วัสดุเหล่านี้รวมถึงหนังสือที่ได้มาก่อน ค.ศ. 1969 และวารสารเผยแพร่ก่อน ค.ศ. 2001

ในเดือนพฤษภาคม 2015 ห้องสมุดที่มีความประสงค์ที่จะมีส่วนร่วมในการให้บริการนี้มีทั้งสิ้น 507 แห่ง ประกอบด้วย ห้องสมุดประชาชน 282 แห่ง ห้องสมุดมหาวิทยาลัย 210 แห่ง และห้องสมุดเฉพาะ 15 แห่ง เป็นผู้รับบริการจากหอสมุดรัฐสภาไดเอท ซึ่งจะช่วยให้ผู้ใช้ห้องสมุดเหล่านี้สามารถเรียกดูภาพดิจิทัลของข้อความเช่นเดียวกับการขอสำเนาบริการห้องสมุดดิจิทัลนี้ให้บริการแก่ผู้ใช้ที่อาศัยอยู่ห่างไกลจากหอสมุดรัฐสภาไดเอทเป็นความพยายามเพื่อให้ประชาชนทั่วไปทุกที่ในประเทศญี่ปุ่นเข้าถึงวัสดุดิจิทัลได้อย่างทั่วถึง

จำนวนของวัสดุดิจิทัล เดือนพฤษภาคม ค.ศ. 2015

ประเภททรัพยากร		บริการออนไลน์	ให้บริการห้องสมุด เครือข่าย	ให้บริการที่ NDL	รวมทั้งสิ้น (รายการ)
หนังสือ	ก่อนปี 1969	350,000	505,000	50,000	900,000
สิ่งพิมพ์ต่อเนื่อง	เผยแพร่ก่อนปี 2001	8000	730,000	500,000	1,235,000
หนังสือหายาก/เก่า	ส่วนใหญ่สร้าง ขึ้นในระหว่าง หรือก่อนสมัย เอโดะ (1868) หรือราชวงศ์ซิง (1912)	70,000	20,000	-	90,000
ดุษฎีนิพนธ์	ที่ได้มาจากการ ของประมาณ ปี 1991-2000	15,000	120,000	5,000	140,000
อื่นๆ	ก่อนปี 1969	490,000	1,380,000	615,000	2,485,000

คณะกรรมการผู้มีส่วนได้เสียในการปรับแปลงสารสนเทศดิจิทัล และการใช้วัสดุห้องสมุด

บริการนี้ให้บริการตามเงื่อนไขที่กำหนดโดยคณะกรรมการผู้มีส่วนได้เสียในการปรับแปลงสารสนเทศดิจิทัลและการใช้วัสดุห้องสมุด คณะกรรมการก่อตั้งขึ้นโดยหอสมุดรัฐสภาไดเอทประกอบด้วยผู้แทนจากสมาคมห้องสมุดผู้ถือสิทธิ์และผู้เผยแพร่ การทำงานของหอสมุดรัฐสภาไดเอทไม่เพียงแต่รองรับความต้องการของห้องสมุดเท่านั้น แต่ยังรองรับการทำงานของสมาคมของผู้ถือสิทธิ์และเผยแพร่เพื่อที่จะปกป้องผลประโยชน์ในเชิงพาณิชย์ของบุคคลเหล่านี้ โดยจะพิจารณาตามข้อตกลงและเห็นชอบจากคณะกรรมการ

แนวโน้มในอนาคต

เพื่อที่จะให้ประชากรจำนวนมากได้เข้าถึงสื่อสิ่งพิมพ์ผ่านทางเครือข่ายการสื่อสารโทรคมนาคม จำเป็นต้องได้รับความเข้าใจจากทุกฝ่ายที่ได้รับผลประโยชน์ ไม่ว่าจะเป็นผู้ถือสิทธิ์และผู้เผยแพร่ในบริการส่งสารสนเทศดิจิทัลในสภาพที่เป็นจริง หอสมุดรัฐสภาไคเอทได้ทุ่มเทความพยายามที่ดีในการทำงานร่วมกัน และได้รับฉันทามติจากผู้มีส่วนได้เสียเหล่านี้

ขณะนี้ห้องสมุดเครือข่ายของหอสมุดรัฐสภาไคเอทประมาณ 500 แห่ง จาก 5,000 แห่งของห้องสมุดในประเทศญี่ปุ่น ทั้งนี้ หอสมุดรัฐสภาไคเอทจะยังคงส่งเสริมการให้บริการแก่ประชาชน บุคลากรของหอสมุดรัฐสภาไคเอทพร้อมที่จะเริ่มไปเยี่ยมชมห้องสมุดในพื้นที่ที่มีห้องสมุดของพันธมิตร โดยจะทำการถ่ายทอดบริการในลักษณะตัวต่อตัว สำหรับข้อได้เปรียบของการเป็นห้องสมุดพันธมิตรในการให้บริการนี้ คือวัสดุดิจิทัลที่มีให้บริการในตอนนี้เป็นเพียงภาพและมีผู้ใช้บริการจำนวนมาก แต่ที่ยังมีคนที่ต้องการวัสดุเหล่านี้ในลักษณะข้อมูลที่เป็นข้อความ แม้ว่าจะมีปัญหาทางด้านเทคนิครวมถึงความจำเป็นในการปรับปรุงความถูกต้องของภาษาญี่ปุ่น OCR ขณะนี้กำลังหาวิธีเพื่อให้วัสดุเพื่อให้บริการเป็นข้อความในอนาคต นับแต่ห้องสมุดพันธมิตรสามารถที่จะให้บริการแก่ผู้ใช้บริการ ทั้งทรัพยากรที่มีอยู่ตลอดจนวัสดุดิจิทัล จำนวน 1,380,000 รายการจากหอสมุดรัฐสภาไคเอท ซึ่งถือเป็นการปรับปรุงและพัฒนาการให้บริการ โดยใช้ประโยชน์จากวิธีการใหม่ของการให้บริการวัสดุดิจิทัล ทั้งนี้ เป็นที่คาดหวังว่าห้องสมุดจำนวนมากจะสามารถเพิ่มบทบาทให้เป็นศูนย์ข้อมูลกิจกรรมสารสนเทศมีการให้บริการที่หลากหลายมากขึ้นของวัสดุสารสนเทศและการเสริมสร้างความสำคัญของห้องสมุดไปยังชุมชนในวงกว้าง

6.4 หอสมุดดิจิทัลแห่งชาติของประเทศอินโดนีเซีย: ความร่วมมือระดับชาติเพื่อ

อนุรักษ์มรดกของชาติและการเข้าถึงข้อมูลสารสนเทศ (Indonesian National Digital Library: A national collaboration for preserving national heritage and information access)

โดย Chaerul Umam และ Joko Santoso

หอสมุดดิจิทัลแห่งชาติของประเทศอินโดนีเซีย คือ โครงการระดับประเทศที่ดำเนินการโดยหอสมุดแห่งชาติอินโดนีเซีย ร่วมมือกับห้องสมุดระดับภูมิภาคและระดับจังหวัดทั่วประเทศ โครงการนี้มีระยะแผนงาน 5 ปี โดยเริ่มต้นแผนงานของโครงการเมื่อ ค.ศ. 2010 หอสมุดดิจิทัลมีเป้าหมายเพื่อรวบรวมและอนุรักษ์สารสนเทศที่เป็นมรดกของชาติ และเพื่อสร้างความตระหนักรู้และความเข้าใจทางวัฒนธรรมที่หลากหลายและแตกต่างกันไปในแต่ละท้องถิ่นของประเทศ นอกจากนี้ โครงการนี้ยังมีเป้าหมายเพื่อสนับสนุนการศึกษาวิจัย และการอนุรักษ์มรดกของชาติ แต่สิ่งที่สำคัญที่สุดของการจัดทำโครงการนี้ คือ ความต้องการสร้างเครือข่ายและการเชื่อมโยงการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศระหว่างหอสมุดแห่งชาติ ห้องสมุดระดับภูมิภาค และห้องสมุดระดับจังหวัด

ตามคำนิยามของสหพันธ์ระหว่างประเทศว่าด้วยสมาคมและสถาบันห้องสมุด (IFLA) และองค์การการศึกษาวิทยาศาสตร์และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ (United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization: UNESCO) ห้องสมุดดิจิทัลคือ คอลเลกชันของทรัพยากร

สารสนเทศแบบดิจิทัล ที่จัดเก็บจากสารสนเทศที่ถูกสร้างขึ้นมาเป็นดิจิทัลตั้งแต่เริ่มแรก (born-digital) และสารสนเทศที่นำมาแปลงเป็นดิจิทัล (made-digital) เพื่อให้บริการผ่านออนไลน์ โดยผู้ใช้งานสามารถสืบค้นและนำสารสนเทศเหล่านั้นไปใช้งานได้ แต่สำหรับหอสมุดแห่งชาติอินโดนีเซียได้ดำเนินการมากกว่า คำนียามนี้ โดยมองว่าห้องสมุดดิจิทัลไม่ใช่เพียงการให้บริการด้านดิจิทัลเท่านั้น แต่ยังขยายเป็นเรื่องของความร่วมมือระหว่างห้องสมุดสาธารณะในการร่วมกันอนุรักษ์มรดกของชาติและการสร้างช่องทางให้ประชาชนได้เข้าถึงสารสนเทศเหล่านั้นด้วย ดังนั้นโครงการหอสมุดดิจิทัลจึงดำเนินการตาม The National Heritage Preservation Charter of 2003 ซึ่งกำหนดให้ห้องสมุดแต่ละแห่งต้องทำหน้าที่ส่งเสริมการตระหนักรู้ในการอนุรักษ์มรดกของชาติ โดยเฉพาะด้านวัฒนธรรม

สำหรับการดำเนินงานเพื่อจัดตั้งหอสมุดดิจิทัลแห่งชาติตามแผนระยะ 5 ปี แบ่งได้เป็น 5 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 ได้เน้นการพัฒนาการจัดสร้างโครงสร้างพื้นฐานเพื่อรองรับหอสมุดดิจิทัล

ระยะที่ 2 เน้นการพัฒนาและการดำเนินการด้านระบบสารสนเทศ โดยหอสมุดแห่งชาติได้พัฒนาระบบแอปพลิเคชันห้องสมุดขึ้น ซึ่งเรียกว่า Integrated National Library Information System หรือ INLIS

ระยะที่ 3 เน้นการพัฒนาและบูรณาการระบบสารสนเทศ โดยมีหอสมุดแห่งชาติทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางในการเชื่อมต่อเครือข่ายกับห้องสมุดต่าง ๆ ในอินโดนีเซีย

ระยะที่ 4 เป็นการเริ่มงานด้านบริการหอสมุดดิจิทัล ซึ่งได้เริ่มดำเนินการใน ค.ศ. 2013 หอสมุดแห่งชาติได้พัฒนาเว็บท่า (web portal) และเว็บไซต์ และมีการแปลงสารสนเทศเป็นดิจิทัล (digitization) รวมทั้งเปิดให้บริการสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ เช่น หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (e-book) วิดีโอที่บันทึกในรูปแบบสัญญาณดิจิทัล (digital videos) การสมัครอ่านวารสารออนไลน์ เป็นต้น หอสมุดดิจิทัลยังได้สนับสนุนให้ห้องสมุดในภูมิภาคพัฒนาเว็บไซต์ของตนเองเพื่อให้บริการออนไลน์แก่ประชาชนในพื้นที่และชุมชนด้วย

ระยะที่ 5 เป็นการประเมินผลการดำเนินงานและการให้บริการเพื่อการพัฒนาปรับปรุงโดยเริ่มดำเนินการใน ค.ศ. 2014

การดำเนินโครงการหอสมุดดิจิทัลตามแผนระยะ 5 ปี เป็นไปตามเป้าหมายที่ได้วางไว้ แต่ก็ยังมีบางประเด็นที่ต้องนำมาพิจารณาเพื่อเป็นแนวทางในการวางแผนพัฒนาหอสมุดดิจิทัลแห่งชาติต่อไป ซึ่งได้แก่

1) ควรติดตามการบริหารจัดการของห้องสมุดในระดับภูมิภาคและจังหวัด เนื่องจากโครงการนี้ต้องอาศัยความร่วมมือของห้องสมุดต่าง ๆ ในภูมิภาคและจังหวัด

2) จำเป็นต้องได้รับความร่วมมืออย่างยิ่งจากห้องสมุดที่เป็นหุ้นส่วนในด้านการดูแลรักษาและบริหารจัดการระบบ

3) ควรมีการพิจารณาเรื่องระบบการทำงานร่วมกัน รวมทั้งระบบการรักษาฐานข้อมูลเพราะโครงการนี้มีความเกี่ยวข้องกับห้องสมุดหลายแห่ง

4) หอสมุดแห่งชาติจำเป็นต้องวางนโยบายระดับชาติในด้านต่าง ๆ เพื่อสนับสนุนโครงการนี้ อาทิ การจัดซื้อจัดจ้าง การบริหารจัดการ ข้อกำหนดในการให้บริการ และการดูแลรักษาทรัพยากรดิจิทัล

วันอังคารที่ 18 สิงหาคม 2558

7. การเข้าถึงข้อมูลและสารสนเทศด้านกฎหมายในแอฟริกา: บทบาทของห้องสมุดและบรรณารักษ์ (Access to Legal Information and Legislative Data in Africa: the Role of Libraries and Librarians) (Session 114)

7.1 การออกกฎหมายเพื่อการเข้าถึงสารสนเทศในแคเมอรูน และบทบาทของ

ห้องสมุดและบรรณารักษ์ (Enabling Legislation for Access to Information in Cameroon and the role of libraries and librarians)

โดย *Rosemary Shafack*

เป็นการนำเสนอการตรวจสอบการออกกฎหมายการเข้าถึงข้อมูลที่ใช้บังคับอยู่ในประเทศแคเมอรูน โดยเฉพาะบทบาทของห้องสมุดและแผนกสารสนเทศ (Library and Information Sector : LIS) ที่ต้องคำนึงถึงความสำคัญและการเคารพต่อกฎหมายเพื่อให้กฎหมายการเข้าถึงข้อมูลสามารถบังคับใช้ได้โดยมีประสิทธิภาพ

บทนำ

ประเทศแคเมอรูนตั้งอยู่ในภูมิภาคแอฟริกากลาง มีประชากรประมาณ 20 ล้านคน โดยมีความพยายามอย่างมากในการสร้างเศรษฐกิจที่เข้มแข็ง อันจะส่งผลให้ประเทศแคเมอรูนมีเศรษฐกิจที่ดีภายใน ค.ศ. 2035 เพื่อที่จะบรรลุเป้าหมายนี้จึงมีความจำเป็นที่แคเมอรูนต้องมีฐานข้อมูลสารสนเทศที่ดี ซึ่งถือเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งต่อการพัฒนาของสังคมมนุษย์ ดังนั้น หากประเทศแคเมอรูนต้องการบรรลุเป้าหมายที่วางไว้ รัฐบาลจะต้องให้ความสำคัญอย่างยิ่งต่อการเข้าถึงสารสนเทศและความรู้ของประชาชน มุมมองนี้ได้รับการสนับสนุนโดยสหพันธ์ระหว่างประเทศว่าด้วยสมาคมและสถาบันห้องสมุด (IFLA) ซึ่งได้ประกาศปฏิญญา IFLA Lyon เพื่อสารสนเทศและการพัฒนาใน ค.ศ. 2014 ซึ่งกล่าวว่า “เราเชื่อว่า การที่ทุกคนในสังคมสามารถเข้าถึงสารสนเทศและความรู้ได้มากขึ้น ด้วยความช่วยเหลือจากการมีเทคโนโลยีด้านสารสนเทศและการสื่อสารต่างๆ (ICTs) จะช่วยสนับสนุนต่อการพัฒนาที่ยั่งยืนและปรับปรุงชีวิตความเป็นอยู่ของผู้คน” ในการเข้าถึงสารสนเทศและความรู้จำเป็นต้องมีเครื่องมือและทักษะเพื่อให้ผู้คนสามารถค้นหาสารสนเทศที่มีคุณภาพและนำมาใช้ได้อย่างเหมาะสม ทั้งนี้ก็ด้วยเหตุที่ว่าสารสนเทศที่มีคุณภาพเหมาะสมถือเป็นข้อมูลที่ช่วยให้การตัดสินใจในเรื่องต่าง ๆ มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

หนึ่งในเครื่องมือที่เข้มแข็งสำหรับเข้าถึงสารสนเทศคือ การออกกฎหมายที่ช่วยให้การเข้าถึงข้อมูลความรู้ที่จำเป็นภายในกรอบของกฎหมาย คำว่ากฎหมายนั้นคำนิยามแตกต่างกันไปในแต่ละบริบท โดยความหมายของมันมีการผันแปรตั้งแต่การมองในแง่บวกเชิงกฎหมายผ่านทางทฤษฎีมาร์คซิส (legal

positivism through Marxist theory) ไปจนถึงกฎธรรมชาติ (Natural Law) และการมองเชิงความจริงตามกฎหมาย (Legal realism) อาจจะเป็นไปไม่ได้ที่จะนิยามกฎหมายในลักษณะเช่นนั้นแต่สามารถที่จะอธิบายว่า กฎหมายทำอะไร หรือมีบทบาทอย่างไร และมีกฎอะไรบ้างที่ใช้ได้ กระนั้นก็ดี กฎหมายอาจจะถูกให้นิยามได้ว่า “เป็นชุดของกฎและระเบียบที่เป็นทางการซึ่งพบได้ทั่วไปในรัฐธรรมนูญ ตัวบทกฎหมาย ความคิดเห็นทางศาล และอื่น ๆ ซึ่งใช้เพื่อปกครองสังคม และควบคุมพฤติกรรมของสมาชิกในสังคม” เป็นเรื่องจำเป็นสำหรับทุกประเทศจะต้องพัฒนาตัวบทกฎหมายเพื่ออำนวยความสะดวกต่อการเข้าถึงสารสนเทศและความรู้ของประชาชน เพื่อที่จะบรรลุซึ่งความสามารถในการอ่านออกเขียนได้ซึ่งถือเป็นแนวทางที่สำคัญต่อการปรับปรุงชีวิตความเป็นอยู่ของผู้คน แม้ว่ารัฐธรรมนูญของแควเมอรูนจะยังคงไม่ได้บัญญัติเกี่ยวกับการเข้าถึงสารสนเทศ แต่ก็มีควมก้าวหน้าที่สำคัญเกี่ยวกับกฎหมายว่าด้วยสิทธิในการเข้าถึงสารสนเทศของพลเมือง

กฎหมายว่าด้วยการเข้าถึงสารสนเทศและความรู้ของแควเมอรูน

ประวัติศาสตร์ทางการเมืองของแควเมอรูนและการพัฒนาของระบบ “2 กฎหมาย” (“bilingual system”) ของแควเมอรูน ซึ่งอิงอยู่กับกฎหมายทั่วไปในเขตที่ประชาชนพูดภาษาอังกฤษ (Anglophone Cameroon) และกฎหมายแพ่ง (civil law) ในเขตที่ประชาชนพูดภาษาฝรั่งเศส (Francophone Cameroon) มีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งในการทำความเข้าใจถึงตัวบทกฎหมายที่มีอยู่เกี่ยวกับการเข้าถึงข้อมูลสารสนเทศ ใน ค.ศ. 1966 ได้มีการออกกฎหมายว่าด้วยสื่อสิ่งพิมพ์ฉบับแรก ซึ่งแควเมอรูนมีกฎหมาย 2 ฉบับ ที่แตกต่างกัน โดยใช้สำหรับชาวแควเมอรูนที่พูดภาษาฝรั่งเศสและภาษาอังกฤษ เพื่อให้ได้สถานะเป็นรัฐบาลที่ปกครองตนเอง รัฐสภาแควเมอรูนฝรั่งเศส (French Cameroon Assembly) จึงได้นำเอากฎหมายที่มีอยู่แล้วใน ค.ศ. 1881 ซึ่งเป็นกฎหมายที่ใช้ควบคุมสื่อสิ่งพิมพ์ในเขตแควเมอรูนที่พูดฝรั่งเศส และใช้กฎหมายนี้มาจนถึง ค.ศ. 1966 ในขณะที่ภาคใต้ของแควเมอรูนซึ่งเป็นเขตที่ประชาชนพูดภาษาอังกฤษ (English Cameroon) ซึ่งได้จัดตั้งเป็นเขตปกครองตนเองใน ค.ศ. 1961 ได้ออกพระราชกฤษฎีกาการควบคุมสถานประกอบการของหนังสือพิมพ์มาบังคับใช้ หลังจากที่มีการแก้ไขกฎหมายใน ค.ศ. 1966 ถึง 5 ครั้ง จนกระทั่งได้มีการออกกฎหมายว่าด้วยโทรทัศน์ (television law) ก็ได้มีความเคลื่อนไหวหลายอย่างเกิดขึ้น อันส่งผลให้เกิดกฎหมายฉบับแรกที่เกี่ยวข้องกับเสรีภาพของการสื่อสารมวลชนนั้น คือ กฎหมาย หมายเลข 90/052 กฎหมายฉบับนี้ยังคงใช้อยู่ในปัจจุบัน เมื่อพิจารณาถึงเรื่องเสรีภาพของสื่อสิ่งพิมพ์แม้ว่ากฎหมาย ค.ศ. 1990 ฉบับนี้ จะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในเชิงบวกหลายประการ เช่น การขยายแนวคิดเกี่ยวกับสื่อมวลชนให้ครอบคลุมทั้งสิ่งตีพิมพ์อย่างเช่น หนังสือพิมพ์ นิตยสาร ประกาศโฆษณา และแผ่นพับ รวมทั้งสื่อทางเสียงและภาพ (วิทยุและโทรทัศน์) อันแตกต่างจากกฎหมายฉบับก่อนหน้านี้ หากแต่ว่าก็ยังคงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการปรับปรุงหลาย ๆ อย่างในกฎหมายนี้เพื่อให้สอดคล้องกับแนวโน้มสภาพสังคมในปัจจุบัน

บทบาทของห้องสมุดและบรรณารักษ์

ห้องสมุดทั้งในภาครัฐและภาคเอกชนได้มุ่งหมายที่จะลงนามในปฏิญญาเบอร์ลิน (Berlin Declaration) ซึ่งถือเป็นขั้นตอนแรกในการได้รับการสนับสนุนการขับเคลื่อนสู่การเข้าถึงสารสนเทศแบบ

เสรี (Open Access drive) ซึ่งได้ดำเนินการมาอย่างยาวนานเพื่อเพิ่มพูนการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารต่างๆ การลงนามในปฏิญญานี้ หมายถึงการยอมรับที่จะใช้กฎเกณฑ์ต่าง ๆ ที่ควบคุมการเข้าถึงสารสนเทศแบบเสรี (Open Access) ตัวอย่างของสถาบันเหล่านี้ก็ได้แก่ Universities of Buea and Yaounde I และ ห้องสมุดไร้พรมแดน (Library without Borders) ห้องสมุดสาธารณะของเอกชนในเมือง Yaounde เมื่อสิ้นสุดการศึกษาในแต่ละปี มหาวิทยาลัยได้มีการผลิตผลงานวิชาการและรายงานวิจัยทางวิทยาศาสตร์มาอย่างน้อย 1,200 ชิ้น แต่ประสบปัญหางานวิจัยเหล่านี้ไม่ได้เป็นที่รู้จักของนักวิจัยและ นักศึกษานัก เนื่องจากไม่มีนโยบายระดับชาติเกี่ยวกับการเผยแพร่ผลการวิจัยสู่สาธารณชน ซึ่งถือเป็น เรื่องสำคัญ ทั้งนี้ได้ตั้งเป็นข้อสังเกตว่าในปัจจุบันได้มีการปรับปรุงเกี่ยวกับการเข้าถึงสารสนเทศแบบเสรี แล้ว ดังจะเห็นได้จากการมีบทความ 155 บทความ ที่ได้รับการตีพิมพ์กับ BioMed Central ซึ่งเป็น สำนักพิมพ์ด้าน STM (วิทยาศาสตร์เทคโนโลยี และการแพทย์) เป็นสำนักพิมพ์ที่บุกเบิกการตีพิมพ์เพื่อ การเข้าถึงข้อมูลแบบเปิด และมีบทความ 128 เรื่อง ที่ได้รับการตีพิมพ์ในวารสารและเปิดให้มีการเข้าถึง ข้อมูลแบบเสรีในห้องสมุดสาธารณะด้านวิทยาศาสตร์ (Public Library of Science : PLoS) ซึ่งปัจจุบัน สามารถอ่านได้ฟรี

ห้องสมุดและแผนกสารสนเทศในประเทศแคเมอรูน ตระหนักถึงความสำคัญของการอ่านออก เขียนได้และผู้เชี่ยวชาญด้านห้องสมุดและแผนกสารสนเทศ ที่เป็นผู้ดำเนินการเสริมสร้างความรู้ผ่านการจัด โปรแกรมเพื่อการอ่านออกเขียนได้ แม้ว่าจะมีหลักฐานที่แสดงชัดเจนว่าความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีได้ ทำให้การเข้าถึงสารสนเทศทำได้ง่าย แต่ก็ยังมีความกังวลเกี่ยวกับทักษะในการค้นหาข้อมูลสารสนเทศแก่ ผู้ใช้สารสนเทศ อย่างไรก็ตาม จำเป็นต้องมีการอำนวยความสะดวกในการเข้าถึงข้อมูลโดยการสอนทักษะที่ จำเป็นต่อการสืบค้น เนื่องจากยังมีผู้ใช้หลายคนที่ไม่รู้เกี่ยวกับประเภทของสารสนเทศที่มีอยู่ใน อินเทอร์เน็ต รูปแบบของห้องสมุดเสมือน ไม่รู้ว่าสารสนเทศเหล่านี้ถูกจัดระบบอย่างไร และไม่รู้ว่าจะกู้คืน หรือเรียกเอาทรัพยากรสารสนเทศที่มีคุณภาพมาใช้ได้อย่างไร แม้ว่าจะยังมีปัญหาท้าทายหลายอย่าง เกี่ยวกับการเข้าถึงสารสนเทศในแคเมอรูน แต่ห้องสมุดและบรรณารักษ์จะกำหนดบทบาทในสร้างการ เปลี่ยนแปลงให้ดีขึ้น

7.2 ความไม่รู้กฎหมายไม่ใช่ข้อแก้ตัว: การให้สิทธิแก่ประชาชนทุกคนได้เข้าถึงข้อมูล ทางกฎหมายของสาธารณรัฐกานา (*Ignorance of the Law is no excuse; making Ghana's Legal and Legislative Information Accessible to All*)

โดย Eric Yeboah Apeadu

รัฐบาลของของสาธารณรัฐกานามีความพยายามที่จะนำการปกครองมาสู่ประชาชนของ ประชาชนเพื่อสนับสนุนการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย ปัจจุบันรัฐบาลกานาได้ออก มาตรการต่าง ๆ เพื่อให้ประชาชนสามารถเข้าถึงข้อมูลของทางราชการได้มากขึ้น ซึ่งมาตรการเหล่านี้ รวมถึงการนำเครื่องมือด้านเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ อาทิ การจัดทำ e-parliament และ e-judgement เพื่อเผยแพร่ข้อมูลด้านกฎหมายแก่สาธารณะ อย่างไรก็ตาม ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วย สิทธิในการเข้าถึงข้อมูลของทางราชการ ที่กำหนดให้รัฐบาลต้องเปิดเผยข้อมูลโดยผู้ร้องขอไม่ต้องเสีย

ค่าใช้จ่าย ยังไม่ผ่านเป็นกฎหมาย ทำให้การเปิดเผยข้อมูลด้านกฎหมายยังทำได้ไม่เต็มที่ ประชาชนและองค์กรภาคประชาสังคมก็ได้มีการเรียกร้องและกดดันให้รัฐบาลเปิดเผยข้อมูลของทางราชการ รวมทั้งกระบวนการแก้ไขกฎหมาย เพื่อให้ประชาชนได้มีสิทธิในการเข้าถึงข้อมูลเหล่านั้น ทั้งนี้แม้ร่างพระราชบัญญัตินั้นยังไม่ผ่านเป็นกฎหมาย แต่ในรัฐธรรมนูญของกานาได้กำหนดว่า สารสนเทศด้านกฎหมายและข้อมูลด้านนิติบัญญัติต้องมีการเปิดเผยในที่สาธารณะ และประชาชนสามารถเข้าถึงได้

เพื่อบรรเทาสถานการณ์ที่เกิดขึ้น ห้องสมุดในประเทศกานา ทั้งหอสมุดรัฐสภา หอสมุดศาลฎีกา ห้องสมุดด้านวิชาการในมหาวิทยาลัยต่าง ๆ ได้พยายามอย่างดีที่สุดที่จะรวบรวมข้อมูลทางกฎหมาย เพื่อให้บริการแก่สาธารณะโดยไม่ต้องเสียค่าใช้จ่าย อย่างไรก็ตาม กฎหมายการจดทะเบียนการพิมพ์ที่ใช้อยู่ในปัจจุบันยังให้ข้อยกเว้นแก่สิ่งพิมพ์และสารสนเทศด้านกฎหมายที่จัดทำโดยสำนักพิมพ์ของรัฐหรือสำนักพิมพ์อื่นที่ดำเนินการในนามของรัฐ ซึ่งทำให้การดำเนินการในเรื่องนี้ยังมีอุปสรรคอยู่พอสมควร เพราะสำนักพิมพ์ของรัฐ หรือที่ดำเนินการในนามของรัฐไม่ต้องถูกบังคับโดยกฎหมายให้ส่งสิ่งตีพิมพ์แก่ทางห้องสมุด ดังนั้น ห้องสมุดต่าง ๆ จึงต้องจัดหาทรัพยากรสารสนเทศด้านกฎหมายเอง หรือโดยการขอรับบริจาค

ห้องสมุดรัฐสภา

ห้องสมุดรัฐสภาของกานาเป็นห้องสมุดพิเศษที่เน้นให้บริการสมาชิกรัฐสภา จำนวน 275 คน ประธานรัฐสภา เลขาธิการรัฐสภา และเจ้าหน้าที่ของรัฐสภา แต่ไม่ได้เปิดบริการเป็นการทั่วไปแก่ประชาชน ทรัพยากรสารสนเทศด้านกฎหมายและด้านนิติบัญญัติของหอสมุดรัฐสภาแบ่งเป็น 2 ส่วน คือ 1) ทรัพยากรสารสนเทศจากภายนอกที่ได้จากคณะรัฐมนตรี หน่วยงานภาครัฐ และจากสำนักพิมพ์ของรัฐ และ 2) ทรัพยากรสารสนเทศจากภายในรัฐสภา ซึ่งได้แก่ เอกสารการประชุม เอกสารสิ่งพิมพ์จากคณะกรรมการชุดต่าง ๆ และจากหน่วยงานในสังกัดรัฐสภา ทั้งนี้ ห้องสมุดรัฐสภาได้นำข้อมูลเหล่านี้บางส่วนขึ้นเว็บไซต์เพื่อเผยแพร่เป็นการทั่วไป ซึ่งได้เริ่มดำเนินการใน ค.ศ. 2006 เมื่อรัฐสภา และศูนย์พัฒนาประชาธิปไตยของกานา (The Centre for Democratic Development Ghana: CDD Ghana) โดยรับการสนับสนุนจากรัฐบาลแคนาดา ร่วมกันนำรายงานการประชุมของรัฐสภาขึ้นเผยแพร่บนเว็บไซต์

ห้องสมุดศาลฎีกา

ห้องสมุดศาลฎีกาเป็นห้องสมุดที่มีคอลเลกชัน (collection) ข้อมูลด้านกฎหมายมากที่สุดในประเทศกานา ห้องสมุดแห่งนี้ก่อตั้งขึ้นเมื่อประมาณ ค.ศ. 1876 โดยเปิดให้บริการแก่ผู้พิพากษา เจ้าหน้าที่ศาลองค์คณะผู้พิพากษา นักศึกษากฎหมาย และนักวิจัย ในกรณีของนักศึกษากฎหมายต้องแสดงบัตรก่อนเข้าใช้บริการของห้องสมุด

ห้องสมุดศาลฎีกามีสาขา 11 แห่ง ซึ่งตั้งอยู่ในภูมิภาคต่าง ๆ เพื่อให้บริการแก่ศาลอุทธรณ์และศาลสูงของภูมิภาคต่าง ๆ สำหรับทรัพยากรสารสนเทศของศาลฎีกา ได้แก่ พระราชบัญญัติ กฎหมายอุปกรณ์ รายงานด้านกฎหมายของประเทศกานาและประเทศอื่น ๆ ที่ใช้ระบบกฎหมายแบบจารีตประเพณี ตลอดจนเอกสารด้านประวัติศาสตร์กฎหมาย นอกจากนี้ ได้มีการนำสารสนเทศเหล่านี้บางส่วนเผยแพร่ผ่านทางเว็บไซต์ของห้องสมุดศาลฎีกาด้วย

ห้องสมุดสาธารณะ

องค์การห้องสมุดแห่งกานา (The Ghana Library Authority) ทำหน้าที่กำกับดูแลห้องสมุดสาธารณะ 62 แห่งทั่วประเทศ แต่ปัจจุบันประเทศกานายังไม่มีหอสมุดแห่งชาติ แต่ The George Padmore Research Library ในเมืองอักครา (Accra) ทำหน้าที่เสมือนเป็นหอสมุดแห่งชาติ และเป็นห้องสมุดสาธารณะแห่งเดียวของประเทศที่มีคอลเลกชันด้านกฎหมายและด้านนิติบัญญัติมากที่สุด โดยได้รับเอกสารสิ่งพิมพ์ด้านกฎหมายจากสำนักพิมพ์ของรัฐบาลและจากรัฐสภา

การดำเนินการเพื่อให้สารสนเทศด้านกฎหมายและด้านนิติบัญญัติเข้าถึงมือประชาชนในประเทศกานา ยังมีอุปสรรคและความท้าทายอยู่หลายประการ ที่สำคัญที่สุดคือเรื่องทรัพยากรบุคคล ซึ่งจำเป็นต้องมีการพัฒนาบุคลากรด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและบรรณารักษ์ ให้มีความรู้ความเชี่ยวชาญ ที่เห็นได้ชัดคือ บรรณารักษ์ในห้องสมุดด้านนิติบัญญัติและศาลยังไม่มีความพร้อมในการนำสารสนเทศด้านกฎหมายขึ้นเผยแพร่บนเว็บไซต์ ในบางประเทศเจ้าหน้าที่ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศทำหน้าที่ดูแลระบบและโครงสร้างพื้นฐานของห้องสมุด โดยมีบรรณารักษ์ทำหน้าที่บริหารจัดการและเผยแพร่สารสนเทศ แต่สำหรับประเทศกานา การดำเนินงานบนหน้าเว็บไซต์ขึ้นอยู่กับเจ้าหน้าที่เทคโนโลยีสารสนเทศเท่านั้น

ความท้าทายอีกประการหนึ่ง คือ ห้องสมุดต่าง ๆ มีเงินทุนจำกัดในการจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ ซึ่งทำให้ไม่สามารถจัดซื้อหรือสมัครรับสื่อสิ่งพิมพ์ด้านกฎหมายได้มากพอ ถึงแม้ว่าหอสมุดรัฐสภาและหอสมุดศาลฎีกาจะมีคอลเลกชันสารสนเทศด้านกฎหมายขนาดใหญ่ แต่ก็ยังเป็นหอสมุดเฉพาะที่ไม่ได้เปิดให้บุคคลทั่วไปได้ใช้งาน ดังนั้น จึงจำเป็นต้องขอความร่วมมืออย่างใกล้ชิดกับหอสมุดทั้งสองแห่ง เพื่อให้มีการเผยแพร่ข้อมูลด้านกฎหมายและด้านนิติบัญญัติผ่านเว็บไซต์มากขึ้น เพื่อประโยชน์ต่อสาธารณะ ดังนั้น การจัดทำห้องสมุดกฎหมายดิจิทัล จึงน่าจะเป็นทางออกที่ดี เพื่อเป็นศูนย์ข้อมูลด้านกฎหมายและด้านนิติบัญญัติที่ประชาชนสามารถเข้าถึงได้มากที่สุด

7.3 การเข้าถึงสารสนเทศของรัฐบาลในแอฟริกาโดยสิทธิในการได้รับทราบข้อมูลข่าวสาร ของราชการ: บทบาทของห้องสมุด (Accessing Government Information in Africa through the Right to know: the role of the Library)

โดย *Oludayo John Bamgbose*

สารสนเทศนับเป็นปัจจัยพื้นฐานที่สำคัญอย่างยิ่งในการดำรงชีวิตของมนุษย์ในยุคปัจจุบัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการตัดสินใจในเรื่องสำคัญ ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเมืองการปกครอง ซึ่งการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารอย่างครบถ้วนถูกต้องนั้นจะเป็นประโยชน์ต่อประชาชนเป็นอย่างมากในการที่จะทำให้คนเหล่านั้นมีข้อมูลต่าง ๆ สามารถที่จะแสดงความคิดเห็น หรือโต้แย้งในเรื่องต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

โดยข้อกำหนดของกฎบัตรแอฟริกัน (African Charter) จากการประชุมสหภาพแอฟริกัน (African Union) และปฏิญญาลียง (Lyon Declaration) ประเทศต่าง ๆ ในภูมิภาคแอฟริกาได้มีความมุ่งมั่นในการดำเนินการเพื่อประโยชน์ในการเข้าถึงสารสนเทศของประชาชน ซึ่งเป็นปัญหาเดิม ๆ ในเรื่องการตรวจสอบ ธรรมชาติความโปร่งใสของรัฐ ซึ่งสารสนเทศของทางราชการเหล่านั้นจัดเก็บ

และติดอยู่กับระบบราชการ ทำให้ยากต่อการเข้าถึง ทั้งนี้ ในปัจจุบันประเทศในภูมิภาคแอฟริกันถึงหนึ่งในสาม ได้มีการแก้ไขปรับปรุงกฎหมายเพื่อให้ประชาชนสามารถเข้าถึงข้อมูลของทางราชการได้อย่างสะดวกง่ายดาย และไม่ถูกปฏิเสธ

กฎหมายว่าด้วยเสรีภาพในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารกับห้องสมุด

กฎหมายว่าด้วยเสรีภาพในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร (the Freedom of Information (FOI) Law) หรือสิทธิได้รับทราบข้อมูลข่าวสารของราชการ (Right to Know) หรือสิทธิในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร (Right to Access) จะเป็นสิ่งที่จะประกันให้กับประชาชนรวมทั้งผู้ใช้ห้องสมุด ในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารของทางราชการ ในการที่จะเป็นธรรมาภิบาลนั้น กฎหมายในการเข้าถึงสารสนเทศนับเป็นกฎหมายที่มีความสำคัญอย่างยิ่งและเป็นเครื่องมือในการป้องกันการทุจริตคอร์รัปชันที่มีประสิทธิภาพ

จากการตระหนักในความสำคัญในการเข้าถึงสารสนเทศสมพันธระหว่างประเทศว่าด้วยสมาคมและสถาบันห้องสมุด (IFLA) ในฐานะที่เป็นหน่วยงานหลักที่สำคัญอันเป็นตัวแทนของบรรณารักษ์ทั่วโลกในการสนับสนุนการเข้าถึงสารสนเทศซึ่งถือเป็นกุญแจสู่เป้าหมายความสำเร็จในการพัฒนาที่ยั่งยืน โดยผ่านปฏิญญาลียงซึ่งมีการลงนามในเดือนสิงหาคม ค.ศ. 2014 (Lyon Declaration of August 2014) โดยมีผู้ร่วมลงนาม 515 ราย ซึ่งมาจากหน่วยงานและองค์กรต่าง ๆ ทั่วโลก ทั้งนี้ ปฏิญญาดังกล่าวได้ตระหนักว่าการเข้าถึงสารสนเทศจะช่วยประชากรในด้านต่าง ๆ ดังนี้

1. ดำเนินงานซึ่งเป็นสิทธิต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับภาครัฐ การเมือง เศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม
2. สร้างสังคมเศรษฐกิจ ที่มีความอุดมสมบูรณ์และมีนวัตกรรม
3. เรียนรู้และประยุกต์ใช้ทักษะใหม่ ๆ
4. ก่อให้เกิดความเพิ่มพูนและการแสดงออกถึงอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรม
5. เป็นส่วนหนึ่งในการตัดสินใจและมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ของภาคประชาสังคม
6. สร้างแนวทางการแก้ไขปัญหาโดยใช้ชุมชนเป็นฐานเพื่อกระตุ้นการพัฒนา
7. สร้างความเชื่อมั่นในการตรวจสอบ ความโปร่งใส ธรรมาภิบาล
8. ชีววัดความก้าวหน้าในด้านความสัมพันธ์ระหว่างสาธารณะและเอกชนในการพัฒนาที่ยั่งยืน

บทบาทของบรรณารักษ์

1. สร้างความตระหนักรู้ โดย
 - ให้ความรู้แก่ผู้ใช้เกี่ยวกับกฎหมายเสรีภาพในสารสนเทศ
 - จัดนิทรรศการ
 - จัดกิจกรรมเพื่อเผยแพร่
2. ประมวลสารสนเทศสำเร็จรูป
3. บทบาทในฐานะผู้กระตุ้นพัฒนาการ
 - สร้างเสริมปัญญาให้แก่เจ้าหน้าที่
 - ฝึกอบรมในด้านสารสนเทศแก่เจ้าหน้าที่

- มีส่วนร่วมในการให้บริการอ้างอิง
- จัดหาสารสนเทศตามความต้องการที่เฉพาะเจาะจง
- จัดหาและส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

4. สร้างเครือข่าย

บทบาทของห้องสมุดในศตวรรษที่ 21 ในการเข้าถึงสารสนเทศจะมีความหมายและเป็นไปได้มากยิ่งขึ้นหากผู้ใช้บริการห้องสมุดได้รับสนับสนุนและและมีอำนาจในการเข้าถึงสารสนเทศโดยการใช้กฎหมายเสรีภาพในการเข้าถึงสารสนเทศ ดังนั้น บรรณารักษ์จึงควรริเริ่มและสร้างพันธมิตรในการร่างกฎหมายเสรีภาพในการเข้าถึงสารสนเทศ ทั้งนี้เพื่อเป็นการสร้างและเพิ่มพูนศักยภาพให้กับทุกประเทศในภูมิภาคแอฟริกา

7.4 พลวัตของห้องสมุดกฎหมาย: การเข้าถึง การพัฒนา และการปรับเปลี่ยนในแอฟริกาและสหรัฐอเมริกา (Dynamic Law Libraries: Access, Development and Transformation in Africa and the United States)

โดย *Caroline Ilako และ Yolanda Jones*

การเข้าถึงสารสนเทศถือเป็นสิทธิมนุษยชนขั้นพื้นฐานการเข้าถึงสารสนเทศทางกฎหมายก็ถือเป็นการเข้าถึงสารสนเทศขั้นพื้นฐานเช่นกัน ทนายความ นักศึกษากฎหมาย และบุคคลทั่วไปต้องการสารสนเทศทางกฎหมายสำหรับการตัดสินใจ ทั้งแอฟริกาและสหรัฐอเมริกา ห้องสมุดกฎหมายคือด่านแรกในกระบวนการการเผยแพร่และส่งผ่านสารสนเทศทางกฎหมาย ถึงอย่างไรการเข้าถึงสารสนเทศนั้นจำกัดโดยปัจจัยต่าง ๆ เช่น สิ่งพิมพ์มีไม่เพียงพอ การเข้าถึงทางกายภาพ การรู้สารสนเทศกฎหมาย และระบบสาธารณูปโภค

ผู้นำเสนอได้นำเสนองานวิจัยซึ่งเป็นเรื่องการค้นหาความเชื่อมโยงระหว่างพฤติกรรมการใช้สารสนเทศและการเข้าถึงระบบยุติธรรม การอภิปรายระหว่างทัศนคติในสหรัฐอเมริกาและยูกันดาเกี่ยวกับสารสนเทศทางกฎหมายและสิทธิมนุษยชน ความต้องการสารสนเทศด้านกฎหมายของทนายและยุทธศาสตร์และแนวทางการปฏิบัติที่ห้องสมุดในสหรัฐอเมริกาและยูกันดาใช้ในการอำนวยความสะดวกเข้าถึงสารสนเทศด้านกฎหมาย อีกทั้งเรื่องการเข้าถึงการเคลื่อนไหวในกระบวนการยุติธรรมและความท้าทายบางประการในการเข้าถึงสารสนเทศด้านกฎหมายของทั้งสองประเทศ

การเข้าถึงสารสนเทศทางกฎหมายเป็นสิทธิมนุษยชนขั้นพื้นฐาน

งานวิจัยนี้อยู่บนพื้นฐานความคิดว่าการเข้าถึงสารสนเทศเป็นสิทธิมนุษยชนขั้นพื้นฐาน ห้องสมุดกฎหมายมีบทบาทสำคัญในการเข้าถึงและการใช้กฎหมายห้องสมุดกฎหมายของสหรัฐอเมริกาและแอฟริกามีความคล้ายคลึงกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเขตอำนาจศาลของกฎหมายทั่วไป พวกเขาพร้อมแลกเปลี่ยน ปัญหาและอุปสรรคที่คล้ายกันอย่างเช่น การระดมทุนซึ่งมีผลกระทบต่อบรรณารักษ์ ในความพยายามที่จะให้มีการเข้าถึงสารสนเทศทางกฎหมาย ในขณะที่บรรณารักษ์บางคนมุ่งเน้นไปที่การเข้าถึงข้อมูลทางกฎหมายสำหรับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ส่วนคนอื่นจะต่อสู้กับปัญหาของการเข้าถึง

สารสนเทศทางกฎหมายสำหรับทนายความ และผู้พิพากษา ในช่วงเวลาที่มีการระดมทุนลดลง จึงมีความมุ่งเน้นที่การทำงานร่วมกันและอาสาสมัคร เพื่อตอบสนองความต้องการของกฎหมายที่เพิ่มขึ้น

ริชาร์ด แคนเนอร์หนึ่งในนักวิชาการชั้นนำเกี่ยวกับวิธีการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศที่มีผลกระทบต่อห้องสมุดกฎหมาย ตั้งข้อสังเกตว่าการเข้าถึงข้อมูลทางกฎหมาย อาจจะเป็นสิทธิมนุษยชน แคนเนอร์ระบุว่า มีรูปแบบการเข้าถึงข้อมูลที่มีนัยสำคัญในงบดังกล่าว เช่น ปฏิญญาว่าด้วยการเข้าถึงกฎหมายอย่างเสรี (the Declaration on Free Access to Law) แถลงการณ์เดอรัมในการเข้าถึงทุนการศึกษาด้านกฎหมายอย่างเสรี (the Durham Statement on Open Access to Legal Scholarship) และปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน (the Universal Declaration of Human Rights)

ข้อสรุป

การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการใช้สารสนเทศทางกฎหมาย บรรณารักษ์ด้านกฎหมายในสหรัฐอเมริกาและยูกันดาควรตระหนักถึงปัญหาที่มีเข้ามาซึ่งเกี่ยวข้องกับ ประชาชน และเศรษฐกิจ การเข้าถึงสารสนเทศแบบเสรีที่ถูกต้องตามกฎหมายของสหรัฐและยูกันดา ยังคงเผชิญกับความท้าทายที่อยู่นอกเหนืออำนาจหน้าที่ของบรรณารักษ์ที่จะจัดการ อย่างไรก็ตามผู้เชี่ยวชาญด้านกฎหมายในทั้งสองประเทศ ควรคำนึงถึงว่าระบบการพิจารณาคดี เป็นความรู้ที่ละเอียดซึ่งทนายความ ผู้พิพากษา นักเรียน และ ประชาชนจะต้องนำสารสนเทศทางกฎหมายนี้ไปใช้ตามหลักวิชาการ

8. บทบาทของห้องสมุดและปฏิบัติงานด้านสารสนเทศในช่วงเวลาวิกฤต (The role of library and information workers in a time of crisis) (Session 137)

- การเข้าถึงผู้ด้อยโอกาสและผู้ที่ถูกกล่เลยในช่วงเวลาวิกฤต: การทำความเข้าใจพฤติกรรมมารับข้อมูลข่าวสารเพื่อการเข้าไปช่วยเหลือ (Reaching the disadvantaged and disengaged in times of crisis: towards an understanding of information behaviours to inform interventions)

โดย *Steven Buchanan และ Katherine Loudon*

เป็นการนำเสนอผลการศึกษาพฤติกรรมกรเข้าถึงสารสนเทศของบุคคลสามกลุ่มโดยมหาวิทยาลัยสามแห่งในสหราชอาณาจักร เพื่อนำผลการศึกษามาวิเคราะห์และให้ข้อเสนอแนะต่อการแสดงบทบาทของห้องสมุดสาธารณะในการช่วยเหลือบุคคลทั้งสามกลุ่มในการค้นคว้าหาข้อมูลตามความต้องการ และไม่ให้อารมณ์เสียว่าถูกกล่เลยและถูกทอดทิ้งจากสังคม

กลุ่มคุณแม่่มือใหม่ จากกลุ่มตัวอย่างที่สำรวจ โดยส่วนมากคุณแม่่มือใหม่จะค้นหาข้อมูลต่าง ๆ เพื่อรับมือกับบทบาทใหม่ที่มีขึ้นภายหลังการคลอดบุตรจากการพูดคุยกับผู้ที่เคยมีประสบการณ์หรือกับบุคคลในครอบครัว คุณแม่่มือใหม่บางรายค้นคว้าข้อมูลจากอินเทอร์เน็ต แต่ก็ยังไม่สะดวกใจในการตั้งคำถามที่ตนเองต้องการทราบ หรือแสดงความคิดเห็น เพราะเกรงว่าผู้อื่นจะมองว่าสิ่งที่ตนเองเขียนลงไปนั้นเป็นสิ่งไม่ดีไม่เหมาะสม

คุณแม่จากกลุ่มตัวอย่างไม่กี่รายเข้าไปค้นคว้าข้อมูลจากห้องสมุดและขอความช่วยเหลือจากบรรณารักษ์ ในจำนวนกลุ่มตัวอย่าง 20 คน ที่ทำการสำรวจ มี 6 คน ไปห้องสมุดทุกสัปดาห์หรือถี่กว่านั้น มี 3 คนไปทุก 2-3 สัปดาห์ อีก 11 คน ตอบว่าไปน้อยครั้ง หรือไม่เคยไปเลย สำหรับอุปสรรคในการค้นคว้าข้อมูลของคุณแม่เมื่อใหม่ ได้แก่ ไม่มีเวลาและโอกาสในการสืบค้นข้อมูลที่จำเป็น สับสนกับความแตกต่างของข้อมูลที่ได้รับจากแต่ละแหล่ง ไม่กล้าสอบถามข้อมูลที่เป็นเรื่องอ่อนไหวหรือที่เป็นประเด็นถกเถียง และไม่มีเพื่อนหรือบุคคลใกล้ชิดที่จะช่วยเหลือได้ นอกจากนี้ คุณแม่บางคนรู้สึกว้าสภาพร่างกาย (ตั้งครรรภ์) เป็นอุปสรรคของการไปห้องสมุด บางคนเคยไปและไม่ได้รับการต้อนรับ หรือไม่ได้รับความช่วยเหลือเท่าที่ควร จึงทำให้ไม่ต้องการไปห้องสมุดอีก ดังนั้น จึงควรหาวิธีการอย่างไรที่จะทำให้คุณแม่เมื่อใหม่รู้สึกผ่อนคลายในการเข้ามาในห้องสมุด เพื่อศึกษาหาความรู้เพื่อเตรียมรับภาระหน้าที่ใหม่

กลุ่มเยาวชนที่ไม่ได้เรียนหนังสือ ไม่ได้ทำงาน และที่ไม่ได้อยู่ในช่วงฝึกอบรมก่อนเข้าทำงาน (training) ซึ่งเรียกกลุ่มนี้ว่า NEET ในสหราชอาณาจักรมีเยาวชนอายุระหว่าง 16-24 ปี จำนวน 954,000 คน อยู่ในกลุ่ม NEET เยาวชนในกลุ่มนี้ตกอยู่ในภาวะด้อยโอกาส ถูกกล่เลย และยากที่จะเข้ากับสังคมได้หากไม่มีผู้เข้าไปช่วยเหลือ โดยมากเกิดจากปัญหาทางเศรษฐกิจ สถานะทางสังคมอยู่ในระดับต่ำ ตั้งครรรภ์หรือมีครอบครัวตั้งแต่อายุน้อย ได้รับการศึกษาไม่สูง ถูกทำร้าย พิกการ และไม่ได้รับการสนับสนุนเลี้ยงดูจากบิดามารดา

ในการศึกษาครั้งนี้ ได้ทำการสำรวจเยาวชนในกลุ่ม NEET ซึ่งมีอายุระหว่าง 16 – 19 ปี จำนวน 36 คน จากการสำรวจและเฝ้าดูพฤติกรรม เห็นได้ว่าเยาวชนในกลุ่มนี้ไม่มีความกระตือรือร้นที่จะเรียนรู้เอง และมักปล่อยเป็นธุระของผู้ช่วยเหลือ (support workers) ในการหาข้อมูลให้ อย่างไรก็ตาม การสื่อสารระหว่างเยาวชนกลุ่มนี้กับผู้ช่วยเหลือก็ไม่ได้มีประสิทธิภาพมากนัก ยังมีความลังเลที่จะปรึกษาและพูดคุยกัน

ทั้งนี้ได้มีการนำกลุ่มตัวอย่างบางคนมาสัมภาษณ์ มี 6 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 40 บอกว่าไม่ได้มีความยุ่งยากในการค้นหาข้อมูลตามที่ตนเองต้องการ มี 4 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 27 ไม่ตอบ ส่วนกลุ่มตัวอย่าง 5 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 33 บอกว่ามีความยุ่งยากในการหาข้อมูล เนื่องจากการไม่รู้หนังสือไม่สามารถสื่อสารได้อย่างชัดเจนเพื่อให้ได้ข้อมูลตามที่ต้องการ และไม่พบข้อมูลตามที่ต้องการ ปัญหาการไม่รู้หนังสือถือว่าชัดเจนที่สุดที่ทำให้เยาวชนในกลุ่มนี้ไม่สามารถค้นหาข้อมูลได้เอง รวมไปถึงความสามารถในการใช้คอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ตด้วย ซึ่งได้กลายเป็นปัญหาว่าทำไมเด็กกลุ่ม NEET จึงไม่ค่อยเข้าห้องสมุดหรือไม่ขอความช่วยเหลือจากบรรณารักษ์

เยาวชนในกลุ่ม NEET ส่วนใหญ่ค้นหาข้อมูลจากการสอบถามผู้ช่วยเหลือ โดยให้ความเชื่อถือสูงมีการค้นหาข้อมูลทางอินเทอร์เน็ตอยู่ในระดับสูงเช่นกันแต่ให้ความเชื่อถือข้อมูลจากอินเทอร์เน็ตในระดับ ปานกลาง การหาข้อมูลจากศูนย์หางานอยู่ในระดับปานกลาง แต่ให้ความน่าเชื่อถือสูง หาข้อมูลจากหนังสือพิมพ์อยู่ในระดับปานกลางแต่ให้ความเชื่อถือต่ำ สำหรับการเข้าห้องสมุดสาธาณะนั้นเป็นช่องทางการค้นหาข้อมูลในกลุ่มนี้ NEET ใช้น้อยมาก โดยให้ความเชื่อถือระดับปานกลาง ทั้งนี้เป็นเพราะไม่สามารถอ่านออกเขียนได้ และบางส่วนไม่ชอบอ่านหนังสือ

กลุ่มผู้บกพร่องทางการมองเห็น สถาบันผู้พิการทางสายตาแห่งชาติของสหราชอาณาจักร (The Royal National Institute for the Blind) ได้ประมาณการว่ามีผู้พิการทางสายตาในประเทศจำนวน 2 ล้านคน และเฉพาะในสกอตแลนด์คาดว่าจะมีผู้พิการทางสายตามาก สูงถึง 400,000 คนใน ค.ศ. 2031 ทั้งนี้ เกือบครึ่งหนึ่งของผู้พิการทางสายตาทั้งหมดรู้สึกว่าคุณโดดเดี่ยวจากคนรอบข้าง และมีผู้พิการที่เป็นผู้ใหญ่ประมาณ 2 ใน 3 ที่ไม่ได้ทำงาน

จากกลุ่มตัวอย่างผู้พิการทางสายตามีอุปสรรคในการค้นคว้าข้อมูล เนื่องจากปัญหาด้านการมองเห็น เช่น ตัวหนังสือบนฉลากบรรจุภัณฑ์อาหารเล็กลงไป รู้สึกว่าการใช้เทคโนโลยีเป็นเรื่องยาก และการสื่อสารกับผู้ให้บริการข้อมูลยังมีปัญหา เช่น การเข้าใจไม่ตรงกัน การไม่เข้าใจความสามารถของผู้พิการทางสายตา และเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการขาดการฝึกอบรมที่จะให้บริการแก่ผู้พิการ เป็นต้น นอกจากนี้ ปัญหาการไม่รู้อักษรเบรลล์ (Braille) ก็เป็นอุปสรรคอย่างหนึ่ง ผู้พิการทางสายตาแต่กำเนิดหรือตั้งแต่เป็นเด็กได้เข้าเรียนในโรงเรียนเฉพาะทางและได้เรียนอักษรเบรลล์ แต่ผู้ที่เพิ่งพิการทางสายตาในภายหลังไม่มีโอกาสได้เรียนอักษรเบรลล์ จึงทำให้เป็นอุปสรรคในการอ่านและศึกษาหาข้อมูล

ห้องสมุดสาธารณะมีบริการสำหรับผู้พิการทางสายตา แต่ก็ยังมีผู้มาใช้บริการไม่มาก ทั้งนี้เกิดจากการไม่ทราบว่ามีการบริการเหล่านี้ แต่บางคนเคยมาใช้บริการแต่ได้รับประสบการณ์ที่ไม่ดีในการเข้ามาใช้ห้องสมุด จึงไม่ค่อยอยากกลับมาใช้บริการอีก เช่น ไม่มีหนังสือที่ต้องการ หนังสือบางประเภทไม่ให้ผู้พิการทางสายตาืม รู้สึกว่าบรรณารักษ์และผู้ให้บริการในห้องสมุดไม่เต็มใจ เป็นต้น

จากการศึกษาพฤติกรรมของกลุ่มตัวอย่างทั้งสามกลุ่ม จึงสรุปได้ว่า ห้องสมุดสาธารณะจำเป็นต้องประชาสัมพันธ์และจัดทำกิจกรรมเผยแพร่ให้มากขึ้น เพื่อให้ผู้ที่รู้สึกว่าตนเองด้อยโอกาสหรือที่ถูกละเลยจากสังคมได้เข้ามาใช้บริการมากขึ้น โดยเน้นการสร้าง ความเชื่อใจและความมั่นใจให้แก่ผู้ให้บริการ

9. การประชุมกลุ่มย่อยในรูปแบบ Knowledge Café

การประชุมกลุ่มย่อยในรูปแบบ Knowledge Café นี้ เป็นความร่วมมือระหว่างกลุ่ม KM & Library และกลุ่ม Research Services for Parliaments Sections ในประเด็น นวัตกรรมและการปรับเปลี่ยนอย่างต่อเนื่องของห้องสมุดและชุมชน (Continuous innovation & transformation of libraries and their communities) โดยผู้เข้าร่วมประชุมสามารถเลือกเข้ากลุ่มย่อยตามที่สนใจ ซึ่งผู้จัดได้กำหนดไว้ 12 กลุ่มย่อย 12 ประเด็น ดังนี้

1. Transforming the library with creativity
2. Embracing library users as key stakeholders
3. Designing user-centric services & programs
4. Measuring and assessing library work
5. Managing institutional knowledge with transparency
6. Best practices for building confidentiality, trust, security & privacy into organizational systems

7. Developing an innovative culture in the workplace
8. Share your innovative programs
9. Fostering maker spaces in libraries
10. Using data visualization to present organizational evidence
11. Using storytelling to support knowledge retention & transfer
12. Best practices for copyright & rights managements for organizational & user data

ทั้งนี้ น.ส.สุนิดา บุญญานนท์ ได้รับมอบหมายให้เป็นผู้ดำเนินการประชุม (facilitator) ของกลุ่ม 2 ในประเด็น “ดูแลปฏิบัติต่อผู้ใช้ห้องสมุดเสมือนผู้มีส่วนเกี่ยวข้องหลัก” (Embracing library users as key stakeholders) ซึ่งได้ข้อสรุปจากการประชุมกลุ่มย่อย กลุ่มที่ 2 ดังนี้

1. ต้องมีการกำหนดตีความให้ชัดเจนว่าผู้มีส่วนเกี่ยวข้องหลัก (key stakeholders) หมายถึงผู้ใดบ้าง ทั้งนี้ ตามที่ได้กล่าวแล้วว่าในการประชุมสามัญประจำปีนั้นเป็นการประชุมร่วมกันของห้องสมุดทุกประเภท ผู้เข้าร่วมประชุมจึงมีมุมมองในเรื่องนี้แตกต่างกันออกไป อาทิ ห้องสมุดโรงเรียน จะมองว่าผู้มีส่วนเกี่ยวข้องหลักนั้นหมายรวมถึงผู้ปกครอง ในขณะที่ห้องสมุดประชาชนตามชนบทจะมองว่าผู้บริหารท้องถิ่น ตลอดจนประชาชนของชุมชนในท้องถิ่นเป็นผู้มีส่วนเกี่ยวข้องหลัก

2. การจัดให้บริการของห้องสมุดแต่ละประเภทแต่ละแห่งจะมีรายละเอียดที่แตกต่างกัน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับบริบทและสภาพแวดล้อมของห้องสมุดนั้น ๆ อาทิ ห้องสมุดประชาชน จะมีการจัดฝึกอบรมและให้ข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพต่าง ๆ ซึ่งประชาชนในชุมชนสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการประกอบอาชีพ ห้องสมุดโรงเรียนจัดให้ความรู้เกี่ยวกับยาเสพติดแก่นักเรียนและผู้ปกครอง

3. ข้อมูลสารสนเทศที่ให้บริการจะมีลักษณะแตกต่างกันไปตามห้องสมุดแต่ละประเภทแต่ละแห่ง อาทิ ห้องสมุดรัฐสภา จะต้องมึสารสนเทศที่ครอบคลุมทุกสาขาวิชา และต้องเป็นสารสนเทศที่ทันสมัย นอกจากนี้ข้อมูลที่ให้แก่สมาชิกนั้นต้องเป็นข้อมูลที่ผ่านการวิเคราะห์ สังเคราะห์ สั้นกระชับ และถูกต้องตรงประเด็น

น.ส.สุนิดา บุญญานนท์ ผู้เข้าร่วมประชุมจากรัฐสภาไทย ทำหน้าที่ดำเนินการประชุม (facilitator) ในการประชุมกลุ่มย่อย

วันพุธที่ 19 สิงหาคม 2558

10. การสร้างความประหลาดใจให้กับตัวคุณเอง ! รูปแบบใหม่ของการอ้างอิงและบริการสารสนเทศ
(Surprise Yourself! New Models of Reference and Information Services)
(Session 190)

10.1 การสอนจริยธรรมแก่เยาวชนโดยบริการอ้างอิงและช่วยการค้นคว้าของห้องสมุด
โรงเรียน (Teaching Ethics to Teens Via School Library Reference
Services)

โดย *Lesley Farmer*

การบริการอ้างอิงและช่วยการค้นคว้าของห้องสมุดโรงเรียนในแต่ละวัน ต้องเกี่ยวพันประเด็นทางกฎหมายและจริยธรรมมากมาย อาทิ ลิขสิทธิ์และทรัพย์สินทางปัญญา ความปลอดภัยและความเป็นส่วนตัว ความเสมอภาค ซึ่งทุกประเด็นขยายวงกว้างออกไปพร้อมกับความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี โดยเฉพาะสื่อสังคม (social media) ที่ได้ก่อให้เกิดประเด็นทางกฎหมายและจริยธรรมเพิ่มขึ้นอย่างมาก ในฐานะที่บรรณารักษ์โรงเรียน เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านสารสนเทศ จึงต้องตระหนักถึงประเด็นดังกล่าวและแก้ไขประเด็นปัญหาเหล่านั้น ประมวลจรรยาบรรณวิชาชีพสมาคมห้องสมุดอเมริกัน ค.ศ. 1995 (American Library Association's Code of Ethics) ได้กำหนดกรอบเพื่อเป็นแนวทางในการตัดสินใจด้านจริยธรรมที่เกี่ยวข้องกับการให้บริการ ทรัพยากรสารสนเทศ ทรัพย์สินทางปัญญา และเสรีภาพทางปัญญา

สมาคมบรรณารักษ์ห้องสมุดโรงเรียนอเมริกัน ได้กำหนดเกี่ยวกับจริยธรรมในการใช้สารสนเทศ ในชุดมาตรฐานการเรียนการสอน ค.ศ. 2007 ไว้อย่างน่าสนใจว่า “ต้องมีการสอนพฤติกรรมในการใช้สารสนเทศอย่างมีจริยธรรม” โดยกำหนดให้จะต้องเพิ่มประเด็นทางกฎหมายและจริยธรรมเป็นหลัก ซึ่งสามารถนำมาประยุกต์ใช้เพื่อเป็นรูปแบบพฤติกรรมทางจริยธรรมแก่เยาวชน ทั้งนี้เพื่อให้เด็กได้เรียนรู้และบูรณาการคุณค่าจากสิ่งเหล่านั้น ซึ่งมาตรฐานทัศนคติและความเชื่อซึ่งจะผลักดันพฤติกรรมและการตอบสนองต่อสิ่งต่าง ๆ ได้แก่

- การคิดวิเคราะห์ นักเรียนจะต้องเคารพในเรื่องทรัพย์สินทางปัญญา
- การประยุกต์และการสร้างความรู้ใหม่ ๆ นักเรียนต้องมีการตัดสินใจที่อยู่บนพื้นฐานจริยธรรม
- การแบ่งปันความรู้ นักเรียนต้องใช้สารสนเทศเพื่อสนับสนุนระบอบประชาธิปไตยและเสรีภาพทางความคิดและปัญญา
- การสร้างความเติบโตและมีวุฒิภาวะแก่ปัจเจกบุคคล นักเรียนต้องมีพฤติกรรมในการสื่อสารที่ปลอดภัยต่อตนเองและผู้อื่น

จริยธรรมในบริการอ้างอิงและช่วยการค้นคว้า

ในการค้นหาสารสนเทศของนักเรียน ไม่ว่าจะเพื่อการทำงานตามที่คุณครูมอบหมายหรือความต้องการส่วนตัว ส่วนใหญ่จะใช้บริการอ้างอิงและช่วยการค้นคว้าของโรงเรียน ซึ่งการบริการดังกล่าวได้สร้างคุณค่าเพิ่มด้วยการให้คำแนะนำปรึกษาที่ทันเวลาและทันต่อความต้องการ ซึ่งจะเป็นแรงกระตุ้นนักเรียนในการเรียนรู้ และในการให้บริการบรรณารักษ์ของห้องสมุดโรงเรียนไม่เพียงแค่สอนทักษะในด้านสารสนเทศเท่านั้น แต่ยังสามารถใช้สารสนเทศอย่างมีความรับผิดชอบอีกด้วย นอกจากนี้ บรรณารักษ์คงต้องชี้ให้เห็นด้วยว่าสารสนเทศบนอินเทอร์เน็ต อาจเป็นสารสนเทศที่ผิดกฎหมายและไร้จริยธรรม

จริยธรรมและการวิจัย

ในการทำวิจัยของนักเรียนและสมาชิกอื่น ๆ ของชุมชนโรงเรียนนั้นจะต้องเป็นไปอย่างมีจริยธรรมนอกจากประเด็นเรื่องลิขสิทธิ์และทรัพย์สินทางปัญญาแล้ว นักวิจัยและบรรณารักษ์ควรคำนึงถึงประเด็นต่อไปนี้

- กำหนดคำถามในการวิจัยอย่างมีจริยธรรมและเป็นไปเพื่อประโยชน์ของสังคมและไม่สร้างเงื่อนไข

- จัดเก็บข้อมูลอย่างมีจริยธรรมไม่เบียดเบียนวัตถุประสงค์ในการจัดเก็บข้อมูล
- ใช้ความพยายามอย่างเต็มที่ในการปกป้องมนุษย์และสัตว์ และลดให้มีความเสี่ยงน้อยที่สุด
- สร้างความสัมพันธ์อย่างมีจริยธรรมกับคนซึ่งจะได้รับผลกระทบจากการทำวิจัย
- วิเคราะห์ข้อมูลอย่างมีจริยธรรมโดยไม่มีอคติและผลประโยชน์ทับซ้อน
- รายงานข้อมูลอย่างมีจริยธรรมและอยู่ในช่วงเวลาที่รวดเร็วและเหมาะสม ทั้งนี้

ต้องไม่เสนอข้อมูลที่บิดเบือน หรือก่อให้เกิดข้อขัดแย้ง

ข้อแนะนำในการสอนในชั้นเรียนแก่นักเรียนยุคดิจิทัล

ความเป็นพลเมืองในยุคดิจิทัล อาจเป็นสิ่งที่ได้รับการพิจารณาได้ว่าเป็นเซตย่อย (subset) ของการรู้สารสนเทศ (information literacy) ซึ่งเป็นประเด็นที่มุ่งเน้นในเรื่องของพฤติกรรมทางจริยธรรม ทั้งนี้ ได้มีข้อแนะนำ 4 ขั้นตอน สำหรับการสอนหรือแนะนำนักเรียนให้คำนึงถึงพฤติกรรมทางจริยธรรม ดังนี้

1. สร้างความรู้สึกระหนก (Awareness)
2. สร้างความรู้สึกร่วม (Engagement)
3. สร้างการจัดการสารสนเทศ (Manipulating Information)
4. สร้างการรูปแบบการนำไปใช้ (Application)

10.2 การให้คำปรึกษาด้านการวิจัยและการให้เข้าพื้นที่สัญญาณอินเทอร์เน็ตความเร็วสูง
เพื่อการสร้างมูลค่าเพิ่มในการบริการอ้างอิงและการบริการและการสอนสารสนเทศ
อย่างต่อเนื่อง: การเรียนรู้จากประสบการณ์ของห้องสมุด มหาวิทยาลัยการจัดการ
สิงคโปร์ (Research Consultations and Co-Location Adds Value to the
Reference & Information Services and Instruction Continuum:
Towards to Holistic Learning Experience at the Singapore
Management University Library)

โดย *Rajen Munoo*

บรรณารักษ์วิจัยของห้องสมุดลีคาซิง มหาวิทยาลัยการจัดการสิงคโปร์ (Li Ka Shing Library, Singapore Management University) มีหน้าที่ความรับผิดชอบหลายด้าน ได้แก่ การบริหารจัดการทรัพยากรห้องสมุด การให้ความรู้และคำปรึกษาด้านการวิจัย และงานเผยแพร่ประชาสัมพันธ์

ใน ค.ศ. 2004 ได้มีการปรับปรุงพื้นที่ในห้องสมุดและการจัดการภายในของห้องสมุดซึ่งรวมถึงการพัฒนาปรับปรุงการให้บริการสารสนเทศและการอ้างอิง (Reference and Information Service: R&IS) ด้วย สำหรับปัจจัยสำคัญที่ส่งผลให้ R&IS ต้องได้รับการพัฒนาปรับปรุง คือ

- 1) ความต้องการคำแนะนำมีเพิ่มมากขึ้น
- 2) ความเปลี่ยนแปลงในการใช้บริการอ้างอิงของห้องสมุด
- 3) ความต้องการขอคำแนะนำด้านการวิจัยมีเพิ่มมากขึ้น
- 4) ความเปลี่ยนแปลงของพฤติกรรมในการทำงานวิจัยของนักศึกษาระดับปริญญาตรี
- 5) ความเปลี่ยนแปลงทางกายภาพของสิ่งแวดล้อมในห้องสมุด

เดิม R&IS มีจุดบริการเบ็ดเสร็จเพียงจุดเดียว ทำให้ไม่สามารถบริการได้ครอบคลุมต่อความต้องการของผู้ใช้บริการซึ่งผู้ใช้บริการส่วนใหญ่ก็คือนักศึกษา ประกอบกับจำนวนผู้มาสอบถามข้อมูลขอใช้บริการที่จุดนี้ก็ลดจำนวนลง ทางห้องสมุดจึงต้องแยกจุดบริการ และเพิ่มบริการใหม่ ๆ โดยนำเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้ เพื่อตอบสนองความต้องการของผู้ใช้บริการ ดังนั้น ในปัจจุบันบรรณารักษ์วิจัยของห้องสมุดลีคาซิงจึงไม่เพียงให้บริการอ้างอิงที่จุดบริการเท่านั้น แต่ยังครอบคลุมถึงการให้ความรู้โดยการจัดการฝึกอบรม หรือจัดหลักสูตรเรียนระยะสั้น ซึ่งเป็นการเพิ่มมูลค่าของการให้บริการ และยังเป็นการสนับสนุนการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ซึ่งหมายความว่าที่ห้องสมุดลีคาซิง นักศึกษาจะมีการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ตั้งแต่การปฐมนิเทศ (orientation) การให้ความรู้เพื่อให้สามารถเข้าถึงสารสนเทศ (information literacy) การให้คำปรึกษาด้านการทำงานวิจัย (research consultations) และการฝึกอบรมเฉพาะเรื่อง (topical knowledge) นอกจากนี้ ทางห้องสมุดยังเปิดโอกาสให้ทีมงานได้พัฒนาหลักสูตรออนไลน์เพื่อให้คำแนะนำและและความรู้แก่นักศึกษาผ่านทางเว็บไซต์ด้วย

การให้บริการทั้งหมดเน้นสนับสนุนเพื่อให้ นักศึกษาได้มีความรู้ความเข้าใจ และสามารถศึกษาและทำงานวิจัยได้ด้วยตนเอง และภายหลังการพัฒนาปรับปรุง ได้มีการสำรวจความพึงพอใจของผู้ใช้บริการ ซึ่งพบว่า R&IS ให้บริการที่มีประโยชน์ต่อการเรียนและการทำวิจัยของนักศึกษาเป็นอย่างดี

10.3 บรรณารักษ์บริการบริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้าในฐานะเป็นพันธมิตรในการบริการชุมชนในประเทศไนจีเรีย (The Reference Librarian as a partner in community service in Nigeria)

โดย *Emmanuel Dawha* และ *Georgina Oyedum*

เป็นการนำเสนอเกี่ยวกับตรวจสอบสถานการณ์เกี่ยวกับบริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้าในห้องสมุดของประเทศไนจีเรีย รวมทั้งบทบาทของบรรณารักษ์บริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้าในการให้บริการข้อมูลแก่ชุมชนในไนจีเรีย การบริการข้อมูลให้เหมาะสมกับความต้องการของผู้ใช้ ทั้งในเมืองและในชนบทของประเทศไนจีเรียซึ่งแสดงให้เห็นว่าการให้บริการของบรรณารักษ์ตอบคำถามและช่วยการค้นคว้าส่วนใหญ่ไม่เพียงพอโดยเฉพาะอย่างยิ่งในพื้นที่ชนบทซึ่งมีสัดส่วนของประชาชนสูงและควรได้รับการดูแลเป็นพิเศษ แต่ห้องสมุดไม่มีงบประมาณที่เพียงพอ ดังนั้น การจัดทำโครงสร้างการบริหารจากรัฐบาลสู่ระดับท้องถิ่นจึงต้องมีรูปแบบที่ดีสำหรับการดำเนินการที่มีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ห้องสมุดและผู้เชี่ยวชาญด้านข้อมูลควรพยายามกำหนดบทบาทและวิธีการให้เป็นไปตามความต้องการของชุมชน และบรรณารักษ์ตอบคำถามและช่วยการค้นคว้าควรได้รับการฝึกฝนมาเป็นพิเศษเพื่ออำนวยความสะดวกสมาชิกในชุมชนในการเข้าถึงข้อมูลตามความต้องการและสามารถใช้ประโยชน์จากไอซีทีได้อย่างเต็มที่ ปัญหาดังกล่าวทำให้เกิดผลกระทบในเชิงบวกต่อบรรณารักษ์ตอบคำถามและช่วยการค้นคว้าในประเทศไนจีเรียเป็นอย่างมาก

บทนำ

ห้องสมุดมีไว้เพื่อเป็นแหล่งข้อมูลที่จะสามารถตอบสนองความต้องการข้อมูลของผู้ใช้บริการเป็นแหล่งข้อมูลที่สำคัญส่วนใหญ่สามารถเข้าถึงได้ผ่านรายการและบริการโดยการจัดทำดัชนีบริการผู้อ่าน บริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้าเป็นบริการหนึ่งที่มีจำนวนเพิ่มมากขึ้นของบริการทั้งหมดที่มีให้บริการในห้องสมุดบริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้าเป็นกิจกรรมของห้องสมุดที่มีเป้าหมายในการอำนวยความสะดวกการใช้ห้องสมุดและทรัพยากรที่มีอยู่ และมักจะเกี่ยวข้องโดยตรงกับการให้ความช่วยเหลือผู้ใช้ในการค้นคว้าข้อมูลของห้องสมุด ภายใต้การจัดระบบของห้องสมุดและการเผยแพร่ข้อมูล บริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้า นอกจากให้บริการที่โต๊ะแล้วยังสามารถให้บริการโดยทางโทรศัพท์ อีเมล และช่องทางการสื่อสารอื่น ๆ ที่สามารถนำมาใช้เป็นเครื่องมือสำหรับผู้ใช้บริการและบรรณารักษ์ตอบคำถามในการหาคำตอบให้กับคำถามของผู้ใช้บริการ

ประเภทของงานบริการตอบคำถามในไนจีเรียประกอบด้วย 3 ประเภทหลักได้แก่

1. การให้ความช่วยเหลือหรือคำแนะนำในการใช้ห้องสมุด รวมถึงสถานที่จัดเก็บทรัพยากรแต่ละประเภทระบบการจัดหมวดหมู่ทรัพยากรของห้องสมุด การใช้คอมพิวเตอร์ในการเข้าถึงทรัพยากรสารสนเทศ และพื้นฐานการใช้แหล่งอ้างอิง
2. การให้ความช่วยเหลือในการอ้างอิงวัสดุห้องสมุดที่จำเป็นในการตอบคำถาม
3. การตอบคำถามที่สั้น ๆ เช่น ที่อยู่ สถิติ เบอร์โทรศัพท์ และคำถามอื่น ๆ ที่สามารถตอบได้ในทันที

บริการข้อมูลชุมชนในประเทศไนจีเรีย

ห้องสมุดยุคใหม่เป็นแหล่งที่รวบรวมทรัพยากรวัสดุอ้างอิง เช่น หนังสือที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนในโรงเรียน หนังสือทั่วไปไม่เกี่ยวข้องกับสาขาวิชาเฉพาะ วารสาร หนังสือพิมพ์ วัสดุภาพและเสียง สิ่งพิมพ์รัฐบาล และทรัพยากรอิเล็กทรอนิกส์ เช่น หนังสืออิเล็กทรอนิกส์วารสารอิเล็กทรอนิกส์ฐานข้อมูล หนังสือพิมพ์อิเล็กทรอนิกส์ CD-ROM ฯลฯ ทรัพยากรเหล่านี้ช่วยให้ห้องสมุดที่จะมีบทบาทสำคัญในความสำเร็จของการศึกษาตลอดชีวิตของชุมชนและสังคมโดยทั่วไป

ในประเทศไนจีเรียและประเทศกำลังพัฒนาอื่น ๆ ของทวีปแอฟริกา วัตถุประสงค์ด้านการศึกษาของรัฐบาล ได้แก่

1. ตลอดชีวิตการศึกษาสำหรับประชาชนเป็นพื้นฐานสำหรับนโยบายการศึกษาของประเทศ
2. ให้ความสำคัญกับการใช้งานและการพัฒนาเทคนิคการศึกษาที่ทันสมัยในทุกระดับของระบบการศึกษา
3. จัดโครงสร้างของระบบการศึกษาในการพัฒนาแนวทางการเรียนรู้ด้วยตนเอง
4. ทำให้ประชาชนเป็นผู้มีความกระตือรือร้นและมีความรู้กว้างขวาง
5. จัดการศึกษาระดับพื้นฐานและภาคบังคับสำหรับประชาชนทุกคน

สำหรับเรื่องดังกล่าวเครือข่ายรณรงค์เพื่อการศึกษาสำหรับทุกคนในแอฟริกา (African Network Campaign for Education for All : ANCEFA) เห็นถึงความจำเป็นสำหรับการลงทุนเพื่อการศึกษาในระบบและการศึกษานอกระบบ เช่น โปรแกรมการรู้หนังสือของผู้ใหญ่และศูนย์ฝึกอบรมเด็กและเยาวชนที่จะ แก้ไขปัญหาวิกฤตการอ่านออกเขียนได้ วัตถุประสงค์เหล่านี้สามารถทำได้หากห้องสมุดทั้งหลายในไนจีเรียเช่นห้องสมุดสาธารณะ ห้องสมุดโรงเรียนห้องสมุดแห่งชาติห้องสมุดเฉพาะห้องสมุดภูมิภาค และห้องสมุดเคลื่อนที่มีการจัดระบบจัดเก็บที่ดีและเทียบพร้อมไปด้วยแหล่งข้อมูลอย่างเพียงพอที่จะปรับปรุงระดับการรู้หนังสือของประชาชนทั่วไป โดยเฉพาะอย่างยิ่งคนในชนบททั่วประเทศ ซึ่งมีความเกี่ยวข้องของบรรณารักษ์บริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้าในประเทศไนจีเรียกับพันธมิตรที่ให้บริการชุมชนสามารถตรวจสอบได้ในบริบทต่อไปนี้

ห้องสมุดโรงเรียน

ห้องสมุดโรงเรียนของประเทศไนจีเรียมีความคาดหวังว่าจะส่งเสริมการเรียนการสอนและการเรียนรู้ในสถาบันการศึกษาแต่เพราะทรัพยากรและสิ่งอำนวยความสะดวกไม่เพียงพอ จึงส่งผลกระทบต่อ การเรียนรู้ของนักเรียนและนักศึกษา โดยทั่วไปแอฟริกา มักจะจัดบริการข้อมูลของห้องสมุดในพื้นที่เขตเมือง อาจจะเป็นเพราะผู้กำหนดนโยบายมักจะคิดว่าห้องสมุดทั่วไปในชนบทไม่ได้มีความสำคัญมากนัก แต่ถึงแม้ว่าการให้บริการของห้องสมุดโรงเรียนรัฐบาลจะไม่ได้กำหนดนโยบายไว้ ห้องสมุดโรงเรียนก็ควรจัดให้ทรัพยากรและบริการที่สามารถใช้ได้กับทุกคนที่อาศัยอยู่ในชุมชนอย่างเท่าเทียมกันโดยไม่คำนึงถึงความเชื่อ อาชีพ อายุ หรือความโน้มเอียงทางการเมืองมากที่สุดเท่าที่เป็นไปได้

นอกจากนี้ยังเป็นความรับผิดชอบของห้องสมุดโรงเรียนตามหมู่บ้านเพื่อให้แน่ใจว่ามีทรัพยากรสำหรับการศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นสากล และโปรแกรมการเรียนรู้หนังสือของผู้ใหญ่ในพื้นที่ชนบทยังคงมี

อยู่ แม้จะเสร็จสิ้นการเรียนตามหลักสูตรอย่างเป็นทางการแล้วก็ตาม การจัดหาวัสดุการอ่านที่เกี่ยวข้องกับภูมิหลังทางวัฒนธรรมของตน ก็เป็นอีกแนวทางที่น่าสนใจสำหรับผู้ที่มีความรู้จำกัด และมีความสนใจในท้องถิ่นของตนซึ่งจะทำให้การอ่านเป็นกิจกรรมที่น่าสนใจสำหรับคนที่ไม่ชอบการเรียนรู้ตามโรงเรียนจัดให้ นอกจากนี้ยังมีห้องสมุดเคลื่อนที่ที่พร้อมจะให้ความช่วยเหลือห้องสมุดโรงเรียนในการให้บริการข้อมูลแก่ประชาชนในชนบท ซึ่งไม่ใช่เรื่องยากเกินไปสำหรับการพัฒนาการอ่านของเด็กทุกคนโดยไม่คำนึงถึงสถานที่ ดังนั้น จึงเป็นความเพียงพอสำหรับการจัดตั้งห้องสมุดโรงเรียนซึ่งถือว่ามีความจำเป็นต่อการปรับปรุงคุณภาพชีวิตของชาวชนบท

ห้องสมุดเคลื่อนที่

ห้องสมุดเคลื่อนที่ที่เป็นบริการของห้องสมุดที่สามารถนำมาใช้ในการเข้าถึงข้อมูลของชาวบ้านในชนบทได้ดี โดยเฉพาะอย่างยิ่งที่ซึ่งห้องสมุดไม่ได้ตั้งอยู่ในชุมชน ชุมชนใดก็ตามที่ไม่สามารถดำเนินการสร้างห้องสมุดได้ห้องสมุดเคลื่อนที่จะเป็นเครื่องมือที่สามารถใช้ในการขยายบริการห้องสมุดไปทุกซอกมุมของชุมชนเพื่อให้ทุกภาคส่วนของสังคมได้เพลิดเพลินกับบริการห้องสมุดบริการห้องสมุดเคลื่อนที่ที่เป็นที่รู้จักในประเทศไนจีเรียโดยรัฐบาลในระดับภูมิภาคในช่วงระหว่าง ค.ศ.1960 -1970 แต่บริการนี้บรรณารักษ์บริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้ายังไม่สามารถดำเนินการได้อย่างเต็มที่ ทั้งนี้ ตามข้อกำหนดของ Okiy บริการห้องสมุดเคลื่อนที่ควรเปิดตัวเพื่อที่จะขยายบริการห้องสมุดให้กับทุกคนในพื้นที่ Niger Delta โดยไม่คำนึงถึงสถานที่ นับตั้งแต่ตอนปลาย ค.ศ. 1977 บริการของห้องสมุดเคลื่อนที่ได้ดำเนินการให้บริการ 220 จุด ใน 140 หมู่บ้าน รวมถึงสถานที่อื่น ๆ ทั้งโรงพยาบาลและเรือนจำ โดยจัดให้มีบริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้าข้อมูล และภาพยนตร์สำหรับเด็ก แต่น่าเสียดายที่บริการนี้ดำเนินการได้ไม่นานก็ต้องยุติลง

ห้องสมุดเคลื่อนที่ควรดำเนินการเป็นส่วนหนึ่งของระบบห้องสมุดประชาชน เช่น บริการยืม – คืนหนังสือ การการลงทะเบียนของผู้อ่านใหม่รวมถึงทรัพยากรสารสนเทศสำหรับการให้บริการตอบคำถามและอ้างอิง และควรจัดให้บริการในช่วงเวลาเย็นเพราะเป็นช่วงเวลาที่ประชาชนส่วนใหญ่สะดวกที่สุดสำหรับบริการในวันเสาร์เป็นที่นิยมในบางชุมชนและควรได้รับการส่งเสริม แต่ถ้าบริการห้องสมุดเคลื่อนที่เป็นไปไม่ได้ในพื้นที่ที่กำหนดเนื่องจากมีข้อจำกัด เช่น เป็นสถานที่ที่ยากต่อการขนส่งหนังสือ ก็ควรจัดให้มีสถานที่ประจำที่ตั้งอยู่ใจกลางเมือง เช่น โรงเรียน โบสถ์ มัสยิด หรือ หอประชุม เพื่อให้ผู้ที่สนใจได้มีโอกาสใช้บริการต่าง ๆ ของห้องสมุดได้

ห้องสมุดชนบท

สำหรับบรรณารักษ์บริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้า ในการให้บริการแก่ชุมชนท้องถิ่นจำเป็นต้องลงพื้นที่เพื่อให้สามารถบริการข้อมูลตามความต้องการของคนในชุมชนนั้น ๆ นอกจากนี้สิ่งสำคัญ ยังต้องมีโทรศัพท์ซึ่งถือเป็นเครื่องมือสำคัญที่ถูกนำมาใช้ในการให้บริการในห้องสมุดชนบทเพื่อใช้เป็นอีกช่องทางหนึ่งในการให้บริการตอบคำถามทางโทรศัพท์แก่ผู้ใช้บริการการให้บริการทางโทรศัพท์มีบทบาทสำคัญในทุกบริการของห้องสมุด และทวีความสำคัญมากขึ้นเรื่อย ๆ นอกจากนี้การมีห้องสมุดชนบทยังมีประโยชน์อย่างไม่เป็นทางการในด้านอื่น ๆ เช่น การได้อยู่ในบรรยากาศที่ผ่อนคลาย การได้มี

โอกาสฟังคนอ่านหนังสือ เด็ก ๆ มีความสุขจากการฟังนิทานที่บ้าน ซึ่งกิจกรรมดังกล่าวมีบทบาทสำคัญต่อการพักผ่อนของผู้คนในชนบท นอกจากนี้ยังเป็นการปลูกฝังนิสัยรักการอ่านให้คนในพื้นที่ด้วย

ห้องสมุดมหาวิทยาลัย

หลายห้องสมุดมหาวิทยาลัยในประเทศไนจีเรียได้พยายามที่จะขยายการให้บริการการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้าไปยังส่วนต่างๆของชุมชนโดยได้มีการจัดตั้ง The Leisure Reading Collection (LRC) ค.ศ. 1967 โดยห้องสมุดมหาวิทยาลัย Ife (University of Ife Library) ซึ่งมีแนวความคิดมาจากมหาวิทยาลัยอีบาดัน (University of Ibadan) โดยรวบรวมทรัพยากรที่ครอบคลุมสาขาวิชาประวัติศาสตร์ ชีวประวัติวิทยาศาสตร์ ศาสนา และปรัชญา เพื่อให้บริการทั้งชุมชนภายในและนอกมหาวิทยาลัย โดยมีกิจกรรมการอบรมการใช้ห้องสมุด และการปลูกฝังนิสัยรักการอ่าน รวมถึงบริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้า เพื่อให้สมาชิกในชุมชนมีข้อมูลในการปรับปรุงมาตรฐานชีวิตของตน นอกจากการพัฒนาการอ่านเพื่อสนับสนุนการแล้วสถาบันการศึกษาส่วนใหญ่ของไนจีเรียจะมีห้องสมุดอิเล็กทรอนิกส์ซึ่งมีข้อมูลจำนวนมากที่ได้รับการจัดระบบที่ดีและสมาชิกของชุมชนสามารถเข้าถึงได้สะดวก นอกจากนี้มหาวิทยาลัยยังมีบริการอื่น ๆ ที่ชุมชนสามารถใช้บริการได้ ซึ่งนับเป็นความพยายามที่จะนำห้องสมุดเมืองและชุมชนให้อยู่ด้วยกัน

การบริการให้กับผู้ต้องขังในเรือนจำและผู้ป่วยในโรงพยาบาล

แม้ว่าห้องสมุดจะไม่สามารถเรียกคืนสุขภาพที่ดีให้กับผู้ป่วยหรือปลดปล่อยนักโทษแต่ยังมีวิธีอื่น ๆ ที่ห้องสมุดสามารถช่วยให้ผู้คนเหล่านี้ โดยการจัดหาทรัพยากรของห้องสมุดที่เหมาะสมให้ ผู้ป่วยบางคนอาจจะสนใจในการอ่านมากขึ้นเนื่องจากมีเวลาว่างมากเมื่อต้องอยู่โรงพยาบาลเป็นเวลานาน การขยายบริการของห้องสมุดในลักษณะนี้จะช่วยให้ผู้ใช้ที่ไม่เคยใช้ห้องสมุดมาก่อนตระหนักถึงความสำคัญของการมีห้องสมุดนอกจากนี้ยังเห็นควรให้บริการนี้ขยายไปยังผู้ต้องขังในเรือนจำซึ่งมีทั้งคนที่ไม่รู้หนังสือและคนที่การศึกษาสูง ซึ่งไนจีเรียมีนักวิชาการที่โดดเด่นเคยเขียนหนังสือที่น่าสนใจขายขณะที่อยู่ในคุก มีตัวอย่างหนึ่งที่เห็นได้ชัดเจน คือ โวล โซยินกา (Wole Soyinka) ชาวไนจีเรียซึ่งเป็นนักเขียนแอฟริกันคนแรกที่ได้รับรางวัลโนเบลใน ค.ศ. 1986 ซึ่งเขียนหนังสือ "The Man Died" ขณะที่อยู่ในคุก ดังนั้น เพื่อเป็นพื้นฐานและการกลับคืนสู่สังคมของผู้ต้องขังห้องสมุดควรให้บริการบุคคลเหล่านี้เหมือนสมาชิกคนอื่น ๆ ของสังคม และเมื่อเร็ว ๆ นี้ เรือนจำและราชทัณฑ์คนวัยหนุ่มสาวของไนจีเรียได้จัดให้มีห้องอ่านหนังสือที่ทันสมัยเป็นครั้งแรก และศูนย์ความรู้สำหรับผู้ต้องขังใน ค.ศ. 2001 สนับสนุนโดยองค์กรพัฒนาเอกชน (NGO)

การให้บริการแก่ผู้สูงอายุ (Services to the Aged) และการให้บริการแก่คนพิการ

ห้องสมุดประชาชนสามารถขยายบริการของห้องสมุดในกลุ่มผู้สูงอายุเพื่อให้สามารถได้รับข้อมูลที่จำเป็นในช่วงเวลาว่าง โดยให้บริการหนังสือพิมพ์ นิตยสาร วิทยุที่สามารถฟังในบ้านได้ ห้องสมุดสามารถสร้างเครือข่ายกับองค์กรการกุศลเพื่อให้ความดูแลบ้านผู้สูงอายุให้พวกเขาไปสู่เป้าหมายที่เป็นจริงในวันสุดท้ายของชีวิต นอกจากนี้บรรณารักษ์บริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้าควรจัดบริการที่จำเป็นสำหรับคนพิการในชุมชน โดยพยายามทำให้คนพิการไม่รู้สึกรู้สึว่าเป็นผู้ด้อยโอกาสทางร่างกายและทำ

ให้บุคคลเหล่านั้นพัฒนาความสามารถที่เหลืออยู่ตามความเหมาะสม รวมทั้งการส่งเสริมให้รู้จักยอมรับความพิการของตนห้องสมุดสามารถช่วยเหลือคนพิการได้โดยการจ้างให้ทำงานประจำที่อยู่เบื้องหลังเพื่อช่วยให้คนพิการมีรายได้ และช่วยให้เจ้าหน้าที่ห้องสมุดมีเวลาในการปฏิบัติหน้าที่ทางด้านเทคนิคมากขึ้น นอกจากนี้ควรจัดให้คนพิการทางสายตาได้มีโอกาสอ่านหนังสือและเรียนรู้ด้วยการใช้อักษรเบรลล์ และการฟังจากเทป เพื่อให้คนพิการได้เป็นส่วนหนึ่งของการบริการห้องสมุดประชาชน

บริการของห้องสมุดเป็นสิ่งจำเป็นต่อการศึกษาการเมืองและการพัฒนาทางสังคมของประชาชนในชนบท ประชาชนทั่วไปของประเทศไนจีเรียเป็นผู้ที่ต้องการบริการจากชุมชนและบรรณารักษ์บริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้าของห้องสมุดประเทศต่างๆ สามารถให้บริการชุมชนได้ทั้งในเขตเมืองและชนบท และเห็นได้ชัดว่าการจัดบริการของห้องสมุดให้แก่ชุมชนสามารถทำได้ถ้าห้องสมุดที่มีอยู่ในไนจีเรียจัดให้มีบริการที่ต่อเนื่อง เพื่อให้แก่นักเรียนนักวิจัยผู้ที่ชอบหาความสนุกเพลิดเพลินผู้ด้อยโอกาสรวมถึงเกษตรกรและชาวประมงที่ไม่มีการศึกษาได้มีโอกาสเข้าถึงข้อมูลความรู้ทุกคนต้องการข้อมูลเพื่อชีวิตที่มีมาตรฐานรัฐบาลกลางและรัฐบาลท้องถิ่นของประเทศไนจีเรีย มีความคาดหวังจะจัดให้ห้องสมุดมีสิ่งอำนวยความสะดวกด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อให้บรรณารักษ์ทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถเข้าถึงชุมชนในชนบทด้วยบริการห้องสมุดที่มีประสิทธิภาพ

10.4 วิธีการใหม่ ๆ ของบรรณารักษ์บริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้าในการสอน

การตระหนักรู้สารสนเทศแก่เด็ก : วิธีการใหม่ในการบริการอ้างอิงและสารสนเทศ

ของห้องสมุดประชาชนเมืองเคปทาวน์ (The Reference Librarian's new approach to coaching information literacy for children: new approach in reference and information services in the City of Cape Town)

โดย *Flippie Van der Walt*

บรรณารักษ์บริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้าของห้องสมุดประชาชนเมืองเคปทาวน์ ต้องเผชิญกับปัญหาในการช่วยเหลือนักเรียนในการใช้ทรัพยากรสารสนเทศเพื่อทำการบ้าน ปัญหาหลักคือเด็ก ๆ ขาดทักษะในการใช้ทรัพยากรสารสนเทศและนำสารสนเทศที่ได้มาปรับใช้ ระบบการศึกษาของประเทศไม่เอื้อและส่งเสริมในการสอนให้นักเรียนใช้สารสนเทศ อีกทั้งโรงเรียนจำนวนมากที่ไม่มีห้องสมุดโรงเรียน ที่จะให้นักเรียนเข้าศึกษาค้นคว้าและช่วยเหลือนักเรียนในการทำการบ้าน แม้จะมีการตั้งโรงเรียนเพิ่มขึ้นมาใหม่มากมาย แต่มีเพียงร้อยละ 7 เท่านั้นที่มีห้องสมุดและบรรณารักษ์ ซึ่งผลที่ตามมาคือนักเรียนจำนวนมากจึงได้เข้าหาบรรณารักษ์บริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้าของห้องสมุดประชาชนเพื่อช่วยเหลือในการศึกษาค้นคว้าและทำการบ้าน

ด้วยปัญหาดังกล่าว ห้องสมุดประชาชนเมืองเคปทาวน์จึงได้ตั้งคณะทำงานขึ้นมาคณะหนึ่งเพื่อทำการศึกษาวิจัยและออกแบบโปรแกรมการรู้สารสนเทศของเด็กนักเรียน

กรอบคำถามเพื่อการวิจัย

ในการวิจัยนั้นได้กำหนดกรอบประเด็นคำถามที่สำคัญไว้ดังนี้

1. ทำไมต้องเป็นห้องสมุดประชาชน

ห้องสมุดประชาชนเมืองเคปทาวน์นั้นต้องจัดให้บริการแก่ประชาชนถึง 3,740,026 คน มีห้องสมุดประชาชนของเมือง 104 แห่ง และมีโรงเรียนที่อยู่ในเขตรับผิดชอบ 1,196 โรงเรียน นั้นหมายถึงห้องสมุดแต่ละแห่งต้องให้บริการแก่ห้องสมุดโรงเรียนอย่างน้อย 11 แห่ง ซึ่งห้องสมุดไม่มีศักยภาพพอที่จะจัดให้บริการและรองรับความต้องการสารสนเทศอย่างทั่วถึงได้ ดังนั้น จึงมีความจำเป็นที่จะต้องพัฒนาโปรแกรมการรู้สารสนเทศเพื่อช่วยบรรณารักษ์บริการอ้างอิงและช่วยการค้นคว้า และนักเรียนในการใช้สารสนเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ยังเป็นการดำเนินการให้เป็นไปตามประกาศขององค์การยูเนสโก (UNESCO Manifesto) ที่ได้ประกาศไว้ใน ค.ศ. 1994 ว่าห้องสมุดประชาชนนั้นมีไว้เพื่อการศึกษา วัฒนธรรม และสารสนเทศ โดยต้องมีการดำเนินการ 2 ประการที่สำคัญ ได้แก่

- จัดให้มีการพัฒนาทักษะในการรู้สารสนเทศและคอมพิวเตอร์ (information and computer literacy skills)

- สนับสนุนและมีส่วนร่วมในกิจกรรมและโปรแกรมต่าง ๆ ของทุกกลุ่มอายุ

นอกจากนี้ ประกาศดังกล่าวได้มีข้อเสนอแนะให้ห้องสมุดประชาชนจัดกิจกรรมต่าง ๆ สำหรับเด็ก เพื่อให้เกิดความเข้าใจและใช้สารสนเทศอย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพ ตลอดจนช่วยเหลือผู้ใช้บริการห้องสมุดในการใช้ทรัพยากรสารสนเทศของห้องสมุดได้อย่างมีประสิทธิภาพด้วย

2. การรู้สารสนเทศคืออะไร

ในการออกแบบโปรแกรมการรู้สารสนเทศ จะต้องมีกรอบแนวคิดที่ชัดเจนว่าการรู้สารสนเทศ (Information Literacy) คืออะไร การรู้สารสนเทศนั้นปรากฏขึ้นตั้งแต่ ค.ศ. 1970 มีการพัฒนารูปแบบและการปฏิบัติที่หลากหลายเพื่อเป็นการติดอาวุธให้กับประชาชนให้มีทักษะและประสบความสำเร็จในการใช้สารสนเทศ รูปแบบซึ่งเป็นที่รู้จักและนิยมใช้ มี 3 รูปแบบ ดังนี้

1. รูปแบบนานาชาติ (International Models) มี 3 รูปแบบ ได้แก่

- 1.1 BIG 6 Model

- 1.2 Australian School Library Association (ASLA) Information Literacy Skills Model (ASLAILM)

- 1.3 K12 Model

2. รูปแบบแอฟริกาใต้ (South African Models and Approaches) มี 3 รูปแบบ ได้แก่

- 2.1 LIASA ILG for Gr. R-12 Model

- 2.2 Typology of Information Skills Model

- 2.3 Information Literacy Programme for Upper Elementary Children

3. รูปแบบเมืองเคปทาวน์

3. กลุ่มเป้าหมายเป็นใคร (Who is the Target Group)

คณะทำงานได้กำหนดกลุ่มเป้าหมายเพื่อการศึกษาวิจัยไว้ 2 กลุ่ม ได้แก่

3.1 นักเรียนเกรด 6

3.2 บรรณารักษ์บริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้า

4. กรอบการออกแบบสำหรับโปรแกรมการรู้สารสนเทศเป็นอย่างไร

การออกแบบโปรแกรมช่วยสอนเพื่อสอนกลุ่มผู้ใช้เฉพาะในกลุ่มทักษะที่กำหนดเฉพาะนั้น ได้กำหนดให้เป็นแบบมีเสียงประกอบ โดยศึกษารูปแบบ ADDIE design model ทั้งนี้ ได้กำหนดกรอบไว้ ดังนี้

- สร้างทักษะการรู้สารสนเทศ 8 ทักษะ โดยใช้รูปแบบ City of Cape Town Model
- สร้างบุคลิกภาพแก่เด็กในช่วงวัย 10 – 12 ปี
- สร้างแบบเรียนที่เป็นการ์ตูน

5. โครงการนำร่อง

สำหรับโครงการรู้สารสนเทศนี้ จะนำร่องโดยห้องสมุดประชาชนของเมืองเคปทาวน์ 5 แห่งและโรงเรียน 5 โรงเรียน ที่เข้าร่วมโครงการนั้นจะคัดเลือกจากโรงเรียนที่มีผลการดำเนินงานและการเรียนการสอน ทั้งในระดับที่สูงและต่ำ

กระบวนการในการให้บริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้าและสารสนเทศเพื่อการเสริมสร้างทักษะในการรู้สารสนเทศแก่เด็กของเมืองเคปทาวน์นั้น ได้ยกระดับของความเป็นบรรณารักษ์ให้บริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้า ซึ่งบทบาทของให้บริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้าในปัจจุบันนับได้ว่าเป็นครูผู้สอนการรู้สารสนเทศที่สร้างความมั่นใจให้กับผู้ใช้บริการห้องสมุดสามารถสืบค้น เข้าถึงและนำสารสนเทศมาใช้ได้อย่างประสบผลสำเร็จและมีประสิทธิภาพ

10.5 การพัฒนาบริการอ้างอิงดิจิทัลไปสู่ความเคลื่อนไหวภาคพลเมือง: กรณีศึกษาความเคลื่อนไหวของ “ขบวนการดอกทานตะวัน” ในไต้หวัน (Developing Digital Reference Service toward Civic Movements: A Case Study of the Sunflower Student Movement in Taiwan)

โดย *Yung-ting Chen และ Ming-yuan Chu*

ห้องสมุดเผชิญหน้ากับความรับผิดชอบต่อความต้องการของสังคมสมัยใหม่ ซึ่งถือว่าการเพิ่มคุณค่า หนึ่งในเป้าหมายสำหรับห้องสมุดสมัยใหม่คือช่วยการทำงานของรัฐบาลและสังคม โดยการสนับสนุนพลเมืองในการตัดสินใจเรื่องต่าง ๆ การเคลื่อนไหวของนักศึกษาในไต้หวัน ใน ค.ศ. 2014 ในชื่อขบวนการดอกทานตะวัน (Sunflower Student Movement) สร้างแรงบันดาลใจในการพิจารณาเนื้อหา “ข้อตกลงทางการค้าและบริการข้ามช่องแคบ” (Cross-Strait Service Trade Agreement)

การบริการอ้างอิงและช่วยการค้นคว้าเกี่ยวกับข้อตกลงการค้าและบริการข้ามช่องแคบ หรือ CSSTA Reference Desk ถูกจัดตั้งขึ้นเพื่อตอบคำถามเกี่ยวกับข้อตกลงการค้าและบริการข้ามช่องแคบโดยได้รับมอบหมายให้บริการแก่สาธารณชน จัดส่งข้อมูลโดยตรงแก่พลเมืองที่ต้องการสารสนเทศ

ภายในระยะเวลา 42 วันที่เปิดให้บริการ งานบริการอ้างอิงและช่วยการค้นคว้าในเรื่องข้อตกลงทางการค้าและบริการข้ามช่องแคบนั้นรับคำถามทั้งหมด 144 คำถาม จากผู้ใช้ 88 ราย คำถามส่วนใหญ่เกี่ยวกับข้อตกลงทางการค้าและบริการข้ามช่องแคบของไต้หวัน ส่วนคำถามอื่น ๆ เกี่ยวกับกฎหมายหรือระเบียบของไต้หวันและประเทศอื่น ๆ สถานการณ์ความเคลื่อนไหวของกลุ่มนักศึกษา และเกี่ยวกับงานบริการอ้างอิงข้อตกลงทางการค้าและบริการข้ามช่องแคบ

กระบวนการให้บริการ

ด้วยขั้นตอนการทำงานที่มีโครงสร้างการดำเนินงานและมีระเบียบพิเศษเกี่ยวกับจริยธรรมการให้บริการ ขั้นตอนการบริการ “คลังความรู้อ้างอิง CSSTA” มีดังต่อไปนี้

1. คำถามของผู้ใช้ถูกส่งไปยังบริการอ้างอิง CSSTA
2. หลังจากได้รับคำถามบรรณารักษ์อาจมีการหารือเบื้องต้นเพื่อให้มีความชัดเจนในคำถาม บรรณารักษ์จะเป็นผู้ช่วยในการปรับเปลี่ยนคำถามให้เข้ากับเรื่องมากที่สุดและพยายามให้อยู่ในขอบเขตของบริการ เมื่อคำถามเป็นที่ยอมรับแล้วบรรณารักษ์จะต้องทวนคำถามไปยังผู้ใช้เพื่อยืนยันอีกครั้ง
3. บรรณารักษ์เผยแพร่คำถามของผู้ใช้เข้าไปยังกลุ่มและส่งเอกสารคำถามเก็บไว้ในคลังความรู้อ้างอิง CSSTA
4. คำตอบสำหรับคำถามจะถูกนำไปทบทวน โดยคำตอบที่ร่างโดยบรรณารักษ์จะถูกตรวจสอบโดยบรรณารักษ์อีก 3 คน เพื่อความแน่ใจในความถูกต้องของคำตอบนั้น หากมีข้อเสนอแนะจากบรรณารักษ์คนอื่น ๆ คำตอบที่ร่างไว้จะต้องได้รับการแก้ไขและนำมาทบทวนอีกครั้ง
5. เมื่อคำตอบได้ผ่านการทบทวนเรียบร้อยแล้ว จะนำไปใช้ในการตอบคำถามของผู้ใช้ คำถามและคำตอบที่แตกต่างกันจะได้รับการเผยแพร่บนบริการอ้างอิง CSSTA เพื่อใช้ในการอ้างอิงและการสนทนากับผู้มาใช้บริการ
6. หากผู้ใช้บริการมีการสนทนาที่เป็นการละเมิดจริยธรรมในการให้บริการ บรรณารักษ์จะทำการลบข้อคิดเห็นนั้นออก คงไว้เฉพาะการสนทนาที่เกี่ยวข้องกับวัตถุประสงค์การให้บริการเท่านั้น

บริการอ้างอิง CSSTA เป็นหน้าเฟซบุ๊กที่สร้างขึ้นเพื่อตอบสนองความต้องการข้อมูลของประชาชน ที่ต้องการข้อมูลของปัญหาที่เกี่ยวกับการเคลื่อนไหวของนักศึกษาในไต้หวันที่เรียกว่า “กระบวนการดอกทานตะวัน” และ ข้อตกลงทางการค้าและบริการข้ามช่องแคบ” ผลการศึกษาครั้งนี้จะมีคุณค่ากับห้องสมุดที่วางแผนที่จะนำเสนอบริการอ้างอิงเพื่อตอบสนองความต้องการทางสังคมการสรรหาและฝึกอบรมบุคลากรผู้ให้บริการ จะมีผลต่อประสิทธิภาพของการให้บริการ

นอกจากนี้ การก่อตั้งบริการอ้างอิง CSSTA ทำให้ประชาชนจำนวนมากเห็นคุณค่าของห้องสมุด เห็นได้จากการได้รับความนิยมและมีผู้เข้ามาใช้บริการจำนวนมาก เป็นการเพิ่มมุมมองแก่ห้องสมุดในระดับที่มีนัยสำคัญ โดยบูรณาการด้วยแพลตฟอร์มของสื่อสังคมออนไลน์ที่ทันสมัย สามารถให้บริการ

ประชาชนได้มากกว่าวิธีการแบบดั้งเดิม สำหรับการเคลื่อนไหวของนักศึกษาในไต้หวัน บทบาทของบรรณารักษ์ได้รับการพัฒนาอย่างมีนัยสำคัญ นอกเหนือจากบริการอ้างอิงที่นำเสนอในห้องสมุดแล้ว บรรณารักษ์สามารถจัดหาบริการให้กับผู้อ่านด้วยความกระตือรือร้นที่จะเชื่อมต่อข้อมูลความต้องการของประชาชนไปสู่แหล่งสารสนเทศหลัก บรรณารักษ์สามารถที่จะส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนและรัฐบาลที่เปิดกว้างและเอาชนะอุปสรรคในการเข้าถึงข้อมูลและเกิดการแบ่งปันข้อมูล สุดท้ายของเป้าหมายคือ “สะท้อนให้เห็นถึงความต้องการของสังคมสมัยใหม่” ห้องสมุดจะยังเป็นแหล่งข้อมูลที่เชื่อถือได้สำหรับประชาชน

10.6 ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาแบบยั่งยืนในประเทศออสเตรเลีย: การสำรวจด้านการประสานความร่วมมือ และนำไปใช้เพื่อการบริการอ้างอิงและช่วยการค้นคว้า (Sustainable academic libraries in Australia: exploring ‘radical collaborations’ and implications for reference services)

โดย *Alissa Sputore*

ความยั่งยืนคือสิ่งที่ห้องสมุดเชิงวิชาการหรือห้องสมุดมหาวิทยาลัยในประเทศออสเตรเลียให้ความสำคัญ เนื่องจากมหาวิทยาลัยต่าง ๆ กำลังเผชิญกับความเปลี่ยนแปลงของโลกยุคใหม่ ทั้งเทคโนโลยีใหม่ การให้บริการรูปแบบใหม่ แนวทางการเรียนการสอนแบบใหม่ และพฤติกรรมใหม่ของผู้ใช้บริการ สิ่งเหล่านี้ส่งผลให้ห้องสมุดมหาวิทยาลัยต้องเปลี่ยนแปลงรูปแบบองค์กร ปรับปรุงระบบการบริหารจัดการ รวมทั้งพัฒนาทักษะของบรรณารักษ์และเจ้าหน้าที่ห้องสมุด แต่การปรับเปลี่ยนเหล่านี้ ห้องสมุดไม่อาจดำเนินการได้โดยลำพังอีกต่อไป จำเป็นต้องสร้างความร่วมมือกับคณะและสถาบันต่าง ๆ ภายในมหาวิทยาลัย เพื่อให้สามารถออกแบบงานบริการห้องสมุดที่ตอบโจทย์ผู้ใช้บริการ

การให้บริการอ้างอิงและช่วยการค้นคว้า เป็นหนึ่งในภารกิจหลักของห้องสมุดที่ต้องมีการปรับเปลี่ยนให้สอดคล้องกับพฤติกรรมการค้นคว้าข้อมูลของผู้ใช้บริการ จะเห็นได้ว่าปัจจุบันผู้ใช้บริการที่เดินเข้าห้องสมุดมีจำนวนน้อยลง ผู้ใช้บริการเลือกที่จะใช้บริการออนไลน์มากขึ้น ห้องสมุดจึงจำเป็นต้องเพิ่มทรัพยากรสารสนเทศแบบดิจิทัล รวมทั้งเพิ่มช่องทางการติดต่อ/ให้คำปรึกษาแบบออนไลน์แก่ผู้ใช้บริการ ในอดีตการให้บริการอ้างอิงและช่วยการค้นคว้า คือ การให้คำแนะนำการใช้ห้องสมุดแก่ผู้ใช้บริการ การตอบคำถามเกี่ยวกับสารสนเทศในห้องสมุด การให้คำแนะนำการสืบค้นทรัพยากรสารสนเทศ และการส่งเสริมการใช้ห้องสมุดให้แก่อาจารย์และนักศึกษา การบริการเหล่านี้ยังมีความจำเป็น แต่ปัจจุบันความซับซ้อนและความทันสมัยของมหาวิทยาลัย รวมทั้งเทคโนโลยีสารสนเทศ ทำให้ต้องมีการปรับเปลี่ยนรูปแบบการให้บริการอ้างอิงของห้องสมุด เพื่อให้ผู้ใช้บริการสามารถเข้าถึงทรัพยากรสารสนเทศของห้องสมุดได้อย่างรวดเร็ว ทุกที่ ทุกเวลา

ห้องสมุดมหาวิทยาลัยเวสเทิร์นออสเตรเลีย (The University of Western Australia Library :UWA Library) ได้ประสานความร่วมมือกับคณะและสถาบันภายในมหาวิทยาลัย เพื่อให้ทราบความต้องการที่แท้จริงของผู้ใช้บริการ แล้วนำมาเป็นแนวทางในการเพิ่มประสิทธิภาพของการให้บริการ ดังนั้น บรรณารักษ์ที่มีหน้าที่รับผิดชอบงานบริการอ้างอิงและช่วยการค้นคว้า จึงต้องทำงานร่วมกับคณะและ

สถาบันต่าง ๆ ในมหาวิทยาลัย เพื่อทำความเข้าใจกับความต้องการของชุมชน ซึ่งในที่นี้คือชุมชนของมหาวิทยาลัยเพื่อจัดบริการได้ตรงกับลำดับความสำคัญของแต่ละคณะและสถาบันต่าง ๆ ภายในมหาวิทยาลัย และเพื่อสนับสนุนอาจารย์และนักศึกษาด้านการเรียนการสอน และการค้นคว้าเพื่อศึกษาวิจัย

ดังนั้น ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา จึงจำเป็นต้องปรับบทบาทให้ทันสมัย และประสานความร่วมมือกับคณะและสถาบันต่าง ๆ ภายในมหาวิทยาลัยอย่างต่อเนื่อง เพื่อพัฒนาและรักษาคุณภาพของการให้บริการ ซึ่งจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อผู้ใช้บริการหลัก และมหาวิทยาลัย ซึ่งเป็นสถาบันต้นสังกัด

วันพฤหัสบดีที่ 20 สิงหาคม 2558

11. อนาคตของห้องสมุดกฎหมาย: เรื่องราวของการเกิดขึ้นและการเปลี่ยนแปลง (The Future of Law Libraries: Tales of Existence and Transformation) (Session 209)

11.1 การเข้าถึงความหลากหลายของรัฐแอลเบอร์ตา ประเทศแคนาดา : บรรณารักษ์ด้านกฎหมายทำอะไรในการช่วยเติมเต็มช่องว่างของการบริการข้อมูลทางกฎหมายและการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมผ่านทางเว็บไซต์ความร่วมมือแนวใหม่ (Reaching the diverse public of Alberta, Canada: How law librarians helped fill a gap in legal information delivery and access to justice through an innovative and collaborative new website) โดย *Carole Aippersbach* และ *Katy Moore*

สังคมนานาชาติทางกฎหมายแห่งแอลเบอร์ตา (The Alberta Legal Information Society: ALIS) ได้ก่อตั้งขึ้นเมื่อ ค.ศ. 2012 โดยบรรณารักษ์กลุ่มหนึ่งที่มีความสำคัญกับการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมของประชาชนในรัฐแอลเบอร์ตา ข้อมูลทางกฎหมายของรัฐแอลเบอร์ตามีคุณภาพและประชาชนเข้าถึงได้ แต่ข้อมูลเหล่านั้นอยู่กันอย่างกระจัดกระจายตามเว็บไซต์ของหน่วยงานเจ้าของข้อมูล ซึ่งปัญหาที่เกิดขึ้นก็คือ บรรณารักษ์ไม่สามารถบอกแหล่งข้อมูลที่ต้องการให้แก่ผู้ใช้บริการได้ เพราะไม่ทราบว่าข้อมูลต่าง ๆ นั้นอยู่ที่ใดบ้าง อีกทั้งข้อมูลทางกฎหมายบางอย่าง ประชาชนก็ไม่สามารถเข้าถึงได้เอง และไม่ทราบว่าจะไปสืบค้นข้อมูลที่ต้องการได้จากแหล่งใด จำเป็นต้องอาศัยห้องสมุดและบรรณารักษ์ช่วยสืบค้น นอกจากนี้ รัฐแอลเบอร์ตาก็มีลักษณะที่หลากหลายในด้านภูมิศาสตร์และวัฒนธรรม ประชากรก็มีจำนวนมาก แต่ละพื้นที่ของรัฐจึงมีความแตกต่างกัน การทำคำร้องต่อศาลในทางปฏิบัติก็มีความแตกต่างกัน และแหล่งข้อมูลทางกฎหมายของแต่ละพื้นที่ก็มีไม่เท่ากันประชาชนตามเมืองใหญ่ ๆ จึงมีโอกาสเข้าถึงข้อมูลทางกฎหมายได้มากกว่า ดังนั้น ALIS จึงเกิดขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์หลักการจัดตั้ง คือ

- 1) รวบรวมสารสนเทศทางกฎหมายให้มาอยู่ในที่เดียวกัน
- 2) เพิ่มเติมข้อมูลที่ยังขาดหายไป

3) สร้างความตระหนักรู้เรื่องสิทธิตามกฎหมายและการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมให้แก่ประชาชนในรัฐแอลเบอร์ตา

รัฐอื่น ๆ ในแคนาดา ได้แสดงความห่วงกังวลในเรื่องนี้เช่นกัน อย่างเช่น รัฐควิเบก และรัฐบริติชโคลัมเบีย แต่ละรัฐก็ได้จัดทำเว็บไซต์เพื่อรวบรวมข้อมูลทางกฎหมายขึ้น เพื่อให้บริการแก่ประชาชนภายในรัฐ กระบวนการดำเนินการแตกต่างกันไปในแต่ละรัฐ แต่วัตถุประสงค์มีร่วมกัน คือ การสร้างแหล่งข้อมูลทางกฎหมายที่มีคุณภาพ เชื่อถือได้ และให้ประชาชนสามารถเข้าถึงได้ เพื่อเป็นการเพิ่มโอกาสในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมของประชาชน สำหรับรัฐแอลเบอร์ตา ALIS ได้สร้างเว็บไซต์ LegalAve เพื่อเผยแพร่ข้อมูลทางกฎหมาย ซึ่งได้เริ่มดำเนินการเมื่อเดือนกรกฎาคม ค.ศ. 2014 (เปิดให้บริการปลาย ค.ศ. 2015) โดยในช่วงแรกเน้นรวบรวมข้อมูลด้านกฎหมายครอบครัว

เว็บไซต์ LegalAve ถือว่าเป็นตัวอย่างที่ประสบความสำเร็จในการรวบรวมพลังความร่วมมือของหลาย ๆ ฝ่ายเข้าด้วยกัน อย่างไรก็ตาม การดำเนินงานภายใต้โครงการนี้ก็มิอุปสรรคและยังต้องเผชิญกับความท้าทายที่จะเกิดขึ้น เช่น จำนวนข้อมูลที่มีมากมายมหาศาล ความไม่รู้กฎหมาย ความสับสนของกระบวนการศาล อุปสรรคด้านภาษา เป็นต้น อย่างไรก็ตาม บรรณารักษ์ผู้ร่วมดำเนินโครงการก็มีความมุ่งมั่นที่จะรวบรวมห้องสมุดกฎหมายมาให้ถึงมือประชาชน และจะประสานความร่วมมือกับบรรณารักษ์ด้านกฎหมาย เพื่อให้การบริการเว็บไซต์นี้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพให้ประโยชน์แก่ผู้ใช้บริการ และช่วยให้ประชาชนได้เข้าถึงกระบวนการยุติธรรมมากขึ้น

11.2 การบริการของรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ด้านห้องสมุดกฎหมาย: กรณีศึกษาหน่วยงานรัฐบาลอินโดนีเซีย (E-government Service on Law & Legal Libraries: Case Study In Indonesia Government Agencies)

โดย Ali Irhamni และ Yani Nurhadryani

ประชาธิปไตยในอินโดนีเซียเป็นผลมาจากการใช้สารสนเทศโดยเฉพาะสารสนเทศที่เกี่ยวข้องกับกฎหมายในหน่วยงานรัฐบาลและการเปลี่ยนแปลงบริการของห้องสมุดกฎหมาย ตั้งแต่มีการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศของห้องสมุดกฎหมายในหน่วยงานของรัฐบาล การพัฒนารัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์โดยการทำคลังสารสนเทศสถาบันของแต่ละหน่วยงานเป็นบริการหลัก ผู้นำเสนอได้นำเสนอถึงงานวิจัย การประเมินงานบริการของรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ในแง่ของการบริการกฎหมายและเอกสารระเบียบข้อบังคับของหน่วยงานรัฐบาลของอินโดนีเซียว่ามีประสิทธิภาพมากพอหรือไม่ ระเบียบวิธีวิจัยที่ใช้คือการสำรวจ 34 หน่วยงานซึ่งจัดลำดับจากกระทรวงสื่อสารและสารสนเทศ แบบสอบถามที่ใช้ในการประเมินงานบริการของรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ที่เกี่ยวข้องกับกฎหมายและคลังสารสนเทศสถาบันเป็นส่วนประกอบส่วนประกอบต่าง ๆ ได้แก่ ปฏิสัมพันธ์ระหว่างคอมพิวเตอร์และผู้ใช้ การทำงานร่วมกัน และการจัดการคลังสารสนเทศ

งานวิจัยครั้งนี้แสดงให้เห็นประเด็นปฏิสัมพันธ์ระหว่างคอมพิวเตอร์และผู้นั้นไม่ได้นำมาตรฐานการปฏิบัติงานร่วมกันมาใช้มีเพียงร้อยละ 4 จากตัวอย่างที่มีการจัดทำศัพท์ควบคุมในด้านกฎหมาย เช่นเดียวกับการปฏิบัติงานร่วมกัน ส่วนใหญ่ไม่ได้นำมาตรฐานการลงรายการเมทาตาทา

(metadata) มาใช้ มีเพียงร้อยละ 10 ที่ใช้มาตรฐานการลงรายการเมทาดาทา และความไม่มีประสิทธิภาพนั้นเกิดจากการขาดการจัดการคลังสารสนเทศ

สรุปงานวิจัยพบว่างานบริการของรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ในแง่ของการบริการกฎหมายและเอกสารระเบียบข้อบังคับของหน่วยงานรัฐบาลของอินโดนีเซียนั้นยังคงไม่มีประสิทธิภาพเพียงพอที่จะให้บริการประชาชน เนื่องจากคลังสารสนเทศสถาบันต่าง ๆ นั้นยังไม่มีมาตรฐานการทำงาน และในอนาคตรัฐบาลอินโดนีเซียจำเป็นต้องออกแบบใหม่ สำหรับงานบริการเอกสารทางด้านกฎหมายในรูปแบบรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์

ข้อเสนอแนะ

บริการรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ของคลังสารสนเทศที่เกี่ยวกับกฎหมายในอินโดนีเซีย ไม่ได้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล มีบางอย่างที่จำเป็นในองค์ประกอบในปฏิสัมพันธ์ระหว่างคอมพิวเตอร์และผู้ใช้ การใช้เมทาดาทา และการจัดการสารสนเทศ ที่มีผู้จะต้องมีส่วนเกี่ยวข้องที่จะทำการออกแบบบริการรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ใหม่ในคลังสารสนเทศทางด้านกฎหมายของข้อบังคับต่างๆ ข้อเสนอแนะของการวิจัยนี้อินโดนีเซียควรทำการออกแบบระบบรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ของคลังสารสนเทศที่เกี่ยวกับกฎหมาย โดยการใช้มาตรฐานคลังสารสนเทศของสถาบันการศึกษาในแง่ขององค์ประกอบในประเด็นปฏิสัมพันธ์ระหว่างคอมพิวเตอร์และผู้ใช้ ในการค้นหาสารสนเทศ และการค้นคืนสารสนเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ

เช่นเดียวกับเลือกใช้มาตรฐานการจัดการคลังสารสนเทศ เพื่อให้ปัญหาทางด้านกฎหมายการเผยแพร่ข้อมูลในอินโดนีเซียมีการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ การออกแบบระบบยังจำเป็นต้องเลือกใช้มาตรฐานสำหรับเมทาดาทาของคลังสารสนเทศสถาบัน สำหรับข้อมูลในระดับการทำงานร่วมกันของข้อกำหนดการเผยแพร่บรรณานุกรมที่ควรปฏิบัติ ด้วยวิธีการการออกแบบระบบให้สอดคล้องกับมาตรฐานอีกประการหนึ่งในมิติของความสามารถในการนำไปใช้และในมิติของบริการที่ดีกว่า และสามารถที่จะสร้างความพึงพอใจมากยิ่งขึ้นแก่ผู้ใช้งานระบบ

12. ห้องสมุดรัฐสภา – วิวัฒนาการเพื่อรองรับความท้าทายของศตวรรษที่ 21 – บริการวิจัยและห้องสมุดสำหรับรัฐสภา (Parliamentary Libraries – Evolving to Meet the Challenges of the 21st Century) (Session 220)

12.1 จากแผนกบริการวิจัยสู่การเป็นศูนย์การติดตามตรวจสอบข้อมูลด้านนิติบัญญัติที่

สมบูรณ์แบบ: การปรับเปลี่ยนการให้บริการวิจัยของรัฐสภายูกันดาเพื่อรองรับความท้าทาย ของศตวรรษที่21(From a Reactive Research Section to a Robust Monitoring and Evaluation Legislative Oversight Data Centre: The Transformation of Uganda Parliament Research Service to Meet the Challenges of the 21st Century)

โดย John Bagonza-Mugabi และ Francis Kintu

ความเปลี่ยนแปลงของโลกยุคใหม่ทำให้ประเทศต่าง ๆ ต้องปรับเปลี่ยนกลไกภายในเพื่อให้ทันต่อสถานการณ์ และเพื่อรับมือกับความท้าทายใหม่ ๆ ที่เกิดขึ้น รัฐสภาเป็นหนึ่งในสถาบันสำคัญของประเทศที่จะต้องมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องเพื่อให้สอดคล้องกับแนวโน้มใหม่ของโลก ที่ให้ความสำคัญกับการควบคุมตรวจสอบรัฐบาล และการรักษาผลประโยชน์ของประชาชนผู้เป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตย การที่รัฐสภาและสมาชิกรัฐสภาจะปฏิบัติงานได้อย่างเต็มกำลังและบรรลุวัตถุประสงค์ หน่วยบริการวิจัยของรัฐสภาจะต้องทำหน้าที่ด้านบริการข้อมูลและการวิจัยอย่างมีประสิทธิภาพ

เช่นเดียวกับประเทศกำลังพัฒนาอื่น ๆ ยูกันดาเป็นประเทศประชาธิปไตยใหม่ มีรัฐสภาเป็นสถาบันนิติบัญญัติของชาติมีอำนาจหน้าที่ในการตรากฎหมาย พิจารณาและอภิปรายเรื่องสำคัญ ๆ ของประเทศ และการตรวจสอบรัฐบาลทั้งเรื่องกำหนดนโยบาย การบริหาร และการใช้งบประมาณ ปัจจุบันรัฐสภายูกันดาเป็นรัฐสภาชุดที่ 9 มีสมาชิกรัฐสภาทั้งหมด 385 คน จำนวนของสมาชิกรัฐสภาเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ เนื่องจากจำนวนประชากรเพิ่มขึ้น มีการเปลี่ยนแปลงจำนวนเขตเลือกตั้ง และมีการเพิ่มเขตการปกครอง ดังนั้น เมื่อจำนวนสมาชิกรัฐสภาเพิ่มขึ้น อัตราสมาชิกรัฐสภาต่อเจ้าหน้าที่หน่วยบริการวิจัย 1 คน ก็เพิ่มมากขึ้นด้วย

ในปัจจุบัน รัฐสภาของประเทศต่าง ๆ รวมทั้งรัฐสภายูกันดา ได้ให้ความสำคัญกับการควบคุมและตรวจสอบการบริหารราชการของฝ่ายบริหาร เพื่อต้องการให้ฝ่ายบริหารทำหน้าที่อย่างโปร่งใสเป็นธรรม และเพื่อประโยชน์ของส่วนรวม ยูกันดามีระบบการติดตามตรวจสอบ (Monitoring and Evaluation (M&E) system) โดยหน่วยงานอิสระ ซึ่งได้แก่ Office of the Auditor General (OAG) และ Inspectorate of Government (IG) ทั้งสองหน่วยงานนี้จะตรวจสอบและทำรายงานส่งรัฐสภา ดังนั้น ในกระบวนการควบคุมการบริหารราชการแผ่นดินของฝ่ายบริหาร รัฐสภายูกันดาจะได้รับข้อมูลประกอบการพิจารณาจากกระทรวง หน่วยงานของฝ่ายบริหาร และรายงานจากองค์กรอิสระที่ทำหน้าที่ตรวจสอบ แต่ข้อมูลเหล่านี้ไม่เพียงพอเพราะเป็นการให้ข้อมูลเพียงด้านเดียว และรายงานขององค์กรอิสระที่ส่งมายังรัฐสภาก็มีความล่าช้าไม่ทันต่อการใช้งาน ซึ่งทำให้ระบบการควบคุมตรวจสอบรัฐบาลและการติดตามการใช้งบประมาณจึงไม่ค่อยได้ผลมากนัก อาทิ เรื่องการพัฒนาไปสู่เป้าหมายการพัฒนาแห่งสหัสวรรษ (Millennium Development Goals: MDGs) รัฐสภาได้เห็นชอบงบประมาณจำนวนมากสำหรับการพัฒนาเพื่อให้บรรลุเป้าหมายดังกล่าว แต่ผลการดำเนินงานกลับสวนทางกับเงินงบประมาณที่ลงทุนไป

ดังนั้น จึงต้องมีการปรับเปลี่ยนหน่วยบริการวิจัยของรัฐสภา เพื่อให้สามารถสนับสนุนสมาชิกรัฐสภาในการทำหน้าที่ควบคุมตรวจสอบฝ่ายบริหารได้อย่างมีประสิทธิภาพ หน่วยบริการวิจัยของรัฐสภา โดยการสนับสนุนของคณะกรรมการกิจการสภา (Parliamentary Commission) จึงได้ปรับโครงสร้างหน่วยงานและปรับเปลี่ยนภารกิจใหม่ โดยการยกระดับจากหน่วยบริการวิจัยเป็นสำนักบริการวิจัย (Department of Research Services) และปรับเปลี่ยนภารกิจจากเดิมไปสู่การติดตามและประเมินผล (M&E) และสร้างทีมวิจัยใหม่ที่ครอบคลุมสาขาวิชาต่าง ๆ ซึ่งเน้นทำงานเชิงรุกมากกว่าการบริการสารสนเทศและการทำงานวิจัยตามคำขอใช้บริการของสมาชิกรัฐสภา รวมทั้งทำหน้าที่สนับสนุนการ

ตรวจสอบของคณะกรรมการวิชาการชุดต่าง ๆ ด้วย โดยการให้นักวิจัยของสำนักบริการวิจัยอย่างน้อย 1 คน รับผิดชอบคณะกรรมการวิชาการ 1 ชุด

ภายหลังการปรับโครงสร้างและปรับเปลี่ยนภารกิจ สำนักบริการวิจัยสามารถดำเนินงานเพื่อ สนับสนุนสมาชิกรัฐสภาได้ดียิ่งขึ้น อย่างไรก็ตาม การดำเนินงานของสำนักบริการวิจัยยังคงมีอุปสรรค เนื่องจากแหล่งข้อมูลที่ดีและน่าเชื่อถือได้นั้นมีจำกัด สมาชิกรัฐสภาและคณะกรรมการยังไม่ค่อยใช้ ข้อมูล M&E ที่จัดทำโดยหน่วยงานของรัฐสภาเอง ไม่ได้ได้รับความร่วมมืออย่างเต็มที่จากผู้ที่เกี่ยวข้อง และ ความรู้ความสามารถของบุคลากรยังมีอยู่จำกัด ทั้งนี้ การปฏิบัติงานของสำนักบริการวิจัยจะประสบความสำเร็จหรือไม่นั้น ปัญหาอุปสรรคจะได้รับการแก้ไขหรือไม่นั้น ขึ้นอยู่กับเงื่อนไขสำคัญ คือ การ สนับสนุนจากผู้บริหารและผู้นำองค์กร การปรับโครงสร้างภายในของสำนักให้เหมาะสมมากยิ่งขึ้น และ การพัฒนาบุคลากรอย่างต่อเนื่อง

12.2 ห้องสมุดระบบสารสนเทศทางภูมิศาสตร์: การขยายการบริการโดยใช้คลาวด์เพื่อ รัฐสภาและชุมชน (Georeferenced Libraries: Expansion of Services in the Cloud for Congress and Community)

โดย *Francisco Mardones*

ห้องสมุดรัฐสภาชิลี (the Library of congress of Chile: BCN) ตั้งขึ้นใน ค.ศ. 1883 เพื่อให้บริการแก่สมาชิกรัฐสภา บุคลากรของรัฐสภา และชุมชน นอกจากนี้ การเป็นสมาชิกของกลุ่ม ห้องสมุดอเมริกาได้ ในการเชื่อมโยงข้อมูลนิติบัญญัติ เป็นหน้าที่ของห้องสมุดอีกประการที่เกิดขึ้น นอกจากนี้ยังต้องแสดงและรองรับความต้องการของชุมชน ตลอดจนพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศและ เครือข่าย เป็นสิ่งที่ผลักดันให้ห้องสมุดรัฐสภาชิลีต้องขยายช่องทางและรูปแบบในการสื่อสารเพื่อการ เผยแพร่การบริการและผลงานต่าง ๆ ของห้องสมุดออกไป ได้เริ่มดำเนินการในการให้บริการแนะนำด้าน สารสนเทศทางภูมิศาสตร์และประเด็นเกี่ยวกับอาณาเขตเมื่อประมาณ ค.ศ. 1996 โดยใช้ระบบสารสนเทศ ภูมิศาสตร์ (Geographical Information System : GIS) เป็นพื้นฐาน

ระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ : กรอบแนวคิดและการใช้งานในห้องสมุดรัฐสภา

มีผู้ให้คำจำกัดความของ GIS ไว้มากมาย แต่โดยข้อตกลงที่ยอมรับกันทั่วไปนั้น GIS คือ เทคโนโลยีและระเบียบวิธีโดยฐานคอมพิวเตอร์ เพื่อการจัดเก็บ จัดการ วิเคราะห์ ออกแบบ และนำเสนอ สารสนเทศทางภูมิศาสตร์ ให้สามารถใช้งานได้กว้างขึ้น ดังนั้น เมื่อคิดถึงระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ จะต้องคำนึงถึงองค์ประกอบ 5 ประการ ได้แก่ คน (people) ข้อมูล (data) ฮาร์ดแวร์ (hardware) ซอฟต์แวร์ (software) และระเบียบวิธี (method)

เหตุผลในการจัดทำระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ขึ้นในห้องสมุดรัฐสภาชิลีนั้น เกี่ยวข้องโดยตรง กับความต้องการในการจัดการและนำเสนอสารสนเทศภูมิศาสตร์เพื่อการให้บริการแนะนำและเพื่อ การแสดงผลบนจอภาพในการนำเสนอเกี่ยวกับข้อมูลของเมืองต่าง ๆ ที่นำเสนอโดยสมาชิกรัฐสภา เมื่อคอมพิวเตอร์และระบบเครือข่ายมีการพัฒนาและเจริญยิ่งขึ้น ตลอดจนความต้องการของสมาชิก

รัฐสภา ในข้อมูลและข้อเท็จจริงต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับพื้นที่และอาณาเขต ที่ละเอียดและเป็นในเชิงลึกยิ่งขึ้น ทำให้เกิดงานเพื่อการอ้างอิงทางภูมิศาสตร์ขึ้น

ใน ค.ศ. 2003 ได้มีการนำเทคโนโลยีใหม่ซึ่งเป็นเซิร์ฟเวอร์แผนที่มาให้บริการ และเมื่อได้มีการจัดเก็บข้อมูลทางภูมิศาสตร์ และสถิติไว้เป็นจำนวนมาก ห้องสมุดรัฐสภาฯ จึงได้จัดทำระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์บริการผ่านระบบออนไลน์ขึ้น ต่อมาใน ค.ศ. 2007 เมื่อได้รับเทคโนโลยีสารสนเทศที่ทันสมัย และเกิด ความต้องการในการเพิ่มบริการให้ครอบคลุมความต้องการของผู้ใช้ จึงเกิด SIIT online GIS ฉบับปรับปรุงก้าวหน้าขึ้น ซึ่งได้มีการปรับปรุงในเรื่องไอทีเทคโนโลยี (site technology) ขยายความสัมพันธ์กับผู้ใช้ ตลอดจนเพิ่มศักยภาพของ SIIT ในการบริการอาณาเขตที่อุบัติใหม่อีกด้วย

การเชื่อมโยงกับผู้ใช้ : การทำงานบนหน้าจอสู่การเปิดและแบ่งปันเนื้อหา

หลังจากช่วงเริ่มต้นในการจัดการแอปพลิเคชันใหม่ หน่วยงานเพื่อกิจการด้านอาณาเขตและสถิติ ของห้องสมุดรัฐสภาฯ (SIIT) ได้เริ่มการสำรวจฐานข้อมูลภูมิศาสตร์และขยายการให้บริการในการให้คำแนะนำปรึกษาแก่สมาชิกรัฐสภาโดยการให้ข้อมูลที่ครบถ้วนและเป็นเชิงลึกยิ่งขึ้นและจากแนวโน้มในการขยายตัวของ SIIT ในช่วงต้นทศวรรษ จึงได้ขยายทรัพยากรดิจิทัลเพิ่มมากขึ้น ทั้งนี้ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายในการขยายการบริการ และจากความเชื่อที่ว่าจะมีผลงานต่าง ๆ ที่ได้รับการตีพิมพ์ออกมาอย่างต่อเนื่อง ห้องสมุดรัฐสภาฯ จึงได้จัดทำแฟ้มต้นฉบับ หรือ source files เพื่อการจัดทำแผนที่พื้นฐาน (basemap) ขึ้น โดยดำเนินงานร่วมกับตัวแทนการจัดทำแผนที่แห่งชาติ (The National Cartographic Agency) ซึ่งจากการดำเนินงานดังกล่าว ทำให้ประชาชนสามารถเข้าถึงแฟ้มภาพที่เป็น vector file และสามารถสร้างแผนที่จากซอฟต์แวร์ที่หน้าจอได้ด้วยตนเอง

อย่างไรก็ตาม แม้ผลการดำเนินงานดังกล่าวยังไม่ประสบความสำเร็จมากนัก แต่ก็เป็นที่พึงพอใจเป็นอย่างมาก เนื่องจากประชาชนในทุกระดับชั้นทั่วประเทศสามารถใช้ประโยชน์เพื่อการพัฒนาแฟ้มภาพ vector file ได้ด้วยตนเอง นอกจากนี้ SIIT ยังได้พัฒนาและกำหนดยุทธศาสตร์ใหม่เพื่อให้สมาชิกรัฐสภาและประชาชนทั่วไปสามารถใช้สารสนเทศซึ่งจัดทำภายใน SIIT ซึ่งยังไม่อนุญาตให้เข้าถึงได้ โดยได้การพัฒนาแผนที่ดิจิทัลให้บริการบริการบนเว็บไซต์ Mapoteca ตลอดจนนำระบบคลาวด์ (Cloud Computing) มาใช้ในการให้บริการด้วย

การแก้ปัญหาโดยการใช้ Mapoteca : ก้าวแรกสู่การเปิดและแบ่งปันเนื้อหา

ค.ศ. 2014 SIIT ได้เปิดเว็บไซต์ที่ชื่อว่า Mapoteca ซึ่งออกแบบมาเพื่อขยายการบริการด้านแผนที่อย่างต่อเนื่อง อีกทั้งเป็นการสนับสนุนการเชื่อมโยงกับผู้ใช้ให้ใกล้ชิดยิ่งขึ้น และจากโครงการนำร่องได้มีข้อตกลงกันว่า จะเริ่มจากการเพิ่มจำนวนของแผนที่ให้รองรับความต้องการพื้นฐานของสมาชิกรัฐสภาตามบทบาทหน้าที่ของการเป็นผู้แทน

การสรุปวิจารณ์ผลและแนวโน้มในอนาคตของ SIIT กับการทำงานบน

ความสัมพันธ์ระหว่างรัฐสภาและชุมชนในรูปแบบใหม่ ได้แสดงให้เห็นถึงความท้าทายใหม่ ๆ ที่มองถึงอนาคตของการพัฒนาโดยเฉพาะในบริบทของเทคนิคและและการมีปฏิสัมพันธ์กับผู้ใช้ การเติบโตของการประมวลผลแบบคลาวด์ ทำให้การปฏิบัติงานเกี่ยวกับแผนที่และการทำงานจากโต๊ะ

ทำงานในอนาคตจะค่อย ๆ ถูกแทนที่โดยการปฏิบัติงานที่จะทำให้มีผลผลิตที่เติบโตและเพิ่มจำนวนมากขึ้นทั้งวัสดุและการบริการในรูปดิจิทัล จากมิติดังกล่าว SIIT จึงได้จัดทำร่างกรอบการทำงานซึ่งจะรวมทั้งการจัดทำแผนที่และการบริการในรูปดิจิทัล นอกจากนี้ยังมีการจัดเก็บสิ่งพิมพ์ในคลังสารสนเทศภายในและนำออกให้บริการแก่สาธารณะทางออนไลน์โดยนำขึ้นเว็บไซต์ Mapoteca ของ SIIT การขยายการบริการออกสู่ชุมชนและการเปลี่ยนแปลงทดแทนอย่างมีระบบในการพัฒนาแผนที่และสารสนเทศที่เป็นสิ่งพิมพ์อย่างต่อเนื่องให้มีมาตรฐานสากล

นอกจากนี้ ยังมีความจำเป็นต้องรับมาตรฐานสากลอย่างเต็มรูปแบบในการจัดลำดับความสำคัญและจัดอนุกรมวิธาน (hierarchies and taxonomies) เพื่อการจัดการสารสนเทศทางภูมิศาสตร์ ซึ่งในที่นี้ได้แนะนำมาตรฐาน ISO 19.115 สำหรับการจัดทำเมตาเดตา (metadata) ตลอดจนความจำเป็นในการขยายกรอบการทำงานในประเด็นอาณาเขตให้ครอบคลุมถึงฐานข้อมูลที่สามารถปรับเปลี่ยนไปมาระหว่างระดับประเทศ ท้องถิ่น ภูมิภาคอื่น และทั่วโลก ทั้งนี้เพื่อให้ครอบคลุมความต้องการในสารสนเทศภูมิศาสตร์และสถิติต่าง ๆ โดยการจัดเก็บสารสนเทศที่เป็นทางการจากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ ทั่วโลก และบูรณาการสารสนเทศเหล่านั้นนำออกเผยแพร่ผ่านสื่อและช่องทางต่าง ๆ เพื่อผู้ใช้ทั้งภายในและภายนอกรัฐสภา

12.3 อะไรคือความสำเร็จและความล้มเหลวของศูนย์สารสนเทศรัฐสภาในการสื่อสาร

สารสนเทศด้านรัฐสภาไปสู่ประชาชนของประเทศซิมบับเว (What are the Successes and Failures of Parliamentary Constituency Information Centres in Communicating Parliamentary Information to Zimbabwe's Citizens?)

โดย *Isaiah Munyoro*

ใน ค.ศ. 1997 รัฐสภาของประเทศซิมบับเวได้มีการปฏิรูปหลายอย่าง สิ่งหนึ่งที่ได้ทำการปฏิรูปคืองานบริการข้อมูลสารสนเทศซึ่งนำไปสู่การก่อตั้ง “ศูนย์สารสนเทศเพื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งของรัฐสภา” (Parliamentary Constituency Information Centres :PCICs) ซึ่งก่อตั้งในช่วงรัฐสภาชุดที่ 5 คือตั้งแต่ ค.ศ. 2000 - 2005 ศูนย์ PCICs มีเป้าหมายในการก่อตั้งเพื่อให้สาธารณชนเข้าถึงข้อมูลข่าวสารของรัฐสภาและเพื่อทำหน้าที่เป็นเวทีหรือพื้นที่สำหรับการมีส่วนร่วมของสาธารณชน มีงานศึกษาหนึ่งที่ทำการประเมินการดำเนินงานของศูนย์ PCICs ในส่วน “การทบทวนงานวิจัย” ผู้เขียนได้กล่าวถึงทฤษฎีเกี่ยวกับข้อมูลสารสนเทศ สิทธิและความต้องการต่าง ๆ จากการศึกษาบ่งชี้ว่าแม้ว่าผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งจะมีความพึงพอใจกับข้อมูลสารสนเทศที่ได้รับจาก PCICs แต่ก็มีข้อกังวลหลายประการเกี่ยวกับ PCICs ไม่ว่าจะเป็นรูปแบบและการแพร่หลายของข้อมูล (information formats and currency) สถานที่ตั้งและการบริหารของศูนย์ PCICs โครงสร้างพื้นฐานที่มีสภาพไม่เหมาะสม การขาดการฝึกอบรมบุคลากร และความโอนเอียงทางการเมือง (political partisanship) รายงานฉบับนี้จะระบุถึงปัญหาท้าทายเหล่านี้ในบางประการ และการมีส่วนร่วมส่งเสริมด้านข้อมูลสารสนเทศของศูนย์ PCICs ในการเปิดช่องทางการเข้าถึงสารสนเทศของรัฐสภาซิมบับเว

บทนำ

มาตรา 62 ของรัฐธรรมนูญซิมบับเวฉบับแก้ไข (Constitution of Zimbabwe Amendment) ได้บัญญัติเกี่ยวกับการเข้าถึงข้อมูลสารสนเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง มาตรา 62 (1) ของรัฐธรรมนูญใหม่นี้ได้ระบุอย่างชัดเจนว่า: “พลเมืองซิมบับเวทุกคน หรือผู้อยู่อาศัยเป็นการถาวรในซิมบับเวทุกคน รวมถึงบุคลากรทางศาล และสื่อมวลชนของซิมบับเว มีสิทธิที่จะเข้าถึงข้อมูลสารสนเทศใด ๆ ของรัฐ หรือของสถาบันหรือองค์กรใด ๆ ของรัฐในทุก ๆ ระดับ ตราบที่ข้อมูลสารสนเทศนั้นมีความจำเป็นต้องใช้เพื่อผลประโยชน์แห่งการแสดงความรับผิดชอบต่อสาธารณะ”

รัฐสภาซิมบับเวถือได้ว่าเป็นผู้ครอบครองข้อมูลสารสนเทศจำนวนมากที่อยู่ในความสนใจของประชาชนนำไปสู่การก่อตั้งศูนย์ข้อมูลคือ Parliamentary Constituency Information Centres : PCICs เพื่อปรับปรุงการเข้าถึงข้อมูลสารสนเทศ เขตเลือกตั้งของรัฐสภา หมายถึง พื้นที่ในเชิงภูมิศาสตร์ที่มีสมาชิกรัฐสภา เป็นตัวแทนอยู่ในสภาผู้แทนราษฎร เมื่อดูตามความสำคัญ มีรัฐสภาหลายแห่งในประเทศกำลังพัฒนา ที่ได้ริเริ่มโครงการก่อตั้งสำนักงานรัฐสภาในแต่ละเขตเลือกตั้งซึ่งมีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นผู้ให้คำปรึกษาแก่ประชาชน การมีสำนักงานเขตเลือกตั้งของรัฐสภาในพื้นที่ต่าง ๆ ของประเทศ (Parliamentary Constituency Offices) จะทำให้ประชาชนในเขตเลือกตั้งสามารถมีโอกาสพบกับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้โดยตรง และทำให้ประชาชนมีโอกาสในการแนะนำกฎหมายที่ต้องการต่อสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในการนำสู่การพิจารณาต่อรัฐสภารวมถึงเปิดโอกาสให้มีการรายงานผลงานของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร การให้คำแนะนำเกี่ยวกับการเข้าถึงบริการจากทั้งหน่วยงานภาครัฐและเอกชน สำนักงานเขตเลือกตั้งของรัฐสภายังได้ให้ความช่วยเหลือเกี่ยวกับปัญหาที่ชุมชนท้องถิ่นเผชิญอยู่ รวมถึงการให้ความช่วยเหลือในการเข้าร่วมกับกระบวนการต่าง ๆ ของรัฐสภา นอกจากนี้ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรยังสามารถใช้สถานที่ของสำนักงานเขตเลือกตั้งในการประชุมในโอกาสต่าง ๆ เพื่อถ่ายทอดข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสิ่งที่เกิดขึ้นแก่ประชาชนในเขตเลือกตั้งของตน

แหล่งข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับรัฐสภาของซิมบับเวเดิมมีบทบาทหน้าที่ในกระบวนการรับข้อมูล โดยมีหน่วยงานที่จัดเก็บข้อมูลและเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร ได้แก่ แผนกคณะกรรมการและวารสาร แผนกงานวิจัย แผนกประชาสัมพันธ์ และแผนกห้องสมุด จนกระทั่งใน ค.ศ. 1997 ได้มีการปฏิรูปภายในรัฐสภาซิมบับเว รวมถึงความจำเป็นที่จะต้องปฏิรูปงานบริการข้อมูลข่าวสาร ซึ่งทำให้เกิดการดำเนินการก่อตั้งศูนย์ PCICs ขึ้นในเขตเลือกตั้งทั้ง 120 เขตในระหว่างช่วงรัฐสภาชุดที่ 5 คือตั้งแต่ปี 2000 - 2005 เพื่อปิดช่องว่างที่มีอยู่ระหว่างรัฐสภากับประชาชน และระหว่างสมาชิกรัฐสภากับประชาชน วัตถุประสงค์ในการก่อตั้งศูนย์ PCICs มี 2 ประการ ได้แก่ เพื่ออำนวยความสะดวกแก่ประชาชนในการเข้าถึงข้อมูลสารสนเทศของรัฐสภา และเพื่อทำหน้าที่เป็นเวทีหรือพื้นที่สำหรับการมีส่วนร่วมของสาธารณชน สื่อสิ่งพิมพ์หลักของรัฐสภาที่พบได้ในศูนย์ PCICs คือ รายงานการประชุมสภาและยังมีความจำเป็นที่จะต้องจัดหาทรัพยากรสารสนเทศในหลากหลายรูปแบบ เช่น โทรทัศน์ วิทยุ หนังสือพิมพ์ ประกาศ แถลงการณ์ และสื่อสังคมออนไลน์ แต่การแพร่กระจายของสื่อสาธารณะเหล่านี้ไปยังประชาชนในเขตเลือกตั้งยังไม่สามารถทำได้อย่างสม่ำเสมอและเท่าเทียมกันหมดทุกเขต เนื่องจากเป็นผลกระทบจากตำแหน่งที่ตั้งของสำนักงานและความโอบอ้อมเอียงทางการเมือง บทความนี้จะวิเคราะห์ถึงการดำเนินการศูนย์

PCICs ในการแพร่กระจายข้อมูลสารสนเทศของรัฐสภาต่อประชาชนในเขตเลือกตั้งต่างๆ ในซิมบับเว รวมถึงปัจจัยต่าง ๆ ที่มีอิทธิพลต่อการทำหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพของศูนย์ PCICs เพื่อที่จะได้ภาพที่ครอบคลุมเกี่ยวกับความสำเร็จและความล้มเหลวต่างของศูนย์ PCICs ในการแพร่กระจายข้อมูลสารสนเทศของรัฐสภา ได้ทำการรวบรวมข้อมูลทั้งที่จากการสัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมายหลายกลุ่ม การสังเกตการณ์ในระหว่างที่ไปเยี่ยมศูนย์ PCICs เพื่อศึกษาพฤติกรรมของประชาชน รวมถึงกิจกรรมอื่น ๆ ที่เกิดขึ้นภายในศูนย์ PCICs

เหตุผลในการเยี่ยมชมหรือการเข้ามาที่ศูนย์ข้อมูลสารสนเทศของผู้มีสิทธิ์เลือกตั้งของประชาชน

โดยหลักๆแล้วประชาชนเข้ามาที่ศูนย์ PCICs ก็เพื่อค้นหาข้อมูลเกี่ยวกับการออกกฎหมาย โดยมีรายงานการประชุมสภาเป็นสื่อสิ่งพิมพ์หลักที่ประชาชนต้องการดู เนื่องจากนำเสนอเกี่ยวกับเรื่องราวต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในรัฐสภา โดยเฉพาะข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการอภิปรายของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และการออกกฎหมาย จะเห็นได้ว่าประชาชนต้องการข้อมูลที่เป็นปัจจุบัน ซึ่งรายงานการประชุมสภานับล่าสุดจะนำเสนอร่างกฎหมายที่กำลังได้รับการอภิปรายอยู่ในรัฐสภา รวมถึงสื่อสิ่งพิมพ์อื่น ๆ จากรัฐสภานอกเหนือจากเหตุผลเหล่านี้แล้วประชาชนต้องการจะเรียนรู้เรื่องทั่ว ๆ ไปเกี่ยวกับรัฐสภา งานศึกษาเกี่ยวกับรัฐสภาจัดเป็นหนึ่งในหลักสูตรที่มีสอนกันอยู่ที่สถาบันระดับมหาวิทยาลัยทั่วประเทศ ดังนั้น PCICs ซึ่งเป็นแหล่งข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับรัฐสภาที่อยู่ใกล้ประชาชนที่สุด จึงได้รับการเยี่ยมชมจากนักวิจัย ครู นักเรียน และผู้สอนอยู่เสมอ และบางครั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ก็ได้เชิญสมาชิกสภาท้องถิ่นและประชาชนในเขตเลือกตั้งเข้าเยี่ยมชมเป็นระยะ ๆ เพื่อให้ข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินงานที่ผ่านมาของตน ไม่ว่าจะเป็นอภิปรายครั้งล่าสุดในรัฐสภา การกฎหมายใหม่ ๆ และโครงการใหม่ที่อาจมีผลกระทบต่อความเป็นอยู่ของประชาชนในเขตเลือกตั้ง การดำเนินงานของ PCICs ได้ช่วยตอบปัญหาท้าทายต่าง ๆ ที่ประเทศเผชิญก่อน ค.ศ. 2008 ผู้คนมีเรื่องคับข้องใจมากมายและอาจต้องการพบสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เพื่อขอความช่วยเหลือในการแก้ไขปัญหา และหาเงินทุนสำหรับโครงการต่าง ๆ นอกจากนั้น อาจจะต้องการเชิญสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรไปร่วมงานบางอย่าง เช่น ในพิธีสำเร็จการศึกษาพิธีมอบรางวัลของโรงเรียน การเปิดโครงการของชุมชนอย่างเป็นทางการ เห็นได้อย่างชัดเจนว่าบทบาทของ PCICs มีคุณค่าและได้รับความพึงพอใจจากประชาชนในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ผ่านโครงการที่มีศักยภาพ รวมถึงบทบาทในการจัดการข้อมูลที่เป็นประโยชน์เพื่อให้ความรู้แก่ประชาชนเกี่ยวกับการทำงานของรัฐสภา โดยกลุ่มที่ได้รับประโยชน์มากที่สุด คือ ประชาชนในเขตเลือกตั้ง และกลุ่มชุมชนอื่น ๆ คือ โรงเรียน ครู หน่วยงานรัฐบาล สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และองค์กรพัฒนาเอกชน (NGOs) ซึ่งการดำเนินงานของ PCICs นับว่าช่วยลดภาระในการทำงานของรัฐสภาซิมบับเวในหลายประการ ดังนี้

- ประชาชนไม่ต้องเดินทางไปรัฐสภาเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ต้องการ เพราะสามารถดูได้ที่ PCICs
- ภาคการศึกษาทั้งนักเรียนและครู ได้รับข้อมูลของรัฐสภาที่จำเป็นสำหรับการศึกษาและการวิจัย
- ภาคพลเมืองและองค์กรพัฒนาเอกชน สามารถเผยแพร่ข้อมูลต่าง ๆ ผ่านทาง PCICs

การเปลี่ยนแปลงที่ควรทำเพื่อปรับปรุงการดำเนินงานของศูนย์ข้อมูลสารสนเทศ

ประการที่หนึ่ง การดำเนินงานของ PCICs ควรปรับปรุงเกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสาร เฟอร์นิเจอร์และอุปกรณ์สำนักงาน การก่อสร้างสำนักงานถาวรจัดหาบุคลากรให้เพียงพอ และการหากองทุนสนับสนุนการดำเนินงานเพิ่มเติม

ประการที่สอง ปรับปรุงการนำส่งข้อมูลข่าวสารของ PCICs คือ สื่อสิ่งพิมพ์เกี่ยวกับรัฐสภายังมีไม่เพียงพอและส่วนกลางจัดส่งไม่ตรงเวลา ข้อมูลที่นำส่งไม่ตรงกับความต้องการของประชาชน สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเสนอแนะให้ PCICs ต้องจัดหาสื่อสิ่งพิมพ์อื่น ๆ เพิ่มเติมอย่างเช่น สิ่งพิมพ์รัฐบาล หรือเอกสารของทางราชการที่มีเนื้อหาที่น่าสนใจ เพื่อเพิ่มช่องทางเข้าถึงข้อมูลข่าวสารของประชาชนให้มากขึ้นแต่ปัจจุบัน PCICs ไม่ได้ให้ข้อมูลข่าวสารแก่หน่วยงานภาครัฐอื่นซึ่งอาจจะทำให้ไม่ได้รับข้อมูลที่ต้องการได้เช่นกัน จึงเสนอแนะให้รัฐสภาปรับปรุงและเพิ่มจำนวนสื่อสิ่งพิมพ์ของรัฐสภาที่จัดสรรให้แก่ PCICs มากขึ้น ข้อมูลนี้ยังแสดงให้เห็นอย่างชัดเจนว่า ประชาชนส่วนใหญ่ต้องการได้รับโอกาสที่จะปรับปรุงความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในรัฐสภา การจัดหาสื่อสิ่งพิมพ์ของรัฐสภาไม่เพียงพอมีผลกระทบต่อเข้าถึงข้อมูลของประชาชน ที่ผ่านมา รัฐสภาชิมบับเวย์ยังไม่สามารถจัดหาแหล่งข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ในหลายรูปแบบได้อย่างเหมาะสมกับเวลาตามที่ประชาชนต้องการการให้บริการข้อมูลของ PCICs ในปัจจุบันอาศัยสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นหลักในการนำส่งสื่อสิ่งพิมพ์ของรัฐสภา เมื่อสมาชิกเดินทางกลับพื้นที่เลือกตั้ง และจะเกิดช่องว่างมากขึ้นเมื่อสมาชิกไม่ได้มานำส่งเป็นระยะเวลาานาน ๆ จากปัญหาการนำส่งสื่อสิ่งพิมพ์ล่าช้านี้ ทำให้เป็นการยากที่ PCICs จะได้รับข้อมูลข่าวสารหรือบริการด้านการข้อมูลข่าวสารที่เป็นปัจจุบันได้ นี่คือเรื่องหลักที่เป็นความกังวลใจของผู้ใช้บริการ

ประการที่สาม ความกังวลเกี่ยวกับการขาดโครงสร้างสำนักงานถาวรในเขตเลือกตั้งทุกเขตซึ่งส่งผลกระทบทางการบริหารและทางการเงินอย่างมาก เนื่องจากจำนวนที่เพิ่มขึ้นของ PCICs จาก 120 เป็น 270 เขตเลือกตั้ง รวมทั้งเรื่องของการแบ่งอำนาจทางการเมือง (political polarization) ก็ถือเป็นเหตุผลหนึ่งที่ทำให้มีการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารผ่านศูนย์ PCICs ของประชาชนมีจำนวนน้อยนอกจากนี้ การผสมผสานระหว่างผลประโยชน์ทางการเมืองกับผลประโยชน์สาธารณะ ก็เป็นอีกเหตุผลหนึ่งที่ทำให้ศูนย์ PCICs จำนวนมากถูกมองว่ามีความโอนเอียงทางการเมือง สำหรับเขตเลือกตั้งในพื้นที่ชนบทจำนวนมากพบว่าปัญหาและอุปสรรคทางการเมือง ได้กีดขวางความสามารถของประชาชนในการอ้างสิทธิ์ของพวกเขาต่อการได้รับข้อมูลข่าวสารที่ต้องการ และยังเป็นอุปสรรคต่อการเรียกร้องรัฐบาลในการจัดบริการสาธารณะที่ดีแก่ประชาชนในพื้นที่ ศูนย์ PCICs สามารถที่จะป้องกันปัญหานี้ได้ด้วยการให้ความรู้ต่อประชาชนอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ควรเน้นให้เห็นว่าศูนย์ PCICs ไม่ใช่สำนักงานของพรรคการเมือง

12.4 การจัดทำสารสนเทศจากห้องสมุดรัฐสภาไดเอทสู่ประชาชน: ประเด็นในด้านประวัติ ความเป็นมา การพัฒนา และสภาพปัจจุบัน เพื่อปรับปรุงการเข้าถึงเอกสารของ รัฐสภา (Making Information from the Diet Available to the Public: The History and Development as well as Current Issues in Enhancing Access to Parliamentary Documentation)

โดย *Hiroyuki Okuyama*

หอสมุดสภาไดเอทแห่งชาติ (the National Diet Library : NDL) จัดตั้งขึ้นใน ค.ศ. 1948 โดยมี The National Diet Library เป็นกฎหมายรองรับ ซึ่งได้กำหนดวัตถุประสงค์หลักว่าเพื่อให้ความช่วยเหลือสนับสนุนในด้านงานวิจัยแก่สมาชิกรัฐสภาในการปฏิบัติหน้าที่นิติบัญญัติและงานในหน้าที่รับผิดชอบของรัฐสภาในการตรวจสอบดูแลการปฏิบัติหน้าที่ของรัฐบาล

สภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา ได้จัดทำเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับรัฐสภาออกมามากมาย รวมทั้งรายงานการประชุมตลอดจนทรัพยากรสารสนเทศอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับระบบงานนิติบัญญัติ หอสมุดสภาไดเอทแห่งชาติมีหน้าที่ในการจัดเก็บรวบรวมและเผยแพร่ ตลอดจนดำเนินการต่าง ๆ เพื่อให้ประชาชนสามารถเข้าถึงสารสนเทศเหล่านั้น ซึ่งเป็นทรัพยากรสารสนเทศที่มีความสำคัญต่อกิจกรรมของสภาไดเอทแห่งชาติในระบบผู้แทนราษฎรภายใต้ระบอบประชาธิปไตยของญี่ปุ่น

ฐานข้อมูลเนื้อหาฉบับเต็ม

ในเดือนกรกฎาคม ค.ศ. 1995 หอสมุดสภาไดเอทแห่งชาติได้บรรลุข้อตกลงร่วมกับ 2 สภา ในการกำหนดวัตถุประสงค์หลัก 3 ประการ เพื่อการพัฒนาฐานข้อมูลเนื้อหาฉบับเต็ม (the Full-Text Databases System) ดังนี้

1. เพื่อการปรับปรุงการเข้าถึงสารสนเทศของสภาไดเอท ทั้งสมาชิกสภาไดเอท และสาธารณะ
2. เพื่อการพัฒนาศักยภาพในการดำเนินงานของทั้ง 3 หน่วยงาน ในการรวบรวมและดำเนินการเพื่อการเข้าถึงรายงานการประชุมของสภาไดเอท
3. เพื่อให้สภาไดเอทมีความโปร่งใสงยิ่งขึ้นด้วยการส่งเสริมสนับสนุนการเข้าถึงสารสนเทศ ให้สอดคล้องกับการดำเนินการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารของฝ่ายบริหารและตุลาการของรัฐบาล

หลังจากได้มีข้อตกลงร่วมกันแล้ว จึงได้เริ่มการพัฒนาฐานข้อมูลเนื้อหาฉบับเต็มรายงานการประชุมของสภาไดเอทแห่งชาติ ใน ค.ศ. 1996 ซึ่งการพัฒนาได้แบ่งออกเป็น 3 ระยะ ได้แก่

ระยะแรก ค.ศ. 1998 ระยะทดลองใช้ ซึ่งเปิดให้สมาชิกและเจ้าหน้าที่ทดลองใช้ระบบเฉพาะในสภาเท่านั้น

ระยะที่สอง ค.ศ. 1999 ระยะนำออกให้บริการผ่านอินเทอร์เน็ต

ระยะที่สาม ค.ศ. 2001 ระยะพัฒนา โดยนำระบบฐานข้อมูลเนื้อหาฉบับเต็มอย่างเป็นทางการ ซึ่งเป็นฐานข้อมูลเนื้อหาฉบับเต็มที่รวบรวมรายงานการประชุมฉบับเก่าที่สุดจนถึงฉบับล่าสุดออกให้บริการตั้งแต่เดือนเมษายน ค.ศ. 2001

ระบบดังกล่าวประกอบด้วยระบบย่อย 4 ระบบ ได้แก่

1. ระบบสนับสนุนการจัดทำเนื้อหา (a text-producing support system)
2. ระบบสนับสนุนการวิจัย (a research support system)
3. ระบบการค้นคืน (a retrieval system)
4. ระบบการนำเข้าข้อมูลย้อนหลัง (a retrospective input system)

สำหรับระบบสนับสนุนการจัดทำเนื้อหาและระบบสนับสนุนการวิจัย จะช่วยในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่แผนกบันทึกข้อมูลในการจัดทำรายงานการประชุมได้อย่างรวดเร็วและถูกต้องแม่นยำ สำหรับระบบการค้นคืนนั้นจะอนุญาตให้ผู้ใช้สามารถดึงและแสดงผลข้อมูลที่สืบค้นโดยระบบเนื้อหาฉบับเต็ม และระบบการนำเข้าข้อมูลย้อนหลังนั้นจะช่วยแปลงไฟล์ภาพเอกสาร รายงานการประชุมที่ผ่านมาในอดีตให้เป็นไฟล์ข้อความโดยใช้เทคโนโลยี Optical Character Reader (OCR)

ระบบฐานข้อมูลของรายงานการประชุมสภาไตเอทแห่งสมเด็จพระจักรพรรดิ

สภาไตเอทแห่งสมเด็จพระจักรพรรดิ (Imperial Diet) เป็นระบบสภาคู่ จัดตั้งขึ้นตามรัฐธรรมนูญเมจิ ใน ค.ศ. 1889 (ถือเป็นต้นกำเนิดของรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบัน) มีการประชุมเป็นครั้งแรกใน ค.ศ. 1890 สภานี้ใช้ต่อเนื่องมาเป็นเวลากว่า 56 ปี สิ้นสุดลงในช่วงสงครามโลกครั้งที่ 2 และได้เกิดสภาไตเอทแห่งชาติโดยรัฐธรรมนูญใหม่ขึ้นมาแทน

การพัฒนาฐานข้อมูลของรายงานการประชุมสภาไตเอทแห่งสมเด็จพระจักรพรรดิ ได้เริ่มขึ้นที่หอสมุดสภาไตเอทแห่งชาติในช่วงปีงบประมาณ 2004 หลังจากระบบฐานข้อมูลเนื้อหาฉบับเต็มรายงานการประชุมของสภาไตเอทแห่งชาติได้รับการพัฒนาอย่างสมบูรณ์ ข้อมูลไฟล์ภาพเอกสารรายงานการประชุมตั้งแต่ ค.ศ. 1890 ถึง ค.ศ. 1947 ได้นำไปไว้ในฐานข้อมูลและสามารถสืบค้นได้ทั้งหมดใน ค.ศ. 2010 โดยสามารถสืบค้นได้ทั้งจากวันประชุม หมายเลขการประชุม และชื่อประธานสภา

รายงานการประชุมสภาไตเอทแห่งสมเด็จพระจักรพรรดิ นับเป็นแหล่งข้อมูลที่สำคัญ โดยเฉพาะอย่างยิ่งสำหรับนักวิชาการซึ่งทำการวิจัยเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ญี่ปุ่นยุคใหม่ คุณค่าอีกประการหนึ่งคือเพื่อการศึกษาพื้นฐานที่มาของกฎหมายซึ่งเกิดขึ้นในช่วงสภาไตเอทแห่งสมเด็จพระจักรพรรดิและมีผลมาจนถึงปัจจุบัน เช่น ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ประมวลกฎหมายอาญาพระราชบัญญัติประกันสุขภาพ เป็นต้น นอกจากนี้ในรายงานการประชุมดังกล่าวยังทำให้ทราบถึงเบื้องหลังของกระบวนการและเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญและกฎหมายต่าง ๆ ของญี่ปุ่นอีกด้วย

ในช่วงปลายปีงบประมาณ 2013 ฐานข้อมูลรายงานการประชุมสภาไตเอทแห่งสมเด็จพระจักรพรรดิ มีไฟล์ภาพเอกสารถึง 314,000 ภาพ

การพัฒนาสู่ระบบฐานข้อมูลเนื้อหาฉบับเต็มในปัจจุบัน

สำหรับระบบฐานข้อมูลเนื้อหาฉบับเต็มของสภาไตเอทแห่งชาติในปัจจุบันนั้น ได้ให้บริการและเริ่มใช้มาตั้งแต่เดือนมกราคม ค.ศ. 2012 ซึ่งเป็นการให้บริการสืบค้นแบบบูรณาการที่สามารถสืบค้นสารสนเทศของ สภาไตเอทแห่งชาติที่มีรูปแบบหลากหลาย ตลอดจนสารสนเทศของหน่วยงานอื่นทั้งในรูปแบบสิ่งพิมพ์ ดิจิทัล และรูปแบบอื่น ๆ ทำให้การสืบค้นรายงานการประชุมสามารถทำเป็นคู่ขนานกับ

ทรัพยากรสารสนเทศอื่น ๆ ที่อยู่ในระบบของห้องสมุดได้ในเดือนธันวาคม ค.ศ. 2014 ได้มีการปรับปรุงระบบเพื่อเพิ่มศักยภาพในการสืบค้นและค้นคืน โดยการสืบค้นโดยใช้คำสำคัญ (Key word search) เป็นไปอย่างรวดเร็วขึ้น นอกจากนี้ ยังได้จัดทำฐานข้อมูลให้รองรับผู้พิการอีกด้วย

ล่าสุด ได้มีการนำเว็บไซต์ Application Programming Interface (API) มาให้บริการเพื่อการสืบค้น ซึ่งเว็บไซต์ API นี้ทำให้สามารถเชื่อมโยงฐานข้อมูลเนื้อหาฉบับเต็มกับฐานข้อมูลอื่นหรือระบบจดหมายเหตุดิจิทัล ภายนอกหอสมุดสภาโตเอทแห่งชาติ และทำให้การสืบค้นรายงานการประชุมเป็นไปได้โดยง่ายและสะดวกรวดเร็วยิ่งขึ้น

12.5 Library 2.0 ของห้องสมุดรัฐสภา (Library 2.0 @ Parliamentary Libraries)

โดย *Munazza Abidi*

ในศตวรรษที่ 21 ซึ่งเป็นศตวรรษของเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (ICT) หรือศตวรรษของการปฏิวัติเนื่องจากการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในด้านเทคโนโลยีนำมาซึ่งการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในทุก ๆ ด้าน เทคโนโลยีใหม่ล่าสุดมีผลกระทบและท้าทายต่องานของห้องสมุดและบรรณารักษ์มากขึ้น กับบริการในเชิงรุกของห้องสมุดด้วยบริการ library2.0 ทำให้ห้องสมุดจำนวนมากนำเสนอบริการที่เพิ่มขึ้นและบริการอื่น ๆ อีกมากมายเพื่อผู้ใช้ ในโลกปัจจุบันสมาชิกรัฐสภายังมีการใช้เทคโนโลยีเว็บ 2.0 เช่น ทวิตเตอร์ (Twitter) เฟสบุ๊ก (Facebook) บล็อก (Blog) หรือยูทูบ (YouTube) ซึ่งเป็นเวลาที่เหมาะสมสำหรับบรรณารักษ์รัฐสภาที่จะปรับเปลี่ยนบริการเหล่านี้ไปสู่ Library2.0 เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการบริการแก่สมาชิกรัฐสภา บรรณารักษ์อาจปรับปรุงสถานะการให้บริการของห้องสมุดรัฐสภาโดยการบูรณาการกับการใช้ Web 2.0 การบริการ library 2.0 ของห้องสมุดรัฐสภามีความหมายที่ยิ่งใหญ่สำหรับวิธิต่างในปัจจุบันและอนาคตของห้องสมุดซึ่งจะเกี่ยวข้องกับการบริการเพื่อสมาชิกและสิ่งที่จะต้องเผชิญกับเทคโนโลยีสารสนเทศยุคใหม่

สำหรับในเรื่อง Library 2.0 ของห้องสมุดรัฐสภานี้ ผู้นำเสนอได้นำเสนอถึงการศึกษาการนำ Library 2.0 มาใช้กับห้องสมุดสภาแห่งชาติซินด์ (Sindh Assembly Library) สาธารณรัฐอิสลามปากีสถาน (Islamic Republic of Pakistan) โดยมีเนื้อหาสรุปได้ดังนี้

ภูมิหลัง

สาธารณรัฐอิสลามปากีสถาน (Islamic Republic of Pakistan) มีการปกครองในระบอบประชาธิปไตย โดยใช้ระบบรัฐสภาคู่ (bicameral) ประกอบด้วย

- วุฒิสภาหรือสภาสูง (Senate/ Upper House) มีสมาชิกจำนวน 100 คน มาจากการเลือกตั้งโดยอ้อมผ่านสภาระดับรัฐ (Provincial Assembly) ดำรงตำแหน่งวาระ 4 ปี

- สภาผู้แทนราษฎร (สภาแห่งชาติ) หรือสภาล่าง (National Assembly/ Lower House) มีสมาชิกจำนวน 342 คน โดยสมาชิก 272 คนมาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชน ดำรงตำแหน่งวาระ 4 ปี ส่วนสมาชิกอีก 60 คน เป็นตัวแทนของสตรี และ 10 คน เป็นตัวแทนของชนกลุ่มน้อย

สภาแห่งชาติซินด์ (Sindh Assembly) ก่อตั้งขึ้นมาตั้งแต่ ค.ศ. 1937 ก่อนได้รับเอกราช โดยเป็นสภานิติบัญญัติซินด์ (Sindh Legislative Assembly) ต่อมาใน ค.ศ. 1947 เมื่อได้รับเอกราชแล้วก็ได้เปลี่ยนเป็นสภาแห่งชาติปากีสถาน (National Assembly of Pakistan) จนถึง ค.ศ. 1964 เมื่อได้ย้ายเมืองหลวงไปยังกรุงอิสลามาบัด และใน ค.ศ. 1971 หลังจากปัญหาทางการเมืองสภาแห่งชาติซินด์ก็ได้กลับมาดำเนินการอีกครั้ง ณ ที่ทำการเดิม

ภายใต้โครงการ USAID PLSP (Pakistan Legislative Strengthening Program) ห้องสมุดสภาแห่งชาติซินด์ (Sindh Assembly Library) ประสบความสำเร็จในการนำซอฟต์แวร์โคฮา (KOHA Software) มาใช้ในการให้บริการของห้องสมุด ซึ่งนับเป็นโครงการแรกในปากีสถานที่ได้รับเอาซอฟต์แวร์โอเพนซอร์ส (open source software - OSS) มาใช้ในระดับประเทศ พร้อมทั้งการนำ Library 2.0 มาใช้กับห้องสมุดซึ่งเป็นที่มาของการศึกษาที่ได้นำมาเสนอนี้ โดยมีวัตถุประสงค์ในการศึกษาเพื่อ

- กำหนดเครื่องมือที่จะนำมาใช้กับ Library 2.0
- ศึกษาถึงวัตถุประสงค์ในการใช้เครื่องมือและเทคโนโลยี Library 2.0
- กำหนดวัตถุประสงค์ในการให้บริการ Library 2.0 แก่ห้องสมุดสภาแห่งชาติซินด์

กรอบแนวคิดเกี่ยวกับ Library 2.0

Library 2.0 เป็นเทคโนโลยีห้องสมุดล่าสุด การให้คำจำกัดความของคำว่า "Library 2.0" จะเป็นประโยชน์อย่างมากในการเริ่มต้นการดำเนินงาน ซึ่งคำว่า "Library 2.0" นั้นเป็นคำประสมระหว่างคำว่า "Library" และ "2.0" อธิบายถึงการการทำงานเชื่อมโยงระหว่างเว็บ 2.0 และห้องสมุด ดังนั้น "Library 2.0" ต้องแสดงให้เห็นถึงรูปแบบการบริการพิเศษที่เกิดขึ้นเมื่อห้องสมุดใช้ Web 2.0 ในการให้บริการ ทั้งนี้ การให้บริการ "Library 2.0" นั้นเป็นไปเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้ใช้ที่เกิดจากผลกระทบทางตรงและทางอ้อมของ Web 2.0 เมื่อเกิด Web 2.0 ก็มีการเปลี่ยนแปลงในความต้องการของผู้ใช้ห้องสมุดอย่างรวดเร็วและ Library 2.0 ก็เป็นการบริการที่เป็นประโยชน์เพื่อตอบสนองความต้องการของผู้ใช้จากคำว่าข้างต้นเห็นได้ชัดเจนว่า Library 2.0 เป็นวิธีการเดียวที่จะให้บริการผู้ใช้ห้องสมุดในยุคปัจจุบันได้ ในปัจจุบันบรรณารักษ์รุ่นเก่าต้องมีการเรียนรู้อย่างมากในการบริการรูปแบบใหม่บนเว็บไซต์ เช่น การที่ห้องสมุดเชื่อมต่อกับผู้ใช้ด้วยสารสนเทศที่ผู้ใช้ต้องการ นอกจากนี้เนื่องจากการใช้งานบริการเหล่านี้อย่างกว้างขวาง มีการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรมที่มีผลกระทบต่อพฤติกรรมและการแสวงหาสารสนเทศของผู้ใช้ วิธีการสื่อสาร และความคาดหวัง ทำให้บรรณารักษ์รุ่นเก่าต้องปรับตัวและเรียนรู้เทคโนโลยีใหม่ ๆ

วัตถุประสงค์ของการใช้ Library 2.0 ในการให้บริการของห้องสมุดสภาแห่งชาติซินด์

1. เพื่อการจัดทำเว็บท่าห้องสมุด

เว็บท่าห้องสมุดจังหวัดซินด์ (Sindh Provincial Library Portal: SPLP) จัดทำขึ้นมาเพื่อห้องสมุดสภาแห่งชาติซินด์ สมาชิกสภาสามารถเข้าถึงทรัพยากรของห้องสมุดต่าง ๆ ได้โดยง่ายผ่านทางเว็บท่านี้ ซึ่งเว็บท่าห้องสมุดนี้ยังทำหน้าที่เป็นเว็บไซต์ของห้องสมุดโดยให้ข้อมูลเกี่ยวกับห้องสมุดสภาแห่งชาติซินด์ เกี่ยวกับเวลาเปิดทำการ นโยบายห้องสมุด บริการห้องสมุด และบุคลากรของห้องสมุด

นอกจากนี้ยังทำหน้าที่เป็นประตูสู่การหาข้อมูลของทรัพยากรห้องสมุด บริการ นโยบายข่าวสารล่าสุด และสื่อสิ่งพิมพ์อื่น ๆ โดยสมาชิกสภาสามารถดูข้อมูลของตนเอง ประวัติการใช้งาน สถานะของหนังสือที่ยืมมาของตนเอง นอกจากนี้ยังสามารถจองออนไลน์ผ่านทางเว็บไซต์นี้ รัฐสภาได้เชื่อมต่อกับคลังสารสนเทศทั้งนี้เพื่อเข้าถึงฐานข้อมูลออนไลน์ต่าง ๆ ที่เก็บเอกสารดิจิทัลของสภาอีกด้วย

2. ข้อความโต้ตอบแบบทันที หรือ ห้องแชต

บริการ Library 2.0 ของห้องสมุดจะทำหน้าที่บริการผู้ใช้ทั้งภายในห้องสมุดหรือระยะไกลได้อย่างเท่าเทียมกันโดยเป็นบริการแบบ real-time ผ่านทางออนไลน์ทันทีโดยการส่งข้อความไปถึงผู้ใช้ห้องสมุดที่มีการเข้ามาใช้บริการจากทั่วโลก ข้อความโต้ตอบแบบทันที (IM) จะใช้การใช้น้ำเชื่อมร่วมกันของบรรณารักษ์และผู้ใช้ การใช้งานที่ง่ายและรวดเร็วบรรณารักษ์อาจแบ่งปัน URL ภาพ และเสียงได้อย่างรวดเร็วและใช้งานร่วมกัน ซึ่งทั้งหมดจะมีค่าใช้จ่าย ลักษณะการโต้ตอบแบบนี้ทำให้ใกล้ชิดกับคู่สนทนามากกว่าการส่ง e-mail ช่วยผู้ใช้ห้องสมุดกรณีใช้ E-mail ไม่ได้ เทคโนโลยีการสื่อสารออนไลน์ที่อำนวยความสะดวกลดระยะทางและมีความปลอดภัย โดยเฉพาะอย่างยิ่งสมาชิกสภาส่วนใหญ่ใช้สมาร์ทโฟน ซึ่งจะทำให้เป็นเรื่องง่ายในการที่จะเชื่อมต่อกับห้องสมุดผ่านสมาร์ทโฟน

3. บล็อกของรัฐสภา (Parliamentary Blog)

บล็อกยังเป็นเรื่องใหม่บนเว็บไซต์ ซึ่งยังคงมีการสร้างขึ้นโดยบุคคลที่ชอบการบันทึกเป็นนิสัย ไม่ว่าจะเป็นความเห็น รายละเอียดของเหตุการณ์ หรืออื่น ๆ เช่นวิดีโอทั่วไป บล็อกเป็นเว็บไซต์ที่ช่วยกระชับรายการที่ต้องการนำเสนอซึ่งจัดเป็นยุคของข้อมูลบล็อกห้องสมุดสามารถนำมาใช้สำหรับการสื่อสารภายในเพื่ออำนวยความสะดวกในการอภิปรายและการสื่อสารกับผู้ใช้ ส่งเสริมการใช้หนังสือใหม่และบริการแนะนำประเด็นที่น่าสนใจ ข่าวสารทันสมัยและคั่นหารายการที่กำหนดเอง บล็อกเป็นปัจจัยที่บุคคลสามารถนำมาใช้ในการขยายงานบริการผ่านการใช้เครื่องมือ Web 2.0

4. วิกีพีเดียรัฐสภา (Parliamentary Wiki)

วิกิพีเดียเป็นรูปแบบหนึ่งของเว็บไซต์ สามารถสร้างและการแก้ไขหน้าเว็บได้โดยใช้ markup language หรือ WYSIWYG ซึ่งการใช้ markup language นี้บรรณารักษ์หรือเจ้าหน้าที่ด้านไอทีสามารถสร้างให้เว็บไซต์และผู้ใช้ห้องสมุดทำงานร่วมกับ web browser โดยสามารถแก้ไขเนื้อหาบนวิกิพีเดีย ซึ่งจัดทำโดยซอฟต์แวร์วิกิพีเดียได้ การพัฒนาซอฟต์แวร์วิกิพีเดียเกิดขึ้นครั้งแรกในห้องสมุดและสถาบันการศึกษา โดยใช้ Wikis สำหรับการเรียนรู้กลุ่ม การแบ่งปันความรู้ประสบการณ์และผลิตภัณฑ์โอเพ่นซอร์ส (Open Sources) และแนะนำประเด็นที่น่าสนใจหลังจากการค้นพบ Web 2.0 Wikis ถูกนำไปใช้เพื่อสนับสนุนความหลากหลายของกิจกรรมร่วมกันภายในห้องสมุด เน้นย้ำบทบาทของ Wikis ในห้องสมุดในการขยายกิจกรรมการทำงานร่วมกันระหว่างห้องสมุดในหมู่เจ้าหน้าที่ห้องสมุด และระหว่างเจ้าหน้าที่ห้องสมุดและผู้ใช้และในกลุ่มผู้ใช้เอง ห้องสมุดรัฐสภาอาจกระตุ้นให้ผู้ใช้มีส่วนร่วมในการเตรียมสุนทรพจน์ชี้แจงของการสั่งซื้อและการชุมนุมเคลื่อนไหว Wikis ภายในสามารถใช้ประชุมห้องสมุดเพื่อให้การสื่อสารในหมู่พนักงาน

5. RSS ฟีด (RSS Feeds)

RSS (Really Simple Syndication) เป็นส่วนหนึ่งของเว็บที่ใช้ในการเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับผลงานที่มีการปรับปรุงบ่อย ๆ เช่นรายการบล็อกในรูปแบบฟีดข่าว เสียงถ่ายทอดสด และวิดีโอ ซึ่งมีรูปแบบมาตรฐาน RSS มีบทบาทสำคัญในการนำเสนอข่าวสารล่าสุดที่ทันเหตุการณ์แก่ผู้ใช้ RSS ฟีด จะแจ้งผู้ใช้ได้อย่างรวดเร็วถึงข้อมูลข่าวสารเพิ่มหรือมีการเปลี่ยนแปลงที่น่าสนใจซึ่งเกิดขึ้นบนเว็บไซต์ ทั้งนี้ การแจ้งข้อมูลข่าวสารดังกล่าวจะทำผ่านแหล่งข้อมูลเดี่ยวแทนการเข้าถึงเว็บไซต์ของแต่ละบุคคล สมาชิกสภาสามารถสมัครสมาชิก RSS ฟีด ซึ่งสามารถตอบสนองความต้องการข้อมูลข่าวสารในการชุมนุมและการวิจัย ห้องสมุดสภาแห่งชาติซินด์มีแผนในการที่จะนำเสนอข่าวผ่าน RSS ฟีดเพื่อจะแจ้งให้สมาชิกรัฐสภาทราบเกี่ยวกับกิจกรรมและเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่จัดโดยสภาแห่งชาติซินด์ ตลอดจนกิจกรรมที่จัดขึ้นในรัฐสภาแห่งชาติของปากีสถาน

6. พอดคาสต์ตั้ง/ วอดคาสต์ตั้ง (Podcasting / Vodcasting)

พอดคาสต์ มาจากคำว่า Broadcasting กับ iPod ได้มีการบัญญัติคำว่า POD ซึ่งเป็นคำย่อมาจาก “Personal On-Demand” หรือ "อุปสงค์ส่วนบุคคล" เมื่อรวมกับ Broadcasting จึงกลายเป็น PODcasting พอดคาสต์สามารถเล่นในคอมพิวเตอร์และเครื่องเล่น mp3 เครื่องมือที่พอดคาสต์จะใช้ในการแลกเปลี่ยนและแบ่งปันโปรแกรมเสียงในหมู่ผู้ใช้ผ่านทางอินเทอร์เน็ต ห้องสมุดสภาแห่งชาติซินด์มีแผนในการที่จะแบ่งปันวิดีโอประกอบการดำเนินการผ่านทางพอร์ทัลห้องสมุด เจ้าหน้าที่ห้องสมุดสามารถแบ่งปันภาพเหตุการณ์และคำแนะนำจากพอดคาสต์ พอดคาสต์เป็นเครื่องมือที่น่าสนใจซึ่งนำมาใช้เพื่อส่งเสริมการบริการห้องสมุดและดึงดูดผู้ใช้ใหม่ การส่งข้อมูลเสียงโดยพอดคาสต์ได้รับการจัดการผ่านโปรแกรมต่าง ๆ เช่น iTunes, Armangil สมาชิกรัฐสภาสามารถฟังการดำเนินการประชุมที่ผ่านมาจากพอดคาสต์แทนการอ่านในรูปแบบข้อความ เสียงของการประชุมอาจจะเป็นประโยชน์สำหรับสมาชิกรัฐสภาที่สายตาไม่ดีหรือไม่สามารถอ่านและความเข้าใจเนื้อหาในเอกสารได้ พอดคาสต์ถูกนำมาใช้บ่อยในการถ่ายทอดการกล่าวสุนทรพจน์และการสัมภาษณ์บุคคลสำคัญ ห้องสมุดใช้พอดคาสต์เป็นหลักสำหรับการนำเสนอที่ต้องใช้รูปแบบเสียง

บทสรุป (Conclusion)

ด้วยความช่วยเหลือของเครื่องมือ Library 2.0 ห้องสมุดอาจปรับปรุงการให้บริการและการให้บริการที่ดีและมีประสิทธิภาพให้กับผู้ใช้ห้องสมุด ผ่าน Library 2.0 ทำให้สมาชิกรัฐสภาประหยัดเวลาที่มีค่าและเพิ่มประสิทธิภาพในการให้บริการห้องสมุด

วันศุกร์ที่ 21 สิงหาคม 2558 และวันเสาร์ที่ 22 สิงหาคม 2558

13. การศึกษาเยี่ยมชมห้องสมุด (Library Visit)

เป็นโปรแกรมการศึกษาเยี่ยมชมห้องสมุด โดยมีโปรแกรมให้ผู้เข้าร่วมประชุมได้เลือกไปเยี่ยมชมห้องสมุดหลายแห่งทั้งที่อยู่ในเมืองเคปทาวน์ และในเมืองอื่นซึ่งแบ่งออกเป็น 2 โปรแกรม ดังนี้

1. Local Library Visits เป็นการศึกษาเยี่ยมชมห้องสมุดต่าง ๆ ในเมืองเคปทาวน์ ซึ่งจะมีให้เลือก 7 เส้นทาง ทั้งแบบครึ่งวันและเต็มวัน ทั้งนี้ มีทั้งที่ไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายและต้องเสียค่าใช้จ่ายตามที่ผู้จัดกำหนดไว้

2. Non-Local Library Visits เป็นการศึกษาเยี่ยมชมห้องสมุดต่าง ๆ ที่อยู่นอกเมืองเคปทาวน์ โดยมีระยะทางไม่ไกลจากเมืองเคปทาวน์มากนัก ทั้งนี้ ผู้ที่เลือกโปรแกรมนี้อาจต้องเสียค่าใช้จ่ายตามที่เจ้าภาพได้กำหนดไว้

คณะผู้เข้าร่วมประชุมจากรัฐสภาไทย ได้เลือกโปรแกรม Local Library Visits (TOUR 1 City Bowl Tours - Half Day) ซึ่งเป็นโปรแกรมครึ่งวันและไม่มีค่าใช้จ่ายเพิ่มเติม ทั้งนี้ ได้ไปศึกษาเยี่ยมชมห้องสมุดต่าง ๆ ในเมืองเคปทาวน์ 4 แห่ง ได้แก่

- ห้องสมุดรัฐสภาสาธารณรัฐแอฟริกาใต้ (Parliamentary Information Centre)
- ห้องสมุดเมืองเคปทาวน์ หรือ ห้องสมุดกลาง (Central Library)
- ห้องสมุดแห่งชาติแอฟริกาใต้ เมืองเคปทาวน์ (National Library of South Africa (NSLA), Cape Town Campus)
- ศูนย์หนังสือเมืองเคปทาวน์ (The Centre for the Book)

13.1 ห้องสมุดรัฐสภาสาธารณรัฐแอฟริกาใต้ (Parliamentary Information Centre)

ห้องสมุดของรัฐสภาสาธารณรัฐแอฟริกาใต้ เป็นห้องสมุดเฉพาะซึ่งให้บริการสารสนเทศตามความต้องการของสมาชิกรัฐสภา รัฐมนตรี และเจ้าหน้าที่ของรัฐสภา โดยการให้ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับสารสนเทศและสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ อย่างเป็นกลาง เป็นห้องสมุดกฎหมายที่มีสิทธิเรียกสำเนาสิ่งพิมพ์ทั้งในรูปแบบสิ่งพิมพ์และอิเล็กทรอนิกส์ที่จัดทำในแอฟริกาใต้

ห้องสมุดมีการจัดเก็บสารสนเทศหลากหลายรูปแบบ ประกอบด้วย หนังสือ วารสาร แผนที่ ไมโครฟิล์ม รูปภาพ แผนที่ วิดีโอ ซีดี ดีวีดี ภาพนิ่งฐานข้อมูลออนไลน์ และการเชื่อมโยงไปยังแหล่งข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต

ห้องสมุดมีทรัพยากรที่สำคัญเป็นเอกสารและสารสนเทศกว่า 120,000 รายการ ครอบคลุมเนื้อหาที่เกี่ยวกับรัฐสภาและความหลากหลายของทรัพยากรอิเล็กทรอนิกส์ในเนื้อหาฉบับเต็มนอกจากวารสารกฎหมายและหนังสือพิมพ์ยังสมัครสมาชิกวารสารอีกประมาณ 150 รายชื่อ และหนังสือพิมพ์มีการเข้าถึงฐานข้อมูลออนไลน์ผ่านทาง SABINET

คอลเลกชันพิเศษ (Special Collection)

ห้องสมุดมีคอลเลกชันพิเศษ (Special Collection) ครอบคลุมหนังสือหายากงานศิลปะแผนที่ประวัติศาสตร์เอกสารต้นฉบับ ภาพถ่าย วัสดุอื่น ๆ และสิ่งประดิษฐ์เอกสารเกี่ยวกับสงครามจารีตและแองโกล-โอเออร์ เหล่านี้เป็นตัวอย่างของสินทรัพย์ที่สำคัญของรัฐสภา

การบริหารจัดการเพื่ออนุรักษ์วัสดุห้องสมุดทั้งหมดโดยเฉพาะคอลเลกชันพิเศษนี้ การให้ความร่วมมือจากผู้ใช้บริการห้องสมุดถือว่ามีความสำคัญอย่างยิ่ง ทั้งนี้ต้องนึกถึงประโยชน์ที่จะได้รับของผู้ใช้เอง นักวิจัย และผู้ใช้อื่น ๆ ดังนั้นจะต้องใช้ทรัพยากรห้องสมุดในลักษณะที่ไม่ก่อให้เกิดความเสียหาย

สาขาวิชาหรือกลุ่มเพื่อการพัฒนา (Subject areas or clusters for development)

ในฐานะเป็นแหล่งเอกสารสำคัญในการสนับสนุนข้อมูลและสารสนเทศ ห้องสมุดได้มีการจัดเป็นกลุ่ม 11 กลุ่ม โดยบรรณารักษ์ผู้มีความเชี่ยวชาญในแต่ละสาขาจะได้รับมอบหมายให้จัดเตรียมข้อมูลในเชิงรุกไม่ว่าจะเป็นผลงานและการเลือกคณะกรรมการ และการพัฒนาทรัพยากรที่เกี่ยวข้องกับการทำงานของคณะกรรมการในสาขานั้น ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเรื่องที่อยู่ในความรับผิดชอบของตนหรือกลุ่มที่รับผิดชอบ ซึ่งประกอบด้วย

1. การศึกษาและสันตนาการ แรงงานรัฐวิสาหกิจและการสื่อสาร
2. รัฐบาลท้องถิ่นการบริหาร
3. การเงินและการบัญชีสาธารณะ
4. สังคมและบริการสาธารณะ
5. น้ำที่ดินและสิ่งแวดล้อม
6. การค้าและอุตสาหกรรมเศรษฐกิจแร่และพลังงาน
7. สุขภาพ กิจการบ้านและการพัฒนาสังคม
8. การเมืองแอฟริกาใต้ วัสดุแอฟริกา สื่อเฉพาะพิเศษและสื่อสิ่งพิมพ์รัฐบาล
9. ความยุติธรรมความปลอดภัยและกิจการรัฐธรรมนูญ
10. ต่างประเทศและกิจการระหว่างประเทศ

บริการ

1. **บริการการยืม-คืน และสำรองทรัพยากรห้องสมุด** ให้บริการแก่สมาชิกรัฐสภาและเจ้าหน้าที่รัฐสภาโดยอาจทำการยืมหนังสือ เทปคาสเซต ดีวีดี และซีดี

2. **บริการอ้างอิงและข้อมูล** ให้บริการจากทรัพยากรสารสนเทศบนชั้นเป็นหลักประกอบด้วยทรัพยากรในรูปแบบสิ่งพิมพ์และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ พจนานุกรมและสารานุกรมเฉพาะสาขา บันทึกเหตุการณ์ประจำปี หนังสือรายปีแหล่งสถิติ แผนที่ และคู่มือ จะมีบรรณารักษ์ผู้เชี่ยวชาญคอยช่วยสมาชิกและเจ้าหน้าที่ในการค้นหาข้อมูลและ/หรือวัสดุอื่น ๆ

3. **บริการยืมระหว่างห้องสมุด** วัสดุที่จำเป็นต้องใช้ให้ได้มาซึ่งข้อมูลและการวิจัย แต่ไม่สามารถหาได้ในห้องสมุดของรัฐสภา ทางห้องสมุดจะยืมมาจากห้องสมุดอื่น

4. **บริการฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์เอกสารฉบับเต็ม** ครอบคลุมบริการอ้างอิงที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มทรัพยากรสารสนเทศที่มีเอกสารจำนวนมากอยู่ในฐานข้อมูลเพื่อสนับสนุนการทำงานของรัฐบาลและการวิจัย

5. **บริการถ่ายเอกสาร** สำเนาเอกสารด้วยตนเองโดยสอบถามได้ที่จุดบริการช่วยเหลือผู้ใช้ ซึ่งการถ่ายเอกสารจะได้รับอนุญาตภายในขอบเขตของกฎหมายลิขสิทธิ์เท่านั้น

6. **บริการสารสนเทศทันสมัย** ทำขึ้นเพื่อช่วยให้สมาชิกรัฐสภาและนักวิจัยให้ทราบความเคลื่อนไหวเกี่ยวกับการตีพิมพ์หรือเผยแพร่ในเรื่องที่อยู่ในความสนใจของพวกเขา

7. **บริการคัดลอกภาพ** โดยการทำสำเนาภาพจากหนังสือและต้นฉบับที่มีลิขสิทธิ์ต้นฉบับและศิลปินได้เสียชีวิตแล้วในขณะนี้

8. **บริการสารบัญ** ทำขึ้นเพื่อให้ทราบความเคลื่อนไหวของการอ้างอิงที่ผ่านมา ที่อยู่บนเนื้อหาเรื่องที่สนใจ

9. **บริการข่าวตัดจากหนังสือพิมพ์** บริการข่าวอิเล็กทรอนิกส์โดยตัดจากจากหนังสือพิมพ์ชั้นนำของแอฟริกาใต้และครอบคลุมเนื้อหาในแวดวงของรัฐบาล

สิ่งอำนวยความสะดวก

1. บริการคอมพิวเตอร์สำหรับการเข้าถึงอินเทอร์เน็ตและบรรณานุกรมออนไลน์ของห้องสมุด
2. บริการพื้นที่สำหรับการเรียนและอ่านหนังสือ
3. บริการเครื่องอ่านไมโครฟิล์ม
4. บริการเครื่องอ่านซีดีรอม
5. บริการใช้ฐานข้อมูล

รายชื่อหนังสือใหม่

รายการหนังสือที่จัดซื้อ รวบรวมโดยเจ้าหน้าที่ห้องสมุดให้สมาชิกรัฐสภาและนักวิจัย โดยมีรายละเอียดเกี่ยวกับสิ่งพิมพ์ใหม่ที่เพิ่มเข้ามาในกลุ่มทรัพยากรของห้องสมุด เผยแพร่รายเดือนในหน้าเว็บไซต์ห้องสมุดและผ่านข้อมูลการแจ้งเตือน

ไฟล์สารสนเทศ/บล็อก

บรรณารักษ์ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงรุกในประเด็นที่สำคัญหรือเฉพาะด้านจากนั้นทำให้อยู่ในรูปแบบของไฟล์ข้อมูลหรือนำขึ้นเว็บไซต์เพื่อส่งต่อไปให้กับผู้ใช้บริการ ทั้งนี้ติดต่อศูนย์ช่วยเหลือ/บรรณารักษ์เชี่ยวชาญเฉพาะด้านสำหรับข้อมูลเพิ่มเติม

ทรัพยากรอิเล็กทรอนิกส์

ทรัพยากรอิเล็กทรอนิกส์ที่ให้บริการประกอบด้วย

1. ฐานข้อมูล ประกอบด้วย
 - EBSCOhost Databases
 - SABINET Databases
 - OECD iLibrary
 - World Bank eLibrary
 - Oxford Constitutions of the World
 - My LexisNexis
2. วารสารอิเล็กทรอนิกส์จำนวน 42 รายชื่อ

3. หนังสือพิมพ์อิเล็กทรอนิกส์ ประกอบด้วย หนังสือพิมพ์ของแอฟริกาใต้ จำนวน 17 รายชื่อ และหนังสือพิมพ์ จำนวน 2,200 รายชื่อจาก 100 ประเทศทั่วโลกใน 56 ภาษา

4. หนังสืออิเล็กทรอนิกส์การเข้าถึงฐานข้อมูลห้องสมุดรัฐสภาและวารสารอิเล็กทรอนิกส์ สำหรับสมาชิกรัฐสภาและเจ้าหน้าที่รัฐสภาโดยการเข้าถึงเครือข่ายภายในของรัฐสภา โดยติดต่อมาที่ แผนกให้ความช่วยเหลือของห้องสมุดเพื่อขอความช่วยเหลือในการค้นหาการหาข้อมูลหรือการเลือกหรือ การใช้ฐานข้อมูลใด ๆ หรือวารสารที่จัดไว้ให้

เวลาทำการ

ช่วงเปิดสมัยประชุม

วันธรรมดา 08.-30 – 17.00 น. (หรือจนกว่าจะปิดประตูห้องสมุด)

วันเสาร์ ปิดทำการ

ช่วงปิดสมัยประชุม

วันธรรมดา 08.-30 – 16.30 น.

วันเสาร์ ปิดทำการ

13.2 ห้องสมุดประชาชนเมืองเคปทาวน์ หรือห้องสมุดกลาง (Central Library Cape Town)

ห้องสมุดประชาชนเมืองเคปทาวน์ หรือห้องสมุดกลาง (Central Library) เป็นห้องสมุดประชาชน 1 ใน 102 แห่งของเมืองเคปทาวน์ ก่อตั้งขึ้นใน ค.ศ. 1954 เมื่อห้องสมุดเมืองเคปทาวน์ได้สมัครเป็นสมาชิกของห้องสมุดแอฟริกาใต้ ตั้งอยู่ที่ Long Street รวบรวมหนังสือสำหรับเด็กและหนังสือหมวดดนตรี ต่อมาได้มีการโยกย้ายหลายครั้งจนกระทั่งในปี ค.ศ. 2008 ได้ย้ายมาจากศาลาเมืองเคปทาวน์มาตั้งเป็นการถาวรที่อาคาร Old Drill Hall ซึ่งเป็นอาคารเก่าที่ก่อสร้างใน ค.ศ. 1884 และใช้เป็นที่ทำการของหลายหน่วยงานก่อนที่จะถูกออกแบบและปรับปรุงใหม่ให้เป็นหอสมุดกลางเมืองเคปทาวน์ โดยได้รับเงินทุนสนับสนุนจากมูลบริษัทคาร์เนกีทั้งในด้านการตกแต่ง จัดซื้อหนังสือ คอมพิวเตอร์ และอุปกรณ์อื่น ๆ สำหรับอำนวยความสะดวกในการให้บริการ โดยมีเป้าหมายให้ห้องสมุดกลางเป็นศูนย์กลางแห่งการเรียนรู้สำหรับชาวเคปทาวน์ นอกจากนี้ยังจัดให้มีบริการห้องสมุดเคลื่อนที่ซึ่งนับเป็นหนึ่งใน 2 ห้องสมุดประชาชนของแอฟริกาใต้ที่มีการให้บริการห้องสมุดเคลื่อนที่และเป็นห้องสมุดที่รวบรวมหนังสือภาษาทางการของแอฟริกาใต้ทั้งสิ้น 11 ภาษา

ห้องสมุดกลางใช้ระบบทศนิยมดิวอี้ (Dewey Decimal Classification) ในการจัดระบบหมวดหมู่หนังสือวิชาการทั่วไป ขณะเดียวกันยังได้แยกเป็นแผนกพิเศษ ประกอบด้วย หนังสืออ้างอิง รายงานการวิจัย ห้องสมุดศิลปะ การจัดแสดงงานศิลปะและ ห้องสมุดดนตรี ห้องสมุดสำหรับเด็ก มุมธุรกิจ มุมประวัติศาสตร์ท้องถิ่น มุมทรัพยากรสำหรับเด็กมืออาชีพ หนังสือพิมพ์ วารสาร นิตยสาร หนังสือบันเทิงคดี สำหรับการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกภายในห้องสมุดประกอบไปด้วยห้องประชุม ร้านหนังสือ พื้นที่การศึกษาสำหรับเด็ก อินเทอร์เน็ต WiFi ฟรีสำหรับสมาชิก และเครื่องคอมพิวเตอร์มากกว่า 90 เครื่อง

ห้องสมุดศิลปะ

ห้องสมุดศิลปะเป็นแผนกเฉพาะของห้องสมุดกลางเปิดครั้งแรกในปี ค.ศ. 1965 เป็น 1 ใน 2 ห้องสมุดประชาชนของแอฟริกาใต้ที่มีห้องสมุดศิลปะเป็นแผนกเฉพาะ โดยรวบรวมวัสดุทั้งประเภทตีพิมพ์ (หนังสือ วารสาร นิตยสาร) และวัสดุไม่ตีพิมพ์ (CD CD-ROM) ครอบคลุมทั้งงานศิลปะและงานฝีมือโดยเฉพาะงานศิลปะที่โดดเด่นสะท้อนความเป็นตัวตนของแอฟริกาใต้ ทั้งภาพวาด การถ่ายภาพ แฟชั่น และการออกแบบกราฟิก ห้องสมุดศิลปะถือเป็นแหล่งสำหรับการศึกษางานด้านศิลปะของนักศึกษา ช่างฝีมือ และศิลปิน

การจัดแสดงศิลปะและห้องสมุดดนตรี

ห้องสมุดดนตรีถือเป็นส่วนหนึ่งของห้องสมุดกลางเปิดให้บริการใน ค.ศ.1965 ประกอบด้วย แผ่นเสียง โน้ตเพลง ทรัพยากรเฉพาะ Evelyn Fincken Collection ซึ่งเป็นผู้มีคุณูปการต่อวงการดนตรีของแอฟริกาใต้ และทรัพยากรเฉพาะ Cape Guild of Organists ซึ่งเป็นหีบขุดที่กเสียงชุดแรกของแอฟริกาใต้โดยเก็บรวบรวมไว้ตั้งแต่วันที่ 5 กรกฎาคม ค.ศ. 1965

กิจกรรมอื่น ๆ

ห้องสมุดมีการจัดกิจกรรมต่าง ๆ อย่างสม่ำเสมอเป็นประจำทุกเดือน รวมถึงจัดเป็นโครงการวันหยุดสำหรับเด็กนักเรียน อาทิ การแสดงหุ่นกระบอกประกอบการเล่าเรื่องศิลปะ และงานฝีมือ ฉายาทีวีดี การเล่นเกม คาราโอเกะ การเต้นรำ เกม และกิจกรรมอื่น ๆ

ห้องสมุดกลางจัดเป็นหนึ่งในห้องสมุดที่ได้รับการจัดอันดับ 1 ใน 10 ของห้องสมุดทั่วโลกที่มีการนำแนวคิดนำอาคารเก่ามาปรับปรุงใหม่จนกลายเป็นศูนย์แห่งการเรียนรู้สำหรับประชาชน และประสบความสำเร็จอย่างสูง โดยมีผู้เข้าใช้มากถึง 70,000 คนต่อเดือน

13.3 สมุดแห่งชาติแอฟริกาใต้เมืองเคปทาวน์ (National Library of South Africa (NSLA), Cape Town Campus)

ประวัติความเป็นมา

ก่อนปี 1999 แอฟริกาใต้มีห้องสมุดแห่งชาติ 2 แห่ง ได้แก่ หอสมุดแห่งชาติในเคปทาวน์ ตั้งขึ้นใน ค.ศ. 1818 หอสมุดแห่งชาติในพริทอเรีย ตั้งขึ้นใน ค.ศ. 1887 ในฐานะหอสมุดแห่งชาติตามกฎหมายจะต้องได้รับหนังสือ วารสาร หนังสือพิมพ์ สิ่งพิมพ์รัฐบาล และสิ่งพิมพ์อื่น ๆ ที่มีการพิมพ์แอฟริกาใต้ โดยมีผลย้อนไปถึง ค.ศ. 1842 ระหว่าง ค.ศ. 1990 กรมศิลปากร กรมวัฒนธรรม วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ได้มีการทบทวนกฎหมายทั้งหมดที่อยู่ภายใต้ขอบเขตอำนาจ รวมถึงกิจกรรมหอสมุดแห่งชาติด้วย ใน ค.ศ. 1996 กระทรวงวิทยาศาสตร์วัฒนธรรม วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ได้ตั้งคณะกรรมการของหอสมุดแห่งชาติของแอฟริกาใต้ คณะทำงานเสนอให้หอสมุด 2 แห่งในเคปทาวน์และพริทอเรียรวมกันเป็นหนึ่งเดียวในนามหอสมุดแห่งชาติ และในวันที่ 1 พฤศจิกายน 1999 ได้เกิดหอสมุดแห่งชาติในรูปแบบใหม่ ที่มีเป้าหมายสู่การฟื้นฟู เปลี่ยนแปลง ตามระบอบประชาธิปไตยใหม่ โดยในวันนั้นห้องสมุดแอฟริกาใต้และห้องสมุดแห่งรัฐแยกตัวออกมาเป็นห้องสมุดแห่งชาติเคปทาวน์และพริทอเรียตามลำดับ

เกี่ยวกับหอสมุดแห่งชาติแอฟริกาใต้

หอสมุดแห่งชาติแอฟริกาใต้มีหน้าที่รับผิดชอบในการสร้างฐานข้อมูลของแอฟริกา และได้รับนโยบายจากรัฐบาลในการเก็บรวบรวมและรักษาทุกอย่างที่ตีพิมพ์ในประเทศ ประกอบด้วยหนังสือ หนังสือพิมพ์ วารสารและนิตยสาร แผนที่ สิ่งพิมพ์รัฐบาล ฯลฯ ในปีที่ผ่านมาสารสนเทศที่หอสมุดแห่งชาติในแอฟริกาจัดเก็บรวบรวมโดยใช้วิธีการสำรวจ ติดต่อรวบรวมข้อมูลจากแหล่งอื่น ๆ ข้อมูลที่เก็บรวบรวม ประกอบด้วย ชื่อของห้องสมุด ชื่อของกรรมการหรือผู้บริหารระดับสูง ผู้ติดต่อ URL ที่อยู่ อีเมล แพกซ์ และหมายเลขโทรศัพท์ กลุ่มทรัพยากร จำนวนบุคลากรและการให้บริการ วัตถุประสงค์ของโครงการคือการระดมหอสมุดแห่งชาติในแอฟริกา เพื่อส่งเสริมการอภิปรายที่จะทำงานร่วมกันและเพื่อสร้างกลุ่มในระดับภูมิภาคของห้องสมุดแห่งชาติในโลก

วิสัยทัศน์

หอสมุดแห่งชาติแอฟริกาใต้เป็นห้องสมุดแห่งชาติชั้นนำและศูนย์ข้อมูลของความเป็นเลิศในแอฟริกาและทั่วโลก

ภารกิจ

ห้องสมุดแห่งชาติแอฟริกาใต้เป็นแหล่งทรัพยากรสารสนเทศหลักของชาติ และเป็นผู้นำทางมรดกของชาติ เป็นแหล่งส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์และแหล่งในการเข้าถึงข้อมูลความรู้ที่มีประสิทธิภาพของชาติ เป็นผู้นำและผู้ให้บริการทรัพยากรและความรู้ที่สำคัญของประเทศ ภายใต้พระราชบัญญัติการเก็บรวบรวมและเก็บรักษาเอกสารตีพิมพ์และทำให้ประชาชนสามารถเข้าถึงได้ เอกสารของหอสมุดแห่งชาติแอฟริกาใต้มีจำนวนมาก ประกอบด้วย เอกสารต้นฉบับที่หายาก หนังสือที่ตีพิมพ์ในแอฟริกาใต้ วารสาร สิ่งพิมพ์รัฐบาล สิ่งพิมพ์รัฐบาลต่างประเทศ แผนที่ รายงานทางเทคนิค หนังสือพิมพ์แอฟริกาใต้ โดยสิ่งเหล่านี้ได้มีการจัดเก็บในรูปแบบซีดีหรือไมโครฟิล์มและในรูปแบบดิจิทัลหรือออนไลน์ที่สามารถเข้าถึงได้

การกำกับดูแล

หอสมุดแห่งชาติแอฟริกาใต้บริหารงานในรูปแบบคณะกรรมการ ภายใต้การควบคุมของกระทรวงศิลปะและวัฒนธรรม หัวหน้าผู้บริหารของห้องสมุดแห่งชาติเป็นบรรณารักษ์คณะกรรมการสามารถกำหนดนโยบายของหอสมุดแห่งชาติแอฟริกาใต้ (โดยปรึกษาหารือกับรัฐมนตรีว่าการกระทรวง) สามารถอนุมัติงบประมาณของตน แต่งตั้งประธานเจ้าหน้าที่บริหารที่บริหารทีมผู้บริหารและพนักงานคนอื่น ๆ และกำหนดค่าตอบแทนและผลประโยชน์ของพนักงาน การกำกับดูแลของห้องสมุดแห่งชาติที่มีลักษณะคล้ายกับสถาบันอื่น ๆ ตามกฎหมายของแอฟริกาใต้ เช่น มหาวิทยาลัยสถาบันการวิจัยระดับชาติ และพิพิธภัณฑ์

ภารกิจหลัก

หอสมุดแห่งชาติของแอฟริกาใต้มีภารกิจหลัก ต่อไปนี้

- 1) รวบรวมมรดกทางสติปัญญาแอฟริกาใต้
- 2) สงวนรักษามรดกทางสติปัญญาของแอฟริกาใต้ ที่อยู่ในรูปแบบสิ่งพิมพ์และสื่ออื่น ๆ
- 3) ส่งเสริมการจัดการมรดกทางสติปัญญาที่จัดขึ้นในห้องสมุดแอฟริกาใต้ให้เป็นทรัพยากรของชาติ
- 4) ทำหน้าที่เป็นหน่วยงานบรรณานุกรมแห่งชาติ
- 5) ส่งเสริมการเข้าถึงเอกสารที่ตีพิมพ์ในประเทศและต่างประเทศ
- 6) บริการอ้างอิงและการให้บริการข้อมูลและต่างประเทศ
- 7) เป็นแหล่งการเก็บรักษาและการให้บริการการอนุรักษ์แห่งชาติ
- 8) ส่งเสริมการรับรู้และการเห็นคุณค่าของมรดกสารคดีที่ตีพิมพ์แห่งชาติ
- 9) ส่งเสริมความตระหนักถึงสารสนเทศและความรู้สารสนเทศ

ทรัพยากรสารสนเทศ

การจัดการและการบริหารจัดการเอกสารทั้งหมดที่จัดหามาโดยหอสมุดแห่งชาติแอฟริกาใต้ทุกรายการที่จัดเก็บไว้สามารถเข้าถึงได้ที่ฐานข้อมูลหอสมุดแห่งชาติหรือสอบถามจากบริการอ้างอิง กลุ่มสิ่งพิมพ์หลัก ได้แก่

1. สิ่งพิมพ์ของแอฟริกาใต้

ตามกฎหมายหอสมุดแห่งชาติแอฟริกาใต้จะได้รับสำเนาของหนังสือแผ่นพับนิตยสารหนังสือพิมพ์หรือสิ่งพิมพ์อื่น ๆ ที่มีการเผยแพร่ในแอฟริกาใต้ การออกกฎหมายแอฟริกาใต้ สิ่งพิมพ์รัฐบาล แผนที่ สิ่งพิมพ์ต่างประเทศอย่างเป็นทางการ หอสมุดแห่งชาติจัดเก็บและให้บริการสิ่งพิมพ์ระหว่างประเทศจากประเทศเช่นเยอรมนีแคนาดาออสเตรเลีย และเบลเยียม ตั้งแต่บรรณานุกรมชาติและสิ่งพิมพ์ของห้องสมุดแห่งชาติอื่น ๆ อันได้แก่ สิ่งพิมพ์รัฐบาลบทคัดย่อสิทธิบัตรสถิติภาวะเปียบของรัฐบาลสนธิสัญญาระหว่างประเทศ การประชุมและข้อตกลงมติและรายงาน ประกอบด้วยทรัพยากรของสหรัฐอเมริกา ทรัพยากรของสหประชาชาติ ทรัพยากรรัฐบาลต่างประเทศ ทรัพยากรองค์การระหว่างประเทศ

2. คอลเลกชันพิเศษ

หอสมุดแห่งชาติแอฟริกาใต้ ได้มีจัดให้บริการคอลเลกชันพิเศษซึ่งประกอบด้วยทรัพยากรสารสนเทศมากมาย อาทิ วารสารหนังสือพิมพ์เอกสารต้นฉบับ รูปภาพ สมุดแผนที่ และ แผนที่ ข่าวดัดจากหนังสือพิมพ์เคปทาวน์และอาร์กัส สารสนเทศเกี่ยวกับเสียงดนตรีจอห์นอาร์มสตรองศิลปะการปรุงอาหารตราประจำตระกูลและวงศ์ตระกูล Pama เรือและการจัดส่งสินค้าของ

การเก็บรักษา

โครงการบริการเก็บรักษาเอกสารเพื่อให้แน่ใจว่าเอกสารมีความพร้อมใช้งานในระยะยาวและสามารถเข้าถึงทรัพยากรผ่านการเก็บรักษาโดยภาพ เสียงการออกอากาศ และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ โดยบริการการเก็บรักษา พยายามที่จะรักษาทรัพยากรไว้สำหรับลูกหลาน โดยใช้เทคนิคการอนุรักษ์ที่มีการจัดรูปแบบของวัสดุเอกสารที่เปราะบางเกินไปด้วยการถ่ายเอกสารรูปแบบใหม่ ได้แก่ การสำเนาลงบนแผ่นฟิล์มถ่ายภาพ ไมโครฟิล์ม และในรูปแบบดิจิทัล

1. บริการถ่ายสำเนาเอกสารดิจิทัล

การถ่ายสำเนาเอกสารดิจิทัลเป็นการให้บริการถ่ายภาพ (การผลิตงานพิมพ์ขาวดำแบบดั้งเดิม) ในห้องมืดที่มีอุปกรณ์ครบครัน หอสมุดแห่งชาติแอฟริกาใต้มีการจัดทำไมโครฟิล์มทั้งปัจจุบันและในอดีตจากหนังสือพิมพ์ของแอฟริกาใต้เป็นเวลาหลายปี ห้องสมุดช่วยเก็บฟิล์มต้นฉบับของภาพยนตร์ต้นแบบมากกว่า 15,000 ไมโครฟิล์มซึ่งจะใช้ในการทำสำเนาเมื่อร้องขอ

2. บริการปรับเปลี่ยน

เป็นความคิดริเริ่มใหม่ให้สอดคล้องกับแนวปฏิบัติที่ตีระหว่างประเทศ โดยการสร้างเอกสารดิจิทัลเพื่อการเก็บรักษาและการเข้าถึง การเก็บรักษาดิจิทัลเกี่ยวข้องกับความหลากหลายของวิธีการทาง

เทคนิคหรือกลยุทธ์ในการสร้างความมั่นใจว่าสิ่งพิมพ์ในรูปแบบดิจิทัลนำกลับมาอ่านและใช้งานได้อย่างต่อเนื่องเมื่อเวลาผ่านไปนานเท่าที่ต้องการ

3. บริการการอนุรักษ์

การอนุรักษ์เป็นการเย็บเล่ม ซ่อมแซม หนังสือ การรักษาอนุรักษ์และการเตรียมความพร้อมในกรณีฉุกเฉินแล้ววัสดุที่ได้รับความเสียหายเมื่อต้องการซ่อมแซม และวัสดุที่จำเป็นต้องได้รับการบำรุงรักษาในแผนกการอนุรักษ์ การดำเนินงานการอนุรักษ์ส่วนใหญ่จะถูกจำกัดให้เฉพาะเอกสารของห้องสมุด

บริการสู่ภายนอก

ประกอบด้วยโครงการด้านความรู้วัฒนธรรมและสารสนเทศ และศูนย์หนังสือ

1. โครงการรู้วัฒนธรรมและสารสนเทศเป็นการประชาสัมพันธ์วัฒนธรรมท้องถิ่นของแอฟริกาใต้
2. ศูนย์หนังสือศูนย์หนังสือจัดตั้งขึ้นเพื่อพัฒนาวัฒนธรรมการอ่านในแอฟริกาใต้ รองรับนโยบายของรัฐบาลเกี่ยวกับนโยบายและกิจกรรมหนังสือระดับชาติและทำหน้าที่เป็นนายหน้าระหว่างภาคธุรกิจ หนังสือและยังเป็นตัวแทนของห้องสมุดสถาบันการศึกษา ที่สำคัญที่สุดคือผู้อ่านของศูนย์หนังสือจะช่วยให้การประสานงาน ส่งเสริม และสนับสนุน กิจกรรม ที่เกี่ยวข้องกับหนังสือในแอฟริกาใต้

เวลาทำการ

วันจันทร์ – ศุกร์ เวลา 09.30 – 17.00 น. (วันพุธเปิดเวลา 10.00 น.)

ปิดวันหยุดสุดสัปดาห์ และวันนักขัตฤกษ์

13.4 ศูนย์หนังสือเมืองเคปทาวน์ (Centre for the book Cape Town)

ศูนย์หนังสือเป็นหน่วยงานหนึ่งของหอสมุดแห่งชาติแอฟริกาใต้ มีหน้าที่ในการส่งเสริมวัฒนธรรมการอ่าน การเขียน การจัดพิมพ์หนังสือ และเผยแพร่หนังสือที่จัดพิมพ์ในภาษาท้องถิ่น และส่งเสริมให้ประชาชนสามารถเข้าถึงหนังสือทั้งหมดได้สะดวกโดยเป็นผู้ให้ข้อมูลและคำแนะนำเพื่อสนับสนุนการพัฒนาหนังสือผ่านกิจกรรมต่าง ๆ

ศูนย์หนังสือตั้งอยู่ถนนควีนวิกตอเรีย เป็นอาคารเก่ามีความสวยงามและทรงคุณค่าทางประวัติศาสตร์ ก่อสร้างด้วยศิลปะสมัยเอ็ดเวิร์ด อาคารนี้ได้รับการประกาศเป็นอนุสรณ์สถานแห่งชาติใน ค.ศ. 1990 ภายในอาคารประกอบด้วย ห้องโถงใหญ่ที่สามารถรองรับได้ 190 ที่นั่ง และห้องสำหรับจัดประชุมสามารถรองรับได้ 80 ที่นั่ง โดยศูนย์หนังสือเปิดให้ภาคส่วนต่าง ๆ ทั้งที่เป็นภาครัฐ เอกชน นิติบุคคล และบุคคล ใช้สถานที่สำหรับจัดกิจกรรมในโอกาสต่าง ๆ ได้แก่ การจัดประชุมของนักเขียน การเปิดตัวหนังสือ การบรรยาย การประชุมเชิงปฏิบัติ การฉลองในโอกาสสำเร็จการศึกษา การประชุมสัมมนา การจัดนิทรรศการ งานแต่งงาน การจัดแสดงดนตรี และภาพยนตร์สั้น ซึ่งศูนย์หนังสือจะเป็นผู้ดำเนินการอำนวยความสะดวกในการจัดงานดังกล่าวให้

การดำเนินงานของศูนย์หนังสือ

ศูนย์หนังสือดำเนินงานเกี่ยวกับการส่งเสริมวัฒนธรรมการอ่าน การเขียน และการจัดพิมพ์ เพื่อปลูกฝังให้คนรุ่นใหม่ของแอฟริกาได้รักการอ่านและตระหนักถึงความสำคัญของการอ่าน โดยมีการจัดกิจกรรมที่หลากหลายทั้งในระดับประเทศและระดับภูมิภาค โครงการสำคัญ ๆ ที่ศูนย์หนังสือ ดำเนินการอย่างต่อเนื่อง ประกอบด้วย

1. โปรแกรมวรรณกรรมสำหรับเด็ก เป็นการสนับสนุนการพัฒนามาตรฐานของเด็กใน

แอฟริกาใต้ เพื่อปลูกฝังการรักการอ่านของเด็กและเยาวชน โดยศูนย์หนังสือเป็นผู้ดำเนินการจัดโปรแกรมต่าง ๆ ในการเสริมสร้างศักยภาพของเด็กไม่ว่าจะเป็น การจัดประชุมเชิงปฏิบัติการสำหรับเด็กที่ต้องการเป็นผู้แต่งหนังสือ การจัดโครงการ MountAyliff ห้องสมุดสำหรับเด็ก โครงการ Isiqalo (First Words in Print Project) สโมสรรหนังสือสำหรับเด็ก การจัดกิจกรรมในวันทีระลึกสากลแห่งการเรียนรู้ (International Literacy Day) และจัดตั้งศูนย์พัฒนาการอ่านของเด็กปฐมวัย โดยแบ่งส่วนหนึ่งภายในศูนย์หนังสือจัดเป็นที่สำหรับเด็กอายุ 3-7 ปี ให้เข้ามาอ่านหนังสือ การเขียนเรื่องราวของตนเอง รวมทั้ง

กิจกรรมเล่านิทาน

2. โปรแกรมชุมชนสำนักพิมพ์ (Community Publishing Programme)

ศูนย์หนังสือดำเนินการให้ข้อมูล คำแนะนำ และอำนวยความสะดวกในการจัดประชุมเชิงปฏิบัติงานเพื่อการสร้างสรรคการเขียน บรรณาธิการ การพัฒนาต้นฉบับ การตลาดหนังสือในส่วนต่าง ๆ ของแอฟริกาใต้ โดยมีโครงการที่สำคัญ คือ โครงการพัฒนานักเขียนและจัดทำหนังสือ ซึ่งศูนย์หนังสือมีการกิจกรรมต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง โดย

มีจุดมุ่งหมายเพื่อการสนับสนุนและอบรมนักเขียนรุ่นใหม่ของแอฟริกาใต้ โปรแกรมนี้จัดขึ้นในภูมิภาคต่าง ๆ ของประเทศ โดยมีการผลิตหนังสือขนาดเล็กที่เกี่ยวข้องกับการอ่านจำนวนมาก โดยจัดทำขึ้นเพื่อเป็นแนวทางในการช่วยเหลือนักเขียนรุ่นใหม่ให้สามารถพิมพ์หนังสือของตนเอง หนังสือที่จัดพิมพ์มีทั้งที่เป็นภาษาอังกฤษและภาษาแอฟริกาใต้ ครอบคลุมหัวข้อที่เกี่ยวข้องกับการเขียนและการจัดพิมพ์หนังสือ อาทิ การเริ่มต้นในฐานะนักเขียน การฝึกเขียนและการเขียนที่มีชีวิตชีวา การแก้ไขงานเขียน คำแนะนำจากบรรณาธิการ การจบงานเขียน การย้อนกลับไปดูร่างต้นฉบับงานเขียน โอกาสในการจัดพิมพ์สำหรับนักเขียนใหม่ การหาความรู้เกี่ยวกับสัญญาการพิมพ์ และประเด็นทางกฎหมายที่นักเขียนต้องคำนึง ศูนย์หนังสือได้จัดโครงการนี้อย่างต่อเนื่องเพื่อเสริมสร้างศักยภาพนักเขียนรุ่นใหม่ของแอฟริกาใต้ ให้มีทักษะและมีความพร้อมในการก้าวไปสู่การเป็นผู้ผลิตวัสดุเพื่อการอ่าน และมีกำลังใจในการเขียนและเผยแพร่งานเขียนในภาษาพื้นบ้านของตนเอง

3. หน่วยเผยแพร่และสนับสนุนทางวิชาการ เป็นผู้รับผิดชอบในการประสานงานเพื่อการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์กิจกรรมเกี่ยวกับหนังสือและโครงการต่าง ๆ ของศูนย์หนังสือ รวมถึงการสนับสนุนทางวิชาการโดยได้ขับเคลื่อนโครงการที่สำคัญ ได้แก่ โครงการ Funda Mzantsi ซึ่งได้เริ่มจัดตั้งเป็นสโมสรหนังสือในโรงเรียนมัธยมในภาคตะวันตกของเมืองเคปทาวน์และกระจายไปยังจังหวัดต่าง ๆ ทั้งในโรงเรียนมัธยมและทัศนสถานโครงการ World Book Day โดยรับผิดชอบในการจัดการกิจกรรมและจัดทำโปสเตอร์รณรงค์ไปทั่วประเทศ และโครงการ Door to Door Reading Campaign เพื่อเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ให้คนเข้าถึงหนังสือและตระหนักถึงความสำคัญของการอ่านโดยเลือกจังหวัดที่ห่างไกลความเจริญและพื้นที่ในชนบทในการจัดกิจกรรม โดยมีบรรณารักษ์ที่มีชื่อเสียง นักการเมือง และภาคส่วนต่าง ๆ เติมนรณรงค์ไปตามหมู่บ้าน

4. การนำหนังสือคลาสสิกของแอฟริกาใต้มาจัดพิมพ์ใหม่ การจัดพิมพ์หนังสือคลาสสิกของแอฟริกาใต้เกิดขึ้นหลังจากมีการวิจัยพบว่าระดับความรู้ของประชาชนอยู่ในระดับต่ำและเป็นปัจจัยขัดขวางการพัฒนาประเทศในด้านต่าง ๆ โดยเฉพาะนิสัยรักการอ่านของผู้ใหญ่ที่ลดต่ำลงมาก ในขณะที่หนังสือภาษาท้องถิ่นเพิ่มขึ้นอย่างมากในโรงเรียน แต่ประชาชนในวัยผู้ใหญ่ไม่สามารถเข้าถึงหนังสือประเภทวรรณกรรมท้องถิ่น ศูนย์หนังสือในฐานะหน่วยงานเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ของหอสมุดแห่งชาติแอฟริกาใต้ จึงเป็นผู้ดำเนินการโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมวัฒนธรรมการอ่านและการเขียนวรรณกรรมท้องถิ่นซึ่งเป็นมรดกของแอฟริกาใต้ให้แพร่หลายทั้งในกลุ่มเยาวชนและประชาชนทั่วไป ส่งเสริมการเขียนวรรณกรรมท้องถิ่นในหมู่ประชาชน รวมถึงเป็นผู้อำนวยความสะดวกในการพิจารณาเนื้อหาวรรณกรรมคลาสสิกของแอฟริกาใต้ก่อนนำมาจัดพิมพ์ใหม่ โดยจัดหมวดหมู่ไว้ให้บริการบนเว็บไซต์ของหอสมุดแห่งชาติแอฟริกาใต้ สามารถเข้าถึงได้ที่ www.nlsa.ac.za. โดยไม่เสียค่าใช้จ่ายสำหรับสถาบันทางการศึกษาและห้องสมุด ซึ่งศูนย์หนังสือได้มีการจัดนิทรรศการแสดงวรรณกรรมที่หลากหลายของแอฟริกาใต้และเปิดให้ประชาชนเข้าชม เป็นการเผยแพร่และส่งเสริมการเข้าถึงหนังสืออีกทางเลือกหนึ่ง

ส่วนที่ 2

สรุปผลการประชุมบรรณารักษ์นานาชาติ

แห่งสหพันธ์ระหว่างประเทศว่าด้วยสมาคมและสถาบันห้องสมุด

(International Federation of Library Associations and Institution : IFLA)

ประจำปี 2558

ณ เมืองเคปทาวน์ (Cape Town)

สาธารณรัฐแอฟริกาใต้ (The Republic of South Africa)

ระหว่างวันที่ 8 – 24 สิงหาคม 2558

บทสรุปจากการประชุม

1. การฝึกอบรม (Training Day) ก่อให้เกิดความรู้และประสบการณ์ อันเป็นประโยชน์อย่างยิ่ง อาทิ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ของห้องสมุดและงานบริการวิจัยทำให้ ทราบถึงวัตถุประสงค์ของการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ ไม่ว่าจะเพื่อเป็นการกำหนดวัตถุประสงค์และจุดมุ่งหมายที่ชัดเจน เพื่อกำหนดทิศทางและลำดับความสำคัญ เพื่อสนับสนุนให้เกิดทรศนะที่กว้างและยาวไกล เพื่อกำหนดวิเคราะห์ประเด็นที่เป็นปัญหาและแนวทางแก้ไข หรือเพื่อกำหนดกรอบแนวทางด้านนโยบายและการตัดสินใจตลอดจนทราบถึงขั้นตอนการวางแผนงานซึ่งจะประกอบด้วย วิสัยทัศน์ (Vision) ยุทธศาสตร์ (Strategy) แผนงาน (Plan) การทำให้บรรลุผล (Implement) การตรวจสอบ (Monitor) และการทบทวน (Review) นอกจากนี้ยังได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการจัดทำเมทาดาทา (Metadata)

2. ในปัจจุบันเป็นยุคของ social media และห้องสมุดหลายแห่งทั่วโลกเปลี่ยนรูปแบบการให้บริการแบบดั้งเดิมไปสู่การให้บริการแบบใหม่ที่มีการนำเทคโนโลยีมาใช้เพื่อให้บริการได้อย่างรวดเร็วและทั่วถึงมากยิ่งขึ้น ได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ถึงความเป็นไปได้ของการให้บริการแบบดิจิทัลในวงงบประมาณที่มีจำกัด โดยเป็นการนำเสนอเทคโนโลยีที่มีค่าใช้จ่ายน้อย อาทิ การให้บริการผ่านอินเทอร์เน็ต (intranet services) และการให้บริการผ่านโปรแกรมบนเครื่องมือสื่อสารเคลื่อนที่ (mobile applications) นอกจากนี้ ยังได้มีการนำเสนอและยกตัวอย่างการให้บริการของห้องสมุดรัฐสภาแอฟริกาใต้ โดยเป็นการนำเสนอเว็บไซต์และสารสนเทศออนไลน์ที่ให้บริการแก่สมาชิกรัฐสภา อาทิ การให้บริการหนังสือพิมพ์และวารสารออนไลน์ประเภทต่าง ๆ ทั้งในประเทศและต่างประเทศ สำหรับสมาชิกที่ไม่คุ้นเคยกับการใช้เทคโนโลยี ทางเจ้าหน้าที่ได้จัดทำวิดีโอคลิปแบบออนไลน์ เพื่อนำเสนอวิธีการใช้งานและเป็นแบบ training course ซึ่งสมาชิกแต่ละคนสามารถเปิดเข้ามาดูวิธีการและฝึกใช้งานเมื่อใดก็ได้ และหากไม่สามารถดูจบในคราวเดียว ก็สามารถหยุดพัก (pause) และกลับมาดูต่อได้ นอกจากนี้ ได้มีการนำเสนอว่า หากมีงบประมาณที่จำกัด ก็สามารถนำซอฟต์แวร์ฟรี อย่างเช่น ระบบการจัดการเอกสาร Alfresco มาใช้ทดแทนในการทำงานได้

3. การให้ความสำคัญต่อการเชื่อมโยงรัฐสภากับประชาชน โดยได้มีการนำเสนอ free digital tools ที่สามารถนำไปใช้ในการพัฒนาการให้บริการของห้องสมุดและสนับสนุนการทำงานของรัฐสภา โดยมีการยกตัวอย่างการใช้ social media ต่าง ๆ อาทิ Facebook Twitter Line และ Whatsapp เพื่อสนับสนุนการทำงานของรัฐสภา และเชื่อมโยงรัฐสภากับประชาชน อย่างไรก็ตาม สิ่งที่ต้องคำนึงถึงเมื่อนำ social media มาใช้ คือ เนื้อหาข้อมูลที่สื่อออกไป และความประสงค์ที่จะเชื่อมโยงกับประชาชนมีมากน้อยแค่ไหน

4. ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องหลัก (key stakeholders) ของห้องสมุดแต่ละประเภท ผู้เข้าร่วมประชุมมีมุมมองในเรื่องนี้แตกต่างกันออกไป อาทิ ห้องสมุดโรงเรียน จะมองว่าผู้มีส่วนเกี่ยวข้องหลักนั้นหมายรวมถึงผู้ปกครอง ในขณะที่ห้องสมุดประชาชนตามชนบทจะมองว่าผู้บริหารท้องถิ่น ตลอดจนประชาชนของชุมชนในท้องถิ่นเป็นผู้มีส่วนเกี่ยวข้องหลัก

5. การจัดให้บริการของห้องสมุดแต่ละประเภทแต่ละแห่งจะมีรายละเอียดที่แตกต่างกัน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับบริบทและสภาพแวดล้อมของห้องสมุดนั้น ๆ อาทิ ห้องสมุดประชาชน จะมีการจัดฝึกอบรมและ

ให้ข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพต่าง ๆ ซึ่งประชาชนในชุมชนสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการประกอบอาชีพ ห้องสมุดโรงเรียนจัดให้ความรู้เกี่ยวกับยาเสพติดแก่นักเรียนและผู้ปกครอง

6. ข้อมูล สารสนเทศ ที่ให้บริการจะมีลักษณะแตกต่างกันไปตามห้องสมุดแต่ละประเภท แต่ละแห่ง อาทิ ห้องสมุดรัฐสภา จะต้องมีการสนเทศที่ครอบคลุมทุกสาขาวิชา และต้องเป็นสารสนเทศที่ทันสมัย นอกจากนี้ข้อมูลที่ให้แก่สมาชิกรัฐสภานั้นต้องเป็นข้อมูลที่ผ่านการวิเคราะห์ สังเคราะห์ สืบค้น และถูกต้อง ตรงประเด็น ปัจจุบัน สมาชิกรัฐสภาและบุคคลในวงงานรัฐสภามีแนวโน้มไม่เข้ามาใช้บริการในห้องสมุดแต่เลือกใช้บริการสืบค้นข้อมูลออนไลน์ผ่านเว็บไซต์แทน ศูนย์สารสนเทศรัฐสภาแห่งสาธารณรัฐแอฟริกาใต้ ได้ตระหนักถึงแนวโน้มดังกล่าว จึงได้นำเครื่องมือสมัยใหม่ ทั้งฮาร์ดแวร์ และซอฟต์แวร์ มาใช้เพิ่มจำนวนข้อมูลออนไลน์และช่องทางการเผยแพร่ เพื่อให้สมาชิกรัฐสภาและบุคคลในวงงานรัฐสภาสามารถเข้าถึงข้อมูลได้อย่างรวดเร็ว ทุกที่ทุกเวลา นอกจากนี้ การเพิ่มประสิทธิภาพในการให้บริการแก่สมาชิกรัฐสภาแล้ว เทคโนโลยีสารสนเทศที่ทันสมัยยังเป็นสิ่งที่เชื่อมโยงรัฐสภากับประชาชน และมีส่วนสนับสนุนการปกครองระบอบประชาธิปไตยในยุคดิจิทัลนี้ด้วย

7. แนวโน้มของห้องสมุดในอนาคต สรุปได้ดังนี้

7.1 การนำเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเข้ามาประยุกต์ใช้สนับสนุนการให้บริการ ห้องสมุดจะมีการนำเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเข้ามาประยุกต์ใช้สนับสนุนการให้บริการของห้องสมุดมากมาย เช่น คลาวด์คอมพิวเตอร์ ไม่ว่าจะเป็นการนำมาใช้ในการดูแลด้านเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสนับสนุนกลยุทธ์ห้องสมุดดิจิทัล หรือการนำคลาวด์มาใช้ในการหอสมุดแห่งชาติ เพื่อให้บริการแก่สาธารณะ

7.2 รูปแบบการให้บริการ รูปแบบการให้บริการของห้องสมุดต้องปรับเปลี่ยนไปเป็นเชิงรุก รวดเร็ว ข้อมูลกระชับ ครอบคลุม และทันต่อความต้องการของผู้ใช้ ที่เป็นไปในลักษณะทุกที่ทุกเวลา (anytime anywhere) ทั้งนี้ รูปแบบของทรัพยากรสารสนเทศจะเปลี่ยนไปเป็นรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์และมีการให้บริการในลักษณะออนไลน์มากขึ้น ซึ่งเป็นไปตามความก้าวหน้าและความเปลี่ยนแปลงและของเทคโนโลยีที่เป็นไปอย่างรวดเร็ว อีกทั้งความต้องการของผู้ใช้ที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วด้วยเช่นกัน

7.3 การสร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างห้องสมุด ห้องสมุดจะให้ความสำคัญกับการสร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างห้องสมุดในทุกระดับ เพื่อการบริหารจัดการทรัพยากรสารสนเทศและการให้บริการร่วมกันอย่างจริงจังและเป็นรูปธรรมมากยิ่งขึ้น

7.4 บทบาทของห้องสมุด ห้องสมุดมีบทบาทต่อการสนับสนุนสารสนเทศเพื่อการพัฒนาสังคม และเปิดพื้นที่ให้เป็นแหล่งเรียนรู้ของชุมชน (Space Maker) มากขึ้น

7.5 บุคลากรของห้องสมุด มีการพัฒนาศักยภาพของบุคลากรทั้งในด้านวิชาการ เทคโนโลยีและการให้บริการ เพื่อให้ก้าวสู่ความเป็นมืออาชีพยิ่งขึ้น

7.6 การออกแบบอาคารและการใช้พื้นที่ ห้องสมุดมีการออกแบบให้รองรับความเปลี่ยนแปลงและเทคโนโลยีใหม่ ๆ โดยยึดหลัก เป็นห้องสมุดที่มีความเป็นมิตร (Make it Friendly) สามารถปรับเปลี่ยนได้ง่าย (Make it Adaptable) ก้าวไปข้างหน้า (Moving forward) ความโปร่งใส (Transparency) มีการเชื่อมต่อ (Nexus) มีการออกแบบโดยผู้ใช้เป็นศูนย์กลาง (User-centric) และมี

ส่วนที่ 3

ประโยชน์และข้อเสนอแนะ

ความเป็นศูนย์รวมทางวัฒนธรรม (Cultural Hub) ทั้งนี้ จะต้องสะท้อนความคิดและพันธกิจอย่างชัดเจนในฐานะที่เป็นสถานที่เพื่อการเข้าถึงสารสนเทศและความคิดอย่างเป็นอิสระและไม่มีขอบเขต

ประโยชน์

1. บุคลากรของห้องสมุดรัฐสภาซึ่งเป็นห้องสมุดเฉพาะ มีโอกาสได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน โดยเฉพาะในการนำเมทาดาทามาใช้ในการอธิบายรายละเอียดของทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัลที่ให้บริการบนเว็บไซต์ การนำเมทาดาทามาใช้ไม่ใช่เรื่องใหม่ แต่ยังเป็นการใช้งานเฉพาะของหน่วยงานและมีความหลากหลาย ทำให้ได้ศึกษาในความเหมือน ความต่าง ของรายละเอียดเมทาดาทาที่แต่ละห้องสมุดของแต่ละประเทศนำมาใช้ และได้ร่วมกันวิเคราะห์ความแตกต่าง เพื่อจะได้นำมาเป็นแนวทางในการพัฒนามาตรฐานการลงรายการทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัลของคลังสารสนเทศของสถาบันนิติบัญญัติต่อไป

2. เกิดความร่วมมือและการสร้างเครือข่าย และความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคลากรผู้ให้บริการสารสนเทศ อันจะนำมาซึ่งการปรับปรุงและพัฒนาการให้บริการที่มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

3. นำความรู้และแนวคิดในวิชาการและเทคโนโลยีที่ทันสมัย มาประยุกต์ใช้เพื่อการปรับปรุงและพัฒนาการให้บริการ ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพตรงกับความต้องการของผู้ใช้

4. นำความรู้และแนวคิดในการออกแบบและจัดการพื้นที่ห้องสมุด มาใช้ในการเสนอแนวคิดในการออกแบบและจัดการพื้นที่ห้องสมุดรัฐสภา ซึ่งจะต้องย้ายไปทำการ ณ อาคารรัฐสภาแห่งใหม่

5. นำความรู้และแนวคิดในการจัดทำยุทธศาสตร์ห้องสมุด มาใช้ในการจัดทำยุทธศาสตร์ของห้องสมุดรัฐสภาไทย เพื่อกำหนดทิศทางที่ชัดเจนในการดำเนินงานและการพัฒนาห้องสมุด ทั้งนี้เพื่อให้รองรับสนับสนุนการปฏิบัติงานของสมาชิกรัฐสภาและผู้เกี่ยวข้อง

ข้อเสนอแนะ

1. ควรจัดทำยุทธศาสตร์ห้องสมุด ทั้งนี้โดยการกำหนดนโยบายและทิศทางในการพัฒนาห้องสมุดในด้านการให้บริการสารสนเทศและบริการงานวิจัยอย่างชัดเจน ทั้งในด้านโครงสร้างงบประมาณการให้บริการและบุคลากรโดยนำความรู้ประสบการณ์ความก้าวหน้าทางด้านวิชาการและความก้าวหน้าด้านเทคโนโลยีสารสนเทศมาประยุกต์ใช้อย่างเป็นระบบโดยจะต้องสอดคล้องรองรับกับยุทธศาสตร์ขององค์กรหลักด้วย

2. ควรส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการสร้างเครือข่ายและพันธมิตรของห้องสมุดในการดำเนินงานทั้งในประเทศและต่างประเทศ โดยเฉพาะประเทศที่อยู่ในภูมิภาคอาเซียนเพื่อรองรับการเป็นประชาคมอาเซียนต่อไป ซึ่งอาจเป็นการทำข้อตกลงในการแลกเปลี่ยนบุคลากรเพื่อการปฏิบัติงาน หรือการใช้ทรัพยากรร่วมกัน (resources sharing) ทั้งนี้จะได้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกันโดยอาจสร้างเป็นเครือข่ายชุมชนนักปฏิบัติต่อไป

3. ควรสนับสนุนให้ผู้ที่ทำงานเกี่ยวข้องในงานด้านต่าง ๆ ได้เข้าอบรม เพื่อเพิ่มความรู้ ทักษะในการปฏิบัติงานเพื่อจะได้พัฒนาศักยภาพของตนเอง และสามารถนำความรู้ที่ได้มาพัฒนางานได้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ทั้งนี้เนื่องจากเทคโนโลยีต่าง ๆ ได้เข้ามาเกี่ยวข้องกับกระบวนการปฏิบัติงานของห้องสมุดมากขึ้น ไม่ว่าจะเป็นการบริหารจัดการทรัพยากรสารสนเทศ และการให้บริการ นอกจากนี้ ในปัจจุบันเป็นยุคของ social media และห้องสมุดหลายแห่งทั่วโลกเปลี่ยนรูปแบบการให้บริการแบบ

ดั้งเดิมไปสู่การให้บริการแบบใหม่โดยนำเทคโนโลยีใหม่ ๆ มาประยุกต์ใช้ในการให้บริการเพื่อให้ได้มาตรฐานการบริการที่เป็นสากล

4. ควรให้บุคลากรที่ไปร่วมประชุมมาเผยแพร่ความรู้และประสบการณ์ที่ได้รับจากการเข้าร่วมประชุมให้บุคลากรในสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรหรือตัวแทนเข้าร่วมประชุมปีต่อไปรับทราบเพื่อจะได้สามารถติดตามประเด็นการประชุมบางประเด็นซึ่งต้องมีความต่อเนื่อง

5. ในการออกแบบอาคารห้องสมุดของห้องสมุดรัฐสภาซึ่งจะต้องมีการโยกย้ายไปยังรัฐสภาใหม่นั้นควรออกแบบให้รองรับกับความต้องการของสมาชิกและผู้ใช้บริการอื่น ๆ ที่สำคัญจะต้องรองรับความเปลี่ยนแปลงและเทคโนโลยีใหม่ ๆ ซึ่งจะต้องเป็นห้องสมุดที่มีความเป็นมิตร (Make it Friendly) สามารถปรับเปลี่ยนได้ง่าย (Make it Adaptable) ก้าวไปข้างหน้า (Moving forward) มีความปลอดภัย โปร่ง (Transparency) มีการเชื่อมต่อ (Nexus) มีการออกแบบโดยยึดผู้ใช้เป็นศูนย์กลาง (User-centric) และมีความเป็นศูนย์รวมทางวัฒนธรรม (Cultural Hub) ทั้งนี้ จะต้องสะท้อนความคิดและพันธกิจอย่างชัดเจนในฐานะที่เป็นสถานที่เพื่อการเข้าถึงสารสนเทศและความคิดอย่างเป็นอิสระและไม่มีขอบเขต

6. ส่งเสริมและอบรมบุคลากรให้ยึดมั่นในคุณค่าและการยอมรับในเรื่องจริยธรรม ซึ่งถือเป็นสิ่งหนึ่งที่สำคัญในการสร้างความสำเร็จในการบริการ สิ่งเหล่านั้นได้แก่ การให้ความสำคัญกับผู้ใช้บริการ สินค้าและบริการ การดำเนินการให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ ความเป็นกลางทางการเมืองและความซื่อสัตย์และการแบ่งปันเผยแพร่สารสนเทศ ตลอดจนการสนับสนุนจริยธรรมในการทำงานโดยมุ่งเน้นในการให้บริการสารสนเทศที่มีคุณภาพและรวดเร็วทันเวลา ทั้งนี้โดยต้องมีความเป็นกลาง ละความคิดส่วนตัวทางการเมือง และไม่มีอคติ

7. ควรมีการจัดทำความร่วมมือกันในการกำหนดมาตรฐานการลงรายการวัสดุดิจิทัลเพื่อพัฒนาเครื่องมือที่จะใช้ในการจัดการทรัพยากรประเภทต่าง ๆ ทั้งนี้ เนื่องจากแหล่งจัดเก็บและให้บริการสารสนเทศโดยเฉพาะห้องสมุดมีการจัดเก็บและให้บริการสารสนเทศในรูปแบบดิจิทัลมากขึ้น

ประมวลภาพกิจกรรม

การประชุมบรรณารักษ์นานาชาติ

แห่งสหพันธ์ระหว่างประเทศว่าด้วยสมาคมและสถาบันห้องสมุด

(International Federation of Library Associations and Institution : IFLA)

ประจำปี 2558

ณ เมืองเคปทาวน์ (Cape Town)

สาธารณรัฐแอฟริกาใต้ (The Republic South Africa)

ระหว่างวันที่ 8 - 24 สิงหาคม 2558

ประมวลภาพกิจกรรม

ช่วงที่ 1 การประชุม Pre-Conference

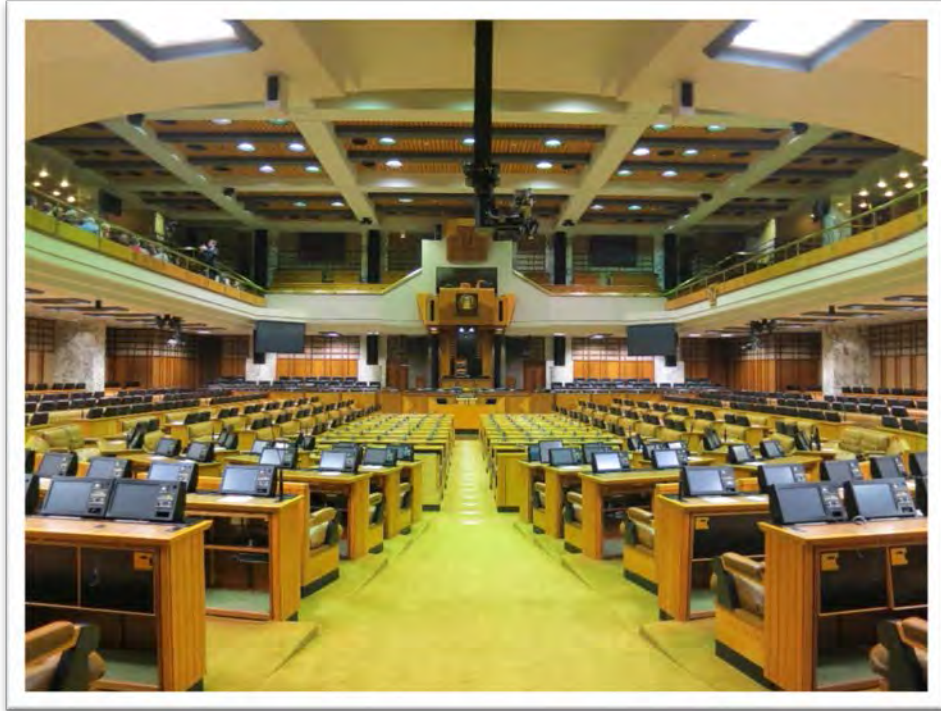
(Section on Library and Research Services for Parliaments) ครั้งที่ 31
ณ รัฐสภาสาธารณรัฐแอฟริกาใต้ (The Republic of South African Parliament)

การนำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับรัฐสภาและห้องสมุดรัฐสภาจากประเทศต่าง ๆ
ประเทศไทยนำเสนอโดย นางอรณิชา รุ่งธิปานนท์

การบรรยาย เรื่อง บริการสารสนเทศ ในศตวรรษที่ 21
(Information Services for the 21st Century Parliament)

ชมรัฐสภาและศูนย์สารสนเทศรัฐสภา

ชมรัฐสภาและศูนย์สารสนเทศรัฐสภา

กล่าวเปิดประชุม Pre-conference ครั้งที่ 31
โดยเลขาธิการรัฐสภา Mr. M Mgidlana.

ภาพหมู่ผู้เข้าร่วมประชุม Pre-conference

บรรยากาศภายในห้องประชุม Pre-Conference

การประชุมเชิงปฏิบัติการ (Workshop Session)

ช่วงที่ 2

การประชุมใหญ่ประจำปี : “พลวัตห้องสมุด : การเข้าถึง การพัฒนา และการปรับเปลี่ยน”
 THEME : Dynamic Libraries : Access, Development and Transformation
 ณ ศูนย์ประชุมแห่งชาติเคปทาวน์ (Cape Town International Convention Centre – CTICC)

พิธีเปิดการประชุม (Opening Session)
 โดย นาง Sinikka Sipilä ประธาน IFLA

พิธีเปิดการประชุมใหญ่ประจำปี 2015 (Opening Session)

บรรยากาศภายในห้องประชุม การประชุมใหญ่ประจำปี 2015

เยี่ยมชมห้องสมุด (Library Visits)

เยี่ยมชมห้องสมุด (Library Visits)

ภาคผนวก

เอกสารประกอบการประชุม

การประชุม Pre-Conference ครั้งที่ 31

(Section on Library and Research Services for Parliaments)

1	A Policy Department of the European Parliament: a new model for research support to Parliamentary Committees
2	A year and a half of the members' research service : Part of the European Parliamentary Research Service
3	Bureau of Parliamentary Studies and Training (BPST) : Lok Sabha Secretariat
4	Contributions of Parliaments to Primary Research: The Research Unit's Safeguarding South Africa's Land Borders Project
5	Developing a research service for the Hluttaw/ Parliament of Myanmar
6	Development, Transformation and Co-operation in Library and Research Services in Parliaments
7	Digital platforms and resources of the Parliamentary Information Centre
8	ICT Strategic Planning
9	Implementing a records management strategy to compliment Parliament's knowledge management initiatives
10	Innovative Library Services for Information and Knowledge-based Parliament : Case study of the Parliamentary Information Centre
11	Legislative Impact Analysis: New Needs for Better Legislation
12	Legislative Research Services Adaptation to a Dynamic Political & Institutional Environment: The Case of Uganda
13	Legislature as a Deliberative Arena and a Discursive Role of Legislative "Think Tanks": The South Korean Case
14	Parliamentary Information Services in the Netherlands: What will the future be like in 2020 and how to meet the challenges on the route?

15	Quality Interpreting Service : the Parliament of South Africa As a Case Study
16	Support of civic participation by information and research services in the decision-making and law- making process in the Senate of the Republic of Poland
17	The Association of Parliamentary Libraries of Eastern and Southern Africa : APLESA
18	The relevance of rare and historical collections to today'sparliaments
19	United Nations Dag Hammarskjöld Library: Overview of Services

การประชุมใหญ่ประจำปี ครั้งที่ 81

(Dynamic Libraries : Access, Development and Transformation)

1	A decade of web archiving in the National and University Library in Zagreb
2	Access to Print, Digitized, and Born-Digital Newspapers from Africa: The North American /Global Conundrum
3	Accessing government information in Africa through the Right to Know: the role of the library
4	Audio-Spatial Co-design of Library Spaces. Implications from Case: Vantaa
5	Developing Digital Reference Service Around Civic Movements: A Case Study of the Sunflower Student Movement in Taiwan
6	Digitized Contents Transmission Service for Libraries in Japan
7	Dynamic Law Libraries: Access, Development and Transformation in Africa and the United States
8	E-government Service on Law & Legal Libraries : Case Study In Indonesia Government Agencies
9	Empowering National Development Goals: The future of Ministerial Libraries in Namibia

10	Enabling legislation for access to information in Cameroon and the role of libraries and librarians
11	Ensuring metadata quality of e-legal deposit in an ever-changing environment
12	Every Reader a Library, Every Library its Reader: Designing Responsive Libraries for our Communities
13	First crawling of the Slovenian National web domain *.si: pitfalls, obstacles and challenges
14	From a Reactive Research Section to a Robust Monitoring and Evaluation Legislative Oversight Data Centre: The Transformation of Uganda Parliament Research Service to Meet the Challenges of the 21st Century
15	From historical newspaper to e-newspaper. Challenge for libraries
16	Future Library space: Renovations to meet client needs
17	Georeferenced Libraries: expansion of services in the Cloud for Congress and community
18	Growing a web archiving program: A case study for evolving an organization-management plan
19	Ignorance of the Law is no excuse; making Ghana's Legal and Legislative Information Accessible to All
20	Indonesian National Digital Library: A national collaboration for preserving national heritage and information access
21	Information Communication Technology (ICT) and its effect on Newspaper Utilisation in University Libraries in Nigeria
22	Legal Deposit in South Africa: transformation in a Digital World
23	Legal deposit of ebooks in France and its bearings on cataloguing and the National Bibliography

24	Lessons learned from twelve years' operation of the Web ARchiving Project (WARP)
25	Library 2.0 @ Parliamentary Libraries
26	Library Design for the Rest of the World: How Beyond Access is Helping Librarians Rethink Space in Developing Countries
27	Making information from the Diet available to the public: The history and development as well as current issues in enhancing access to parliamentary documentation
28	Merging of Library and Information Services: The Bank of Uganda Experience
29	Newspapers in German Language – Progress in Digitisation and Accessibility
30	Preserving Kentucky's Newspapers: Analogue Beginnings to Digital Frontier
31	Reaching the disadvantaged and disengaged in times of crisis: towards an understanding of information behaviours to inform interventions.
32	Reaching the diverse public of Alberta, Canada:
33	Research Consultations and Co-Location Adds Value to the Reference & Information Services and Instruction Continuum: Towards to Holistic Learning Experience at the Singapore Management University Library
34	Sustainable academic libraries in Australia: exploring 'radical collaborations' and implications for reference services
35	Taming the World "Wild" Web with Metadata for Everyone
36	Teaching Ethics to Teens Via School Library Reference Services
37	The App Library project: technology and media education for teens
38	The Czech National Bibliography: New Steps to Completeness
39	The Reference Librarian as a Partner in Community Service in Nigeria

40	The reference librarian's new approach to coach information literacy skills for children: a new approach in reference and information services in the City of Cape Town
41	Transforming Mid 20 th -Century Libraries to Meet 21st-Century Needs
42	Voices and Viewpoints in Chronicling America: Uses of Historical News for Education and Outreach
43	Web-based Information Literacy Campaign for Transforming Agricultural Research and Technology to Indian Farmers: A Model
44	What are the successes and failures of Parliamentary Constituency Information Centres in communicating parliamentary information to Zimbabwe's citizens?
45	World Sustainable Development Web Archive: Preserving and disseminating knowledge for sustainable growth